

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนประถมศึกษา

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

SCHOOL MANAGEMENT STRATEGIES TO ENHANCE INTEGRITY OF
PRIMARY SCHOOL STUDENTS.

Miss Prapaporn Chantarasamee

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Educational Administration
Department of Educational Policy Management and Leadership

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2016

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา
โดย	นางสาวประภาพร จันทร์ศรี
สาขาวิชา	บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุขเมตติกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุษฎีบัณฑิต

.....คนบดีคณะครุศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.บัญชา ชลาภิรมย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุขเมตติกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.วัลย์พร ศิริภิรมย์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทรัตน์ เจริญกุล)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(ดร.จรวัยพร ธรณินทร์)

ประภาพร จันทร์ศมี : กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา (SCHOOL MANAGEMENT STRATEGIES TO ENHANCE INTEGRITY OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS.) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อ. ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: ศ. ดร.พทธี ศิริบรรณพิทักษ์, หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษากรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา 2. วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา 3. พัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 332 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จด้านคุณธรรมจริยธรรมดีเด่นในประเทศฟินแลนด์และประเทศไทย และการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นด้วยค่าดัชนี $PNI_{modified}$ วิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์สถิติด้วยโปรแกรม Mplus

ผลการวิจัยพบว่า 1) กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย (1) การบริหารโรงเรียน 4 ด้าน (2) การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม 3 ด้าน และ (3) ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม 7 ด้าน

2) สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษารวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน การบริหารงานทั่วไปมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (= 3.214) ส่วนความเข้มแข็งทางคุณธรรมของนักเรียนรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ความเมตตา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (= 3.833) สภาพที่พึงประสงค์รวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด การบริหารงานบุคคลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สำหรับความเข้มแข็งทางคุณธรรมของนักเรียนรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ความพอเพียงมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ของความต้องการจำเป็นในการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ($PNI_{modified} = 0.710$) ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ความพอเพียงมีค่าเฉลี่ยความต้องการจำเป็นสูงสุด โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ($PNI_{modified} = 0.498$)

3) กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา มี 4 กลยุทธ์หลัก คือ (1) เร่งสร้าง “ต้นแบบ” ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม (2) เชื่อมโยงภาคีเครือข่ายและสังคมมี “เอกภาพ” ในการขับเคลื่อนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม (3) พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มุ่งสร้าง “เข้มแข็ง” ทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน (4) บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ “พอเพียง” เข้ากับการบริหารงบประมาณให้โปร่งใสและตรวจสอบได้

ภาควิชา	นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทาง การศึกษา	ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา	บริหารการศึกษา	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก
ปีการศึกษา	2559	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา” ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างสูง

จากอาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และศาสตราจารย์ ดร.พฤษี ศิริบรรณพิทักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาข้อคิดในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อพัฒนา งานวิจัยและเพิ่มพูนความรู้แก่ผู้วิจัย และสร้างเสริมคุณลักษณะของนักวิจัยที่ดีแก่ผู้วิจัย ความรัก ความเมตตาที่ท่านทั้งสองมิได้จุดประกายความคิดในการทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างมาก ผู้วิจัย รู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณท่านไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นันทรัตน์ เจริญกุล และอาจารย์ ดร.วัลย์พร ศิริภรณ์มย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.จรวัยพร ธรณินทร์ กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย และ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาสละเวลาในการให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะในการพัฒนางานวิจัยนี้ให้ สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ Professor Erno Lethinen, University of Turku อาจารย์ที่ ปรึกษาที่ให้คำแนะนำ และดูแลด้วยความเมตตาในขณะที่ผู้วิจัยไปเก็บข้อมูล ณ ประเทศฟินแลนด์

ขอโน้มรำลึกถึงพระคุณ ครู อาจารย์ ทุกท่านที่ทำให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้วิชาการและ ประสบการณ์ชีวิตตลอดเวลาที่ได้ศึกษามา ขอขอบพระคุณผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการทุกท่านที่ ให้โอกาสมาศึกษาต่อในครั้งนี้ ขอพระคุณพี่สาวที่แสนดีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลชลิ จงเจริญ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทุมทอง ไตรรัตน์ ที่คอยให้คำแนะนำ และให้กำลังใจขอขอบคุณ เพื่อนๆ รุ่น 23 พี่ๆ และน้องๆ ชาวสีเพลิงทุกคนที่ร่วมเป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือตลอดมา

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย ประเภทบัณฑิตศึกษา ประจำปี 2558 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณค่าและประโยชน์ที่พึงได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แต่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บิดามารดา (คุณพ่อ พ.ต.ท. วิเชียร - คุณแม่เฉลิม จันทร์ศรี) ที่ได้ให้ ความรัก ความห่วงใยและโอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยเสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ	ฒ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	5
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
1.4 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ.....	5
1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
1.6 ขอบเขตการวิจัย	13
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
1.8 วิธีดำเนินการวิจัย.....	14
1.9 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	15
1.10 การนำเสนอผลการวิจัย.....	15
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน.....	18
2.1.1 ขอบข่ายการบริหารโรงเรียน.....	18
2.1.2 ความสำคัญของกระบวนการบริหารโรงเรียน.....	23
2.1.3 กระบวนการบริหาร (PIE Cycle).....	26

2.2 ความหมายของคุณธรรมจริยธรรม	37
2.2.1 ความหมายของคุณธรรม	37
2.2.2 ความหมายของจริยธรรม.....	39
2.2.3 ความสัมพันธ์ของคุณธรรมจริยธรรม.....	41
2.2.4 ความหมายของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม (Integrity).....	43
2.2.5 คุณลักษณะของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม.....	46
2.3 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมและการ ขัดเกลาทางสังคม	56
2.3.1 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และนักวิชาการใน ประเทศไทย	56
2.3.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการขัดเกลาทางสังคม (Socialization).....	65
2.3.3 แนวคิดการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	69
2.3.4 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักวิชาการใน ต่างประเทศ	83
2.3.5 เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาคน	98
2.3.6 การจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	100
2.3.7 กระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมในต่างประเทศ.....	102
2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์.....	112
2.4.1 ความหมายของกลยุทธ์.....	112
2.4.2 แนวคิดการพัฒนากลยุทธ์.....	113
2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	120
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	133
3.1 วัตถุประสงค์	133
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	133

3.3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	134
3.4 แผนการดำเนินงานวิจัย	140
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	141
4.1 ศึกษากรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา.....	142
4.2 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา.....	147
4.3 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา	177
4.4 พัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนประถมศึกษา.....	211
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	262
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	262
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	277
5.3 ข้อเสนอแนะ	290
รายการอ้างอิง	292
ภาคผนวก.....	302
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	303
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของการบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา	362
ภาคผนวก ค รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ.....	400
ภาคผนวก ง หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	410
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	421

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	การแบ่งภารกิจการบริหารโรงเรียนจำแนกตามแนวคิดของนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง.....	21
ตารางที่ 2	การสังเคราะห์กระบวนการบริหารการศึกษาตามกรอบ PIE Cycle	29
ตารางที่ 3	เปรียบเทียบแนวคิด PIE Model และ PIE Cycle.....	35
ตารางที่ 4	คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศต่าง ๆ	52
ตารางที่ 5	การวิเคราะห์ระดับความสำคัญของคุณลักษณะเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	53
ตารางที่ 6	พฤติกรรมบ่งชี้ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	55
ตารางที่ 7	การสังเคราะห์แนวคิดทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามแนวพุทธศาสนาและ นักวิชาการในประเทศไทย.....	67
ตารางที่ 8	แนวคิดการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม.....	80
ตารางที่ 9	เหตุผลเชิงคุณธรรม 6 ชั้น ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ ในทฤษฎีพัฒนาการทางคุณธรรมของ โคลเบอร์ก.....	89
ตารางที่ 10	แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักวิชาการต่างประเทศ	94
ตารางที่ 11	ตารางTOWS Matrix สำหรับการกำหนดยุทธศาสตร์	118
ตารางที่ 12	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน จำแนกตามภูมิภาค	135
ตารางที่ 13	ตารางแผนการดำเนินงานวิจัย	140
ตารางที่ 14	ผลการศึกษาวิเคราะห์การประเมินกรอบแนวคิดของการบริหารโรงเรียนเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา	143
ตารางที่ 15	ผลการปรับตามผลการวิเคราะห์การประเมินกรอบแนวคิดของการบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา.....	146
ตารางที่ 16	ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	148
ตารางที่ 17	ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	149

ตารางที่ 35	จุดแข็ง จุดอ่อนของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวม	180
ตารางที่ 36	จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของ การบริหารวิชาการ	182
ตารางที่ 37	จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของการ บริหารงบประมาณ	183
ตารางที่ 38	จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของการ บริหารงานบุคคล	185
ตารางที่ 39	จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของการ บริหารทั่วไป	186
ตารางที่ 40	จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของของ กระบวนการบริหารด้านการวางแผน	188
ตารางที่ 41	จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของ กระบวนการบริหารด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ	189
ตารางที่ 42	จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของของ กระบวนการบริหารด้านการประเมินผล.....	191
ตารางที่ 43	โอกาส ภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนอก ในภาพรวม.....	192

ตารางที่ 44	โอกาส ภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนอก ในแต่ละด้าน	193
ตารางที่ 45	ผลการวิเคราะห์ความถี่ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา	197
ตารางที่ 46	ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียน.....	206
ตารางที่ 47	ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	207
ตารางที่ 48	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนจากตัวแปรสำหรับสภาพที่พึงประสงค์ที่สังเกตได้ 11 ตัวแปร	210
ตารางที่ 49	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนจากตัวแปรสำหรับสภาพปัจจุบันที่สังเกตได้ 11 ตัวแปร.....	210
ตารางที่ 50	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อกำหนดกลยุทธ์	212
ตารางที่ 51	เปรียบเทียบการศึกษาขั้นพื้นฐานคุณธรรมจริยธรรมและกระบวนการปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรมของประเทศไทยกับประเทศฟินแลนด์	218
ตารางที่ 52	กำหนดร่างกลยุทธ์ และวิธีการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากข้อสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล (ฉบับที่ 1)	227
ตารางที่ 53	สถานภาพของผู้ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์ และ วิธีการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียนประถมศึกษา (ฉบับที่ 1).....	237
ตารางที่ 54	กลยุทธ์ฉบับสมบูรณ์ การแสดงความเชื่อมโยงการกำหนดกลยุทธ์ และแนวทางการ ดำเนินการ	248

สารบัญภาพ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	12
แผนภาพที่ 2 วงจรการวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ การประเมินผล (PIE Cycle).....	34
แผนภาพที่ 3 องค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการบริหารกลยุทธ์.....	115
แผนภาพที่ 4 ขั้นตอนการวิจัย การดำเนินการ และผลที่ได้รับ.....	139
แผนภาพที่ 5 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม.....	205
แผนภาพที่ 6 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทาง คุณธรรม.....	205
แผนภาพที่ 7 กรอบแนวคิดการวิจัย	265
แผนภาพที่ 8 กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียนประถมศึกษา.....	275
แผนภาพที่ 9 แผนการขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา.....	277
แผนภาพที่ 10 กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนประถมศึกษา.....	287
แผนภาพที่ 11 แผนการขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา.....	289

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0 “คน” ถือเป็นหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อน ในอดีตที่ผ่านมา การพัฒนาประเทศให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นหลัก ส่งผลให้การพัฒนาขาดสมดุล ความเสื่อมโทรมทางสังคม และความล้มเหลวในการพัฒนาคน (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2559) แนวความคิดดังกล่าวสอดคล้องกับรายงาน ของสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ หรือ United Nations Development Programme (UNDP) (2550: 17, 76) ซึ่งพบว่า การพัฒนาคน ของประเทศไทยไม่ให้ความสำคัญด้านการพัฒนาจิตใจของคน แต่มุ่งเน้นวิถีชีวิต เพื่อตอบสนอง ทางด้านวัตถุมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นที่มาของปัญหาคุณธรรมจริยธรรมที่ตกต่ำในสังคมไทย สุเมธ ตันติเวช กุล (2555) กล่าวว่า ผลจากความเจริญทางด้านวัตถุที่ขาดการพัฒนาทางจิตใจจึงเป็นที่มาของปัญหา คุณธรรมจริยธรรมที่ตกต่ำลงในสังคมไทย พฤติกรรมคอร์รัปชันฝังรากลึกในสังคมไทยมาเป็นเวลา ยาวนานและยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น พฤติกรรมการคอร์รัปชันมีความสลับซับซ้อน การปราบปราม ทุจริตคอร์รัปชันจึงเป็นไปด้วยความยากลำบากมากขึ้น

จากข้อมูลขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) ได้จัดทำ “ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันประจำปี 2559” (CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX – CPI 2016) ประเทศไทยเป็นอันดับที่ 101 จากการจัดอันดับทั้งหมด 176 ประเทศทั่วโลก ซึ่งในปี 2558 ประเทศไทยเคยเป็นอันดับที่ 76 จาก 176 ประเทศทั่วโลก (องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ, สื่อออนไลน์, 2559) แสดงว่าการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทยสูงขึ้นกว่าเดิม ศูนย์คุณธรรม (2558: 34-35) กล่าวว่า สังคมไทยจำเป็นต้องสร้างคนไทยให้มีค่านิยมในด้านความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม หรือ Integrity เพื่อปรับเปลี่ยนประเทศในทิศทางที่ถูกต้อง โดยจากผลการสำรวจ เกี่ยวกับ ปัญหาวิกฤตทางด้านคุณธรรมที่มีความรุนแรงในสังคมไทย พบว่า สถานการณ์ปัญหาที่มีความรุนแรง ในสังคมไทย โดยประเด็นวิกฤตมากที่สุด ร้อยละ 20.73 คือ ปัญหาความ ทุจริต การทุจริต คอร์รัปชัน รองลงมา ร้อยละ 19.30 ปัญหาขาดความสามัคคี เกิดความขัดแย้งใน สังคม และร้อยละ 14.69 ปัญหาจิตสำนึกสาธารณะ ขาดความรับผิดชอบต่อสังคมเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว มากกว่า ส่วนรวม สถาบันศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม ได้จัดทำโครงการวิจัยคุณลักษณะ และกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของไทย พบว่า ระดับคุณธรรมจริยธรรมของคนไทยลดลง โดยเฉพาะความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความมีสติสัมปชัญญะ และความมีระเบียบวินัย (นราทิพย์

พุ่มทรัพย์, 2552: 22) และพฤติกรรมคอร์รัปชันในวงการศึกษา รวมทั้งนักเรียน นักศึกษา และครู พบว่า เคยลอกการบ้านเพื่อน หรือลอกรายงานของเพื่อน ร้อยละ 92.4 เคยลอกคำตอบหรือแอบดูคำตอบในห้องสอบร้อยละ 74.9 ครูเชื่อว่ามีทุจริตในการสอบครูผู้ช่วย ร้อยละ 85.3 (ไทยรัฐ, 2556) จากการศึกษาสังเคราะห์สภาพปัญหาวิกฤตคุณธรรมของเด็กและเยาวชนขาดความรับผิดชอบ และความพอเพียงเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ขาดจิตสำนึกสาธารณะ ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับวัย การเสพติด สื่อสังคมออนไลน์ที่ขาดการควบคุมและกำกับดูแลจากผู้ใหญ่ จนส่งผลกระทบต่อปัญหาคุณธรรมของสังคม (ศูนย์คุณธรรม, 2558: 58-59) ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทางคุณธรรมจริยธรรมและบ่มเพาะพฤติกรรมการทุจริต ดังนั้นความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นคุณธรรมที่สูงทรงคุณค่า จึงมีความสำคัญต่อสังคมส่วนรวมยิ่งไปกว่าคุณธรรมอื่นใด ถือเป็นความสำคัญอย่างยิ่งที่หลายๆ ประเทศพยายามที่จะศึกษา และดำเนินการเพื่อนำหลักการดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาประเทศอย่างเป็นรูปธรรม

การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนจะสำเร็จได้นั้น คนต้องมีคุณธรรมและจริยธรรม เนื่องจากปัจจุบันมนุษย์มีนิสัยที่เป็นสังคมบริโภค ประสบปัญหาสังคมและชีวิตจิตใจ จนกระทั่งเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม จึงต้องนำเอาคุณธรรมจริยธรรมมาช่วยแก้ปัญหา โดยการพัฒนาคนให้มีจริยธรรมนั้น จะสำเร็จได้ด้วยการศึกษา อย่างน้อยจะต้องรู้เท่าทันปัญหา เมื่อพัฒนาคนขึ้นไปแล้ว จึงจะเกิดจริยธรรมที่แท้จริง คือเป็นจริยธรรมแห่งความพอใจและความสุข การพัฒนาคนให้รู้จักการให้ควบคู่กับการได้อย่างสมดุลกัน เพื่อการเลี้ยงชีพโดยสุจริต ควรพัฒนาให้ปัญญาสามารถคิดอย่างเป็นระบบ พิจารณาปัญหาและคุณค่าของสรรพสิ่ง รวมทั้งระบบคิดที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อปิดเป้าความเชื่อ ค่านิยม และแนวคิดที่ผิด รวมทั้งรู้จักและเข้าใจโลกและชีวิตตามความเป็นจริง เพื่อสร้างสรรค์ประโยชน์สุขแก่โลก (พระธรรมปิฎก, 2552: 65) การศึกษาเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่จะนำประเทศสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังที่ประชุมสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา มีมติประกาศให้ปี พ.ศ. 2548-2557 เป็นทศวรรษแห่งการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (United Nations Decade of Education for Sustainable Development-DESD) และได้เชิญชวนให้ประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติ ร่วมกันบูรณาการแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนให้เข้ากับระบบการศึกษาของชาติ โดยใช้การเรียนรู้ทุกรูปแบบ และการสร้างจิตสำนึกของสาธารณชน ตลอดจนส่งเสริมค่านิยมที่เหมาะสม เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นของสังคม (พฤทธิ ศิริบริกรมพิทักษ์, 2555: 79-97) ธานินทร์ กรัยวิเชียร (2551: 6-9) ให้ความเห็นว่า ในสังคมไทยปัจจุบันต้องปลูกฝังจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป ต้นเหตุแห่งปัญหาคุณธรรมจริยธรรมตกต่ำ คือ ประชาชนเข้าใจในคุณธรรมจริยธรรมบางส่วน แต่ไม่ได้เข้าใจถึงส่วนลึกในจิตใจ คนส่วนใหญ่จึงยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมและการนำไปใช้ในชีวิต

จริง เมื่อเรื่องคุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องของจิตใจจึงต้องแก้ไขที่จิตใจก่อนเป็นลำดับแรก อาจองชุมสาย ณ อยุธยา กล่าวว่า (2553: 11-15) ด้วยเหตุนี้สถานศึกษาจึงต้องเป็นแหล่งบ่มเพาะความดีงามให้แก่เด็กตั้งแต่ประถมศึกษา ให้เห็นคุณค่าของความดีงามมากกว่าความเก่งโดยการปลูกฝังจิตสำนึกและอบรมให้ความรู้ทั้งด้านการศึกษาและคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็ก ซึ่งเน้นความสำคัญของการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้

การเรียนการสอนในระบบการศึกษาไทยมีการสร้างคุณธรรมให้ผู้เรียนมาโดยตลอด ซึ่งการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมสามารถที่จะพัฒนาให้ดีขึ้นในตัวบุคคลได้โดยต้องเริ่มตั้งแต่ในวัยเด็ก ซึ่งเป็นช่วงที่เด็กมีความไวต่อการปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรม และวัฒนธรรมเป็นอย่างดี เพราะเด็กยังเป็น “ไม้อ่อนที่ตัดง่าย” ฉะนั้น การปฏิบัติต่อเด็กอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการทางร่างกาย และโดยเฉพาะเหมาะสมกับพัฒนาการทางจิตใจของเด็กเล็กและเด็กโต จะเป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นเมื่อเข้าวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ได้มาก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2521: 56) ดังที่ศรีเรือน แก้วกังวาน (2549) ได้อธิบายว่า ในระยะวัยเด็กตอนกลาง (middle childhood) อยู่ในช่วงอายุประมาณ 6-12 ปี หรือ 13 ปี การพัฒนาทางความคิด สติปัญญาของเด็กจะเจริญได้มากเพราะโดยพื้นฐานทางกายเด็กสามารถคิดเป็นเหตุเป็นผล เริ่มเข้าใจแนวคิดเชิงนามธรรมพื้นฐานง่าย ๆ เข้าใจแนวคิดเชิงเลขง่าย ๆ ความสามารถทางภาษาพัฒนาเต็มทุกขั้นตอนตั้งแต่วัยเด็กตอนต้น ดังนั้นจึงเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับเด็กจะเริ่มเล่าเรียนเขียน อ่าน อย่างจริงจัง ในกระบวนการรู้ความคิดที่จะเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และที่จะเป็นเสมือนเมล็ดพันธุ์พืชที่เจริญงอกงามต่อไปในภาคหน้า สอดคล้องกับ Piaget (2475) ที่ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องจริยธรรมของเด็ก ได้อธิบายไว้ว่า เด็กในช่วงอายุ 7-11 ปี จะมีการพัฒนาสมองเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ความคิดที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางลดน้อยลง และเริ่มรับฟังเข้าใจความคิดเห็นของผู้อื่นมากขึ้น เริ่มยอมรับเรื่องคุณธรรมจริยธรรม และพยายามกระทำในสิ่งที่ถูกต้องด้วยตนเอง อีกทั้งเด็กระดับประถมศึกษาจะเกิดการเรียนรู้และพัฒนาจริยธรรมได้เมื่อเด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้ใหญ่ในการเข้าสังคม ให้เด็กได้มีโอกาสในการมีประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม (สิริมา ภิโณอนันตพงษ์, 2553)

การศึกษาจึงเป็นเสมือนเครื่องมือในการพัฒนามนุษย์ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนของประเทศชาติให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ตามความมุ่งหมายและหลักการของการศึกษาที่ได้กล่าวไว้ในการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 นโยบายพื้นฐานแห่งรัฐเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในมาตรา 80 (3) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุก

รูปแบบให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2550: 23) การจัดการศึกษาที่มุ่งสู่ประเทศไทย 4.0 ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ซึ่งมแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการภาครัฐ การป้องกันการทุจริต โดยปลูกฝังคนไทยไม่โกงสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (สำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559: 129,142) ซึ่งการศึกษาต้องจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการการพัฒนาทักษะทางสังคม คุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้จิตใจยึดมั่นในความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมมีความสำคัญยิ่ง (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2559)

จากสภาพดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หากต้องการขับเคลื่อนเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 กระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นหน่วยงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การบริหารประเทศที่ป้องกันการทุจริต โดยปลูกฝังให้คนไทยไม่โกง เสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 – 2559 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 7-8) จะต้องส่งเสริมและพัฒนาความเป็นคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน โดยใช้หลักการบริหารการศึกษาเสริมสร้างให้สามารถพัฒนาทักษะกระบวนการคิดที่มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2545: 136-140) ได้เสนอให้การจัดการศึกษาต้องจัดให้สอดคล้องกับความเป็นจริงของชีวิต โดยมีระบบให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองใน 3 ด้าน คือ การพัฒนาด้านปัญญา การพัฒนาด้านเจตจำนง และการพัฒนาด้านความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โดยผ่านการอบรมสั่งสอนและการเรียนรู้ตามธรรมชาติ และ Berkowitz (2557) ได้กล่าวว่า แนวทางการอบรมสั่งสอนเป็นวิธีการกำหนดคุณธรรมที่พึงประสงค์ของกลุ่มหรือสังคม แล้วจึงดำเนินการอบรมสั่งสอน รวมถึงการจัดให้มีการปฏิบัติตามคุณธรรมนั้นจนเกิดเป็นนิสัย จนแปลเปลี่ยนเป็นวัฒนธรรมของโรงเรียนและการดำเนินชีวิต ดังนั้น การบริหารโรงเรียนเชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม จะสามารถบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอน และให้โรงเรียนมีแนวทางการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ควบคู่กับการส่งเสริมด้านวิชาการ ผู้วิจัยจึงสนใจการกำหนด “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา” ที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง และต่อเนื่อง ซึ่งคาดว่าจะเริ่มที่จะขับเคลื่อนการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมให้สังคมอุดมไปด้วยความดีงามอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาสังคมสู่ความยั่งยืนของประเทศต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

1. กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาเป็นอย่างไร
2. จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมปัจจุบันเป็นอย่างไร
3. กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษากรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา
2. วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา
3. พัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

1.4 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียน หมายถึง แนวทางเชิงรุกในการบริหารโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2550 ทั้งในด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โดยใช้กระบวนการ 3 แนวทาง ได้แก่ การวางแผน (Planning) การนำแผนสู่การปฏิบัติ (Implementation) และการประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาทั่วประเทศ

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หมายถึง ผู้ดูแลรับผิดชอบการเรียนการสอนคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนของรัฐในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาทั่วประเทศ

ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนประจำโรงเรียนของรัฐในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาทั่วประเทศ

นักเรียนประถมศึกษา หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 ในโรงเรียนของรัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา จากทั่วประเทศ 183 เขต มีโรงเรียนในสังกัด 28,456 แห่ง (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มีนาคม 2557)

ภาคีเครือข่าย หมายถึง ผู้ปกครอง และชุมชน ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง วิธีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย

1. การพัฒนาด้านสติปัญญา (Cognitive Approach) เป็นวิธีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้นักเรียนรู้และเข้าใจคุณธรรมจริยธรรมในระดับรูปธรรมจนถึงระดับนามธรรม จนเกิดความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ตามความเชื่อที่ว่า “ปัญญา คือ รากฐานของคุณธรรม” ประกอบด้วย 1) การบูรณาการเข้ากับหลักสูตรแกนกลาง 2) การพัฒนาผู้บริหารและบุคลากร และ 3) การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธกิจของโรงเรียน

2. การพัฒนาด้านเจตคติ (Attitude Approach) เป็นวิธีกระตุ้นให้บุคคลสามารถวิเคราะห์คุณค่าจากการกระทำที่ติงามได้ด้วยตนเอง เมื่อเกิดความกระแ้างในคุณค่าของคุณธรรมเหล่านั้นแล้ว บุคคลจะปฏิบัติเองโดยไม่มีกำบังค้ำจากภายนอก ประกอบด้วย 1) การสร้างความสัมพันธ์ 2) การสร้างแรงจูงใจภายใน และ 3) การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม

(1) การอบรมสั่งสอน (Indoctrinate Approach) เป็นวิธีการกำหนดคุณธรรมที่พึงประสงค์ของกลุ่มหรือสังคมไว้ล่วงหน้าว่าสิ่งใด “ดี” หรือ “ไม่ดี” แล้วจึงดำเนินการอบรมสั่งสอนรวมถึงจัดให้มีการปฏิบัติตามคุณธรรมนั้นจนกระทั่งเกิดเป็นนิสัย 1) การเป็นแบบอย่าง 2) การสอนโดยตรง และ 3) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน

ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม (Integrity) หมายถึง คุณสมบัติของการมีความซื่อสัตย์และความเข้มแข็งต่อหลักคุณธรรมจริยธรรม โดยยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรมตามหลักคุณธรรมจริยธรรม 7 ประการ ได้แก่

1. ความมีสำนึก หมายถึง การพูดจริง ทำจริง และซื่อตรงต่อหน้าที่
 2. ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง ความยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ประพฤติต่อตนเองและผู้อื่นโดยไม่คดโกง
 3. ความรับผิดชอบ หมายถึง การทำตามหน้าที่อย่างเคร่งครัด และพร้อมที่จะยอมรับความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้น
 4. ความยุติธรรม หมายถึง การปฏิบัติตนโดยยึดหลักความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ไม่ละเมิดสิทธิ์ของผู้อื่น
 5. ความเมตตา หมายถึง ความปรารถนาที่จะให้ผู้อื่นมีความสุข
 6. ความมีจิตสาธารณะ หมายถึง การตระหนักรู้ และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมร่วมกัน
 7. ความพอเพียง หมายถึง การใช้จ่ายอย่างพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดี ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ทั้งนี้การแสดงออกของนักเรียนในการเป็นผู้ปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอย่างเหมาะสมทั้งต่อตนเองและผู้อื่น และประพฤติปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งค้นหาข้อค้นพบเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนว่าจะมีกลยุทธ์การบริหารอย่างไรที่จะสามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จึงได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม และแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์ เป็นกรอบหลักในการวิจัย สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1.5.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ขอบข่ายการบริหารโรงเรียนและแนวคิดการบริหาร PIE และ ดังนี้

1.5.1.1 ขอบข่ายงานบริหารโรงเรียน

การวิจัยกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน เป็นการวิจัยที่มุ่งเน้นประเด็นการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาพื้นฐานจิตใจของนักเรียน โดยการปลูกฝังคุณธรรมให้นักเรียนมีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม จึงอาศัยกรอบแนวคิดและหลักการสำคัญของการบริหารโรงเรียน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดไว้ในมาตรา 39 “ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง” จึงใช้กรอบการบริหารดังกล่าวที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ดังนี้

การบริหารวิชาการ ได้แก่ ขอบข่ายด้านการบริหารโรงเรียนที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

การบริหารงบประมาณ หมายถึง ขอบข่ายด้านการบริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการเงินและทรัพยากรของโรงเรียน การแสวงหาทรัพยากรและการลงทุนในการจัดการศึกษา

การบริหารงานบุคคล หมายถึง ขอบข่ายด้านการบริหารโรงเรียนที่เกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียน

การบริหารทั่วไป ได้แก่ ขอบข่ายด้านการบริหารโรงเรียนที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งงานกิจการนักเรียน และการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

1.5.1.2 การบริหาร PIE Cycle

จากการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีและกระบวนการบริหารการศึกษาของนักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศ สามารถนำรูปแบบการบริหารของ Pitt Community College, 2011 ในสหรัฐอเมริกาเป็นกรอบแนวคิดเชิงกลยุทธ์ ที่เรียกว่า Planning-Implementation-Evaluation Cycle หรือ P I E Cycle for Institutional and Work Unit Planning ซึ่งมีลักษณะเป็นวงจรการพัฒนาที่เน้นการพึ่งพาซึ่งกันและกันของแต่ละขั้นตอน โดยแบ่งองค์ประกอบออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการวางแผน (Planning Phase) ขั้นตอนการนำแผนสู่การปฏิบัติ (Implementation Phase) และขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation Phase) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารสมัยใหม่ที่สามารถเป็นกรอบโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ

นักเรียนประถมศึกษา โดยผู้บริหารสูงสุดมีหน้าที่ควบคุมและใช้กระบวนการบริหารให้สามารถนำสู่การปฏิบัติ และประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งจัดคอร์สเรียนและสร้างค่านิยมที่ดึงมาให้นักเรียน โดยมีองค์ประกอบในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนการวางแผน (Planning Phase) ในขั้นตอนนี้เริ่มด้วยการศึกษา และทบทวนผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะที่ผ่านมา เพื่อนำมากำหนดแผนและเตรียมการเรียนการสอน ซึ่งรวมถึงการทบทวนด้านทรัพยากรและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เลือกวิธีการสอนและกลยุทธ์ที่เหมาะสม และกำหนดเป้าหมายของการทำงานไว้ล่วงหน้า ซึ่งจะเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน โดยการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตเพื่อจะให้การปฏิบัติงานตรงตามเป้าหมายที่ต้องการ

ขั้นตอนการนำแผนสู่การปฏิบัติ (Implementation Phase) เป็นขั้นตอนการดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้สามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม โดยต้องกำหนดบุคคลที่รับผิดชอบ และวิธีดำเนินการที่ชัดเจน

ขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation Phase) เป็นขั้นตอนของการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของการบูรณาการ และระบุแนวทางที่ดีกว่าสำหรับการดำเนินการในอนาคตเพื่อพัฒนาวงจร PIE ในรอบต่อไป โดยในการจบกระบวนการ (Closing-the-Loop) เป็นกระบวนการของการประเมินผลลัพธ์เพื่อการปรับปรุงการดำเนินงาน ซึ่งเรียกว่า “การพัฒนา” และเป็นการให้คำแนะนำสำหรับการปรับปรุงวงจร PIE ในรอบต่อไป

1.5.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม (Integrity)

1.5.2.1 การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม เป็นวิธีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างคุณลักษณะของนักเรียนของ (พระธรรมปิฎก, 2541; ดวงเดือน พันธมนาวิน 2538; ทิศนา ขัมมณี, 2546; และ Berkowitz, 2557) ประกอบด้วย

1) การพัฒนาด้านสติปัญญา (Cognitive Approach) เป็นวิธีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้นักเรียนเข้าใจความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมในระดับรูปธรรมจนถึงระดับนามธรรม จนเกิดความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ตามความเชื่อที่ว่า “ปัญญา คือ รากฐานของคุณธรรม” ประกอบด้วย (1) การบูรณาการเข้ากับหลักสูตรแกนกลาง (2) การพัฒนาผู้บริหารและบุคลากร และ (3) การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธกิจของโรงเรียน

2) การพัฒนาด้านเจตคติ (Attitude Approach) หมายถึง วิธีกระตุ้นให้บุคคลสามารถวิเคราะห์คุณค่าจากการกระทำที่ดึงมาได้ด้วยตนเอง เมื่อเกิดความกระจำในคุณค่าของคุณธรรม

เหล่านั้นแล้ว บุคคลจะปฏิบัติเองโดยไม่มีการบังคับจากภายนอก ประกอบด้วย (1) การสร้างความสัมพันธ์ (2) การสร้างแรงจูงใจภายใน และ (3) การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม

3) การอบรมสั่งสอน (Indoctrinate Approach) หมายถึง วิธีการกำหนดคุณธรรมที่พึงประสงค์ของกลุ่มหรือสังคมไว้ล่วงหน้าว่าสิ่งใด “ดี” หรือ “ไม่ดี” แล้วจึงดำเนินการอบรมสั่งสอน รวมถึงจัดให้มีการปฏิบัติตามคุณธรรมนั้นจนกระทั่งเกิดเป็นนิสัย ประกอบด้วย 1) การเป็นแบบอย่าง (2) การสอนโดยตรง และ (3) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน

1.5.2.2 ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม เป็นคุณสมบัติของการมีความซื่อสัตย์และความเข้มแข็งต่อหลักคุณธรรมจริยธรรม โดยยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ตามหลักคุณธรรมจริยธรรม 7 ประการของธานินทร์ ทรัพย์วิเชียร (2551) และการสังเคราะห์แนวคิดทั้งในและต่างประเทศ ได้แก่ 1) ความมีสำนึก 2) ความซื่อสัตย์สุจริต 3) ความรับผิดชอบ 4) ความยุติธรรม 5) ความเมตตา 6) ความมีจิตสาธารณะ และ 7) ความพอเพียง

1.5.3 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์ การบริหารองค์การไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องมีการกำหนดกลยุทธ์ สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน ดังนั้นกลยุทธ์จึงเป็นแนวทางเชิงรุกในการบรรลุเป้าหมาย (พฤษ์ ศิริบรรณพิทักษ์, 2552: 17-18) โดยนักวิชาการได้นำเสนอกระบวนการในการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่แตกต่างและหลากหลาย ซึ่งในงานวิจัยฉบับนี้ ได้สังเคราะห์แนวคิดโดยสรุปกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1.5.3.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Analysis) โดยจะทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (External Analysis) สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Analysis) ทำการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามโดยใช้เทคนิค SWOT และ TOWS Matrix (Wheelen and Hunger, 2012)

นอกจากนี้ยังได้นำเทคนิคการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index Modified) โดยใช้ค่า $PNI_{Modified}$ (นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช, 2550) สำหรับประกอบการวิจัยในขั้นตอนการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของหน่วยงานที่ทำการวิจัยในครั้งนี้ โดยที่

$$\begin{aligned} \text{สูตร } PNI_{\text{Modified}} &= (I - D)/D \\ PNI_{\text{Modified}} &= \text{ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น} \\ I \text{ (Importance)} &= \text{สภาพที่พึงประสงค์} \\ D \text{ (Degree of Success)} &= \text{สภาพปัจจุบัน} \end{aligned}$$

1.5.3.2 การกำหนดกลยุทธ์ เป็นขั้นตอนการออกแบบและเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสม

1.5.3.3 การตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์ เพื่อตรวจสอบและประเมินความถูกต้องเหมาะสม และเป็นไปได้ของกลยุทธ์

1.5.3.4 การปรับปรุงกลยุทธ์ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา (Stakeholders) เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม เพื่อพัฒนาให้กลยุทธ์ที่จัดทำขึ้นมีความสมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทั้ง 3 ดังกล่าวข้างต้น มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ โดยใช้เทคนิค PNI_{Modified} ในการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนตามกรอบแนวคิดขอบข่ายงานบริหารโรงเรียนและกระบวนการบริหาร PIE Cycle แนวคิดการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมเพื่อนำสู่การพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียน โดยมีแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์ 4 ขั้นตอน ตามการสรุปกรอบแนวคิดที่แสดงในแผนภาพที่ 1 ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.6 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาครั้งนี้ ครอบคลุมโรงเรียนของรัฐในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจากทั่วประเทศ

1.6.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยยึดกรอบแนวคิดขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2550 ประกอบด้วย 1) การบริหารวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารทั่วไป

1.6.2 ขอบเขตของประชากร

ประชากรในการวิจัยนี้ ได้แก่ โรงเรียนของรัฐในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สพป.) จากทั่วประเทศ 183 เขต มีโรงเรียนในสังกัด 28,566 แห่ง (ข้อมูล ณ วันที่ 10 เมษายน 2557) และผู้ให้ข้อมูลครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียน

1.6.3 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการศึกษา ปีการศึกษา 2557-2558

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 หน่วยงานในระดับนโยบาย ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทุกแห่ง จะได้รับประโยชน์จากการวิจัย ดังนี้

(1) จะได้องค์ความรู้ใหม่ คือ กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหน่วยงานทางการศึกษาในสังกัดให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาอย่างเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

(2) สามารถนำผลการวิจัยไปกำหนดนโยบายในการพัฒนาบุคลากรในองค์กรทางการศึกษาให้กับผู้บริหารการศึกษาทุกระดับในสังกัดต่อไป

1.7.2 หน่วยงานในระดับปฏิบัติ ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา จะได้รับประโยชน์จากการศึกษา ดังนี้

(1) ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สามารถนำกลยุทธ์การบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาไปเป็นแนวทางในการจัดทำหรือปรับปรุงแผนพัฒนาโรงเรียน เพื่อพัฒนาครูและบุคลากร และนักเรียนในโรงเรียนให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ

(2) นักเรียนระดับประถมศึกษาจะมีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมและยังผลให้สังคมไทยมีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมมากยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

1.7.3 หน่วยงานทางวิชาการ ได้แก่ คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์จะได้นำผลการวิจัยไปเพิ่มสถานะทางวิชาการในเรื่องการบริหารโรงเรียน และการพัฒนางานวิจัย การบริหารโรงเรียนให้มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น โดยใช้แนวคิดเรื่องการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมให้กว้างขวางต่อไป

1.8 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) (Creswell, John 2552; ศิริเดช สุชีวะ, 2555) ประกอบด้วยวิธีเชิงปริมาณ (Quantitative Method) และวิธีเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) โดยการออกแบบวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อตอบคำถามวิจัย ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากหลายแห่ง หลายวิธีการ ด้วยการใช้วิธีเชิงปริมาณในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และทำการศึกษาเชิงคุณภาพในขั้นตอนการจัดทำกลยุทธ์ เพื่อตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องโดยมีวิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม และกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมทั้งในและต่างประเทศ เพื่อลดปัญหาคอรัปชั่น

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาใช้วิธีเชิงปริมาณ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

1.9 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.9.1 แบบวิเคราะห์เอกสาร มีลักษณะเป็นแบบวิเคราะห์ที่สร้างขึ้นเพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี

1.9.2 แบบประเมินกรอบแนวคิด แบบมีโครงสร้าง เพื่อสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

1.9.3 แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สำหรับสอบถามผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระ ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน

1.9.4 แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง ใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จด้านคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น (Best Practice) เพื่อสอบถามการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนที่ประสบความสำเร็จ

1.9.5 แบบประเมินกลยุทธ์ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สำหรับสอบถามผู้บริหารทางการศึกษา

1.10 การนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา คำถามในการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย นิยามศัพท์ กรอบแนวคิดในการวิจัย ประโยชน์ของงานวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม แนวคิดเกี่ยวกับความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม และแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ผลการวิเคราะห์เอกสาร และการ
แปลผล การนำเสนอข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย สรุปผล
การศึกษาวิจัย การอภิปรายผลในแต่ละขั้นตอน ข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติ และข้อเสนอแนะ
ในการวิจัยครั้งต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษากระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหาร แนวคิดของการบริหารการศึกษา โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการดำเนินการ และศึกษาวิเคราะห์เอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่าง ๆ ประกอบด้วยแนวคิดและทฤษฎี ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน
 - 2.1.1 ขอบข่ายการบริหารโรงเรียน
 - 2.1.2 ความสำคัญของกระบวนการบริหารโรงเรียน
 - 2.1.3 กระบวนการบริหาร PIE Cycle
- 2.2 ความหมายของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม
 - 2.2.1 ความหมายของคุณธรรม
 - 2.2.2 ความหมายของจริยธรรม
 - 2.2.3 ความสัมพันธ์ของคุณธรรมจริยธรรม
 - 2.2.4 ความหมายของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม
 - 2.2.5 คุณลักษณะของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม
 - 2.3.1 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและนักวิชาการในประเทศไทย
 - 2.3.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการขัดเกลาทางสังคม (Socialization)
 - 2.3.3 แนวคิดการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
 - 2.3.4 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักวิชาการในต่างประเทศ
 - 2.3.5 เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาคน
 - 2.3.6 การจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม
 - 2.3.7 กระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมในต่างประเทศ
- 2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์
 - 2.4.1 ความหมายของกลยุทธ์
 - 2.4.2 แนวคิดการพัฒนากลยุทธ์

2.5 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน การวิจัยนี้ใช้ขอบข่ายการบริหารได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารทั่วไป โดยใช้กระบวนการบริหารรูปแบบ P I E Cycle และความสำคัญของกระบวนการบริหารการศึกษา เป็นกรอบในการวิจัย ซึ่งทั้งสองแนวคิดมีความสำคัญต่องานวิจัย โดยมีสาระสำคัญของแนวคิดดังกล่าวดังนี้

2.1.1 ขอบข่ายการบริหารโรงเรียน

นักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศได้การจำแนกงานบริหารโรงเรียนที่นำมาใช้ในประเทศไทยแตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

ตามแนวปฏิรูปการศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาโดยมีคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำกับดูแลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ซึ่งแต่ละหน่วยงานจะมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามแผนกลยุทธ์ แผนงาน และโครงการต่าง ๆ ตามกระบวนการจัดการที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การให้ความร่วมมือผสมผสานและความรับผิดชอบของฝ่ายนั้น ๆ ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล โดยได้แบ่งงานบริหารโรงเรียนออกเป็น 4 ด้าน มีภาระงานทั้งหมด 81 งาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) ดังนี้

1) การบริหารงานวิชาการ มีภาระหน้าที่ 17 งาน ได้แก่ (1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น (2) การวางแผนงานด้านวิชาการ (3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ (9) การนิเทศการศึกษา (10) การแนะแนว (11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา (12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ (13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น (14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (15) การจัดทำ

ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา(16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียน เพื่อใช้ในสถานศึกษา (17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2) การบริหารงานงบประมาณ มีภาระหน้าที่ 17 งาน ได้แก่ (1) การจัดทำแผนงบประมาณ และคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี (2) การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรร งบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง (3) การอนุมัติการใช้จ่าย งบประมาณที่ได้รับจัดสรร (4) การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ (5) การรายงานผล การเบิกจ่ายงบประมาณ (6) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ (7) การตรวจสอบ ติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ (8) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อ การศึกษา (9) การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา (10) การ บริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา (11) การวางแผนพัสดุ (12) การกำหนดรูปแบบรายการ หรือ คุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวง ศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี (13) การพัฒนาระบบ ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ (14) การจัดหาพัสดุ (15) การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ (16) การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน (17) การเบิกเงินจากคลัง (18) การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน (19) การนำเงินส่งคลัง (20) การจัดทำบัญชี การเงิน (21) การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน (22) การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3) การบริหารงานบุคคล มีภาระหน้าที่ 20 งาน ได้แก่ (1) การวางแผนอัตรากำลัง (2) การ จัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (3) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง (4) การ เปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (5) การดำเนินการเกี่ยวกับการ เลื่อนขั้นเงินเดือน (6) การลาทุกประเภท (7) การประเมินผลการปฏิบัติงาน (8) การดำเนินการ ทางวินัยและการลงโทษ (9) การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน (10) การ รายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ (11) การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (12) การออกจาก ราชการ (13) การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ (14) การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ (15) การส่งเสริมการประเมิน วิจัยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (16) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ (17) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ (18) การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรม

สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (19) การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต (20) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

4) การบริหารงานทั่วไป มีภาระหน้าที่ 21 งาน ได้แก่ (1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ (2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา (3) การวางแผนการบริหารงานการศึกษา (4) งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน (5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร (6) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน (7) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (8) การดำเนินงานธุรการ (9) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม (10) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน (11) การรับนักเรียน (12) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา (13) การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย (14) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา (15) การทัศนศึกษา (16) งานกิจการนักเรียน (17) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา (18) การส่งเสริมสนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา (19) งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น (ท) การรายงานผลการปฏิบัติงาน (20) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน (21) แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

กรมวิชาการ (กรมวิชาการ, 2539: 33-37) ได้กล่าวว่า การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในโรงเรียนว่า ต้องพัฒนาร่วมกันทั้งระบบผ่านการบริหารงาน 4 งานในโรงเรียน โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียนผู้ปกครองและชุมชน

Campbell and others (1993: 16-149) ได้เสนอแนะว่างานบริหารโรงเรียนมี 6 ด้าน คือ

(1) งานวิชาการ เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินการและการประเมินผลการศึกษา การวางโครงการของการเรียนการสอน หลักสูตรและการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การจัดและเลือกใช้สื่อการเรียนและอุปกรณ์การสอนและการประเมินผลการสอน

(2) งานธุรการและการเงิน งานด้านนี้เป็นส่วนสำคัญยิ่งในการส่งเสริมการเรียนการสอน ได้แก่ งบประมาณ ค่าใช้จ่ายตามแบบแผนของทางราชการ งานสารบรรณ งานพัสดุ - ครุภัณฑ์

(3) การบริหารงานบุคคล ได้แก่ การบริหารบุคคล การคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน การนิเทศงานและการประเมินผลประสิทธิภาพของการสอน

(4) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นงานที่เกี่ยวกับลักษณะของชุมชน ความต้องการของชุมชน การให้ข้อมูลของโรงเรียนแก่ชุมชน บทบาทของโรงเรียนต่อชุมชน และ บทบาทขององค์กรต่าง ๆ ในชุมชน

(5) อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ การจัดโปรแกรมการเรียนการสอน การบริการนักเรียน จำเป็นต้องใช้สถานที่และวัสดุอุปกรณ์ งานด้านนี้มีความหมายรวมถึงอาคารสถานที่ สนาม วัสดุอุปกรณ์เพื่อการศึกษา จึงต้องมีการวางแผนอาคารสถานที่ที่การพัฒนาและบำรุงรักษา อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์เพื่อช่วยในการเรียนการสอน

(6) งานกิจการนักเรียน เป็นกิบริหารจัดการเกี่ยวกับนักเรียนในเรื่องกิจการนักเรียน และจัดรูปองค์กรของนักเรียน ระเบียบและทะเบียนต่าง ๆ การจัดบริการให้แก่นักเรียน การควบคุม ความประพฤติ และระเบียบวินัยนักเรียน

Kimbrough and Nunnery (1976: 165-168) ได้แบ่งการบริหารโรงเรียนไว้ 8 ประการ (1) งานพัฒนาโรงเรียน (2) งานบริหารหลักสูตรและการสอน (3) งานบริหารเศรษฐกิจ การศึกษา (4) งานธุรการ (5) งานบริหารบุคลากร (6) งานกิจการนักเรียน (7) งานสร้างภาวะผู้นำ ในด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และ (8) งานประเมินผลและการวิจัย

ตารางที่ 1 การแบ่งภารกิจการบริหารโรงเรียนจำแนกตามแนวคิดของนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง

	นักวิชาการ/หน่วยงาน			
	Campbell And Gregg 1957	Smith and others 1961	Kimbrough and Nunnery 1976	กระทรวงศึกษาธิการ กฎกระทรวง หลักเกณฑ์และวิธีการ กระจายอำนาจการ บริหารและการจัด การศึกษา พ.ศ. 2550
งานวิชาการ				✓
งานงบประมาณ	✓	✓	✓	✓
งานบุคลากร	✓	✓	✓	✓
งานบริหารงาน ทั่วไป				✓

	นักวิชาการ/หน่วยงาน			
	Campbell And Gregg 1957	Smith and others 1961	Kimbourgh and Nunnery 1976	กระทรวงศึกษาธิการ กฎกระทรวง หลักเกณฑ์และวิธีการ กระจายอำนาจการ บริหารและการจัด การศึกษา พ.ศ. 2550
งานหลักสูตรและ การสอน	✓	✓	✓	จัดอยู่ในงานวิชาการ
งานอาคารสถานที่	✓	✓	✓	จัดอยู่ในงานบริหาร ทั่วไป
งานความสัมพันธ์ กับชุมชน	✓	✓	✓	จัดอยู่ในงานบริหาร ทั่วไป
งานบริการ/ธุรการ				จัดอยู่ในงานบริหาร ทั่วไป
งานประเมินผล/ วิจัย				จัดอยู่ในงานวิชาการ
งานพัฒนาโรงเรียน				จัดอยู่ในงานบริหาร ทั่วไป

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่า นักวิชาการและองค์การทางการศึกษามีการจำแนกและระบุชื่อภารกิจการบริหารโรงเรียนที่แตกต่างกัน ทำให้เห็นภาพการบริหารโรงเรียนที่มีความชัดเจนได้แตกต่างกัน ทั้งนี้ หากพิจารณาในรายละเอียดงาน จะพบว่าทุกภารกิจที่นักวิชาการได้จำแนกไว้ถูกจัดอยู่ในงานต่าง ๆ ตามที่กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ได้กำหนดไว้แล้วทั้งสิ้น ถึงแม้บางงานอาจจะใช้ชื่อที่ไม่เหมือนกัน เช่น งาน

พัฒนาโรงเรียนตามแนวคิดของ Kimbrough and Nunnery ได้จัดอยู่ในภารกิจด้านบริหารทั่วไปในเรื่องการจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร เป็นต้น

2.1.2 ความสำคัญของกระบวนการบริหารโรงเรียน

การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการทางสังคมที่มีกลุ่มบุคคลดำเนินการร่วมกันเพื่อบริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับวงจร PIE Cycle ดังนี้

สมพงษ์ เกษมสิน (2526: 10) ได้กล่าวว่า การกำหนดลำดับขั้นตอนกระบวนการบริหารนั้น ย่อมแตกต่างกันไปแต่ละสำนักศึกษา และแต่ละทัศนะของแต่ละบุคคล ดังนั้น จึงได้สรุปกระบวนการบริหารไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

- การวางแผน (Planning) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการคาดการณ์ (Forecasting) การกำหนดวัตถุประสงค์ (Set objective) การพัฒนาวิธีการ (Develop strategies) ในการวางแผนโดยจำแนกแผนออกเป็นโครงการ (Program) กำหนดงบประมาณ (Budget) และแนวปฏิบัติ (Procedure) ตลอดจนต้องตั้งตัวปรับปรุงนโยบาย (Policy) ให้สอดคล้องและทันกับเหตุการณ์อยู่เสมอ หรือกล่าวโดยสรุปก็คือ เป็นการเตรียมการขั้นแรกในการที่จะปฏิบัติงานนั่นเอง

1. การจัดองค์การ (Organizing) ซึ่งเกี่ยวกับการที่จัดโครงสร้างขององค์การ (organization structure) การสร้างขอบเขตของงานและความสัมพันธ์ของงานต่าง ๆ (Delineate relationships) การกำหนดตำแหน่งหน้าที่ (Create position descriptions) ตลอดจนการกำหนดคุณสมบัติที่ต้องการตำแหน่งนั้น ๆ กล่าวโดยสรุป การดำเนินงานขั้นนี้ เป็นการจัดงานให้ประสานสอดคล้องเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. การจัดเจ้าหน้าที่ (Staffing) เป็นขั้นตอนที่เกี่ยวกับการเลือกสรร (Select) ปฐมนิเทศ (Orientation) การฝึกอบรม (Training) และการพัฒนาบุคคล (Personnel Development) เพื่อให้บุคคลที่ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ มีความรู้เหมาะสมกับตำแหน่งที่ความรับผิดชอบที่มีอยู่ ซึ่งอาจสรุปกระบวนการขั้นนี้ได้ว่าเป็นการเลือกบุคคล เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งที่กำหนดไว้ สำหรับรายละเอียดในเรื่องนี้เป็นเนื้อหาของวิชาการบริหารบุคคลเป็นส่วนใหญ่

3. การอำนวยการ (Directing) การบริหารขั้นนี้เป็นหน้าที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ (Decision making) มอบหมายหน้าที่การงาน (Delegation) การจูงใจ (Motivation) การประสานงาน (Coordination) การจัดให้มีส่วนร่วม (Participation) ในการปฏิบัติงาน เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Change) ไปในทางสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่องค์กรอันอาจกล่าวได้ว่าเป็นการดำเนินการเพื่อให้ภารกิจขององค์การบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4. การควบคุม (Controlling) ในการควบคุมงานนั้นจะต้องกำหนดระบบการรายงาน (Establish reporting system) พัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน (Develop performance standard) การวัดผลงาน (Measure result) ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่อง (Correct) ทั้งนี้เพื่อให้ดำเนินไปโดยถูกต้อง ความมุ่งหมายสำคัญของการคุมงานก็ต้องการให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และหากไม่บรรลุวัตถุประสงค์ก็จักได้ทราบอุปสรรคข้อขัดข้องได้ ซึ่งถ้าแบ่งงานเป็นขั้นตอนด้วยแล้วก็เป็นความสะดวกที่แก้ไขอุปสรรคที่เกิดขึ้นแต่ต้นก่อนที่เหตุเหล่านั้นจะลุกลามเสียหายมากมายจนเกินแก้

Henri Fayol (1949: 127-128) ได้เสนอกระบวนการที่เรียกว่า “A General Approach to Administration” หรือ POCCC ประกอบด้วย

To Plan หมายถึง การจัดการวางแผนเพื่อปฏิบัติ

To Organize หมายถึง การจัดการแบ่งงานทั้งวัสดุและกำลังคนออกไปตามหน้าที่ของงาน

To Command หมายถึง การบังคับบัญชาสั่งการให้บุคคลในหน่วยปฏิบัติงาน

To Coordinate หมายถึง การประสานงาน

To Control หมายถึง การควบคุมดำเนินไปตามกฎเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

Luther H. Gulick และ Lyndall Urwick ได้เสนอขบวนการบริหารองค์การที่ได้รับการยกย่องอย่างมากที่สุด เรียกด้วยตัวอักษรย่อตัวต้นของคำว่า “POSDCoRB” ซึ่งประกอบด้วยขบวนการทางการบริหาร 7 ประการ (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 2554:9-10) ได้แก่

Planning หมายถึง การวางแผน พร้อมด้วยแนวทางปฏิบัติ ระบุวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานก่อนลงมือปฏิบัติ

Organizing หมายถึง การกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานย่อย หรือตำแหน่งต่าง ๆ ของหน่วยงานให้ชัดเจน

Staffing หมายถึง การบริหารงานบุคคลของหน่วยงาน ตั้งแต่การแสวงหา การบรรจุ แต่งตั้ง การฝึกอบรมและพัฒนา ตลอดจนการพิจารณาให้พ้นจากตำแหน่ง

Directing หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการ รวมทั้งการติดตามและให้มีการปฏิบัติงานตาม คำสั่ง ในฐานะผู้บริหารเป็นผู้นำของหน่วยงาน

Co-ordinating หมายถึง การประสานงานระหว่างหน่วยงานย่อยต่าง ๆ ในองค์การ เพื่อให้งานเดินและเกิดประสิทธิภาพ

Reporting หมายถึง การเสนอรายงานให้ผู้บริหารรับทราบความเคลื่อนไหว ของการดำเนินงานเป็นระยะ

Budgeting หมายถึง การจัดทำงบประมาณการเงิน การวางแผน หรือโครงการ ใช้จ่ายเงิน การทำบัญชี และการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินด้วยความรอบคอบและรัดกุม

จากขบวนการบริหารทั้ง 7 ประการ มี 3 ประการที่ Gulick and Urwick นำมาจาก Henri Fayol โดยตรง คือ Planning, Organizing, Co-ordinating “**POSDCoRB**” เป็น กระบวนการทางการบริหาร (Administrative Process) โดยผู้บริหารสูงสุดมีหน้าที่ใช้กระบวนการ ทางการบริหาร

สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา (The America Association of School Administrator (1955) อ้างถึงใน สมบูรณ์ พรรณภาพ (2521: 85-86) ได้เสนอแนวคิด เกี่ยวกับกระบวนการบริหารไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต เพื่อให้ให้ การปฏิบัติงานตรงกับเป้าหมายที่ต้องการจึงได้กำหนดงานที่จะต้องทำวิธีที่จะทำ และจุดมุ่งหมายของ การทำงานแต่ละอย่างไว้ล่วงหน้าเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์การ

2. การจัดหารทรัพยากรการบริหาร (Allocation) หมายถึง การแสวงหาและกำหนดตัว บุคคลและวัตถุทุกชนิดที่จำเป็นเพื่อการปฏิบัติงานตามแผน โดยมีการจัดแบ่งทรัพยากรให้เป็นสัดส่วน

3. การส่งเสริมกำลังบำรุง (Stimulating) หมายถึง การบำรุงขวัญ การก่อให้เกิด สถานการณ์ที่จะกระตุ้นให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและส่งเสริมหรือการให้กำลังใจที่จะทำ ให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การประสานงาน (Co-ordinating) หมายถึง การจัดให้ผู้แทนของหน่วยงานย่อยทุกหน่วยงานพบปะปรึกษาหารือ เพื่อให้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น หรือทราบเรื่องการปฏิบัติงานของผู้อื่น และเพื่อให้งานสัมพันธ์กันไม่ขัดแย้งกันโดยยึดเป้าหมายขององค์การเป็นหลัก

5. การประเมินผล (Evaluating) หมายถึง การตรวจสอบการปฏิบัติงานทุกระยะให้ทราบผลการปฏิบัติ และปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาทางแก้ไขทุกระยะและประเมินผลขั้นสุดท้ายเพื่อเปรียบเทียบผลงานกับผลงานที่ควรจะได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ตั้งแต่ต้นว่าตรงกับแผนที่วางไว้หรือไม่ เพื่อเป็นการสะดวกในการที่จะวางแผนใหม่ต่อการปฏิบัติงานในอนาคตต่อไป

Rusell T. Gregg. (1957: 315-316) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารไว้ 7 ประการ คือ 1) การตัดสินใจสั่งการ (Decision making) 2) การวางแผนหรือโครงการ (Planning) 3) การจัดองค์กร (Organizing) 4) การติดต่อสื่อสาร (Communication) 5) การใช้อิทธิพล (Influencing) 6) การประสานงาน (Coordinating) 7) การประเมินผลงาน (Evaluating)

2.1.3 กระบวนการบริหาร (PIE Cycle)

จากการศึกษาแนวคิดกระบวนการบริหารได้วิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดการบริหารการศึกษา คือกระบวนการบริหารการศึกษาตั้งแต่ การวางแผน (Planning) การนำแผนสู่การปฏิบัติ (Implementation) และการประเมินผล (Evaluation) การบริหารโรงเรียนมีรายละเอียดดังนี้

P-Planning (การวางแผน)

คำว่า Plan มาจากรากศัพท์ภาษาละตินว่า planum โดยพจนานุกรมออกฟอร์ดได้ให้ความหมายของ planum หมายถึง การกำหนดแบบฟอร์มในทางราบ เช่น แผนที่และแบบพิมพ์เขียวของสิ่งก่อสร้าง และการวางแผนได้นำมาใช้ในองค์การทั้งภาครัฐและเอกชนมากขึ้น ส่วนพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ไม่ได้บอกความหมายของคำว่า “วางแผน” โดยตรงแต่จะให้ความหมายของคำแต่ละคำดังนี้ วางแผน หมายถึง กำหนดหรือตั้ง ส่วนแผนหมายถึง สิ่งที่กำหนดคือเป็นแนวดำเนินการ ดังนั้นหากแปลความหมายรวม ๆ กัน การวางแผนคงจะหมายถึง การกำหนดสิ่งที่จะยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินงาน

สมพงษ์ เกษมสิน (2550) สรุปถึงเรื่องการวางแผนว่าเป็นเรื่องของการวินิจฉัย เพื่อเลือกกำหนดวิธีปฏิบัติงานที่เห็นว่าดีที่สุดโดยพิจารณาจากข้อมูลข่าวสารและกรณีแวดล้อมต่าง ๆ การวางแผนเป็นการใช้จินตนาการการคาดคะเนวิธีการเพื่อเลือกแนวทางที่ดีที่สุดเพื่อกำหนดเป้าหมายและวางโครงการในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ซึ่งความหมายนี้ คล้ายคลึงกับนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นที่เน้นว่าการวางแผนเป็นกระบวนการ และต้องกำหนดวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะบรรลุไว้ด้วย

Gulick and Urwick (1937) ให้ความหมาย การวางแผน หมายถึง พร้อมด้วยแนวทางปฏิบัติ วัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานก่อนลงมือปฏิบัติ (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 2554: 9-10)

Robbins & Coulter (1996: 228-229) ได้อธิบายว่า การวางแผน หมายถึง การกำหนดเป้าประสงค์ (Goals) หรือวัตถุประสงค์ (Objective) ขององค์การ รวมทั้งกำหนดกลยุทธ์ (Strategies) ทั้งหมดเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ดังกล่าวตลอดจนการพัฒนาลำดับขั้นของการวางแผนอย่างครอบคลุม เพื่อที่จะบูรณาการและประสานกิจกรรมที่เกี่ยวข้องให้เป็นหนึ่งเดียวกับการวางแผนจึงเกี่ยวข้องกับเป้าหมาย (Ends) และวิธีการ (Means)

จากการศึกษาความหมายของการวางแผนดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การวางแผน หมายถึง การกำหนดนโยบายให้เป็นรูปธรรมเพื่อนำพาคำสั่งการสู่การบรรลุเป้าหมาย และมีความพร้อมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้

I-Implementation (การนำแผนสู่การปฏิบัติ)

ยุทธนา พรหมมณี (2547) ให้ความหมายการนำแผนสู่การปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินการทุกอย่างเพื่อให้นโยบาย บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติเป็นการนำโครงการ/กิจกรรม ที่ได้กำหนดไว้ในแผน ไปดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยต้องกำหนดองค์กรหรือบุคคลที่รับผิดชอบ และวิธีการดำเนินการชัดเจน

จากการศึกษาแนวคิดของการนำแผนมาปฏิบัติ สรุปได้ว่า การนำแผนมาปฏิบัติ คือ การดำเนินการทุกอย่างเพื่อให้นโยบาย บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้การนำแผนไปสู่การปฏิบัติเป็น

การนำโครงการ/กิจกรรม ที่ได้กำหนดไว้ในแผน ไปดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยต้องกำหนด องค์กรหรือบุคคลที่รับผิดชอบ งบประมาณ และวิธีการดำเนินการชัดเจน เพื่อให้โรงเรียนเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมเป็นไปตามแผนที่กำหนด

E-Evaluation (การประเมินผล)

Pearce and Robinson (2009: 409) กล่าวว่า การประเมินผล หมายถึง การคอย ตรวจสอบผลการดำเนินงาน ปัญหาหรือการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแผนโดยตรง และหาทางปรับปรุงให้ดีขึ้นเท่าที่จำเป็น

สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา (The America Association of School Administrator (1955) อ้างถึงใน สมบูรณ์ พรรณภพ, 2521: 85-86) การประเมินผล หมายถึง การตรวจสอบการปฏิบัติงานทุกระยะให้ทราบผลการปฏิบัติ และปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาทางแก้ไขทุกระยะและประเมินผลขั้นสุดท้าย เพื่อเปรียบเทียบผลงานกับผลงานที่ควรจะได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ตั้งแต่ต้นว่าตรงกับแผนที่วางไว้หรือไม่ เพื่อเป็นการสะดวกในการที่จะวางแผนใหม่ ต่อการปฏิบัติงานในอนาคตต่อไป

ประชุม รอดประเสริฐ (2539 :72) กล่าวว่า “การประเมินหรือการประเมินผล” มีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “EVALUATION” หมายถึงกระบวนการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจดำเนินการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีความหมายเกี่ยวข้องกับ คำอื่น ๆ อีกหลายคำ เช่น การวิจัย (Research) การวัดผล (Measurement) การตรวจสอบรายงานผล (Appraisal) การควบคุมดูแล (Monitoring) การประมาณการ(Assessment) และการพิจารณาตัดสิน (Judgment) เป็นต้น คำดังกล่าวอาจสรุปเป็นความหมายหรือคำจำกัดความร่วมกันได้ว่า การประมาณค่าหรือการประมาณผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน โดยอาศัยข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมด้วยวิธีการสอบถาม ทดสอบ สังเกตและวิธีการอื่นแล้วทำการวิเคราะห์เพื่อตัดสินว่าการดำเนินงานนั้นมีคุณค่าหรือบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานนั้นมากน้อยเพียงใด

จากการศึกษาความหมายของการประเมินผล สรุปได้ว่า เป็นการตรวจสอบ การปฏิบัติงานโดยรวบรวมผลการดำเนินงาน นำสู่การวิเคราะห์ปัญหา ซึ่งประกอบด้วย การประเมินผลการดำเนินงาน การตรวจสอบปัญหา และการประเมินผลความสำเร็จ

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษาเป็นศาสตร์และวิชาชีพอย่างหนึ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของหน่วยงานและสังคมจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพและคุณธรรมจริยธรรม โดยสอดคล้องตามกฎหมายหลักการและนโยบายทางการศึกษาโดยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาประยุกต์เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนให้มีสติปัญญาทางคุณธรรม ที่จะนำสู่การป้องกันการทุจริต และเสริมสร้างความสุจริตขึ้นในจิตใจของนักเรียน ให้เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรมขึ้นในสังคม โดยผู้บริหารสูงสุดมีหน้าที่ใช้กระบวนการบริหารในการปฏิบัติงาน และสามารถนำสู่การปฏิบัติ และประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาแนวคิดกระบวนการบริหารได้วิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดนิยามในการบริหารการศึกษา ตั้งแต่กระบวนการบริหารการศึกษา การวางแผน (Planning) การนำไปปฏิบัติ (Implementation) และการประเมินผล (Evaluation) โดยมีรายละเอียดการสังเคราะห์ดังนี้

การสังเคราะห์กระบวนการบริหารการศึกษา

ตารางที่ 2 การสังเคราะห์กระบวนการบริหารการศึกษาตามกรอบ PIE Cycle

แนวคิดการบริหารการศึกษา	การวางแผน (Planning)	การนำแผน สู่การปฏิบัติ (Implementation)	การ ประเมินผล (Evaluate)
1. กระบวนการ POCCC ของ Fayol (1949) ประกอบด้วย			
To Plan (จัดการวางแผน)	✓		
To Organize (จัดการแบ่งงาน)	✓		
To Command (สั่งการ หรือบังคับบัญชา)		✓	
To Coordinate (ประสานงาน)		✓	
To Control (ควบคุม)			✓
2. กระบวนการ POSDCoRB Model ของ			

แนวคิดการบริหารการศึกษา	การวางแผน (Planning)	การนำแผน สู่การปฏิบัติ (Implementation)	การ ประเมินผล (Evaluate)
Gulick and Urwick (1937) ประกอบด้วย			
P-Planning (การวางแผน)	✓		
O-Organizing (การจัดองค์กร/การแบ่งงาน/ การจัดสายบังคับบัญชา)	✓		
S-Staffing (การบริหารงานบุคลากรและ สายผู้รับผิดชอบ)		✓	
D-Directing (การกำกับติดตาม/การ อำนวยความสะดวก)			✓
C-Co-ordinating (การประสานงาน)		✓	
B-Budgeting (การจัดทำงบประมาณ)			✓
3. กระบวนการบริหารของสมาคมผู้บริหาร การศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา-AASA (1955) ประกอบด้วย			
Planning (การวางแผนงานหรือโครงการ)	✓		
Allocation (การแสวงหาบุคคลและวัตถุ)	✓		
Stimulating (การบำรุงขวัญการให้กำลังใจ)		✓	
Co-ordinating (การประสานงาน)		✓	
Evaluating (การประเมินผล)			✓

แนวคิดการบริหารการศึกษา	การวางแผน (Planning)	การนำแผน สู่การปฏิบัติ (Implementation)	การ ประเมินผล (Evaluate)
1. กระบวนการบริหารของ Greg (1957) ประกอบด้วย			
Decision Making (การตัดสินใจสั่งการ)	✓		
Planning (การวางแผนหรือโครงการ)	✓		
Organizing (การจัดองค์กร)	✓		
Communication (การติดต่อสื่อสาร)		✓	
Influencing (การใช้อิทธิพล)		✓	
Coordinating (การประสานงาน)		✓	
Evaluating (การประเมินผลงาน)			✓
5. กระบวนการบริหารของ สมพงษ์ เกษมสิน (2526) ประกอบด้วย			
Planning (การวางแผน)	✓		
Organize (การจัดองค์การ)	✓		
Staff (การจัดเจ้าหน้าที่)		✓	
Direct (การอำนวยการ)			✓
Control (การควบคุม)			✓

จากแนวคิดที่กล่าวข้างต้นจะเห็นว่า แนวความคิดต่าง ๆ มีกิจกรรมในกระบวนการบริหาร ส่วนใหญ่ที่สอดคล้องกันบางกิจกรรมสามารถนำมารวมกันได้ เช่น การประสานงาน การบังคับบัญชา

การจัดสรรทรัพยากร การให้แรงจูงใจ การตัดสินใจ การติดต่อสื่อสารและการใช้อิทธิพลหรือแรงจูงใจ การตัดสินใจ การติดต่อสื่อสารและการใช้อิทธิพลหรือการจูงใจ สามารถอยู่ในการอำนวยการได้ ส่วนการรายงานและการประเมินอาจารย์รวมเป็นการควบคุมได้เช่นกัน การวิจัยนี้ ผู้จัดทำมีความสนใจที่จะศึกษากระบวนการของการบริหารการศึกษา ในรูปแบบของการบริหารเชิงกลยุทธ์ PIE Cycle ซึ่งมีสาระสำคัญครอบคลุมกระบวนการบริหารโรงเรียนที่เหมาะสมกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม โดยผู้บริหารสูงสุดมีหน้าที่ใช้กระบวนการบริหารในการปฏิบัติงาน และสามารถนำสู่การปฏิบัติ และประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดกระบวนการที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ แนวคิดการบริหารสถานศึกษาของ Pitt Community College, 2011 ในสหรัฐอเมริกาเป็นกรอบแนวคิดเชิงกลยุทธ์ ที่เรียกว่า Planning-Implementation-Evaluation Cycle หรือ P I E Cycle for Institutional and Work Unit Planning เป็นกระบวนการบริหารเพื่อการพัฒนาองค์กร ซึ่งได้มีการประยุกต์มาจากรูปแบบการบริหารของนักวิชาการศึกษาด้านการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยี เพื่อช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้รูปแบบที่ชื่อว่า PIE Model พัฒนาขึ้นโดย Newby, Stepich, Lehman, and Russell, 2000 เป็นการตรวจสอบการปฏิบัติงานโดยรวบรวมผลการดำเนินงานนำไปสู่การวิเคราะห์ปัญหา ซึ่งประกอบด้วย การประเมินผลการดำเนินงาน การตรวจสอบปัญหา และการประเมินผลความสำเร็จ ซึ่งเป็นที่รู้จักและมีการประยุกต์ใช้ในการบริหารองค์การระหว่างประเทศและสถานศึกษา อาทิ ธนาคารโลก (World Bank) องค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา (United States Agency for International Development: USAID) และด้านเทคโนโลยีการศึกษา ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาสามารถใช้ประโยชน์ในการบริหารวิชาการ และการบริหารงานทั่วไปได้ โดยสรุปสาระสำคัญเพื่อประกอบการวิจัยดังนี้

1.1.1 PIE Model ได้มีการพัฒนาขึ้นในปี 2000 เพื่อใช้พัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เป็นแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบที่อยู่ในกลุ่มการพัฒนาแบบการจัดการสอน ID (Instructional Development) Models โดยการนำเสนอของทีมีวิชาการ Newby, Stepich, Lehman, and Russell , 2000 เป็นรูปแบบที่เน้นเกี่ยวกับการสร้างและส่งเสริมโดยบุคคลหรือกลุ่มที่มีความสำคัญในการใช้สื่อและเทคโนโลยีสำหรับช่วยในการเรียนการสอน

ในกระบวนการทั้ง 3 ขั้นตอนนั้น ได้กำหนดองค์ประกอบของแต่ละขั้นตอนซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน โดย Ahram Choi, 2007: 4 สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

วางแผน (Plan) คือ การวางแผนและเตรียมการเรียนการสอน ซึ่งรวมถึงการทบทวนด้านทรัพยากรและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การเลือกวิธีการสอนและกลยุทธ์ ในขั้นตอนนี้เน้นวิธีการคัดเลือกสื่อตามวิธีการสอนที่เหมาะสม มีรายการตรวจสอบรายละเอียดที่ช่วยให้ครูเลือกสื่อได้เหมาะสมกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ เช่น การระบุคุณลักษณะของนักเรียน การกำหนดเป้าหมาย การพัฒนากิจกรรม การเลือกวิธีการและสื่อ การปรับสภาพแวดล้อม และการได้มาซึ่งทรัพยากร

ปฏิบัติ (Implement) เป็นการดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับพัฒนาการเรียนรู้และบูรณาการวิธีการและสื่อ โดยมีองค์ประกอบที่เรียกว่า 4 Ps คือ การดำเนินการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการสอน (Prepare instructional materials) การเตรียมสภาพแวดล้อมสำหรับการเรียนรู้ (Prepare learning environment) การเตรียมผู้เรียน (Prepare learners) และการดำเนินการตามบทเรียน (Proceed with the lesson) (การดำเนินการตามบทเรียน)

ประเมินผล (Evaluate) การประเมิน 2 ส่วน คือ 1) การเรียนรู้ของนักเรียน และประสิทธิผลโดยรวม 2) ประเมินประสิทธิภาพและความน่าสนใจของการเรียนการสอน โดยทำการประเมิน 3 คือ ก่อน ระหว่าง และหลังการดำเนินการ

1.1.2 วงจรการวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล Planning-Implementation-Evaluation Cycle (P I E Cycle)

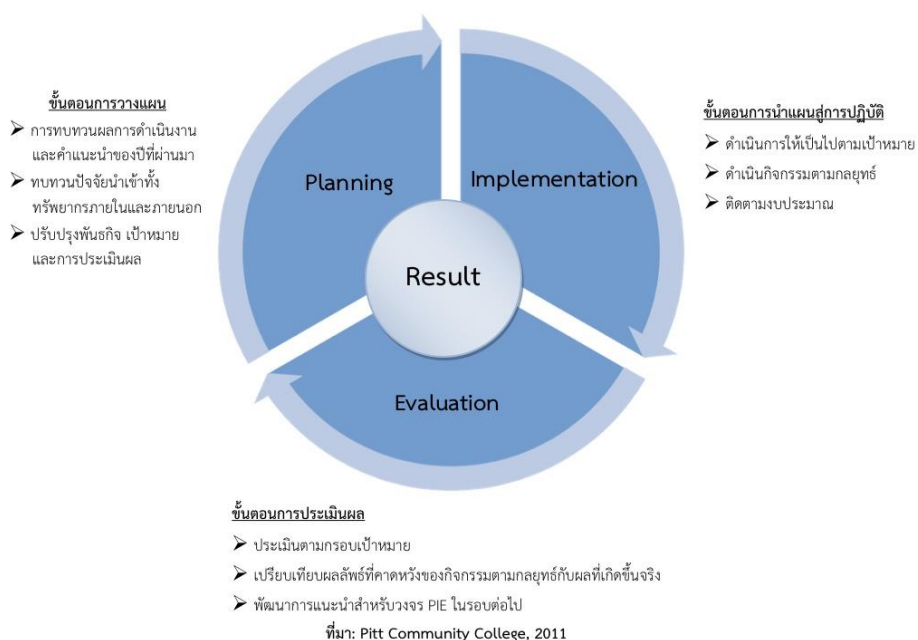
Pitt Community College (2011) ได้ Planning-Implementation-Evaluation Cycle (P I E Cycle) for Institutional and Work Unit Planning ซึ่งมีลักษณะเป็นวงจรการพัฒนาที่เน้นการพึ่งพาซึ่งกันและกันของแต่ละขั้นตอน โดยแบ่งองค์ประกอบออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการวางแผน (Planning Phase) ขั้นตอนการนำแผนสู่การปฏิบัติ (Implementation Phase) และขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation Phase) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารสมัยใหม่ที่สามารถเป็นกรอบโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยผู้บริหารสูงสุดมีหน้าที่ควบคุมและใช้กระบวนการบริหารให้สามารถนำสู่การปฏิบัติ และประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งขจัดคอร์รัปชันและสร้างค่านิยมที่ดีงามให้นักเรียน โดยมีองค์ประกอบในแต่ละขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการวางแผน (Planning) ในขั้นตอนนี้เริ่มด้วยการศึกษา และทบทวนผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะที่ผ่านมา เพื่อนำมากำหนดแผน หลักสูตร และเตรียมการเรียนการสอน ซึ่งรวมถึงการทบทวนด้านทรัพยากรและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เลือกวิธีการสอนและกลยุทธ์ที่เหมาะสม และกำหนดเป้าหมายของการทำงานไว้ล่วงหน้า ซึ่งจะเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน โดยการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตเพื่อจะให้การปฏิบัติงานตรงตามเป้าหมายที่ต้องการ

ขั้นตอนการนำแผนสู่การปฏิบัติ (Implementation) เป็นขั้นตอนการดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้สามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม โดยต้องกำหนดบุคคลที่รับผิดชอบ และวิธีดำเนินการที่ชัดเจน

ขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation Phase) เป็นขั้นตอนของการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของการบูรณาการ และระบุแนวทางที่ดีกว่าสำหรับการดำเนินการในอนาคตเพื่อพัฒนาวงจร PIE ในรอบต่อไป โดยการจบกระบวนการ (Closing-the-Loop) เป็นกระบวนการของการประเมินผลลัพธ์เพื่อการปรับปรุงการดำเนินงาน ซึ่งเรียกว่า “การพัฒนา” และเป็นการให้คำแนะนำสำหรับการปรับปรุงวงจร PIE ในรอบต่อไป

จาก PIE Cycle ทั้ง 3 ขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาที่มีความเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน โดยไม่มีการเริ่มต้นหรือการสิ้นสุด ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 วงจรการวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ การประเมินผล (PIE Cycle)

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบแนวคิด PIE Model และ PIE Cycle

องค์ประกอบ	PIE Model (Newby & et, 2000)	PIE Cycle (Planning- Implementation- Evaluation Cycle) (Pitt Community College, 2011)	สรุปองค์ประกอบ ของทั้งสองแนวคิด
การวางแผน (Planning)	<ol style="list-style-type: none"> 1.การระบุคุณลักษณะนักเรียน 2.การกำหนดเป้าหมาย 3.การพรรณนาสภาพแวดล้อม 4.การพัฒนากิจกรรม 5.การเลือกวิธีและสื่อ 6.การได้มาซึ่งทรัพยากร 	<ol style="list-style-type: none"> 1.การทบทวนผลการดำเนินงานและ คำแนะนำของปีที่ผ่านมาก 2.ทบทวนปัจจัยนำเข้าทั้งทรัพยากร ภายในและภายนอก 3.ปรับปรุงพันธกิจ เป้าหมาย และ การประเมินผล 4.พัฒนากิจกรรมตามยุทธศาสตร์ เพื่อปรับปรุงหรือเพิ่มขีดความสาม รถในอนาคต 	<ol style="list-style-type: none"> 1.การระบุคุณลักษณะ นักเรียน 2.การกำหนดเป้าหมาย 3.การพรรณนา สภาพแวดล้อม 4.การพัฒนากิจกรรม 5.การเลือกวิธีและสื่อ 6. การ ได้ มา ชี้ ง ทรัพยากร 7.การทบทวนผลการ ด า เนิ น ง า น และ ค ำ เ น ะ น ำ ของ ปี ที่ ผ่าน มา
การนำผลไปปฏิบัติ (Implementation)	<ol style="list-style-type: none"> 1.การดำเนินการจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ในการสอน 2.การเตรียมสภาพแวดล้อมสำหรับ การเรียนรู้ 3.การเตรียมผู้เรียน 4.การดำเนินการตามบทเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1.ดำเนินการให้เป็นไปตาม เป้าหมาย 2. ดำเนินกิจกรรมตามยุทธศาสตร์ 3.ติดตามงบประมาณ 	<ol style="list-style-type: none"> 1.ดำเนินการให้เป็นไป ตามเป้าหมาย (ครอบคลุมการ ดำเนินการตามแนวคิด PIE Model ทั้ง 4 ข้อ) 2. ดำเนินกิจกรรมตาม ยุทธศาสตร์ 3.ติดตามงบประมาณ
การประเมินผล (Evaluation)	<ol style="list-style-type: none"> 1.ประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนและ ประสิทธิผลในภาพรวม 2.ประเมินประสิทธิภาพและความ น่าสนใจของการเรียนการสอน (ทำการประเมิน 3 ระยะ คือ ก่อน ระหว่าง และหลังการดำเนินการ 	<ol style="list-style-type: none"> 1.ประเมินกรอบตามเป้าหมาย 2. เปรียบเทียบผลลัพธ์ที่คาดหวัง ของกิจกรรมตามยุทธศาสตร์ 3.พัฒนาการแนะนำสำหรับวงจร PIE ในรอบต่อไป 	<ol style="list-style-type: none"> 1.ประเมินกรอบตาม เป้าหมาย 2. เปรียบเทียบผลลัพธ์ ที่คาดหวังของกิจกรรม ตามยุทธศาสตร์และผล ที่เกิดขึ้นจริง

องค์ประกอบ	PIE Model (Newby & et, 2000)	PIE Cycle (Planning- Implementation- Evaluation Cycle) (Pitt Community College, 2011)	สรุปองค์ประกอบ ของทั้งสองแนวคิด
			3.พัฒนาการแนะนำ สำหรับวงจร PIE ใน รอบต่อไป (ครอบคลุม ประเด็นการประเมิน ของแนวคิด PIE MODEL)
สรุปบริบทการนำไปใช้	นำเสนอองค์ประกอบสำหรับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน	นำเสนอองค์ประกอบสำหรับการบริหารระดับองค์กร	

การบริหารโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นศาสตร์และวิชาชีพอย่างหนึ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคลและอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลต่าง ๆ ปฏิบัติงานด้วยดี บำรุงรักษาหน่วยงาน ให้ดำรงอยู่อย่างมั่นคงและมีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป (นพพงษ์ บุญจิตราดุล, 2554: 4) การพัฒนาการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพและคุณธรรม และพัฒนาประเทศต่อไป ผู้วิจัยจึงศึกษาแนวคิดกระบวนการบริหารได้วิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดนิยามในการบริหารการศึกษา ตั้งแต่กระบวนการบริหารการศึกษา การวางแผน (Planning) การนำผลไปปฏิบัติ (Implementation) และการประเมินผล (Evaluation) โดยมีรายละเอียดการสังเคราะห์กระบวนการบริหารศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับวงจร PIE Cycle

ตอนที่ 2 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม

จากการที่สังคมไทยไม่คำนึงถึงความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม (Integrity) และไม่ปรับใช้ในชีวิตประจำวันอย่างจริงจัง เป็นต้นเหตุของปัญหาความเสื่อมโทรมทางคุณธรรมและจริยธรรม

จึงมีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมาย คุณลักษณะหรือคตินิยม และได้อธิบายถึงความแตกต่างระหว่างคุณธรรมและจริยธรรมไว้ดังนี้

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้จัดทำนำเสนอความหมาย แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ดังนี้

2.2 ความหมายของคุณธรรมจริยธรรม

2.2.1 ความหมายของคุณธรรม

ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วยสาระสำคัญ ได้แก่ ความหมายของคุณธรรมจริยธรรม ความสัมพันธ์ของคุณธรรมจริยธรรม และความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งคุณธรรม (Moral/Virtue) ศีลธรรม (Moral) และจริยธรรม (Ethics) มีเป้าหมายใช้เพื่อการควบคุมตนเอง และส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลนั้น

คำว่า “คุณธรรม” ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “VIRTUE” ได้มีผู้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 (2535: 189) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ว่า “คุณธรรม” คือ คุณงามความดี

พุทธทาสภิกขุ (2530: 90-91) ได้ให้อธิบายความหมายของคำว่า “คุณธรรม” ไว้อย่างละเอียดลึกซึ้งดังนี้ คำว่า “คุณ” หมายถึง คำที่มีอยู่ในแต่ละสิ่งซึ่งเป็นที่ตั้งแห่งความยึดถือเป็นไป ได้ทั้งทางดีและทางร้าย คือ ทำให้จิตใจยินดีก็เรียกว่า “คุณ” ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของมันผู้มีจิตหลุดพ้นแล้วด้วยประการทั้งปวง จะอยู่เหนือความหมายของคำนี้ ส่วนคำว่า “ธรรม” มีความหมาย คือ

1. ธรรมะ คือ ธรรมชาติ เรามีหน้าที่ต้องเกี่ยวข้อง
2. ธรรมะ คือ กฎหมายของธรรมชาติ เรามีหน้าที่ต้องเรียนรู้
3. ธรรมะ คือ หน้าที่ตามกฎหมายธรรมชาติ เรามีหน้าที่ต้องปฏิบัติ
4. ธรรมะ คือ ผลจากการปฏิบัติหน้าที่นั้นเรามีหน้าที่จะต้องมีหรือใช้มันอย่างถูกต้อง

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) (2543: 14) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมว่า คุณธรรม คือ ธรรมที่เป็นคุณความดีงาม สภาพที่เกื้อกูล

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 7) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี สำนึกในหน้าที่แล้วปฏิบัติตามหน้าที่อย่างถูกต้อง และรับผิดชอบซึ่งมีอยู่ในจิตใจ สามารถแสดงออกได้ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

เกษม วัฒนชัย (2555) ได้อธิบายความหมาย คุณธรรม หมายถึง ภาวะจิตใจที่เมื่อสำแดงความประพฤติออกมาแล้ว สังคมตัดสินออกมาว่าเป็นจริยะที่ดี จริ่ง งาม ถ้าใจเราคิดดี คิดตรง และคิดงาม และประพฤติออกมาดี จริ่ง งาม แสดงว่า คนๆ นั้นมีคุณธรรม แต่ถ้าใจคิดชั่ว คิดไม่จริง คิดไม่งาม ก็จะมี ความประพฤติชั่ว เท็จ และไม่งาม ซึ่งเราจะบอกว่าคนๆ นั้นไม่มีคุณธรรม ดังนั้น สังคมจึงต้องสร้างเครื่องตัดสินว่าอะไรคือดีจริง จริ่ง และงาม ซึ่งเครื่องตัดสินคุณธรรมหรือ เครื่องฝึกคุณธรรมนั้นมีหลายอย่าง

จรรยาพร ธรณินทร์ (2552: 54) ได้กล่าวถึงไว้ดังนี้ คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงาม ความดี ที่ประกอบด้วยสภาพคุณงามความดีทางความประพฤติและจิตใจ ซึ่งสามารถแยกออกเป็น 2 ความหมาย คือ

1. ความประพฤติงาม เพื่อประโยชน์สุขแก่ตนและสังคม ซึ่งมีพื้นฐานมาจากหลัก ศีลธรรมทางศาสนา ค่านิยมทางวัฒนธรรม ประเพณี หลักกฎหมาย จรรยาบรรณวิชาชีพ

2. การรู้จักไตร่ตรองว่าอะไรควรทำ ไม่ควรทำ และอาจกล่าวได้ว่า คุณธรรม คือ จริยธรรมแต่ละข้อที่นำมาปฏิบัติจนเป็นนิสัย เช่น เป็นคนซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีความรับผิดชอบ ฯลฯ

ทิตนา แคมณี (2546: 4) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมว่า คุณธรรม คือ คุณลักษณะ หรือสภาวะในจิตใจของมนุษย์ที่เป็นไปในทางที่ถูกต้อง ดีงาม ซึ่งเป็นภาวณามอยู่ในจิตใจ

ดวงเดือน พันธุนาวิน (2543: 3) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมว่า เป็นสิ่งที่บุคคล ยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม มีประโยชน์มากและมีโทษน้อย

ประภาศรี สีหอำไพ (2543: 7) ให้ความหมายว่า คุณธรรม คือ สภาพของคุณงาม ความดีภายในบุคคล ทำให้เกิดความชื่นชมยินดี มีจิตใจที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความสุขชั้นสมบูรณ์ คือ ความสุขใจ ผลผลิตของความดีเป็นธรรมะที่กล่าวได้ว่า ทำดีได้ดี

ยนต์ ชุ่มจิต (2544) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมว่า คุณสมบัติที่เป็นความดีงาม ความถูกต้อง ซึ่งอยู่ภายในจิตใจของบุคคล ทำให้บุคคลนั้นพร้อมที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ อันเป็น

ประโยชน์ต่อตนเองโดยไม่เบียดเบียนผู้อื่นหรือทำประโยชน์แก่ผู้อื่นโดยไม่เบียดเบียนตนเอง หรือทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ทั้งตนเองและผู้อื่น

จากการศึกษาความหมายของคุณธรรม (VIRTUE) จาก Webster's Nine Collegiate Dictionary (Webster, 1991: 916), และ Fieser (online, 2004) ได้ให้ความหมาย คุณธรรม (VIRTUE) คือ สภาพลักษณะ หรือคุณสมบัติที่แสดงออกถึงความดีงาม และมาตรฐานของสังคม เกี่ยวกับความประพฤติและศีลธรรม

Kohlberg (1976: 5) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เป็นกฎเกณฑ์และมาตรฐานของการประพฤติและปฏิบัติในสังคม และทำให้บุคคลมีการพัฒนาจนกระทั่งมีลักษณะพฤติกรรมเป็นของตนเอง มาตรฐานการตัดสินของสังคมจะเป็นเครื่องตัดสินว่าการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมเช่นนั้นเป็นเรื่องที่ผิดหรือถูก

Porter (1980: 233) ได้ให้ความหมายของคุณธรรม (VIRTUE) ว่า เป็นปัจจัยในการดำรงชีวิตของบุคคลในสังคมคนส่วนใหญ่ดำรงชีวิตในสังคมนั้นไม่ใช่เพียงแต่การมีชีวิตอยู่ไปเท่านั้นแต่ต้องประเมินและเลือกวิถีชีวิต แต่ละคนคิดว่าน่าจะดีกว่าหรือควรจะดีกว่า ปัจจัยในการเลือกย่อมมีผลกระทบต่อบุคคลด้วยอย่างมีคุณธรรมในสังคมหนึ่งไม่จำเป็นจะต้องดีหรือเป็นสิ่งที่ถูกต้องในอีกสังคมหนึ่งก็ได้

Kant (2010) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรม (VIRTUE) คือ ความดีสูงสุดอันเกิดจากเจตนาจำนงที่ดี และจากการปลุกฝัง

ดังนั้นสรุปความหมายของคุณธรรมได้ว่า คุณธรรม คือ คุณงามความดีที่บุคคลยึดเป็นหลักความประพฤติที่แสดงออกครอบคลุมค่านิยม คุณงามความดี ความถูกต้อง และเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเอง สังคม และต่อผู้อื่นโดยใช้สิทธิและหน้าที่ของตนตามค่านิยมที่พึงประสงค์ จนเกิดเป็นนิสัยทำให้บุคคลประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ และมีจริยธรรมเพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างร่มเย็นเป็นสุข

2.2.2 ความหมายของจริยธรรม

จริยธรรมเป็นคำศัพท์ที่บัญญัติขึ้นใหม่ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Ethics หมายถึง ความประพฤติที่แสดงออกภายนอกที่เป็นความสัมพันธ์ของหมู่มนุษย์ไม่เน้นด้านจิตใจ ดังนั้นจะไม่ครอบคลุมหลักศาสนาที่เน้นด้านจิตใจ ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 (2535: 214) ให้ความหมายของ จริยธรรมว่า จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2543: 15) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า การปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับกฎธรรมชาติ ดำเนินไปในทางที่เกื้อกูลต่อประโยชน์แก่ชีวิต จริยธรรมกับศีลธรรมเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงกัน โดยจริยธรรมนั้นต้องอาศัยศีลธรรมเป็นพื้นฐาน ศีลธรรมเป็นความรู้ ส่วน จริยธรรมเป็นการปฏิบัติ สิ่งที่เชื่อมโยงระหว่างศีลธรรม และจริยธรรม คือ “ปัญญา” ชีวิตที่สมบูรณ์ได้ จึงต้องเกิดจากการรวมตัวกันของปัญญาที่รู้ศีลธรรม จริยธรรมที่เป็นการปฏิบัติตามศีลธรรมโดย ถูกต้องสมบูรณ์และความสุขหรือภาวะไร้ทุกข์ที่แก้ปัญหาได้

เสฐียรพงษ์ วรรณปก (2537) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า เป็นความดีงาม สิ่ง ที่ควรประพฤติ (ไม่รวมความชั่วที่ควรปฏิบัติ) เป็นหลักสำคัญให้คนเรายึดถือในการปฏิบัติตน จริยธรรมตัดสินให้เป็นคนดี มีความประพฤติดี และเว้นชั่ว เมตตากรุณาและขันติ

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2542: 88) ได้ให้ความหมายว่า จริยธรรม หมายถึง คุณความดีที่ ควรประพฤติหรือกระทำโดยอาศัยหลักของค่านิยมและหลักศีลธรรม เมื่อพบกับสถานการณ์หนึ่ง สถานการณ์ใด

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่า การ พิจารณาตัดสินใจประพฤติหรือกระทำ โดยอาศัยหลักของค่านิยมและหลักของศีลธรรม เมื่อพบกับ สถานการณ์หนึ่งสถานการณ์ใด จริยธรรมเป็นการแสดงพฤติกรรมของคนเมื่อพบกับสถานการณ์หนึ่ง

พระเมธีธรรมมาภรณ์ (2544) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า แนวทางของการ ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นคนดี เพื่อประโยชน์สุขของตนเองและส่วนรวม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2543: 3) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า ลักษณะทาง สังคมหลายลักษณะของมนุษย์อันรวมถึงการกระทำของมนุษย์ด้วย ผู้มีจริยธรรมสูงคือ ผู้ที่มีลักษณะ และการกระทำที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อคนอื่นเป็นสำคัญ

ทศนา แคมณี (2546: 4) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า เป็นการแสดงออก ทางการประพฤติปฏิบัติ ซึ่งสะท้อนคุณธรรมภายในให้เป็นรูปธรรม

Kohlberge (1979: 9) ได้ให้ความหมายของจริยธรรม (Ethics) ว่า จริยธรรมมีพื้นฐานความยุติธรรมถือเอาการกระจายสิทธิและหน้าที่อย่างเท่าเทียม โดยมีได้หมายถึงกฎเกณฑ์ที่บังคับทั่วไป แต่เป็นกฎเกณฑ์ที่เป็นสากลที่คนส่วนใหญ่รับไว้ในทุกสถานการณ์ไม่มีการขัดแย้งเป็นอุดมคติ ดังนั้น พันธะทางจริยธรรมจึงเป็นการเคารพต่อสิทธิข้อเรียกร้องของบุคคลอย่างเสมอภาคกัน

Piaget (1960) ได้อธิบายว่า จริยธรรมเป็นลักษณะประสบการณ์ของมนุษย์และหน้าที่เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ในการให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการจัดเตรียมทางสังคมในเรื่องความสนใจและอนามัยส่วนบุคคล ที่มีความสัมพันธ์ร่วมกันในรูปของการกระทำและสิทธิ

Jame (1977) ได้ให้ความหมายของจริยธรรม (Ethics) ว่า เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความยุติธรรมในขณะที่มีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมโดยไม่เกี่ยวข้องกับคุณค่าหรือความรู้สึกส่วนตัวของแต่ละคน

จากความหมายของคำว่า จริยธรรมที่ได้รวบรวมมาดังกล่าวพอสรุปได้ว่า จริยธรรมเป็นแนวทางการปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม ในสิ่งที่ถูกที่ควรที่แสดงออกทางพฤติกรรมทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ ตามกรอบและกฎเกณฑ์ของสังคม เรามักใช้คำว่าจริยธรรมและคุณธรรม ควบคู่กันจนเป็นสิ่งที่มีความหมายอย่างเดียวกันและปฏิบัติคู่กันไป ดังนั้นคุณธรรมจริยธรรมจึงมีความสัมพันธ์กันอันจะก่อให้เกิดสันติสุขทั้งต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม

2.2.3 ความสัมพันธ์ของคุณธรรมจริยธรรม

อังคณา กสินันท์ (2539) ได้กล่าวถึง ความสัมพันธ์ของคุณธรรมและจริยธรรมว่า ผู้มีจริยธรรม คือมีความประพฤติงามอย่างแท้จริง ย่อมหมายถึง ผู้มีความรู้สึกในด้านดี คือ มีคุณธรรมอยู่ในจิตใจนั่นเอง

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2544) ได้อธิบายเกี่ยวกับคุณธรรมไว้ว่า คุณธรรมเป็นสมบัติของจิตใจ คือเป็นสภาพจิตที่ดีงามที่อยู่ในจิตใจ ส่วนจริยธรรมจะมองในแง่ของการแสดงออกภายนอก พวกพฤติกรรม ซึ่งการตัดสินคุณค่าคุณธรรมที่เป็นเครื่องแสดงออกถึงคุณธรรมนั่นเอง

ดวงเดือน พันธุนาวิน (2520) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบทางจริยธรรมของมนุษย์ออกเป็น 4 ประการ คือ

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้ในสังคมตนเอง การกระทำใดที่ดีที่ควรกระทำ การกระทำใดที่ไม่ดีควรละเว้น ความรู้เชิงจริยธรรมหรือความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษา และพัฒนาการทางสติปัญญา โดยปกติในช่วงอายุ 2-10 ปี จะได้รับการปลูกฝังค่านิยมเหล่านี้เป็นพิเศษ

2. เจตคติเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านต่าง ๆ ว่าตนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้นๆ เพียงใด เจตคติเชิงจริยธรรมของบุคคลเกี่ยวข้องกับค่านิยมในสังคมนั้นๆ เจตคติจะเปลี่ยนไปเมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป

3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การมีบุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเพียงเจตและโคลเบอร์ก ได้ใช้การอ้างเหตุผลจริยธรรมเป็นสิ่งที่แสดงถึงการพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคล

4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่บุคคลในสังคมนิยมชมชอบ หรือการงดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยมในสังคมนั้น

พระราชวรมุณี (ประยูร ปยุตโต, 2523) ได้แบ่งองค์ประกอบของจริยธรรมเป็น 2 ส่วน คือ

1. จริยธรรมภายใน เป็นจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติของบุคคลจริยธรรมเป็นพื้นฐานที่ทำให้เกิดจริยธรรมภายนอก

2. จริยธรรมภายนอก เป็นพฤติกรรมจริยธรรมภายนอกที่บุคคลแสดงออกมาสังเกตได้ เช่น ความมีระเบียบ การเอาใจใส่กับงาน แต่ต้องไม่ตกอยู่ในเงื่อนไขภายนอก

กรมวิชาการได้แบ่งจริยธรรมออกเป็น 2 องค์ประกอบ (กรมวิชาการ, 2527) ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านค่านิยมทางจริยธรรม (Moral Value) เป็นส่วนที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง มีลักษณะเป็นความเชื่อ ความเห็นคุณค่า ความพอใจ เต็มใจ พยายามที่จะยึดถือหลักจริยธรรมต่าง ๆ เข้าไว้ในลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพของตน ค่านิยมนี้จะมีอิทธิพลเป็นแรงจูงใจให้บุคคลมีความโน้มเอียงที่จะประพฤติปฏิบัติถูกต้อง ดีงาม สอดคล้องกับค่านิยมที่ตนยึดถือ

2. องค์ประกอบด้านพฤติกรรมจริยธรรม (Moral Conduct) เป็นส่วนที่เป็นมาตรฐานของความประพฤติปฏิบัติที่สังคมต้องการ การกระทำใด ๆ ของบุคคล ถ้าสอดคล้องกับมาตรฐานของการประพฤติถูกต้อง ดีงาม ก็จัดว่าบุคคลนั้นมีพฤติกรรมจริยธรรมหรือมีจริยธรรม

จากศึกษาความหมายของคำว่า “คุณธรรม” และ “จริยธรรม” จะเห็นว่ามี ความหมายสัมพันธ์กัน กล่าวคือ คุณธรรมเป็นพฤติกรรม ซึ่งมีอยู่ในตัวคนหรือแสดงออกมาจากตัวคน เพื่อเป็นคนดี ส่วนจริยธรรมเป็นความประพฤติที่ต้งามที่แสดงออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรมและจะเป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคม อีกทั้งเป็นไปตามจิตสำนึกจิตสำนึกที่ดีในจิตใจ กระทำ เพราะเป็นสิ่งที่ดีงามถูกต้อง ไม่ใช่การกระทำเพราะมีกฎระเบียบ หรือภาวะอื่นใดมาบังคับให้ต้องกระทำ ถ้าได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้ที่มีคุณธรรมนั้น ก็จะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีจริยธรรมอันงดงามด้วย ดังนั้น คำว่า คุณธรรม และจริยธรรมจึงนิยมนำมาใช้คู่กันอยู่เสมอ

2.2.4 ความหมายของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม (Integrity)

ความหมายของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Integrity ได้มีนักการศึกษา และนักวิชาการได้ให้ความหมายหรือคำจำกัดความของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมไว้อย่างหลากหลายทั้งความหมายในเชิงการกระทำ การปฏิบัติ และการพัฒนาจิตใจ ดังที่ผู้วิจัยขอนำเสนอดังนี้

พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2545) ได้กล่าวถึง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม โดยกล่าวถึงคำว่า “ชื่อตรง” เป็นธรรมข้อหนึ่งของราชธรรม 10 หรือทศพิธราชธรรมที่พระเจ้าแผ่นดินควรประพฤติ ตรงกับคำภาษาบาลีว่าอาชวะ (Ajjava) คือความชื่อตรง หมายถึง ชื่อตรงทรงสัตย์ไว้มารยา ปฏิบัติภารกิจโดยสุจริต มีความจริงใจ ไม่หลอกลวงประชาชน และอวิโรธนะ (Avirodahana) คือ ความไม่คลาดธรรม หมายถึงวางองค์เป็นหลักหนักแน่นในธรรม คงที่ ไม่มีความเอนเอียงหวั่นไหว เพราะถ้อยที่ตรัส ลากสักการะ หรือ อัญฐานมณฺเฑ อัญฐานมยฺไต่ ๆ สติมั่นในธรรม ทั้งส่วนยุติธรรม คือ ความเที่ยงธรรม นิติธรรม คือ ระเบียบแบบแผนหลักการปกครอง ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีอันงดงาม ไม่ประพฤติให้คลาดเคลื่อนวิบัติไป

ธานินทร์ กรัยวิเชียร (2551) อธิบายว่า อวิโรธนะ คือ “ความไม่คลาดจากธรรม” หรือ “การยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม”

พระภวนาวิสุทธิคุณ (2547) ซึ่งกล่าวถึง ความซื่อตรง (Integrity/Rectitude/Upright) หมายถึง ความถูกต้องความมีศีลธรรม ความซื่อสัตย์ ซื่อตรง ความยุติธรรม ตรงกับภาษาบาลีว่า อาชชว ตรงกับคำภาษาไทยว่า “อาชชวะ” ซึ่งแปลตามศัพท์ภาษาบาลีว่า “สภาพซื่อตรง”

วีรวิท คงศักดิ์ (2553) ได้ให้ความหมายของ ความซื่อตรง หมายถึง เป็นการกระทำที่ซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา ประพฤติปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง การยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “Integrity” ซึ่งเป็นค่านิยมที่สำคัญในการสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) หรือการบริหารบ้านเมืองที่ดี โดยทุกองค์กรไม่ว่าจะเป็น ภาครัฐ และเอกชนต้องสร้างให้เกิดกับคนในองค์กร

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานสาขาบริหารธุรกิจ ได้ให้นิยาม คำว่า “Business Integrity” หมายถึง เกียรติภูมิทางธุรกิจ คือ ความซื่อสัตย์สุจริต และการรักษาพันธสัญญา ความเสมอต้นเสมอปลายในการดำเนินธุรกิจ (ราชบัณฑิตยสถาน: 2557)

ในการศึกษาความหมายของ INTERGRITY จากพจนานุกรม Oxford Advanced Learner’s Dictionary (1995: 620) และ Longman Dictionary of Contemporary English (2003: 846) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “THE QUALITY OF BEING HONEST AND HAVING STRONG MORAL PRINCIPLES.” และ “MORAL UPRIGHTNESS” ซึ่งแปลว่า คุณสมบัตินของการมีความซื่อสัตย์และความเข้มแข็งต่อหลักคุณธรรมจริยธรรม และในพจนานุกรม The Shorter Oxford English Dictionary ความหมายของคำว่า “integrity” ได้แยกเป็น 2 ส่วนอย่างชัดเจน แต่มีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้งในด้านความรู้สึก โดยส่วนแรกกล่าวถึงที่มาในภาษาละตินของคำว่า “Integer” หมายถึง ความครบถ้วน ความสมบูรณ์ และความซื่อสัตย์สุจริต (Beebe, J., 1995) และส่วนที่สอง หมายถึง การปฏิบัติตนของบุคคลโดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมและมีความซื่อสัตย์ต่อทุก ๆ การกระทำของตนเอง (Best, Watkins & Lidge, 2000)

จากการศึกษานิยามศัพท์ของ Carter Stephen L., (1997: 7), Marvin T. Brown (2005: 5), Beebe J. (2000) และธานินทร์ กรัยวิเชียร, 2550: 10 คำว่า “Integrity” มาจากคำว่า “Integritas” = “Integer” = “Integral” ในภาษาละติน หมายถึง “Wholeness” ความครบถ้วนสมบูรณ์ ความเป็นจำนวนเต็ม โดยธานินทร์ กรัยวิเชียร, 2550: 10-13 ได้กล่าวว่า “คนที่จะเป็นคน

เต็มคนนั้น ย่อมจะต้องมี “Integrity” เป็นคุณธรรมประจำตัว” ดังนั้น “Integrity” จึงหมายถึง “การยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม” ซึ่งเป็นคุณธรรมอันสูงส่ง มีความหมายลึกซึ้งและกว้างขวางมาก และเป็นที่รวมของความถูกต้องทั้งหลายทั้งปวง

Carter (1997: 7) ได้อธิบายความหมายของ Integrity ว่าเป็นคุณธรรมอันดับแรก ที่สะท้อนว่าเราเป็นคนดีหรือไม่ เป็นคุณสมบัติที่เหนือกว่าคุณสมบัติอื่น ๆ ที่สะท้อนให้เห็นคุณธรรมในใจเรา โดยรากฐานศัพท์มาจากคำว่า “Integer” หมายถึง ความครบถ้วนสมบูรณ์ ความเป็นจำนวนเต็ม

Claxton G. (2000: 17-18) ได้ให้ความหมายของ Integrity หมายถึง การบูรณาการอย่างครบถ้วนและคุณธรรม คือ บุคคลที่ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องตามหลักของคุณธรรม หรือการพูดความจริง มีสัจจะ นับเป็นคุณธรรมขั้นสูงที่ทำให้ได้ยาก ผู้ที่กระทำเช่นนั้นมีความกล้าหาญและตระหนักรู้ในการทำสิ่งที่ถูกต้องและเป็นธรรม

Marvin T. Brown (2005: 4-5) ได้ให้ความหมายของ Integrity หมายถึง ความครบถ้วนสมบูรณ์ทางคุณธรรมและจริยธรรม โดยรากฐานศัพท์มาจากคำว่า “Integral” หมายถึง ความครบถ้วนสมบูรณ์ ความเป็นจำนวนเต็ม

Daniel Goleman (2007: 79-80) ได้ให้ความหมายของ Integrity หมายถึง ศักยภาพของบุคคลที่มีความเข้มแข็งและสอดคล้องกันเกี่ยวกับหลักการของชีวิต ค่านิยมที่ยึดถือ และความเชื่อที่ถูกต้องสอดคล้องกัน มีสัจจะ ยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม มีเข็มทิศแห่งคุณธรรมในการดำเนินชีวิต

จากความหมายทั้งหมดข้างต้นสรุปได้ว่า ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม (Integrity) หมายถึง คุณสมบัติของความซื่อสัตย์ที่มีต่อหลักคุณธรรมจริยธรรม โดยยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ความยุติธรรม และตระหนักถึงประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการแสดงออกของนักเรียนในการเป็นผู้ที่ปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอย่างเหมาะสมทั้งต่อตนเองและผู้อื่น และประพฤติปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

2.2.5 คุณลักษณะของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม

ปรัชญาการศึกษากับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ (หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544) มีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีขีดความสามารถในการแข่งขันการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และกระบวนการเรียนรู้ ความคิด คุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

หลักการแนวคตินโยบาย พระราชบัญญัติ รวมทั้งองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้กำหนดลักษณะจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (ค.ส.ช.) ได้กำหนดนโยบาย การสร้างค่านิยมหลักของคนไทยให้มีค่านิยมไทย 12 ประการดังนี้

1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีความอุดมสมบูรณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษา เล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม
5. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม
6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน
7. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
8. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่
9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่
11. มีความเข้มแข็งทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาป
12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 และ 2544) ในมาตรา 4 ได้กล่าวถึง คุณธรรมที่พึงประสงค์และมาตรฐานการศึกษา จึงได้จัดทำกรประกั้นคุณภาพการศึกษา กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา คือ มาตรฐาน

ด้านผู้เรียนกล่าวถึง คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในระดับประถมและมัธยม มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ 1) มีวินัย 2) ความซื่อสัตย์สุจริต 3) ความเมตตากรุณา 4) ประหยัด

ปีพุทธศักราช 2550 กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้ สร้างความตระหนักในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสามัคคี สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยง ความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบัน ศาสนาและสถาบันการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เป็นคนดี มีความรู้และอยู่ดีมีสุข ก้าวสู่สังคมคุณธรรมนำความรู้ จึงกำหนดคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) ดังนี้

ขยัน หมายถึง ผู้ที่มีความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การงานอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ในเรื่องที่ถูกที่ควร สู้งาน มีความพยายามไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรค รักงานที่ทำ ตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง

ประหยัด หมายถึง ผู้ที่ดำเนินชีวิตความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย รู้จักเก็บออม รู้จักฐานะการเงินของตนเอง คิดก่อนใช้ คิดก่อนซื้อ ไม่ฟุ่มเฟือยฟุ้งเฟ้อ รู้จักทำบัญชี รายรับ-รายจ่าย ของตนเองอยู่เสมอ

ซื่อสัตย์ หมายถึง ผู้ที่มีความประพฤติตรงต่อเวลา ต่อหน้าที่ และต่อวิชาชีพ มีความจริงจัง ปลอดจากความรู้อี้อ้าง หรืออคติ ไม่ใช่เล่ห์คดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อม รับรู้หน้าที่ชอบตนเองปฏิบัติอย่างเต็มที่และถูกต้อง

มีวินัย หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติตนและตั้งใจยึดมั่นในขอบเขต กฎ ระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ และข้อปฏิบัติของสถานศึกษา สถาบัน องค์กร รวมถึงการมีวินัยทั้งต่อตนเอง สังคมและประเทศชาติ

สุภาพ หมายถึง ผู้ที่มีความเรียบร้อย อ่อนน้อมถ่อมตน ตามสถานภาพและกาลเทศะ มีสัมมาคารวะ ไม่ก้าวร้าว รุนแรง หรือวางอำนาจข่มผู้อื่นทั้งโดยวาจาและท่าทาง เป็นผู้มีการยาทดีงาม วางตนเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย

สะอาด หมายถึง ผู้ที่รักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้องตามสุขลักษณะ ฝึกฝนจิตใจไม่ให้ขุ่นมัว มีความแจ่มใสอยู่เสมอ ปราศจากความมัวหมองทั้งกาย ใจ และสภาพแวดล้อมมีความผ่องใสเป็นที่เจริญตาทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น

สามัคคี หมายถึง ผู้ที่เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบต่อตนทั้งในฐานะผู้นำ และผู้ตามที่ดี มีความมุ่งมั่นต่อการรวมพลัง ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพื่อให้การงานสำเร็จลุล่วง สามารถแก้ปัญหาและขจัดความขัดแย้งได้ เป็นผู้ที่มีเหตุมีผล ยอมรับความแตกต่าง ความหลากหลายทางวัฒนธรรม และความเชื่อ พร้อมทั้งจะปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างมีสันติ และสามัคคี

มีน้ำใจ หมายถึง ผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตัว เพื่อทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น เห็นอก เห็นใจ และเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ และผู้ที่มีความเดือดร้อน มีความเอื้ออาทร เอาใจใส่ อาสาช่วยเหลือสังคมด้วยแรงกายและสติปัญญา ลงมือปฏิบัติการเพื่อบรรเทาปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามขึ้นในชุมชน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552) กล่าวถึง คุณธรรมที่สอดแทรกอยู่ในคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยความหมายของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ ลักษณะที่สังคมต้องการให้เกิดกับผู้เรียนในด้านคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดซึ่งมีอยู่ 8 คุณลักษณะ ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ การพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลนั้น สถานศึกษาต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างชัดเจนโดยพิจารณาจาก นิยาม ตัวชี้วัดพฤติกรรมบ่งชี้ และเกณฑ์การให้คะแนนของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติธำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนาที่ตนนับถือ และแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ตัวชี้วัด 1) เป็นพลเมืองดีของชาติ 2) ธำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย 3) ศรัทธา ยึดมั่นและปฏิบัติตนตามหลักศาสนา และ 4) เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

2. ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้องประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ ผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต คือ ผู้ที่ประพฤติตรงตามความเป็นจริงทั้งกาย วาจา ใจ และยึดหลักความจริงความถูกต้องในการดำเนินชีวิต มีความละเอียดเกรงกลัวต่อบาปต่ออาการกระทำผิด ตัวชี้วัด 1) ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองทั้งทางกาย วาจา ใจ และ 2) ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้งกาย วาจา ใจ

3. มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลงกฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม ผู้ที่มีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคมเป็นปกติวิสัย ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น ตัวชี้วัด 1) ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

4. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ผู้ที่ใฝ่เรียนรู้ คือ ผู้ที่มีลักษณะ

ที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม สรุปเป็น องค์ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่าง พอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้ที่อยู่อย่างพอเพียง คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุผล รอบคอบ ระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ มีการวางแผน ป้องกันความเสี่ยงและพร้อมรับความเปลี่ยนแปลง ตัวชี้วัด 1) การดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม และ 2) มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

6. มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและ รับผิดชอบในการทำหน้าที่การทำงาน ด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้ที่มุ่งมั่นในการทำงาน คือ ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเพียรพยายาม ทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ ในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงตาม เป้าหมายที่กำหนดด้วยความรับผิดชอบ และความภูมิใจในผลงาน 1) ตั้งใจและรับผิดชอบในหน้าที่ การงาน และ 2) ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

7. รักความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะ ที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ใช้ภาษาในการสื่อสารได้ อย่างถูกต้องเหมาะสม ผู้ที่รักในความเป็นไทย คือ ผู้ที่มีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ชื่นชม มีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์สืบทอด เผยแพร่ภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ใช้ภาษาไทยใน การสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ตัวชี้วัด 1) ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทยและมีความกตัญญูตเวที และ 2) เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร อย่างถูกต้องเหมาะสม และอนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญาไทย

8. มีจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือ สถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจกระตือรือร้น โดยไม่หวัง ผลตอบแทน ผู้มีจิตสาธารณะ คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม อนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมด้วยร่างกาย สติปัญญาลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดใน

ชุมชน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ตัวชีวิต 1) ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน 2) เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชนและสังคม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้ดำเนินโครงการคุณธรรมนำความรู้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในระบบการศึกษาของไทย ได้เสนอการปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิปัญญา มีมโนธรรม มีจิตสำนึกที่ดี มีค่านิยมที่ดี มีจิตปัญญาที่เห็นค่าของมนุษย์ มีน้ำใจเอื้อเพื่อเกื้อกูลกัน มีความจริงใจ จริงจัง ทำด้วยความตั้งใจ มีคุณลักษณะฉลาดรู้ คือ 1) มุ่งมั่นด้วยศรัทธา 2) ใฝ่หาความรู้คุณธรรม 3) นำไปใช้อย่างฉลาด 4) ไม่ประมาทหมั่นตรวจสอบ นอกจากนี้ มีการประพฤติตามหลักคุณธรรม 4 ประการ คือ 1) ความรอบคอบ 2) ความกล้าหาญ 3) ความพอเพียง และ 4) ความยุติธรรม

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (2550) กล่าวถึง คุณธรรม (Virtue) ได้ดำเนินการคุณธรรมนำความรู้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในระบบของการศึกษาไทย ได้เสนอการปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ และปัญญา โดยกำหนดให้ผู้เรียนต้องมี 4 องค์ประกอบเสมอ มีมากมีน้อยต่างกันไปตามชนิดของคุณธรรมว่าจะเน้นองค์ประกอบใด องค์ประกอบ 4 ประการ ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นคุณธรรมแม่บท 4 ประการ ที่ทำให้การกระทำได้ชื่อว่าเป็นดี หากไม่ครบก็ถือว่าเป็นความประพฤติที่ไม่ดี มีดังนี้

ความรอบคอบ (Prudence) หรือความรู้รอบที่เป็นลักษณะจำเริญของความประพฤติ นั้นมิได้หมายถึงการมีความรู้มาก “ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด” ความรู้รอบจึงหมายถึง การเล็งเห็นหรือการหยั่งรู้ได้งานชัดเจนว่าอะไรควรประพฤติ อะไรไม่ควรประพฤติ การแสวงหาความรู้มีส่วนช่วยให้ เกิดความรู้รอบ แต่ทว่าความรู้รอบอันลึกซึ้งซึ่งส่วนมากเกิดจากการคิดคำนึงและประสบการณ์

1. ความเข้มแข็ง (Fortitude, Courage) ความเข้มแข็งทางกายภาพ ได้แก่ กล้าเสี่ยง ความยากลำบาก อันตราย และความตาย เพื่ออุดมการณ์ ความเข้มแข็งทางจิตใจ ได้แก่ กล้าเสี่ยง กล้าถูกเข้าใจผิด กล้าเผชิญการใส่ร้ายและการเยาะเย้ย โดยมั่นใจว่าตนทำดี

2. ความพอเพียง (Sufficiency, Temperance) ความพอเพียงคือ การเดินสายกลางระหว่างกิเลสที่ตรงกันข้าม เช่น ความเข้มแข็ง เป็นทางสายกลางระหว่างความซื่อสัตย์กับความบ้าปิ่น ความพอเพียงเป็นทางสายกลางระหว่างการขาดกับการเกิน ดังนั้นทางสายกลางจึงอยู่ระหว่างกิเลสที่ตรงกันข้ามกัน แต่อยู่คนละระดับกับกิเลส

3. ความยุติธรรม (Justice) ได้แก่ การให้แก่ทุกคนและแต่ละคนตามความเหมาะสม (giving each his due) ดังที่อริสโตเติลได้นิยามไว้ นั่นคือต้องรู้ว่าเรามีกำลังให้เท่าไร ควรให้แก่ใครเท่าไรและอย่างไร เช่น แก่ตัวเราเอง แก่บุคคลในครอบครัว แก่บุคคลในวงญาติ เพื่อนฝูงมิตรสหาย แก่บุคคลร่วมงาน แก่ผู้บังคับบัญชา แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ฯลฯ ซึ่งทั้งนี้ย่อมต้องคุณธรรมความรู้รอบ

ความเข้มแข็ง และความพอเพียงเข้ามากำกับด้วยโดยจำเป็น ความยุติธรรมเป็นพื้นฐานของทุกอย่างดังที่เพลโตได้ให้ข้อสังเกตไว้ อาจจะกล่าวได้ว่า คุณธรรมอื่นอาจเป็นเพียงแง่ต่าง ๆ ของความยุติธรรมนั่นเอง ความยุติธรรมจึงเป็นแก่น หรือสัจของคุณธรรมทุกชนิด ผู้มีความยุติธรรมสูงย่อมเปรียบพร้อมด้วยความยุติธรรมทุกอย่าง

สำหรับในต่างประเทศ ชาวอังกฤษถือว่าการเป็น “เด็กดี” สำคัญกว่าและต้องมาก่อนการเป็น “เด็กเก่ง” ดังนั้นจึงฝึกอบรมเด็กตั้งแต่เข้าใจความได้ด้วยคุณธรรม 7 ประการ ได้แก่ 1) สัจจะ พุดความจริง (Truth) 2) ความซื่อสัตย์สุจริต (Honesty) 3) ความระลึกในหน้าที่ (Sense of Duty) 4) ความอดกลั้น (Patience) 5) ความเป็นธรรม (Fair Play) 6) ความเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Consideration for Others) 7) เมตตาธรรม (Kindness) โดยที่น่าจะเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับการฝึกอบรมจริยธรรมให้แก่เด็ก เยาวชนหรือบุคคลทั่วไปในสังคมไทย ให้มีคตินิยมครบทั้ง 12 ประการ (ธานินทร์ กรัยวิเชียร, 2550: 10-13) คือ

1. สัจจะ พุดความจริง (Truth)
2. ความซื่อสัตย์สุจริต (Honesty)
3. ความระลึกในหน้าที่ (Sense of Duty)
4. ความอดกลั้น (Patience)
5. ความเป็นธรรม (Fair Play)
6. ความเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Consideration for Others)
7. เมตตาธรรม (Kindness)
8. ความกตัญญูกตเวที (Gratitude)
9. ความสุภาพนุ่มนวล (Politeness)
10. ความคารวะต่อผู้มีอาวุโส (Respect for Elders)
11. รักษาคำพูด (Promise)
12. จิตสำนึกสาธารณะ เสียสละเพื่อส่วนรวม (Public Conscience)

Leming (2001) อ้างถึงใน นางลักษณ์ วิรัชชัย และรุ่งนภา ตั้งเจริญกุล, 2551 ได้ศึกษาคุณธรรมและตัวแปรบทบาทในกรพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ตามระดับอายุ ระดับการศึกษา เพศ และสถานภาพ กำหนดคุณธรรม จริยธรรม คือ 1) ความซื่อสัตย์สุจริต 2) ความขยันหมั่นเพียร 3) ความมีสติสัมปชัญญะ 4) ความรับผิดชอบ 5) ความยุติธรรม 6) ความมีวินัย 7) ความอดทน

Mueller (1986) กล่าวถึง การศึกษาการวัดค่านิยมทางสังคมว่าต้องประกอบด้วยคุณธรรมที่จำเป็นคือ 1) ความมุ่งมั่นศรัทธา (Committed believers) 2) ไม่เห็นแก่ตัว (Giving generously) 3) ให้อภัย (Forgiving Freely) 4) ความจริงใจทำศัตรูให้เป็นมิตร (Empowering enemies) 5) ยุติธรรม (Judging justly) 6) ควบคุมอารมณ์ (Suffering silently) และ 7) อดทน (Persisting patiently)

นอกจากคุณลักษณะที่ได้กล่าวไปยังมีคุณลักษณะเด่นด้านจริยธรรมของคนในประเทศต่าง ๆ จากรายงานการสังเคราะห์งานวิจัยคุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศต่าง ๆ (เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ และรุ่งเรือง สุขภิรมย์, 2550: 13) โดยในรายงานนี้ได้นำมาศึกษาจำนวน 7 ประเทศ ดังนี้

ตารางที่ 4 คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศต่าง ๆ

ประเทศ	คุณลักษณะ
1. เกาหลี	ขยันไม่ย่อท้อ ทุ่มเทการทำงาน รักชาติ (รักหมู่เหล่า รักในองค์กร กตัญญู รักการศึกษา มีวินัย เคารพใน อาวุโส รู้จักหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็ง (ละเอียดต่อการกระทำผิด การพึ่งตนเองและความร่วมมือ)
2. ใต้หวัน	จริงจัง เพียรทำงานหนักด้วยความอดทน ประหยัด ขยันศึกษาหาความรู้ อ่อนน้อม เคารพในระเบียบ เป็นตัวของตัวเอง ตื่นตัวทางการเมือง มีจิตสำนึกเรื่องเวลาสูงเคารพในคุณค่าความเป็นคน กล่าวให้ กล่าวบริจาค เชื่อ ต้องต่อสู้จึงจะชนะ
3. เวียดนาม	ขยัน อดทน รักชาติ กตัญญู รักการศึกษาเล่าเรียน
4. สวิตเซอร์แลนด์	ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความเอาใจใส่ และความพิถีพิถัน เป็นตัวของตัวเอง (มีวินัย)
5. เยอรมัน	มีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ รู้จักหน้าที่ สุจริต ซื่อตรง ตรงต่อเวลา ประหยัด
6. ญี่ปุ่น	ตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ อ่อนน้อมถ่อมตน ซื่อสัตย์สุจริต จงรักภักดี ประหยัด ใส่ใจรายละเอียด ทำงานเป็นทีม ระลึกบุญคุณ สะอาดเรียบร้อย แยกแยะเรื่องส่วนตัว และความรับผิดชอบในหน้าที่ ทำอย่างกระตือรือร้น
7. อังกฤษ	ตรงต่อเวลา มีระเบียบวินัย รักษาความสะอาด อิศระ ประหยัด รู้ค่าของเงิน รักการผจญภัย

5. ความเมตตา

6. ความมีจิตสาธารณะ

7. ความพอเพียง

งานวิจัยฉบับนี้จึงให้ความสำคัญกับการมีความซื่อสัตย์ต่อคุณธรรมจริยธรรม โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 พฤติกรรมบ่งชี้ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม

ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	พฤติกรรมบ่งชี้
ความมีสำนึก	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนกล้าพูดความจริงไม่โกหกผู้อื่น 2. นักเรียนได้ทำในสิ่งที่พูดหรือให้สัญญาไว้กับผู้อื่น 3. นักเรียนปฏิบัติตามตามสัญญา 4. นักเรียนมีความซื่อตรงต่อหน้าที่
ความซื่อสัตย์สุจริต	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนปฏิบัติตามโดยยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริต 2. นักเรียนไม่ลักขโมยของผู้อื่น 3. นักเรียนกล้ายอมรับความผิดต่อการกระทำของตนเอง 4. นักเรียนปฏิบัติตามเที่ยงตรงไม่เอาเปรียบผู้อื่นทั้งต่อหน้าและลับหลัง
ความรับผิดชอบ	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเคร่งครัด 2. นักเรียนตรงต่อเวลาในการเข้าเรียน 3. นักเรียนตรงต่อเวลาในการส่งงานหรือการบ้านที่ได้รับมอบหมาย 4. นักเรียนปฏิบัติตามโดยยึดหลักความยุติธรรม
ความเมตตา	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนชอบให้ความช่วยเหลือผู้อื่น 2. นักเรียนมีความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่นเมื่อประสบปัญหา 3. นักเรียนยินดีและปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข 4. นักเรียนให้อภัยเมื่อเพื่อนกระทำผิด
ความยุติธรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนกล้าปฏิเสธในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง 2. นักเรียนแบ่งหน้าที่การทำงานโดยอาศัยหลักความเสมอภาคและเท่าเทียมในการทำงานกลุ่ม 3. นักเรียนปฏิบัติตามเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	พฤติกรรมบ่งชี้
	และไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น 4. นักเรียนไม่เลือกปฏิบัติต่อเพศ ชนชั้น และศาสนา
ความมีจิตสาธารณะ	1. นักเรียนมีความตระหนักถึงปัญหาในสังคม เช่น การรักษาความสะอาดในบริเวณโรงเรียนและชุมชน การทุจริตคอร์รัปชัน เป็นต้น 2. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนและชุมชนเป็นอย่างดี
	3. นักเรียนสามารถร่วมแก้ปัญหาในชั้นเรียน ในโรงเรียน และชุมชนได้เป็นอย่างดี
ความพอเพียง	4. นักเรียนช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน 1. นักเรียนรู้จักใช้จ่ายอย่างประหยัด 2. นักเรียนสามารถพึ่งพาตนเองได้ 3. นักเรียนมีเหตุผลในการใช้ทรัพยากรโดยการวางแผนและดำเนินการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า 4. นักเรียนมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเองคือเตรียมความพร้อมด้านความรู้ ผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

2.3 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมและการขัดเกลาทางสังคม

2.3.1 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และนักวิชาการในประเทศไทย

กระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมจึงมีการพัฒนาใน 3 ด้าน คือ 1) การพัฒนาด้านสติปัญญา (ดวงเดือน พันธุนาวิน, 2538; พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), 2545; ประภาศรี สีหอำไพ, 2543; ทิศนา แคมณี, 2546; อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา, 2553; Piaget, 2475; Ygotsky, 2477; Bloom, 2499; Kohlberg, 2512; Sternberg and Williams; 2545; Berkowitz; 2557) (2) การพัฒนาด้านเจตคติ (ดวงเดือน พันธุนาวิน, 2538; พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), 2545; ทิศนา แคมณี, 2546; อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา, 2553; Dollard and Miller, 2493; Bloom, 2499; Raths, Hanmin and Simon, 2509; Berkowitz, 2557) และ 3) การอบรมสั่งสอน

(พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), 2545; ทิศนา แชมณี, 2546; อัจจง ชุมสาย ณ อยุธยา, 2553; Bloom, 2499; Kohlberg, 2512; Krathwohl, 2516; Berkowitz; 2557) ไปพร้อมๆ กันเพื่อพัฒนาการศึกษาให้ก้าวไกลสู่สากล มีความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ สามารถป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน และสร้างจิตสำนึกที่ดีงามให้เกิดขึ้นในจิตใจของนักเรียนจะได้เติบโตเป็นพลเมืองดีของประเทศและพลโลกที่ดีต่อไป

2.3.1.1 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

การพัฒนาจริยธรรม เป็นการพัฒนาคุณธรรมโดยการพัฒนาเป็นลำดับของสติปัญญาทางคุณธรรมจากวัยทารกจนถึงตลอดชีวิต ต้นกำเนิดของแหล่งที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทางคุณธรรมมาจากอิทธิพลของสังคมและพันธุกรรมคำว่า สังคม ในที่นี้คือ สิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก ทั้งที่เป็นบุคคล และสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติอื่น ๆ ส่วนพันธุกรรม ได้แก่ ความสามารถในการรู้คิดและพัฒนาขึ้นตามลำดับขั้นอายุ วุฒิภาวะหรือประสบการณ์ที่ผู้นั้นประสบอยู่ การพัฒนาจิตใจมีลักษณะทฤษฎีที่สำคัญการพัฒนามีลักษณะทฤษฎีที่สำคัญแบ่งเป็น 3 แนวทางใหญ่คือ (ประภาศรี สีหอำไพ, 2543: 29-37)

1) **ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory)** ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดของฟรอยด์ (Freud) เชื่อว่า คุณธรรมกับมโนธรรม เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มนุษย์อยู่ในสังคมกลุ่มใดก็จะเรียนรู้ความผิดชอบชั่วดีจากสิ่งแวดล้อมในสังคมนั้น จนมีลักษณะพิเศษของแต่ละสังคมที่เรียกว่าเอกลักษณ์ การพัฒนาทางด้านจิตใจเพื่อเสริมสร้างกำลังคนที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามที่ระบบเศรษฐกิจและสังคมต้องการปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือการศึกษาเพื่ออบรมฝึกฝนการนำสติปัญญาไปใช้เป็นประโยชน์แก่กล้ายิ่งขึ้น พยายามแสวงหาจุดมุ่งหมายให้แก่ชีวิต คือ ความเป็นอยู่อย่างดีที่สุด หรือการมีอิสรภาพการศึกษาจึงเป็นกิจกรรมของชีวิต โดยชีวิต เพื่อชีวิต เป็นความสามารถเพื่อปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และรู้จักเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน (พระราชวรmani, 2518 : 71)

2) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

เป็นกระบวนการสังคมประภิต โดยการซึมซับกฎ เกณฑ์ต่าง ๆ จากสังคมที่เติบโตมา รับเอาหลักการเรียนรู้เชื่อมโยงกับหลักการเสริมแรง และการทดแทนสิ่งเร้า รับแนวคิดของทฤษฎีจิตวิเคราะห์เป็นรูปแบบ โดยยึดถือว่าการเรียนรู้ คือ การสังเกตเลียนแบบจากผู้อื่นใกล้ชิดเพื่อแรงจูงใจ คือ เป็นที่รักที่ยอมรับในกลุ่มพวกเดียวกับกลุ่มต้นแบบเพื่อเป็นพวกเดียวกันในลักษณะเช่นสถาบันหรือกลุ่มสังคมมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังและเสริมสร้างคุณธรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือโรงเรียน จะได้รับ

ความคาดหวังจากสังคมอย่างมากในการเป็นสถาบันที่ปลูกฝังรูปแบบและเสริมสร้างการเปลี่ยนแปลง จากตัวอย่างในสังคมให้นักเรียนพึงระมัดระวังในการสอนเพราะถ้าขาดความสามารถในการอธิบาย เหตุผลให้เด็กเปลี่ยนแปลง ใช้อารมณ์และวางอำนาจแทน จะทำให้เด็กรู้สึกเป็นศัตรูต่อผู้ควบคุม พฤติกรรมทุกระดับ ตั้งแต่บิดามารดา ครูไปจนถึงตำรวจ พึงอบรมให้เด็กรู้จักผิดชอบชั่วดี รู้สึกละอาย ที่ทำชั่ว ความคิดเหตุผลและความสม่ำเสมอในการลงโทษและให้รางวัลเด็ก เป็นที่ยอมรับว่าโรงเรียน เป็นสถานศึกษาที่อบรมกล่อมเกลานักเรียนมีคุณธรรมเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของสังคมและ ประเทศชาติจึงมีหน้าที่ต้องจัดและพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการปลูกฝัง และเสริมสร้างคุณธรรม (ชำเลื่อง วุฒิจันทร์, 2524 : 140-142)

3) ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (Cognitive Theory) แนวคิดของนักจิตวิทยา กลุ่มนี้เห็นว่าคุณธรรมเกิดจากแรงจูงใจในการปฏิบัติตนสัมพันธ์กับสังคม การพัฒนาคุณธรรมจึงต้องมีการพิจารณาเหตุผลเชิงคุณธรรมตามระดับสติปัญญาของแต่ละบุคคล ซึ่งมีวุฒิภาวะสูงขึ้นการรับรู้ คุณธรรมก็พัฒนาขึ้นตามลำดับ

การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมด้วยการปลูกฝังค่านิยม กล่าวคือ เป็นวิธีการปลูกฝัง ที่เริ่มต้นด้วยกระบวนการในขั้นพื้นฐาน ซึ่ง ประภาศรี สีหอำไพ (2543 : หน้า 242) ได้เสนอแนะ วิธีการปลูกฝังจริยธรรมคุณธรรมไวหลายประการดังนี้

- 1) กำหนดพฤติกรรมที่พึงปรารถนาตามคุณธรรมจริยธรรมอย่างสอดคล้องกัน
- 2) เสนอตัวอย่างพฤติกรรมที่พึงปรารถนา พร้อมทั้งแสดงให้เห็นผลดีผลเสีย
- 3) ประเมินพฤติกรรมที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับคุณธรรมและจริยธรรม โดยใช้ เกณฑ์ผลของพฤติกรรมต่อตนเอง หมูคณะและสังคม
- 4) แลกเปลี่ยนและวิจารณ์การประเมินในกลุ่ม
- 5) ฝึกปฏิบัติให้บุคคลกระทำด้วยใจสมัครและให้ประเมินผลสำเร็จด้วยตนเอง
- 6) ย้ำให้บุคคลรับเอาพฤติกรรมที่สอดคล้องกับจริยธรรมและคุณธรรมโดยให้นำมาเป็น ส่วนหนึ่งของตน
- 7) การปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและการชักชวนให้ผู้อื่นประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่เหมาะสมกับ จริยธรรมและคุณธรรม
- 8) พัฒนาค่านิยมจากระดับญาติพี่น้อง ไปสู่หมูคณะและสังคม เช่น เริ่มต้นจาก ความกตัญญู ความเสียสละ ความสามัคคีในหมู่น้อง หมูคณะ และสังคม ไปจนถึงประเทศชาติ
- 9) จัดกิจกรรมเสริม เช่น กิจกรรมรณรงค์ นิทรรศการ การประชุม สัมมนา การอภิปราย การศึกษากรณี การจัดงานประเพณี เป็นต้น

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม เป็นทฤษฎีที่อธิบายความเกี่ยวข้องระหว่างลักษณะทางจิตกับพฤติกรรมเชิงบุคคลได้เป็นอย่างดี โดยการนำเสนอจิตลักษณะ 8 ประการ ที่อาจเป็นสาเหตุของพฤติกรรมคนดี เก่ง และมีสุข ของคนไทย (ดวงเดือน พันธุนาวิน, 2536) ทฤษฎีนี้มีพื้นฐานจากผลการวิจัย 12 เรื่อง และทฤษฎีที่ได้รับการตรวจสอบและมีผลการวิจัยที่สนับสนุนมาตลอดจนกระทั่งปัจจุบัน ทฤษฎีนี้ถูกนำเสนออยู่ในรูปของต้นไม้ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน (ดวงเดือน พันธุนาวิน, 2538: 2-4) ได้แก่ ส่วนที่เป็นดอกและผลของต้นไม้ ส่วนที่เป็นลำต้น และส่วนที่เป็นราก

ส่วนแรก คือ ส่วนของดอกและผล เป็นส่วนของพฤติกรรมของคนดี และเก่ง ซึ่งแสดงพฤติกรรมการทำงานดี ละเว้นความชั่ว ซึ่งเป็นพฤติกรรมของคนดี และพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่มด้วยกัน (ดวงเดือน พันธุนาวิน, 2538: 3-4)

1) พฤติกรรมของคนดี ประกอบด้วย 2 พฤติกรรมหลัก ได้แก่

- พฤติกรรมไม่เบียดเบียนตนเอง เป็นพฤติกรรมของบุคคลที่ไม่ทำร้ายหรือทำลายตนเอง เช่น การดูแลสุขภาพของตนเอง การบริโภคสิ่งที่มีประโยชน์ ไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่ ไม่ติดยา เสพติด ไม่เล่นการพนัน เป็นต้น

- พฤติกรรมไม่เบียดเบียนผู้อื่น เป็นพฤติกรรมที่ไม่ทำร้าย ทำลาย หรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เช่น พฤติกรรมสุภาพบุรุษ ไม่ก้าวร้าว ขับขี่รถอย่างมีมารยาท ซื่อสัตย์ เป็นต้น

2) พฤติกรรมของคนดี และเก่งประกอบด้วย 2 พฤติกรรมหลัก ได้แก่

- พฤติกรรมรับผิดชอบ เช่น พฤติกรรมการเรียนการทำงาน และเคารพระเบียบกฎหมาย เป็นต้น

- พฤติกรรมการพัฒนา เป็นการพัฒนาตนเอง ผู้อื่นและสังคม เช่น ใฝ่รู้ รักการอ่าน เป็นกัลยาณมิตร การอาสาช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม เป็นต้น

ส่วนที่สอง คือ ลำต้น เป็นผลจากจิตลักษณะพื้นฐานที่ราก ประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ประการ ได้แก่

1) ทศนคติ ค่านิยม และคุณธรรม ทศนคติ หมายถึง การเห็นประโยชน์และโทษของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คนส่วนใหญ่เห็นว่าสำคัญ และคุณธรรม หมายถึง สิ่งที่คนส่วนใหญ่เห็นว่าดีงาม ส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวข้องกับหลักทางศาสนา เช่น ความกตัญญู ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ ความพอใจ ไม่พอใจต่อสิ่งนั้น และพร้อมที่จะพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น

2) เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง เจตนาของการกระทำที่ทำเพื่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว หรือพวกพ้อง ซึ่งเป็นพื้นฐานมาจากทฤษฎีของโคลเบอร์ก ได้ใช้การอ้างเหตุผลจริยธรรมเป็นสิ่งที่แสดงถึงการพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคล

3) ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกลว่าสิ่งที่กระทำลงไปในปัจจุบันจะส่งผลอย่างไร ในปริมาณเท่าใด ต่อใคร ตลอดจนความสามารถในการยับยั้งชั่งใจ

4) ความเชื่ออำนาจในตนเอง หมายถึง ความมานะพยายามฝ่าฟันอุปสรรคในการทำสิ่งใด สิ่งหนึ่งโดยไม่ย่อท้อ ซึ่งมีมาตรฐานมาจากทฤษฎี Locus of Control Rotter (1966)

5) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความมานะพยายามฝ่าฟันอุปสรรคในการทำสิ่งใด สิ่งหนึ่งโดยไม่ย่อท้อ ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีแรงจูงใจของ McClelland (1963)

ส่วนที่สาม คือ ราก แทนลักษณะจิตใจ 3 ประการ ได้แก่

1) สุขภาพจิตดี หมายถึง ความวิตกกังวล ตื่นเต้น ไม่สบายใจของบุคคลอย่างเหมาะสมกับเหตุการณ์

2) ความเฉลียวฉลาด หรือสติปัญญา หมายถึง การรู้การคิดในขั้นรูปธรรมหลายด้าน และการคิดในขั้นนามธรรม ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางการรู้การคิดของเพียเจต์ (Piaget)

3) ประสบการณ์ทางสังคม หมายถึง การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ความเอื้ออาทรเห็นอกเห็นใจ และสามารถคาดหรือทำนายความรู้สึกของคนอื่น

ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะนี้ เกิดจากผลการวิจัยพฤติกรรมและจิตลักษณะของคนไทย โดยเมื่อสร้างขึ้นแล้วทฤษฎีนี้ อีก เช่น การวิจัยที่เกี่ยวกับจิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการที่สามารถจำแนกคนเป็น 4 ประเภท เหมือนบัวสี่เหล่า กับความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคล โดยพบว่าคนที่ เป็น บังเหนือน้ำเท่านั้น (มีจิตลักษณะพื้นฐาน 3 ในปริมาณสูงเหมาะสมกับอายุ) เป็นผู้ที่ จะสามารถรับการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมได้อย่างเหมาะสมกับอายุ ตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก การสอนคุณธรรมจริยธรรม เป็นความต้องการที่คนรุ่นหนึ่งจะชี้แนะคนอีกรุ่นหนึ่ง โดยผู้สอนคุณธรรมมีความเชื่อว่าประสบการณ์ของตน อาจสร้างความเข้าใจเรื่องคุณธรรมจริยธรรม (หรือความดี ความถูกต้อง ความเหมาะสม) การยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมทำให้มนุษย์มีความสุข ความสงบ และความดีงาม โดยที่ความสุขนั้นควรเป็นความสุขแบบเรียบง่ายและยั่งยืน

ทศนา แคมมณี (2546: 20-21) ได้สรุปแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนได้ คือ

1. การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความเอาใจใส่และตั้งใจสังเกตตัวแบบ
2. การเสนอตัวแบบ ตัวแบบจะต้องเด่นชัด ไม่สลับซับซ้อนจนเกินไป
3. การช่วยให้ผู้เรียนเก็บตัวแบบนั้น โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การทำเป็นรหัสการจำ การชักข้อมลักษณะตัวแบบในความคิดและด้วยการกระทำ
4. การจูงใจให้ผู้เรียนปฏิบัติ โดยการช่วยให้ผู้เรียนได้รับรู้ เห็นคุณค่ารับรู้ความสามารถของตนเอง เรียนรู้การกำกับตนเอง และเห็นผลที่น่าพึงพอใจของการปฏิบัติ
5. การลงมือกระทำหรือปฏิบัติ โดยช่วยให้ผู้เรียนได้ลงมือทำ สังเกตการณ์กระทำของตนเอง โดยให้ผู้เรียนได้ข้อมูลย้อนกลับและผู้เรียนได้เทียบเคียงการกระทำของตนกับภาพตัวแบบในความคิด

แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของ ทิศนา แคมณี มุ่งเน้นในเรื่องตัวแบบสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาในด้าน การสร้างตัวแบบที่ดีในเรื่องของความดีความเก่ง ให้นักเรียนได้ใช้เป็นแบบอย่างในการปฏิบัตินักเรียน ประถมศึกษามักเป็นแบบอย่างที่ชอบ ประทับใจ และยึดถือ ปฏิบัติตามแบบอย่าง

การพัฒนาการคิดตามหลัก “โยนิโสมนสิการ” เป็นวิธีการคิดที่มีประโยชน์สามารถนำไปใช้ในการคิดวางแผนในการการเรียน การทำวิจัย ทำงาน แก้ไขปัญหา ช่วยในการตัดสินใจ วิเคราะห์อย่างมีประสิทธิภาพ ตามทัศนะของพระธรรมปิฎก (2547) การพัฒนาสัมมาทิฐิใน กระบวนการของการศึกษาก็คือ การพัฒนาปัญญา ซึ่งหมายถึงการเข้าถึงความจริงของธรรมชาติจนสามารถลดละความเห็นแก่ตัวหรือความยึดมั่นในตนเอง ไม่ถือเอาตนเป็นใหญ่ เอาใจไปไว้กับสิ่งที่ ดีที่สุด สูงที่สุด งามที่สุด (ประเวศ วะสี.2545: 95) การพัฒนาปัญญาจะเริ่มต้นจาก ปัจจัยภายนอก คือ ความมีกัลยาณมิตรที่ทำให้เกิดศรัทธาก่อน เรียกว่า วิธีการแห่งศรัทธา จากนั้นจึงก้าวเข้ามาถึงขั้น ปัจจัยภายใน โดยเริ่มจากการนำความเข้าใจตามแนวศรัทธาไปเป็นพื้นฐานในการใช้ความคิดอย่าง อิศระด้วย วิธีการแห่งปัญญา หรือเรียกว่า โยนิโสมนสิการ (Analytical Reflection, Critical Reflection, Systematic Attention) (พระธรรมปิฎก. 2547: 16-17)

การนำเอาโยนิโสมนสิการมาใช้ในทางปฏิบัติ เรียกว่า วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ซึ่งมีอยู่ 10 วิธีคือ (พระธรรมปิฎก. 2547: 39-127)

- 1) วิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย คือ วิธีคิดพิจารณาปรากฏการณ์ที่เป็นผลให้รู้จัก สภาวะที่เป็นจริงหรือพิจารณาปัญหาหาหนทางแก้ไข ด้วยการค้นหาสาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลสืบทอด กันมา

2) วิธีคิดแบบแยกแยะส่วนประกอบ คือ วิธีคิดที่มุ่งให้มองและรู้จักสิ่งทั้งหลายตามสภาวะของมันเองอีกแบบหนึ่ง

3) วิธีคิดแบบสามัญลักษณ์ คือ วิธีคิดแบบรู้เท่าทันธรรมดาหรือความเป็นไปของสิ่งทั้งหลาย

4) วิธีคิดแบบอริยสัจจ์ คือ วิธีคิดแบบแก้ปัญหา ซึ่งเป็นวิธีแห่งการดับทุกข์

5) วิธีคิดแบบบรรณธรรมสัมพันธ์ คือ วิธีคิดให้สัมพันธ์กันระหว่างหลักการและความมุ่งหมาย

6) วิธีคิดแบบเห็นคุณโทษและทางออก คือ วิธีคิดพิจารณาให้เห็นครบทั้งส่วนดีและส่วนเสีย

7) วิธีคิดแบบรู้คุณค่าแท้ คุณค่าเทียม คือ วิธีคิดเกี่ยวกับคุณค่าในการใช้สอยหรือบริโภควิธีคิดแบบเร้าคุณธรรม คือ วิธีคิดที่คิดถึงแต่สิ่งที่ดีมีคุณ

9) วิธีคิดแบบอยู่กับปัจจุบัน คือ วิธีคิดแบบเป็นอยู่ในขณะปัจจุบันมีสติระลึกอยู่กับสิ่งที่เกิดขึ้น

10) วิธีคิดแบบวิภาษวาท คือ วิธีคิดโดยแยกแยะออกให้เห็นแต่ละแง่ครบทุกด้านวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการทั้ง 10 วิธี สามารถสรุปได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1) โยนิโสมนสิการประเภทพัฒนาปัญญาบริสุทธิ์ มุ่งให้เกิดความรู้แจ้งตามสภาวะคือ รู้เข้าใจ มองเห็นตามความเป็นจริง เน้นที่การขจัดอวิชชา มีลักษณะเป็นการส่องสว่างทำลายความมืดหรือชำระล้างสิ่งสกปรก ให้ผลนำไปสู่โลกุตตรสัมมาทิฐิ หรือ ความรู้ความเข้าใจสอดคล้องกับความเป็นจริงแห่งธรรมดา ซึ่งเป็นขั้นสัจธรรม

2) โยนิโสมนสิการประเภทสร้างเสริมคุณภาพจิต มุ่งปลูกเร้าให้เกิดคุณธรรม หรือกุศลกรรมเน้นที่การสกัดหรือข่มตัณหา มีลักษณะเป็นการเสริมสร้างพลังหรือปริมาณฝ่ายดีมาด่มหรือบังคับฝ่ายชั่วไว้ ให้ผลชั่วคราว หรือเป็นเครื่องเตรียมหนุนเสริมความพร้อมและสร้างนิสัยนำไปสู่โลกียสัมมาทิฐิ หรือ การเห็นชอบตามทำนองคลองธรรม ซึ่งเป็นขั้นจริยธรรม

หลักธรรมโยนิโสมนสิการเป็นตัวนำที่ทำให้การศึกษาเริ่มต้นที่ดี หรือเป็นการพัฒนาปัญญา ซึ่งผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนอย่างใส่ใจให้ความสำคัญ ด้วยการพัฒนากิจกรมการเรียนการสอนที่จะกระตุ้นเร้าให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนใช้โยนิโสมนสิการอยู่เสมอ ให้ได้คุ้นกับโยนิโสมนสิการแบบพื้นฐานคือ วิธีคิดแบบสืบสาวสาเหตุปัจจัยและวิธีคิดแบบแยกส่วนประกอบ เมื่อมีเหตุเรื่องราวที่ต้องพิจารณาก็โยงวิธีคิดสองแบบนี้เข้าไปเชื่อมต่อกับวิธีคิดแบบสามัญลักษณ์และวิธีคิดแบบแก้ปัญหา จากนั้นวิธีคิดแบบอื่น ๆ ก็จะเข้ามาให้บุคคลได้ใช้ตามช่วงจังหวะที่เหมาะสม แล้วความเป็นคนมีโยนิโสมนสิการจะเกิดตามมาเอง นำให้การศึกษาดำเนินไปอย่างถูกต้องตามความหมายที่แท้จริงของมัน การ

นำโยนิโสมนสิการไปใช้ในการเรียนการสอนยังทำให้ผู้เรียนมีความคิด มีทัศนะที่ลึกซึ้งกว้างไกล มองเห็นความสัมพันธ์อันอภัยกันของสรรพสิ่ง มองเห็นความเกิดมีและการดำรงอยู่ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยไม่โดดเดี่ยวขาดลอย เกิดความรู้ความเข้าใจชัดเจนต่อสิ่งที่พิจารณาตลอดถึงสิ่งทั้งหลายที่เป็น ปัจจัยเกี่ยวโยงกัน นอกจากนี้ยังทำให้เกิดความหยั่งรู้ความจริงถึงขั้นที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง ทัศนคติและบุคลิกภาพได้ด้วย เช่น เกิดความหยั่งรู้ความจริงว่า ชีวิตของคนเราจะเป็นอยู่ด้วยดีและมี ความสุขที่แท้จริงได้จะต้องเกื้อกูลกันกับธรรมชาติและเพื่อนมนุษย์ดั่งนั้น คนที่มีโยนิโสมนสิการย่อม มองเห็นและหาแง่ที่เป็นประโยชน์มาใช้ในการพัฒนาส่งเสริมความเจริญงอกงามของตนได้ตลอดเวลา ในทุกสถานการณ์ของชีวิต การหล่อหลอมทัศนคติและค่านิยมต่าง ๆ ของเด็กเกิดจะขึ้นได้จากการมี โยนิโสมนสิการที่ชี้แนะโดยกัลยาณมิตร จึงควรถือเป็นเรื่องสำคัญ (พระธรรมปิฎก. 2547: 123-129)

วิถีทางพัฒนาจริยธรรม

1. การศึกษาเรียนรู้ กระทำได้หลายวิธี ดังนี้

1.1 การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการหาความรู้จากการอ่านหนังสือเกี่ยวกับ ปรัชญาศาสนา วรรณคดีที่มีคุณค่า หนังสือเกี่ยวกับจริยธรรมทั่วไปและจริยธรรมวิชาชีพ

1.2 การเข้าร่วมประชุมสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น และ ประสบการณ์เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม

1.3 การเรียนรู้จากประสบการณ์ชีวิตและจากประสบการณ์ในสถานที่ ปฏิบัติงาน ประสบการณ์จริงเป็นโอกาสอันประเสริฐในการเรียนรู้จริยธรรมแห่งชีวิต ที่ช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้อย่างลึกซึ้งทั้งด้านเจตคติและทักษะการแก้ไขปัญหาเชิงจริยธรรม อย่างไรก็ตามขึ้นอยู่กับ ความพร้อมของบุคคล ผู้มีความพร้อมน้อยอาจจะได้ประโยชน์จากการเรียนรู้อันมีค่านี้

2. การวิเคราะห์ตนเอง บุคคลผู้มีความพร้อมจะพัฒนา มีความตั้งใจและเห็น ความสำคัญของการวิเคราะห์ตนเองเพื่อทำความรู้จักในตัวเอง ด้วยการพิจารณาเกี่ยวกับความรู้สึก นึกคิดและพฤติกรรมการแสดงออกของตนเอง จะช่วยให้บุคคลตระหนักรู้คุณลักษณะของตนเอง รู้จุด ดีจุดด้อยของตนเอง รู้ว่าควรคงลักษณะใดไว้

การวิเคราะห์ตนเอง กระทำได้ด้วยหลักการต่อไปนี้

2.1 การรับฟังความคิดเห็นเชิงวิพากษ์จากคำพูดและอากัปกริยาจากบุคคล รอบข้าง เช่น จากผู้บังคับบัญชา จากเพื่อนร่วมงาน จากผู้ใกล้ชิดหรือบุคคลในครอบครัว

2.2 วิเคราะห์ตนเองเกี่ยวกับความคิด ความต้องการเจตคติการกระทำ และผล การกระทำทั้งในอดีตและปัจจุบัน

2.3 ค้นหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เช่น จากตำรา บทความ รายงานการวิจัย ด้านพฤติกรรมศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์และพัฒนาตนเองอย่างถ่องแท้

2.4 เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาจิตใจ (จิตใจและพฤติกรรมมนุษย์เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้เช่นเดียวกับสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก) ทำให้จิตใจได้เกิดการเปลี่ยนแปลง เกิดปัญญาที่รู้ตนเองอย่างลึกซึ้งและแท้จริง

3. การฝึกตน เป็นวิธีการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมด้วยตนเองขั้นสูงสุดเพราะเป็นความสามารถของบุคคล ในการควบคุมการประพฤติปฏิบัติของตนให้อยู่ในกรอบของพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของสังคม ทั้งในสภาพการณ์ปกติและเมื่อเผชิญปัญหาหรือความขัดแย้ง

3.1 การฝึกวินัยขั้นพื้นฐาน เช่น ความขยันหมั่นเพียร การฟังตนเอง ความซื่อสัตย์ ความตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ การรู้จักประหยัดอดออม ความมีสัมมาคารวะ ความรักชาติ

3.2 การรักษาศีลตามความเชื่อในศาสนาของตน ศีลเป็นตัวกำหนดที่จะทำให้งดเว้นในการที่จะกระทำชั่วร้ายใด ๆ อยู่ในจิตใจ ส่งผลให้บุคคลมีพลังจิตที่เข้มแข็งรู้เท่าทันความคิดสามารถควบคุมตนเองได้

3.3 การทำสมาธิ เป็นการฝึกให้เกิดความเชื่อในศาสนาของตน ศีลเป็นตัวกำหนดที่จะทำให้งดเว้นในการที่จะกระทำชั่วร้ายใด ๆ อยู่ในจิตใจ ส่งผลให้บุคคลมีพลังจิตที่เข้มแข็งรู้เท่าทันความคิดสามารถควบคุมตนเองได้

3.4 ฝึกการเป็นผู้ให้ เช่น การรู้จักให้อภัย รู้จักแบ่งปันความรู้ ความดี ความชอบ บริจาคเพื่อสาธารณประโยชน์ อุทิศแรงใจช่วยงานสาธารณประโยชน์โดยไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ

สรุปได้ว่า ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรม เป็นการพัฒนาจริยธรรมด้วยวิธีพัฒนาตนเองตามหลักธรรมของพุทธศาสนา บุคคลสามารถปฏิบัติควบคู่กับการดำเนินชีวิตประจำวัน แต่มิใช่เป็นการกระทำในลักษณะเสร็จสิ้น ต้องกระทำอย่างต่อเนื่องจนเป็นนิสัย หรือปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต วิธีการนี้สามารถนำมาเป็นแนวทางในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ได้ดังนี้

คุณลักษณะผู้มั่งคั่งความรู้ เป็นพฤติกรรมของคนดี และเก่งตามทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรม ประกอบด้วย 2 พฤติกรรมหลัก ได้แก่

- พฤติกรรมรับผิดชอบ เช่น พฤติกรรมการเรียนการทำงาน และเคารพระเบียบ
กฎหมาย เป็นต้น

- พฤติกรรมการพัฒนา เป็นการพัฒนาตนเอง ผู้อื่นและสังคม เช่น ใฝ่รู้
รักการอ่าน เป็นกัลยาณมิตร การอาสาช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม เป็นต้น

ดังนั้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนเป็นคนดี และคน
เก่ง ที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษา ได้แก่

1. การศึกษาเรียนรู้

1.1 การจัดให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้ตนเอง

1.2 การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ชีวิตและจากประสบการณ์ในโรงเรียน

2. การวิเคราะห์ตนเอง

2.1 การรับฟังความคิดเห็นเชิงวิพากษ์จากผู้อื่น

2.2 วิเคราะห์ตนเองเกี่ยวกับความคิด ความต้องการเจตคติการกระทำและผล

การกระทำทั้งในอดีตและปัจจุบัน

3. การฝึกตน

3.1 การฝึกฝนวินัยขั้นพื้นฐาน

3.2 การรักษาศีลตามความเชื่อในศาสนาของตน

3.3 การทำสมาธิ

4. ฝึกการเป็นผู้ให้

2.3.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการขัดเกลาทางสังคม (Socialization)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542 ได้ให้ความหมายของการขัดเกลาทางสังคม
หมายถึง กระบวนการทางสังคมกับจิตวิทยาซึ่งมีผลทำให้บุคลิกภาพตามแนวทางที่สังคม หมายถึง
กระบวนการทางสังคมกับจิตวิทยาซึ่งมีผลทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพตามแนวทางที่สังคมต้องการ เด็กที่
เกิดมาจะต้องได้รับการอบรมสั่งสอนให้มีความเป็นคนโดยแท้จริง สามารถอยู่ร่วมและมีความสัมพันธ์
กับคนอื่นได้อย่างราบรื่น

คณะมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา (2551) อธิบายว่าแนวคิดเกี่ยวกับการขัด
เกลาทางสังคมที่สำคัญมี 3 แนวคิดดังนี้ 1) การขัดเกลาทางสังคมเป็นการสืบทอดวัฒนธรรมระหว่าง
คนรุ่นหนึ่งกับคนอีกรุ่นหนึ่ง (Socialization as enculturation) แนวคิดนี้มองว่าบุคคลรับเอา
วัฒนธรรมเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกโดยตรงไปตรงมาและเป็นไปโดยอัตโนมัติเพราะเกิดขึ้นจาก

การรับรู้ซ้ำ ๆ เป็นเวลานานจนซึมซับเข้าไปโดยที่เกือบจะไม่มี การแปรสภาพวัฒนธรรมนั้น นัยยะสำคัญของแนวคิดนี้อธิบายได้ใน 3 ลักษณะคือ 1.1) เด็กรับเอาวัฒนธรรมอย่างตรงไปตรงมาไม่มี ปฏิกริยาตอบโต้หรือกลั่นกรองวัฒนธรรมแต่อย่างใด (Passive Recipient), 1.2) วัฒนธรรมมีความ มั่นคงถาวร (Stable Culture) คงเส้นคงวา ไม่ขัดแย้งกัน 1.3) กระบวนการขัดเกลาทางสังคมมี ความสัมพันธ์กับกระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอื่น ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผลกันแยกออกจากกันได้ ยากและเกื้อหนุนการคงอยู่ของวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบซึ่งแนวคิดนี้มุ่งแสดงให้เห็นถึงพลังในเชิง อนุรักษ์ของสังคมโดยพัฒนามาจากวิชามานุษยวิทยา (Anthropology) ที่ศึกษาสังคมขนาดเล็กที่มี เสถียรภาพสูงไม่เปลี่ยนแปลงหรือเปลี่ยนแปลงแต่น้อยจึงทำให้มองเห็นภาพของการขัดเกลาในรูปของ กระบวนการซึ่งทำให้สังคมดำรงอยู่ตามแบบฉบับเดิม 2) การขัดเกลาทางสังคมเป็นกระบวนการ ควบคุมแรงดลส่วนบุคคล (Impulse control) แนวคิดนี้มองว่ากระบวนการขัดเกลาทางสังคมเป็น กระบวนการจำกัดขอบเขตแรงกระตุ้นทางธรรมชาติของบุคคลที่ติดมาแต่กำเนิดซึ่งหากปล่อยให้ผล ต่อพฤติกรรมโดยลำพังแล้วไปในทางที่สังคมยอมรับได้อาจทำให้เกิดความระส่ำระสายในสังคมได้ กระบวนการทางสังคมจึงทำหน้าที่หล่อหลอมให้บุคคลผันแปรพฤติกรรมที่เกิดจากแรงกระตุ้นตาม ธรรมชาตินั้นไปในทางที่สังคมยอมรับได้ 3) การขัดเกลาทางสังคม เป็นการเตรียมบุคคลเข้ารับ บทบาทต่าง ๆ ในสังคม (Role training) แนวคิดนี้มองว่ากระบวนการขัดเกลาทางสังคม เป็นกระบวน กานการของสังคมในอันที่จะทำให้ปัจเจกบุคคลต้องปฏิบัติตามบรรทัดฐาน (Norms) ของสังคมและ ที่มาของแนวคิดนี้เกิดจากการมองว่าการที่สังคมจะดำรงโครงสร้างของมันอยู่ได้ก็ด้วยการสรรหา บุคคลต่าง ๆ มาสวมบทบาทต่าง ๆ ในสังคมได้ บุคลิกภาพ (Personality) ของบุคคลและโครงสร้าง ทางสังคม (Social Structure) จึงเป็นระบบที่แยกต่างหากออกจากกัน และความสัมพันธ์ระหว่าง บุคลิกภาพส่วนบุคคลกับโครงสร้างทางสังคมจึงอาจมีหลายแนวทางโดยกระบวนการขัดเกลาทาง สังคมจะทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมร้อยให้สองระบบไปด้วยกันได้

การขัดเกลาทางสังคมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการหล่อหลอมพฤติกรรมของบุคคลและเป็น ตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อการดำรงอยู่ ความขัดแย้งและการเปลี่ยนแปลงของสังคมส่วนพื้นฐานทาง ชีวิตภาพที่ทำให้เกิดการขัดเกลาทางสังคมได้แก่ 1) การปราศจากสัญชาตญาณของมนุษย์ 2) การ ต้องพึ่งพาผู้อื่นยามเยาว์วัย 3) ความสามารถในการเรียนรู้ 4) ภาษาโดยความมุ่งหมายของการขัด เกลาทางสังคมได้แก่ 1) ปลุกฝังระเบียบวินัย 2) ปลุกฝังความมุ่งหวังและแรงบันดาลใจ 3) สอนให้รู้จัก บทบาทและทัศนคติต่าง ๆ 4) สอนให้เกิดความชำนาญและทักษะ

จึงกล่าวได้ว่าการขัดเกลาทางสังคมจะช่วยเตรียมคนสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นสุข โดยเฉพาะเด็กและวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่เพื่อมุ่งหวังให้เด็กควบคุมและพึ่งตนเอง ได้ซึ่งเป็นช่วงสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมและส่งเสริมการเป็นปีกแผ่นของตัวตน

ตารางที่ 7 การสังเคราะห์แนวคิดทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามแนวพุทธศาสนาและ
นักวิชาการในประเทศไทย

แนวทางการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรม (ทศนา เขมมณี)	ทฤษฎีต้นไม้ จริยธรรม (ดวงเดือน พันธุ นาวิน)	ทฤษฎีพัฒนาการ ทางคุณธรรม จริยธรรม (ประภาศรี สีห อำไพ)	โยนิโสมนสิการ (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต))	สรุปแนวคิดการ เสริมสร้าง ความเข้มแข็ง ทางคุณธรรม จริยธรรม
แนวทางการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรม มี ดังนี้ 1. การกระตุ้นให้ ผู้เรียนเกิดความเอา ใจใส่และตั้งใจ สังเกตตัวแบบ 2. การเสนอตัวแบบ ตัวแบบจะต่อต้านขัด ไม่สลับซับซ้อน จนเกินไป 3. การช่วยให้ผู้เรียน เก็บตัวแบบนั้น โดย ใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การทำเป็นรหัสการ จำการชักซ้อม ลักษณะตัวแบบใน ความคิดและด้วย การกระทำ 4. การจงใจให้ ผู้เรียนปฏิบัติ โดย การช่วยให้ผู้เรียน ได้รับรู้ เห็นคุณค่า	วิถีทางการพัฒนา จริยธรรม มีดังนี้ การศึกษาเรียนรู้ 1.1 การศึกษา เรียนรู้ด้วยตนเอง 1.2 การเข้า ประชุมสัมมนา 1.3 การเรียนรู้ ประสบการณ์ 2. การวิเคราะห์ ตนเอง 2.1 การรับฟังความ คิดเห็นเชิงวิพากษ์ จากคำพูด และอากัป กริยาจากคนรอบข้าง 2.2 วิเคราะห์ตนเอง เกี่ยวกับความคิด 2.3 ค้นหาความรู้ จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ 2.4 เข้ารับการ อบรมเพื่อพัฒนา	วิธีการปลูกฝังคุณ ธรรมจริยธรรม มี ดังนี้ 1. กำหนด พฤติกรรมที่พึง ปรารถนาตาม คุณธรรม จริยธรรมอย่างสอด คล้องกัน 2. เสนอตัวอย่าง พฤติกรรมที่พึง ปรารถนา พร้อมทั้ง แสดงให้เห็นผลดี ผลเสีย 3. ประเมิน พฤติกรรมที่ สอดคล้องและไม่ สอดคล้องกับ คุณธรรมและ จริยธรรม โดยใช เกณฑ์ผลของ พฤติกรรมต่อตนเอง หมู่คณะและสังคม	โยนิโสมนสิการเป็น วิธีคิดของพระธรรม ปิฎก อธิบายได้ว่า วิธีคิดแบบโยโส มนสิการ สรุปได้ 10 วิธีดังต่อไปนี้ วิธีแบบสืบสาวเหตุ ปัจจัย วิธีคิดแบบแยกแยะ ส่วนประกอบหรือ กระจายเนื้อหา วิธีคิดแบบสามัญ ลักษณะ วิธีคิดแบบอริยสัจ วิธีคิดแบบอรรถ ธรรม วิธีคิดแบบคุณและ โทษและทางออก 7. วิธีคิดแบบคุณค่า แท้-คุณค่าเทียม 8. วิธีคิดแบบอุปาย ปลูกเร้าคุณธรรม 9.วิธีคิดแบบอยู่	1. การศึกษา เรียนรู้ต้องจัดให้ นักเรียนเรียนรู้ ด้วยตนเอง 2. การวิเคราะห์ ตนเองยอมรับฟัง ความคิดเห็นของ ผู้อื่น 3. การฝึกฝนให้มี วินัยพื้นฐาน การ ทำสมาธิ การ รักษาศีล 4. ใช้ตัวแบบเป็น เครื่องมือในการ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม 5. วิธีคิดแบบ โยนิโสมนสิการจะ ช่วยให้การพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมเกิดขึ้น ได้ 6. การกำหนด

แนวทางการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรม (ทศนา แคมมณี)	ทฤษฎีต้นไม้ จริยธรรม (ดวงเดือน พันธุม นาวัน)	ทฤษฎีพัฒนาการ ทางคุณธรรม จริยธรรม (ประภาศรี สีห อำไพ)	โยนิโสมนสิการ (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต))	สรุปแนวทางการ เสริมสร้าง ความเข้มแข็ง ทางคุณธรรม จริยธรรม
<p>รับรู้ความสามารถ ของตนเอง เรียนรู้ การกำกับตนเอง และเห็นผลที่น่าพึง พอใจของการปฏิบัติ 5. การลงมือกระทำ หรือปฏิบัติ โดยช่วย ให้ผู้เรียนได้ลงมือทำ สังเกตการณ์กระทำ ของตนเอง โดยให้ ผู้เรียนได้ข้อมูล ป้อนกลับและผู้เรียน ได้เทียบเคียงการ กระทำของตนกับ ภาพตัวแบบใน ความคิด</p>	<p>จิตใจ 3. การฝึกตนเอง 3.1 การฝึกวินัยขั้น พื้นฐาน 3.2 การรักษาศีล ตามความเชื่อใน ศาสนาของตน 3.3 การทำสมาธิ 3.4 ฝึกการเป็นผู้ให้</p>	<p>4. แลกเปลี่ยนและ วิจารณ์การประเมิน ในกลุ่ม 5. ฝกปฏิบัติใ บุคคลกระทำด้วยใจ สมัครและใ ประเมินผลสำเร็จ ของตนเอง 6. ย้ำให้บุคคลรับเอา พฤติกรรมที่สอดคล้อง กับจริยธรรมและ คุณธรรมโดยใ มาเป็นส่วนหนึ่งของ ตน 7. การปฏิบัติอย่าง ต่อเนื่องและการ ชักชวนใ ผู้อื่น ประพฤติปฏิบัติใ สิ่งที่เหมาะสมกับ จริยธรรมและ คุณธรรม 8. พัฒนานิยาม จากระดับญาติใ อง ไปสู่มุคและ สังคม</p>	<p>ในปัจจุบัน 10. วิธีคิดแบบวิรัช</p>	<p>คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ 7. การประเมิน พฤติกรรม 8. การปฏิบัติอ างต่อเนื่องและ การชักชวนใ ผู้อื่นประพฤติ ปฏิบัติใ สิ่งที่เหมาะสมกับ คุณธรรม จริยธรรม 9. การพัฒนาค านิยมจากระดับ ญาติใ อง ไปสู่มุคและ สังคม 10. การจัด กิจกรรม เสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรม</p>

2.3.3 แนวคิดการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

ในปัจจุบัน มีโรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โดยได้มีการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในหลากหลายมิติ หลากหลายแนวทางซึ่งสามารถนำมาพัฒนาสู่การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมได้ต่อไป กรมวิชาการ ได้กล่าวถึง การบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียนว่า ต้องดำเนินการบริหารทั้ง 4 งาน โดยพัฒนาร่วมกันทั้งระบบในโรงเรียนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนให้มีความเข้มแข็ง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน สำหรับขั้นตอนในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียนมี 7 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาปัญหาเพื่อกำหนดปรัชญา นโยบาย และเป้าหมายของโรงเรียน 2) จัดตั้งองค์กรในโรงเรียนและพัฒนาบุคลากร 3) สร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน 4) จัดตั้งองค์กรนักเรียน 5) จัดกิจกรรมในหลักสูตรให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาคุณลักษณะด้านจิตพิสัย 6) จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร 7) ประเมินผล (กรมวิชาการ, 2539 : 33 - 37) โดยมีดังตัวอย่างโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) 5 โรงเรียน ดังต่อไปนี้

1. โรงเรียน “สุจริต”

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” ด้วยการขับเคลื่อนโครงการ “โรงเรียนสุจริต” เมื่อวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2556 ได้เริ่มดำเนินการนำร่องโรงเรียนในสังกัด จำนวน 225 แห่งทั่วประเทศ ตามปฏิญญาของโรงเรียน ดังนี้ 1) เราจะร่วมกันป้องกันและต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ 2) เราจะปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริตให้เป็นวิถีชีวิตในโรงเรียนและชุมชน 3) เราจะสร้างเครือข่ายความซื่อสัตย์สุจริตระหว่างโรงเรียนและชุมชนให้เป็นธรรมและมีความยั่งยืน ทั้งนี้เพื่อธำรงชาติไทยให้สถิตยเสถียรสถาพรตลอดนิรันดรโดยได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนไว้ ดังนี้ 1) ทักษะกระบวนการคิด 2) ความซื่อสัตย์สุจริต 3) ความรับผิดชอบ 4) ความมีวินัย 5) ความยุติธรรม 6) ความเสียสละ 7) ความอดทน 8) ความพอเพียง 9) ความมีจิตสาธารณะ 10) ความขยัน

2. โรงเรียนหลักสูตร “โตไปไม่โกง”

กรุงเทพมหานคร ร่วมกับศูนย์สาธารณประโยชน์และประชาสังคมสถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์ (นิด้า) และองค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย ได้จัดทำหลักสูตรเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน สำหรับใช้ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร การดำเนินการจัดทำหลักสูตร “โตไปไม่โกง” มีที่ปรึกษาอาวุโสและผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ มาร่วมให้ข้อคิดเห็น โดยมีหลักการสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เด็กนักเรียน เริ่มดำเนินการปีแรกใน พ.ศ. 2553 ซึ่งได้จัดทำหลักสูตรและอบรมครูผู้สอน เพื่อนำไปใช้จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาล 1 จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และดำเนินการอย่างต่อเนื่องใน พ.ศ. 2554 และในปัจจุบันกรุงเทพมหานครได้ใช้หลักสูตรดังกล่าวในโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดครบทั้งหมด จำนวน 431 แห่งทั่วกรุงเทพมหานคร โดยเนื้อหาหลักสูตรครอบคลุมความดี 5 ประการที่ช่วยสร้างชาติและต่อต้านการทุจริต ได้แก่

1. ความซื่อสัตย์สุจริต คือ การยึดมั่นในความสัตย์จริงและสิ่งที่ถูกต้องดีงาม รู้จักแยกแยะถูกผิด ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นโดยชอบ ไม่คดโกง
2. การมีจิตสาธารณะ คือ การมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม ตระหนักรู้และคำนึงถึงสังคมส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อตัวเองในการกระทำใดๆ เพื่อไม่ให้เกิดผลเสียหายต่อส่วนรวม และพร้อมที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม
3. ความเป็นธรรมทางสังคม คือ การปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันอย่างมีเหตุผล โดยไม่เลือกปฏิบัติต่อเพศ เชื้อชาติ ชนชั้น สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม
4. กระทำอย่างรับผิดชอบ คือ การมีจิตสำนึกในบทบาทและหน้าที่ของตัวเองและปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด เคารพกฎเกณฑ์กติกา พร้อมให้ตรวจสอบการกระทำได้เสมอหากมีการกระทำผิดก็พร้อมที่จะยอมรับและแก้ไข
5. เป็นอยู่อย่างพอเพียง คือ การดำเนินชีวิตโดยยึดหลักความพอประมาณ ซื่อตรงไม่ละโมภโลภมาก รู้จักยับยั้งชั่งใจ และไม่เอาเปรียบหรือเบียดเบียนตัวเองและผู้อื่น

3. โรงเรียนวิถีพุทธ

เมื่อ พ.ศ. 2546 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ริเริ่มโรงเรียนวิถีพุทธ เพื่อเป็นรูปแบบหนึ่งของโรงเรียนที่จะช่วยผลักดันให้เด็กและเยาวชนไทยสามารถพัฒนาตามศักยภาพ เป็นคนดี คนเก่งของสังคม และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ. 2546 ที่มุ่งเน้นการ

จัดทำหลักสูตรใหม่เพื่อพัฒนาผู้เรียน และให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและ
 ธรรมาภิบาลในสถานศึกษา

จุดเน้น โรงเรียนวิถีพุทธคือ โรงเรียนระบบปกติทั่วไปที่นำหลักธรรมพระพุทธศาสนามา
 ใช้ หรือประยุกต์ใช้ในการบริหาร และการพัฒนาผู้เรียนโดยรวมของสถานศึกษา เน้นกรอบการ
 พัฒนาตามหลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) อย่างบูรณาการ โรงเรียนวิถีพุทธเน้นการพัฒนาผู้เรียน
 โดยผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการพัฒนา “การกิน อยู่ ดู ฟัง ให้เป็น” คือ มีปัญญา เข้าใจทางคุณค่า ใช้
 กระบวนการทางวัฒนธรรมแสวงปัญญาและมีวัฒนธรรม เมตตา เป็นฐานการดำเนินชีวิต โดยมี
 ผู้บริหารและคณะครูเป็นกัลยาณมิตรการพัฒนา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,
 2547: 3)

การนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนามาใช้ หรือประยุกต์ใช้ในการบริหาร และการพัฒนา
 ผู้เรียน โดยรวมของสถานศึกษา การศึกษาแบบวิถีพุทธเป็นวิถีประจำวัน เป็นการบูรณาการทั้งศีล
 สมาธิ ปัญญา เพื่อให้เป็นไปตามคุณค่าแท้จริงของการดำเนินชีวิต โดยเพิ่มวิสัยทัศน์ให้มีการพัฒนา
 ผู้เรียน รอบด้าน สมดุล สมบูรณ์ ทั้งกาย (กายภาวนา) การประพฤติ (ศีลภาวนา) จิตใจ (จิตภาวนา)
 ปัญญา (ปัญญาภาวนา) การยอมรับพุทธธรรมหรือพุทธศาสตร์เป็นองค์ความรู้ ที่มุ่งเน้นให้ผู้ศึกษา
 เข้าใจธรรมชาติของโลกและชีวิตที่แท้จริงและฝึกให้ผู้ศึกษาสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง
 เหมาะสมตั้งแต่ระดับการดำเนินชีวิตประจำวันการกิน อยู่ ดู ฟัง จนถึงระดับการดำเนินชีวิตที่บริสุทธิ์
 และในทุกระดับยังผลให้ผู้ศึกษาเองมีความสุขพร้อม ๆ กับช่วยให้คนรอบข้างและสังคมมีความสุข
 พร้อมกันด้วยอย่างชัดเจน โดยมีผู้บริหาร และคณะครูเป็นกัลยาณมิตร ช่วยกันพัฒนาดำเนินการจัด
 การศึกษาให้ผู้เรียนมีวิถีการทำงาน วิถีชีวิต วิถีการเรียนรู้ วิถีวัฒนธรรมต่าง ๆ ตามหลัก “ไตรสิกขา”
 ที่นำไปสู่ “ปัญญา” (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2547: 83)

ลักษณะโรงเรียนวิถีพุทธ เน้นการจัดสภาพทุก ๆ ด้านเพื่อสนับสนุนผู้เรียนให้พัฒนา
 ตามหลักพุทธธรรมอย่างบูรณาการ โดยส่งเสริมให้เกิดความเจริญงอกงามตามลักษณะแห่งปัญญาวุฒิ
 ธรรม 4 ประการ คือ

1. สัปปริสสังเสวะ หมายถึง การอยู่ใกล้คนดี ใกล้ผู้รู้ มีครูอาจารย์ดี มีข้อมูลมีสื่อที่ดี
2. สัทธัมมัสสวนะ หมายถึง เอาใจใส่ศึกษาโดยมีหลักสูตร การเรียนการสอนที่ดี

3. โยนิโสมนสิการ หมายถึง มีกระบวนการคิดวิเคราะห์พิจารณาหาเหตุผลที่ดี และถูกวิธี

4. ธัมมานุธัมมปฏิปัตติ หมายถึง ความสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตได้ถูกต้องเหมาะสม โดยการดำเนินการ 29 ประการสู่ความเป็นโรงเรียนวิถีพุทธ การจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ตาม แนวทางโรงเรียนวิถีพุทธ แนวความคิดเบื้องต้นของการจัดสภาพในสถานศึกษาที่เหมาะสมในด้านต่าง ๆ ให้มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. ด้านกายภาพ 7 ประการ ได้แก่ มีป้ายโรงเรียนวิถีพุทธ มีพระพุทธรูปหน้า โรงเรียนมีพระพุทธรูปประจำห้องเรียน มีพุทธศาสนสุภาษิต วาจาธรรม พระราชดำรัสติดตามที่ต่าง ๆ มีความสะอาด สงบ ร่มรื่น มีห้องพระพุทธศาสนาหรือลานธรรม และไม่มีสิ่งเสพติด เหล้า บุหรี่

2. ด้านกิจกรรมประจำวันวันพระ 4 ประการ ได้แก่ ใส่เสื้อขาวทุกคนทำบุญใส่ บาตร ฟังเทศน์ รับประทานอาหารมังสวิรัตินึ่งมือกลางวัน สวดมนต์แปล

3. ด้านการเรียนการสอน 5 ประการ ได้แก่ บริหารจิต เจริญปัญญา ก่อนเข้า เรียน เข้า บ่าย ทั้งครู และ นักเรียน บูรณาการวิถีพุทธ ทุกกลุ่มสาระ และในวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนาครู พานักเรียนทำโครงการคุณธรรม กิจกรรมจิตอาสาสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครู ผู้บริหาร และนักเรียนทุกคน ไปปฏิบัติศาสนกิจที่วัดเดือนละ 1 ครั้ง มีวัดเป็นแหล่งเรียนรู้ ครู ผู้บริหาร และ นักเรียนทุกคน เข้าค่ายปฏิบัติธรรมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

4. ด้านพฤติกรรม ครู ผู้บริหารเรียนและนักเรียน 5 ประการ ได้แก่ รักษาศีล 5 ยิ้มง่าย ใหัวสวย กราบงามก่อนรับประทานอาหารจะมีการพิจารณาอาหาร รับประทานอาหารไม่ดั่งไม่เหลือ ประหยัด ออม ถนอมใช้เงิน และสิ่งของมีนิสัยใฝ่รู้ สู้สิ่งยาก

5. ด้านการส่งเสริมวิถีพุทธ 8 ประการ ได้แก่ ไม่มีอาหารที่ไม่มีประโยชน์ขายใน โรงเรียน ไม่ดุด่า นักเรียน ชื่นชมคุณความดี หน้าเสาธงทุกวัน โฮมรูมเพื่อสะท้อนความรู้สึก เช่น ความรู้สึกที่ได้ทำความดี ครู ผู้บริหาร และนักเรียน มีสมุดบันทึกความดี ครู ผู้บริหาร และนักเรียน สอบได้ธรรมศึกษาตรีเป็นอย่างน้อย บริหารจิต เจริญปัญญา ก่อนการประชุมทุกครั้งมีพระมาสอน อย่างสม่ำเสมอ

การจัดสภาพของโรงเรียนวิถีพุทธ ประกอบด้วย ด้านกายภาพ คือ อาคารสถานที่ ห้องเรียน แหล่งเรียนรู้ สภาแวดล้อม เป็นต้น ด้านกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต เช่น กิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมนักเรียนต่าง ๆ ด้านการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่การกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา การจัดหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ จนถึงกระบวนการเรียนการสอน

ด้านบรรยากาศ และปฏิสัมพันธ์ในการปฏิบัติต่อกันระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน หรือครูกับครู เป็นต้น และด้านการบริหารโรงเรียน ตั้งแต่การกำหนดวิสัยทัศน์ จุดเน้น การกำหนดแผนปฏิบัติการ การสนับสนุน ติดตาม และประเมินผล และพัฒนาต่อเนื่อง ซึ่งการจัดสภาพในแต่ละด้านจะมุ่งเพื่อให้การพัฒนาการเรียนตามระบบไตรสิกขาดำเนินได้อย่างชัดเจนมีประสิทธิภาพ ดังเช่น การจัดการด้านกายภาพ ควรเป็นธรรมชาติ สภาพชวนให้มีจิตใจสงบ ส่งเสริมปัญญา กระตุ้นการพัฒนาศรัทธา และศีลธรรม กิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต กระตุ้นให้การกิน อยู่ ดู ฟัง ดำเนินด้วยสติสัมปชัญญะเป็นไปตามคุณค่าแท้ ด้านการเรียนการสอน บูรณาการพุทธธรรมในการจัดการเรียนรู้ชัดเจน ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ เอื้ออาทรเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน ส่งเสริมทั้งวัฒนธรรมเมตตา และวัฒนธรรมแสงปัญญา เป็นต้น

ลักษณะการเกื้อกูลสัมพันธ์ โรงเรียนวิถีพุทธและชุมชน จะมีลักษณะของการร่วมมือทั้งสถานศึกษา บ้าน วัด และสถาบันต่าง ๆ ในชุมชน ด้วยศรัทธาและฉันทะ ที่จะพัฒนาทั้งนักเรียนและสังคม ตามวิถีแห่งพุทธธรรม เพื่อประโยชน์สุขร่วมกัน

เมตตา ภริมย์ภักดี (2547: 66) ได้กล่าวถึง โรงเรียนวิถีพุทธว่า การจัดการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนวิถีพุทธนั้นมิใช่เป็นเพียงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนทั่วไปจัดกันจนกว่าเป็นวัฒนธรรมในโรงเรียน เช่น การจัดกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การนิมนต์พระสงฆ์มาแสดงพระธรรมเทศนาหรือมาสอนวิชาพระพุทธศาสนา การมีห้องจริยธรรมมีพระพุทธรูปประจำโรงเรียน การฝึกให้นักเรียนนั่งสมาธิ การจัดให้นักเรียนสอบธรรมศึกษา การจัดกิจกรรมค่ายคุณธรรมเท่านั้น เพราะโรงเรียนวิถีพุทธต้องทำมากกว่านั้น คือ นอกจากจัดกิจกรรมในลักษณะที่เป็นวัฒนธรรมโรงเรียนดังกล่าวแล้ว โรงเรียนวิถีพุทธได้นำหลักธรรมในพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียนทั้งระบบด้วย คือ ทั้งด้านการบริหาร การจัดการ การจัดการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม ทั้งทางกายภาพและสังคม การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน วัดและชุมชน

ด้านการบริหาร โรงเรียนวิถียุทธมีขั้นตอนสำคัญ เช่น การเตรียมการ เตรียมทั้งบุคลากร ผู้เกี่ยวข้อง แผนงานทรัพยากร ที่มุ่งเน้นการสร้างศรัทธาและฉันทะในการพัฒนา การดำเนินการจัดการจัดสภาพและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จัดเพื่อส่งเสริมให้เกิดความเจริญงอกงามหรือปัญญาคุณธรรม ในการพัฒนาผู้เรียน การดำเนินการพัฒนาทั้งผู้เรียนและบุคลากร ตามระบบไตรสิกขาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้สภาพและองค์ประกอบที่จัดไว้ข้างต้น ที่จะทำให้การพัฒนานักเรียนและงาน ดำเนินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อจากนั้น มีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ด้วยอิทธิบาท 4 และหลัก อุปัญญาธรรม คือ ความไม่สันโดษในกุศลกรรม และความไม่ระย่อในความเพียร เป็นต้น ขั้นสุดท้ายของการกระบวนการบริหารแต่เป็นรากฐานสู่การพัฒนาในลำดับต่อไป คือ ขั้นการประเมินผลและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน

ดังนั้น การจัดการศึกษาโรงเรียนวิถียุทธจะนำไปใช้กับการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยการจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กนักเรียนตามแนววิถียุทธ คือต้องบูรณาการพุทธธรรมเข้าสู่การเรียนรู้ และการปฏิบัติจริงในทุกกลุ่มสาระ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนควรเป็นตัวอย่างที่ดี และควรใช้หลักกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน และใช้กระบวนการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรมีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนในระบบไตรสิกขา ทั้งในฐานะเป็นผู้อบรมสั่งสอน ผู้จัดการเรียนรู้และการเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตน บุคลากรทุกคนควรพัฒนาตามหลักไตรสิกขาให้มีคุณลักษณะเป็นผู้มีความรู้หลักพุทธธรรมเป็นอย่างดี ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ สามารถจัดการเรียนรู้ตามวิถียุทธ และเป็นกัลยาณมิตร มีลักษณะของการเป็นผู้ที่สอนให้รู้ทำให้อู้อยู่ให้เห็นพร้อมช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาได้เป็นอย่างดี การจัดสภาพแวดล้อมให้มีบรรยากาศของการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และการร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน เป็นสิ่งสำคัญ

4. โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริสแนบนโยบายการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาตลอดเป็นเวลายาวนานกว่า 30 ปี ทรงชี้แนะแนวทางปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล และสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี เพื่อพร้อมรับต่อความเสี่ยง บนพื้นฐานความรอบรู้ ความรอบคอบ ระมัดระวัง และคุณธรรม การใช้ความรู้อย่างถูก

หลักวิชาการด้วยความรอบคอบ ไม่เบียดเบียน การแบ่งปันช่วยเหลือกัน ความร่วมมือปรองดองกัน
สังคม นำไปสู่ความสามัคคี การพัฒนาที่สมดุลยั่งยืน และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ภายใต้
กระแสโลกาภิวัตน์ สถานศึกษานับเป็นหน่วยงานสำคัญที่มีบทบาทอย่างยิ่งในการหล่อหลอม
คุณลักษณะและคุณธรรมพื้นฐานให้แก่นักเรียน เพราะเมื่อเด็กและเยาวชนได้รู้ เข้าใจ และมี
ประสบการณ์ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงตั้งแต่วัยเยาว์ จะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันต่อความเสี่ยงในโลกยุค
ใหม่ได้ ที่สำคัญเด็กที่ซึมซับและมีความเข้าใจในเศรษฐกิจพอเพียงจะสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มี
คุณธรรมและดำเนินชีวิตพอเพียงอย่างมีคุณภาพได้อย่างแน่นอน (จรรยาพร ธรณินทร์, 2549: 5-6)

เมื่อปี พ.ศ. 2549 กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ประกาศนโยบายเร่งด่วนเรื่อง เร่งรัดการ
ปฏิรูปการศึกษา โดยยึดหลักคุณธรรมนำความรู้ เพื่อสร้างความตระหนัก สำนึกในคุณค่าของปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย เพื่อพัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็น
พื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยง ความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบัน ศาสนา
และสถาบันการศึกษา

จุดเน้น โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้
และอยู่ดีมีสุข ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนดังกล่าวมีความชัดเจน เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และสามารถ
นำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม 6 คุณธรรมพื้นฐาน โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงจึงเร่งปลูกฝัง
(จรรยาพร ธรณินทร์, 2549) ประกอบด้วย

1. **ขยัน** คือ ความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การงานอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ อดทน
ไม่ท้อถอยเมื่อพบอุปสรรค ความขยันต้องปฏิบัติควบคู่กับการใช้สติปัญญา แก้ปัญหาจนเกิดผลสำเร็จ
ตามความมุ่งหมาย คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ผู้ที่มีความขยัน คือ ผู้ที่ตั้งใจทำอย่างจริงจังต่อเนื่องใน
เรื่องที่ถูกที่ควรผู้ที่เป็นคนสู้งาน มีความพยายาม ไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรค รักงานที่ทำ ตั้งใจทำ
หน้าที่อย่างจริงจัง

2. **ประหยัด** คือ การรู้จักเก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สิน สิ่งของแต่พอควรพอประมาณ
ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ผู้ที่มีความประหยัด คือ
ผู้ที่ดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย รู้จักฐานะการเงินของตน คิดก่อนใช้คิดก่อนซื้อ เก็บออม
ถนอมใช้ทรัพย์สินสิ่งของอย่างคุ้มค่า รู้จักทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของตนเองอยู่เสมอ

3. ความซื่อสัตย์ คือ ประพฤติตรงไม่เอินเอียงไม่มีเล่ห์เหลี่ยมมีความจริงใจ ปลอดภัย ความรู้สึกลำเอียงหรืออคติ คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ผู้ที่มีความซื่อสัตย์ คือ ผู้ที่มีความประพฤติตรงทั้งต่อหน้าที่ ต่อวิชาชีพ ตรงต่อเวลา ไม่ใช่เล่ห์กล คดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อม รับผิดชอบต่อตนเองและปฏิบัติอย่างเต็มที่ถูกต้อง

4. มีวินัย คือ การยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับและข้อปฏิบัติ ซึ่งมีทั้งวินัยในตนเองและวินัยต่อสังคม คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ผู้ที่มีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตามในขอบเขต กฎระเบียบของสถานศึกษา สถาบัน/องค์กร/สังคมและประเทศ โดยที่ตนเองยินดีปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและตั้งใจ

5. สุขภาพ คือ เรียบร้อย อ่อนโยน ละเอียดอ่อน มีกิจกรรมารยาทที่ดีงาม มีสัมมาคารวะ คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ผู้ที่มีความสุขภาพ คือ ผู้ที่อ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะ ไม่ก้าวร้าว รุนแรง วางอำนาจข่มผู้อื่นทั้งโดยวาจาและท่าทาง แต่ในเวลาเดียวกันยังคงมีความมั่นใจในตนเอง เป็นผู้ที่มีมารยาท วางตนเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย

6. สะอาด คือ ปราศจากความมัวหมองทั้งกาย ใจ และสภาพแวดล้อม ความผ่องใส เป็นที่เจริญตาทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ผู้ที่ความสะอาด คือ ผู้รักษาร่างกายที่อยู่อาศัยสิ่งแวดล้อมถูกต้องตามสุขลักษณะ ผีกฝนจิตใจมิให้ขุ่นมัว จึงมีความแจ่มใสอยู่เสมอ

ในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับการบริหารการศึกษาโดยเริ่มที่ตัวของผู้บริหารในการทำความเข้าใจต่อทฤษฎีอย่างถ่องแท้ มีความพร้อมในการดำเนินการตามระบบการบริหารจัดการที่เปลี่ยนแปลง และการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แล้วทำการวางแผนงานที่จะดำเนินการในด้านต่าง ๆ ของการบริหารจัดการโรงเรียน

ด้านการบริหาร โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงทำการจัดระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เอื้อต่อการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีแนวทางคร่าว ๆ คือ ทบทวน ปรับปรุง พัฒนา โครงสร้างและกระบวนการบริหารจัดการให้สอดคล้องหรือรองรับการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง แล้วเริ่มทำการกำหนด

นโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรม และการปรับปรุงเพิ่มเติมหรือจัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ครอบคลุมการพัฒนาการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา มีการดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ และมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ ปลูกฝัง เช่น จัดอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เน้นความร่มรื่น ประโยชน์ใช้สอย เป็นแหล่งเรียนรู้ และอนุรักษ์สืบสานทรัพยากรธรรมชาติ และรณรงค์ให้จัดโครงการและกิจกรรมส่งเสริมการปฏิบัติตนและการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตร โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงทำการบูรณาการเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในหลักสูตรสถานศึกษา โดยแต่กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปรับปรุงหรือเพิ่มเติมมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหลักสูตรสถานศึกษา และโรงเรียนจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ เน้นการปฏิบัติจริง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตนที่เหมาะสมในวิถีชีวิตประจำวัน โดยจะต้องมี ความรู้ (Knowledge) ทักษะกระบวนการ (Process) และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attribute)

นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยโรงเรียนให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในขั้นตอนสำคัญทุกขั้นตอน ตั้งแต่วางแผน ให้คำแนะนำ ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการจัดสภาพและบรรยากาศภายในโรงเรียนและส่งเสริมการเรียนรู้และการปฏิบัติตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่บ้านอีกด้วย

ดังนั้น การจัดการศึกษาโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงจะนำไปใช้กับการบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง แล้วเริ่มทำการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรม และการปรับปรุงเพิ่มเติมหรือจัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติงานของ

สถานศึกษาให้ครอบคลุมการพัฒนาการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน และจัดกิจกรรม รวมทั้งสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

5. โรงเรียนสัตยาไส

โรงเรียนสัตยาไสเป็นโรงเรียนต้นแบบคุณธรรมที่มุ่งเน้นสอนเรื่องคุณค่าความเป็นคนเพื่อสร้างคนดี ด้วยหลักความรักความเมตตาอันเป็นธรรมชาติของมนุษย์โดยแท้ ก่อตั้งและอำนวยการโดย ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา ปัจจุบันมีนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึง มัธยม 6 รวมประมาณ 300 คน นักเรียนอนุบาลเรียนเฉพาะกลางวัน นักเรียนประถมและมัธยมอยู่ประจำ นอกจากนี้โรงเรียนสัตยาไส (Sathya Sai School) ยังมีสถาบันเพื่อการศึกษาสัตยาไส (Institute of Sathya Sai Education) สำหรับผู้ต้องการเรียนรู้วิธีการศึกษาแบบสัตยาไส ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวต่างประเทศ และปัจจุบันได้มีการก่อตั้งโรงเรียนแบบสัตยาไสแล้ว 57 โรงเรียนใน 35 ประเทศโดยเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายซึ่งกันและกัน (โรงเรียนสัตยาไส, 2552: 27)

จุดเน้น โรงเรียนสัตยาไสใช้หลัก “Educare” โดยมุ่งดึงสิ่งดีจากนักเรียน ตั้งคำถามที่ดี และสร้างสรรค์ โน้มนำให้สวดมนต์ ปฏิบัติสมาธิ ระลึกถึงบุญคุณของคนอื่น บุญคุณของสรรพสิ่ง มีความนอบน้อม มีความเคารพ มีความเมตตากรุณา ฯลฯ อยู่เป็นปกตินิสัย “คุณธรรม 5 ประการ” ซึ่งถือเป็นหลักในการดำเนินชีวิตและดำเนินกิจกรรมทั้งหลายในโรงเรียนสัตยาไส (อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา, 2553: 27-53) คือ

1. เปรมา (ความรักความเมตตา)
2. สัตยา (ความจริง) (สัตยาไส=มารดาแห่งความจริง)
3. ธรรมา (การประพฤติชอบ)
4. สันติ (ความสงบสุข)
5. อหิงสา (การไม่เบียดเบียน)

ด้านการบริหาร โรงเรียนสัตยาไสมีเป้าหมายในการจัดการศึกษาตามอักษรย่อที่รวมกันเป็นคำว่า “EDUCATION” ดังนี้

1. Enlightenment (การรู้แจ้ง)

2. Duty and Devotion (การปฏิบัติหน้าที่และการเสียสละอุทิศตน)
3. Understanding (ความเข้าใจถ่องแท้)
4. Character (อุปนิสัยที่ดีงาม)
5. Action (การนำความรู้ไปปฏิบัติ)
6. Thanking (ความมีใจกตัญญูรู้คุณ)
7. Integrity (ความมีเกียรติ)
8. Oneness (ความมีใจสมาน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน)
9. Nobility (ความสง่างาม)

ด้านการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร โรงเรียนใช้หลักการเรียนรู้โดยนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ เช่น ให้นักเรียน (เริ่มตั้งแต่ชั้นอนุบาล) ร่วมกันกำหนดหัวข้อที่จะเรียนรู้ แล้วครูเป็นผู้เอื้ออำนวย (ไม่ใช่การสอน) ให้นักเรียนได้เรียนรู้ โดยเน้นการเรียนรู้จากการได้ปฏิบัติได้เห็นได้ฟัง ได้สัมผัส ได้ทดลอง ได้คิดอย่างเหมาะสม ในส่วนของการเรียนรู้ อย่างบูรณาการ มีตัวอย่างของการบูรณาการเรียนรู้อะไร สุขกาย สบายใจ ซึ่งนักเรียนชั้น ม. 1-3 เรียนด้วยกัน เริ่มต้นด้วยการนั่งสมาธิร่วมกัน แล้วแบ่งเป็น 4 กลุ่ม แยกย้ายไปเรียนรู้ตามฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน กลับมารวมกันในช่วงท้าย แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการเรียนรู้จากแต่ละฐานพร้อมอภิปราย แล้วจบด้วยการทำสมาธิ แผ่เมตตาและทำความเคารพ (โรงเรียนสัตยาไส, 2552: 29-31)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดังนั้น การจัดการศึกษาโรงเรียนสัตยาไสจะนำไปใช้กับการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยการจัดสภาพแวดล้อม ที่ห่างไกลจากแหล่งอบายมุข ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดี มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เรียนรู้แบบบูรณาการเน้นให้นักเรียนมีโอกาสคิด ปฏิบัติ ทดลอง เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในตัวของนักเรียนอย่างเหมาะสม และการปรับหลักสูตรให้เน้นหลักคุณธรรมจริยธรรมในทุกสาระวิชา โดยใช้ความรักความเมตตาและการช่วยเหลือผู้อื่นเป็นสำคัญ

ตารางที่ 8 แนวคิดการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

โรงเรียนสุจริต	โรงเรียนโตไป ไม่โกง	โรงเรียนวิถี พุทธ	โรงเรียน เศรษฐกิจ พอเพียง	โรงเรียน สัตยาไส	สรุปแนวคิด การบริหาร โรงเรียน เพื่อพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม
<p>1. การสร้าง เครือข่าย โรงเรียนสุจริต ที่นำไปสู่การ ปฏิบัติ</p> <p>2. การ ประชุมสัมมนา และ ฝึกอบรมเพื่อ สร้างจิตสำนึก แก่ผู้บริหาร และครู โรงเรียนสุจริต</p> <p>3. การพัฒนา จิตวิญญาณครู</p> <p>4. การสร้าง เครือข่ายครู โรงเรียนสุจริต</p> <p>5. การปลูกฝัง ค่านิยม ต่อต้าน</p>	<p>1. การปลูกฝัง ค่านิยม ต่อต้าน คอร์รัปชัน ผ่านระบบ การศึกษา</p> <p>2. การจัดการ เรียนการสอน ของหลักสูตร “โตไปไม่โกง” เน้นที่ตัว ผู้เรียนเป็น สำคัญ</p> <p>3. สามารถ แยกแยะถูก- ผิด ดี-ชั่ว</p> <p>4. การ ส่งเสริม กิจกรรมเพื่อ กระตุ้นให้เด็ก คิดอย่างมี เหตุผลและซึ่ม</p>	<p>1. การจัด สภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการ พัฒนา คุณธรรม จริยธรรม</p> <p>2. ผู้บริหาร ครู เป็น แบบอย่างที่ดี</p> <p>3. ปรับปรุง หลักสูตรให้ เป็นวิถีพุทธ</p> <p>4. การร่วมมือ ระหว่าง โรงเรียนชุมชน บ้าน วัด</p>	<p>1. ทบทวน ปรับปรุง พัฒนา โครงสร้างและ กระบวนการ บริหารจัดการ ให้สอดคล้อง หรือรองรับ การจัด การศึกษาตาม แนวทาง เศรษฐกิจ พอเพียง</p> <p>2. มีความ พอประมาณ มีเหตุผล และ มีภูมิคุ้มกันที่ พร้อมรับการ เปลี่ยนแปลง</p> <p>3. กำหนด นโยบาย แผนงาน</p>	<p>1. การจัด สภาพแวด ล้อมที่เอื้อ ต่อการ พัฒนา คุณธรรม จริยธรรม</p> <p>2. ผู้บริหาร ครู เป็น แบบอย่าง ที่ดี</p> <p>3. ใช้ หลักการ เรียนรู้โดย นักเรียน เป็น ศูนย์กลาง จัดการ เรียนรู้ บูรณาการ</p>	<p>1. การปลูกฝัง ค่านิยม ต่อต้าน คอร์รัปชัน ผ่านระบบ การศึกษา</p> <p>2. การ ประชุมสัมมนา และ ฝึกอบรมเพื่อ สร้างจิตสำนึก แก่ผู้บริหาร และครู โรงเรียน สุจริต. การ สร้าง เครือข่ายครู โรงเรียน สุจริต</p>

โรงเรียนสุจริต	โรงเรียนโตไป ไม่โกง	โรงเรียนวิธี พุทธ	โรงเรียน เศรษฐกิจ พอเพียง	โรงเรียน สัตยาไส	สรุปแนวคิด การบริหาร โรงเรียน เพื่อพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม
คอร์สปรับชั้น ผ่านระบบ การศึกษา	ซึบคุณค่าแห่ง ความดีอย่าง เป็นธรรมชาติ และสร้าง ความรู้สึกลึกซึ้ง ชอบชั่วดี ภูมิใจใน การ ทำความดี รังเกียจคนโกง และคนเก่งแต่ โกง	 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN	โครงการ และ กิจกรรม และ การปรับปรุง เพิ่มเติมหรือ จัดทำแผนกล ยุทธ์ และแผน ปฏิบัติงานของ สถานศึกษาให้ ครอบคลุมการ พัฒนา การศึกษาตาม แนวทาง เศรษฐกิจ พอเพียงของ สถานศึกษา 4. มีการ ดำเนินการ ตามแผนอย่าง เป็นระบบและ มีการติดตาม ประเมินผล อย่างต่อเนื่อง 5. จัด บรรยากาศ และ	คุณธรรม จริยธรรม สอดแทรก ในวิชาเรียน และ กิจกรรม 4. ใช้หลัก ความเมตตา การ ช่วยเหลือ ผู้อื่นเป็น หลักในการ ดำเนินชีวิต 5. เน้นการ ปฏิบัติธรรม โดยการฝึก สมาธิ แผ่ เมตตาอย่าง ต่อเนื่อง ผู้ปกครอง และชุมชนมี	3. ปรับ หลักสูตรให้มี ลักษณะ บูรณาการ คุณธรรม จริยธรรม 4. ปรับ กระบวนการ เรียนรู้การ สอนของครู -ฝึกการคิด ไตร่ตรอง วิเคราะห์ ตนเอง สอดแทรก คุณธรรม จริยธรรมในทุก รายวิชา - เน้นการทำ สมาธิและแผ่ เมตตา

โรงเรียนสุจริต	โรงเรียนโตไป ไม่โกง	โรงเรียนวิธี พุทธ	โรงเรียน เศรษฐกิจ พอเพียง	โรงเรียน สัตยาไส	สรุปแนวคิด การบริหาร โรงเรียน เพื่อพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม
			สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ปลูกฝังคุณธรรมให้จัดโครงการและกิจกรรมส่งเสริมการปฏิบัติตนและการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	บทบาทในการร่วมมือพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	- กำหนดนโยบายการบริหารโรงเรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.3.4 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักวิชาการในต่างประเทศ

2.3.4.1 สติปัญญาทางคุณธรรม (Moral Intelligence)

Daniel Goleman (2007) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสติปัญญาทางคุณธรรม (Moral Intelligence) ในการบริหารองค์กรสู่ความสำเร็จ Goleman ได้นำเสนอหลักการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1) กรอบแนวคิดเชิงคุณธรรม

Goleman (2007) มีความเห็นว่ากรอบแนวคิดทางคุณธรรม เป็นการที่บุคคลจะตัดสินใจทางคุณธรรมในแต่ละเรื่องนั้น ต้องมีหลักการและแนวทางที่สอดคล้องกันจึงจะทำให้การตัดสินใจทางคุณธรรมเป็นไปตามที่ต้องการและสามารถรักษาความสอดคล้อง (Living in Alignment) ในการใช้คุณธรรมของตนเองได้ ซึ่งจะทำให้บุคคลมีทิศทางที่สอดคล้องชัดเจนในเรื่องคุณธรรมของตนเอง โดยมีรายละเอียด (Goleman, 2007: 38-44) ดังนี้

1. เข็มทิศแห่งคุณธรรม (Moral Compass) หมายถึง แนวทางที่บุคคลจะกำหนดไว้เพื่อเป็นหลักในการตัดสินใจประกอบด้วยหลักการทางคุณธรรมพื้นฐานของชีวิตในระดับสากล (Principles) เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความเกรงใจ ความรับผิดชอบ ค่านิยมส่วนบุคคลที่ยึดถือ (Values) และความเชื่อส่วนบุคคล (Beliefs) ซึ่งจะทำให้บุคคลสามารถนำมาใช้ได้เมื่อเกิดความลำบากใจในการตัดสินใจทางคุณธรรม

2. เป้าหมายชีวิต (Goals) หมายถึง สิ่งที่บุคคลต้องการจะไปให้ถึงประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมาย (Purpose) เป้าหมายที่ต้องการ (Goals) และความต้องการ (Wants) ที่คาดหวังของตนเอง ซึ่งในเรื่องเป้าหมายนี้เป็นเรื่องของการเป็นมนุษย์ หากสามารถรักษาความสอดคล้องทางคุณธรรมให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายได้ จะทำให้บุคคลนั้นประสบความสำเร็จสูงสุดในทุก ๆ บทบาทของชีวิต

3. พฤติกรรม (Behaviors) หมายถึง สิ่งที่บุคคลจะกระทำรวมถึงความคิด (Thoughts) อารมณ์ (Emotions) และการกระทำที่แสดงออกมา (Actions) กรอบแนวคิดทางคุณธรรม ในเรื่องพฤติกรรมนี้จะ เป็นสิ่งที่ เป็นแรงบันดาลใจให้บุคคลอื่นกระทำตามในฐานะที่คุณเป็นผู้ นำบุคคลอื่นจะไม่รู้จักคุณเลย ถ้าคุณไม่บอกให้ทราบถึงสิ่งที่คุณยึดมั่นและทำตามสิ่งที่คุณนั้นอย่าง สอดคล้องกับคุณธรรมของแต่ละบุคคล ดังแผนภาพต่อไปนี้

2) องค์ประกอบของการพัฒนาทักษะทางคุณธรรม (Development Moral Skills)

Goleman (2007: 79-135) แบ่งองค์ประกอบของการพัฒนาทักษะทางคุณธรรมซึ่งเป็นหัวใจสำคัญสำหรับการเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์และมีคุณธรรม (Integrity) ด้านความรับผิดชอบ (Responsibility) ด้านความเมตตากรุณา (Compassion) และด้านการให้อภัย (Forgiveness) ซึ่งใช้ในการประเมินระดับสติปัญญาทางคุณธรรมของบุคคลโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม (Integrity) หมายถึง การปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับหลักการ ค่านิยม และความเชื่อ ซึ่งเป็นความสามารถทางด้านคุณธรรมที่สำคัญที่จะทำให้ครอบคลุมถึงความสามารถอื่น ๆ เป็นความมุ่งมั่นในทุกสิ่งที่คุณจะทำหรือพูด ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ นั่นคือ การพูดที่คุณเคยยืนหยัดหรือการยืนหยัดในสิ่งที่พูด การตระหนักถึงจะเป็นสิ่งแรกที่คุณจะสามารถประพฤติปฏิบัติออกมาได้ตามความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมที่สอดคล้องตรงกัน ดังนั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญที่คุณต้องมี ความชัดเจนในกรอบแห่งคุณธรรมของตนเอง นอกจากนั้น การปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับกรอบแห่งคุณธรรมยังหมายถึง การทำให้ผู้อื่นได้รับรู้หลักการที่สำคัญที่สุดของคุณคนคนนั้นและยึดมั่นในความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องตรงกันกับหลักการนั้น อีกทั้งยังหมายถึง การพูดความจริงและยืนยันในสิ่งที่ถูกต้องรวมทั้งการรักษาสัญญาซึ่งเป็นเครื่องหมายหรือคุณสมบัติของคุณคนคนนั้นจะเป็นแบบอย่างในเรื่องของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม เพราะจะเห็นได้จากที่คุณคนคนนั้นจะได้รับความความเชื่อใจไว้วางใจในสิ่งที่พูดและสิ่งที่ทำ

การที่คุณคนคนนั้นจะมีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม จะต้องปฏิบัติตนตามหลัก 4 ประการ ดังต่อไปนี้

1. การสร้างค่านิยมอย่างต่อเนื่อง (Acting consistently with principles, values, and beliefs)
2. การพูดความจริง (Telling the truth)
3. การยืนยันในสิ่งที่ถูกต้อง (Standing up for what is right)
4. การรักษาสัญญา (Keeping promises)

2. ด้านความรับผิดชอบ (Responsibility) หมายถึง ความเต็มใจยอมรับของคุณคนคนนั้นว่ามีหน้าที่รับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง ทุกสิ่งที่คุณคนคนนั้นจะทำลงไปนั้นจะเป็นไปตามกฎของเหตุและผล (The law of cause and effect) เมื่อคุณคนคนนั้นเป็นเหตุทำให้เกิด ย่อมจะมี

ผลกระทบตามมาซึ่งโดยปกติจะมีผลกระทบมากกว่าหนึ่ง ผลที่เกิดขึ้นบางอย่างอาจจะมีการวางแผนมาแล้วว่าจะให้เกิดแต่ บางอย่างเมื่อเกิดขึ้นแล้วก็ทำให้ตกใจ นอกจากนั้น การยอมรับต่อสิ่งที่ตนเองเลือกนั้น ยังทำให้ต้องรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นทุกอย่างจากพฤติกรรมของตนเอง ทั้งผลที่คาดว่าจะให้เกิดและผลที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจด้านความรับผิดชอบนี้เป็นความสามารถที่สำคัญอย่างหนึ่ง เนื่องจากบุคคลต้องรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเองได้กระทำ แม้ว่าจะต้องอาศัยอยู่บนโลกอันซับซ้อนที่มีเจ้านายสมาชิกในครอบครัว และเพื่อน ๆ ที่พยายามกดดันให้บุคคลประพฤติปฏิบัติในแนวทางที่กำหนดไว้ความรับผิดชอบยังหมายถึง การที่ไม่มีข้อแก้ตัวใดใด แม้ว่าจะไม่มีใครที่สมบูรณ์แบบและทุกคนต่างก็มีคำอธิบายที่ดีที่ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติในสิ่งที่รู้ว่าถูกต้องแล้วก็ตาม นอกจากนั้น แง่มุมที่สำคัญอีกประการหนึ่งของด้านความรับผิดชอบ คือ การยอมรับความผิดพลาดและความล้มเหลวที่เกิดขึ้น เต็มใจที่จะรับผิดชอบเมื่อเกิดการผิดพลาด อีกทั้งยังรวมเอาความช่วยเหลือผู้อื่นเข้ามาเป็น ความรับผิดชอบของตนเองด้วย ทุกคนต้องรวมรับผิดชอบสนับสนุนให้ผู้อื่นได้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เนื่องจากทุกคนอยู่บนโลกใบเดียวกันและมีความเปราะบางมากขึ้น ทุกคนไม่สามารถอยู่ได้โดยไม่พึ่งพากัน

3. ด้านความเมตตากรุณา (Compassion) หมายถึง การดูแลผู้อื่นอย่างกระตือรือร้น คือ การที่บุคคลทำในสิ่งที่จะเป็นการช่วยเหลือสนับสนุนการตัดสินใจของผู้อื่น บางครั้งอาจหมายถึง การเอาใจใส่ดูแลเป้าหมายของผู้อื่นเท่าที่พวกเขาจะทำได้หลายครั้งอาจพบว่าตนเองเขาไปดูแลเอาใจใส่ต่อเป้าหมายของผู้อื่นอย่างจริงจังมากกว่าที่ผู้อื่นจะสามารถรู้สึกจริงจังแบบนั้นได้

4. ด้านการให้อภัย (Forgiveness) หมายถึง การปล่อยวางไม่ถือสาในความผิดพลาดที่เกิดขึ้นทั้งของตนเองและของผู้อื่น ซึ่งเป็นความสามารถที่เป็นกระจกสะท้อนและมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและชัดเจนมาก เป็นการยากที่จะพูดถึงการปล่อยวางและไม่ถือสากับความผิดพลาดของตนเองโดยไม่พูดถึงการปล่อยวางและไม่ถือสากับความผิดพลาดของผู้อื่น แต่ทั้งสองสิ่งนี้ไม่ได้ใช้ทักษะเดียวกัน บางคนสามารถให้อภัยตนเองได้ดีกว่าการให้อภัยผู้อื่น หลายคนให้อภัยตนเองโดยยาก เพราะจัดอยู่ในประเภทพวก “สมบูรณ์แบบ” (Perfectionism) บางคนสามารถปล่อยวางและไม่ถือสากับความผิดพลาดของผู้อื่นได้แต่ยังยึดติดกับความผิดพลาดของตนเองบางครั้ง เราก็วิจารณ์ตัวเราในทางที่ไม่ดีที่สุดในขณะที่บางคนสามารถให้อภัยตนเองได้ง่ายกว่าเพราะรู้ว่าทำไปด้วยความตั้งใจดี ในขณะที่บางคนอาจไม่ยอมให้อภัยผู้อื่น เพราะว่ายังคลั่งใจกับเจตนาของพวกเขาอยู่ผู้นำที่มีประสิทธิภาพจะรู้ว่าการปล่อยวางและไม่ถือสากับความผิดพลาดที่เกิดขึ้นทั้งของตนเองและของผู้อื่น นั้น จะทำให้เห็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นในอนาคตได้

2.3.4.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์

Jean Piaget (1932) ทฤษฎีในกลุ่มนี้สนใจศึกษาพฤติกรรมภายใน โดยเฉพาะในระบบความคิด ได้แก่ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget's Theory of Cognitive Development) โครงสร้างทฤษฎีของ จิน เพียเจต์ (Jean Piaget) อยู่บนพื้นฐานของการศึกษาพัฒนาการเด็กจากการศึกษาระยะยาวด้วยการสังเกต พือาเจต์ สนใจพัฒนาการของการเกิดความรู้ (knowledge) และลักษณะแบบแผนของการคิดของคนในแต่ละช่วงอายุ ว่าการเรียนรู้ เกิดขึ้นได้อย่างไร ซึ่งเพียเจต์ เชื่อว่า ความรู้เกิดจากการที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดกระบวนการทางสติปัญญา (mental operation) ที่จะรับข้อมูลเข้ามาสู่โครงสร้างทางปัญญา (schema) ที่มีอยู่ ซึ่งเรียกว่า การปรับเข้า (assimilation) และปรับขยาย ข้อมูลที่มีอยู่ให้เข้ากับข้อมูลใหม่ที่ได้รับ ซึ่งเรียกว่า การปรับขยาย (accommodation) ทำให้เกิดความรู้ หรือประสบการณ์ใหม่ และเมื่อกระบวนการปรับเข้าและปรับขยายอยู่ในสมดุล (equilibration) ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาสติปัญญาของแต่ละบุคคล ทฤษฎีของ พือาเจต์ ได้แบ่งลำดับขั้นพัฒนาการทางด้านสติปัญญาออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้ (อ้างถึงใน นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2553)

1. ระยะพัฒนาการทางประสาทสัมผัส (sensory-organs stage) ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ปี เป็นระยะซึ่งการเริ่มพัฒนาการรับรู้โดยใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ ตลอดจนเริ่มมีการพัฒนาการใช้อวัยวะให้สามารถทำงานเบื้องต้นได้ เช่น ฝึกใช้มือหยิบจับสิ่งของต่าง ๆ ฝึกการได้ยิน และการมอง ฝึกเดิน ยืน ฝึกพูดและโต้ตอบ การพัฒนาเหล่านี้จัดเป็นการพัฒนาพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาขั้นต่อไป วัยนี้ จึงเรียนรู้โดยการหยิบ จับ สัมผัสกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

2. ระยะพัฒนาการก่อนเกิดความคิดอย่างมีเหตุผล (preoperational stage) เป็นการพัฒนาในช่วงอายุ 2 ปี จนถึง 7 ปี โดยจะเริ่มพัฒนาร่างกายอย่างเป็นระบบมากขึ้น มีการพัฒนาการของสมอง เพื่อใช้ควบคุมการพัฒนาลักษณะนิสัย เช่น นิสัยการขับถ่าย มีการฝึกใช้อวัยวะต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์กันภายใต้การควบคุมของสมองและเชื่อมโยงกับสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมที่ได้สัมผัส เช่น การเล่นเกม การขี่จักรยาน การเล่นล้อเลื่อน

3. ระยะพัฒนาการความคิดคิดอย่างมีเหตุผลเป็นรูปธรรม (concrete-operational stage) เป็นพัฒนาการในช่วงอายุ 7-11 ปีเด็กช่วงนี้จะมีการพัฒนาสมองเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จนสามารถเรียนรู้และจำแนกสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมได้ และจะเข้าใจเหตุผลและรับรู้ความเป็นจริงมากขึ้นเรื่อยๆ ความคิดที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางลดน้อยลง และเริ่มรับฟัง เข้าใจความคิดเห็นของผู้อื่น

มากขึ้น สามารถคิดย้อนกลับไปได้ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุ จัดแบ่งแยกหมวดหมู่ได้มากขึ้น เริ่มยอมรับเรื่องคุณธรรมจริยธรรม และพยายามกระทำในสิ่งที่ถูกต้องด้วยตนเอง

4. ระยะที่พัฒนาการความเข้าใจอย่างมีเหตุผล (formal-operational stage) อยู่ในช่วงอายุ 11 ปีขึ้นไป เป็นระยะที่พัฒนาการด้านสติปัญญาและความคิดของเด็กพัฒนาขึ้นสู่ระดับวุฒิภาวะสูงสุด คือ เด็กวัยนี้จะเริ่มเหมือนผู้ใหญ่ สามารถที่จะคิดอย่างมีเหตุผล สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ความคิดได้ และเกิดความคิดรวบยอดในสิ่งที่เป็นนามธรรมนอกเหนือไปจากสิ่งที่ตาของเขามองเห็น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ทฤษฎีของเพียเจต์ (piaget) ให้ความสำคัญกับเรื่องของการคิด (thinking) และการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการทางด้านปัญญาของมนุษย์ที่เป็นกระบวนการภายใน (inside) และข้างนอก (Outward) หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องความสามารถความเจริญเติบโต และการประยุกต์ความสามารถที่เด็กมีตามภาวะการเจริญเติบโต (mature) ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์หรือภารกิจต่าง ๆ ที่เขาต้องเจอในโลก ซึ่งแนวคิดสำคัญนี้มีประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก

2.3.4.3 ทฤษฎีการเรียนรู้พัฒนาการทางปัญญา

Lev ygotzky (1896– 1934) ทฤษฎีของ Lev Vygotsky เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่ได้ศึกษาทางด้านพัฒนาการทางปัญญาเช่นเดียวกับพือาเจต์ แต่จะแตกต่างกันบ้างที่เขาให้ความสนใจกับการมีปฏิสัมพันธ์จากโลกภายนอก (outward) จะทำให้เกิดพัฒนาการทางปัญญาใน (inside) ขณะที่ทฤษฎีของพือาเจต์จะเป็นการศึกษาด้านภาวะการเจริญเติบโตภายในของมนุษย์อายุ และขั้นพัฒนาการจะมีผลต่อการนำไปและประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ภายนอก หรืออาจกล่าวได้อีกอย่างว่าเป็นการเริ่มจากข้างใน (inside) ไปยังข้างนอก (outward) ทฤษฎี Vygotsky ค่อนข้างมีข้อจำกัดมากกว่าของพือาเจต์ แต่่วาวิธีการและแนวคิดสำคัญของเขา ได้รับการยอมรับมากเกี่ยวกับการพัฒนาทางด้านปัญญาใน 3 เรื่อง คือ กระบวนการภายใน (internalization) the zone of proximal development และ Scaffolding (Sternberg & William : 202) (อ้างถึงใน สุรางค์ โคว์ตระกูล, 2553 : 63)

1. กระบวนการภายในจิตใจ (Internalization) คือการซึมซับ (absorption) หรือการนำเอาความรู้ (knowledge) ที่มีอยู่ในบริบทของสังคมนั้น ๆ ด้วยการสังเกต (observe) ด้วยตัวเอง Vygotsky เชื่อว่าความคิดและภาษามีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การพัฒนาการทางภาษาของเด็ก ทักษะทางภาษาจะไปช่วยพัฒนาความคิดของพวกเขา ยกตัวอย่าง การมีทักษะทาง

ภาษาที่เข้มแข็ง เด็ก ๆ ก็จะสามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้ใหญ่พูดคุยกันได้ดี และเรียนรู้จากการสนทนาได้มากกว่าการที่พวกเขาจะไม่เข้าใจถ้อยคำที่ผู้ใหญ่พูดคุยกันเลย

2. บริเวณความใกล้เคียงพัฒนาการทางปัญญา (The Zone of Proximal Development: ZPD) ซึ่งเป็นขอบเขต (Range) ระหว่าง 2 สิ่ง คือ สิ่งหนึ่งเป็นขอบเขตที่เด็กสามารถทำได้ด้วยตนเอง โดยอิสระ กับอีกขอบเขตที่เด็กสามารถทำได้ เช่น กัน แต่ต้องได้รับการแนะนำ (guidance) จากผู้ชำนาญการ โดยธรรมดาแล้วเด็ก ๆ เขาจะทำอะไรโดยการสังเกต โดยจะอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่พวกเขามี นอกจากการมีปฏิสัมพันธ์ก็คือ “ประสบการณ์” (experience) Vygotsky ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขอบเขตระหว่างการที่สามารถทำได้ด้วยตนเองกับการทำได้โดยอาศัยการชี้แนะ ความแตกต่างดังกล่าวทำให้เกิดประโยชน์ต่อนักการศึกษา

3. “Scaffolding” คือ การใช้ความช่วยเหลือเด็กในการเรียนรู้ หรือการแก้ปัญหา หรือการทำอะไรอย่างใด อย่างหนึ่ง ซึ่งเด็กไม่สามารถทำได้ด้วยตนเองให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคุณธรรม ประกอบด้วยสาระสำคัญได้แก่ ความหมายของคุณธรรม ความสัมพันธ์ของคุณธรรมจริยธรรม แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม และคุณธรรมของนักเรียน ดังนี้

นักจิตวิทยาและนักวิชาการหลายท่านพยายามที่จะอธิบายทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม เช่น Piaget (1932); Kohlberg (1969); Harry C. Mc Kown (อ้างถึงในนิธิ เอียวศรีวงศ์, 2553) Wilson (1985) (อ้างถึงในประภาศรี สีหอำไพ, 2543: 37) แนวคิดของนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้เสนอหลักที่จะทำให้เด็กมีคุณธรรมหรือแก้ไขปัญหาเรื่องคุณธรรมนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะครูผู้สอนต้องรู้จักการสอนและเข้าใจกับพัฒนาการทางคุณธรรมของนักเรียนในวัยต่าง ๆ

แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมของนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางคุณธรรมของนักเรียน มีดังนี้

นักจิตวิทยาที่สนใจศึกษาในแนวทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาคือ โกล์แมน เพียเจต์ โคลเบอร์ก และ ไวทอลล์ โดยมียุทธศาสตร์ของทฤษฎีทางสติปัญญาที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีของ Piaget และ Kohlberg ถือว่าการพัฒนาการทางจริยธรรมเกิดควบคู่กับการพัฒนาทางเชาว์ปัญญา และเป็นผลการปฏิสัมพันธ์ของเด็กกับผู้อื่นซึ่งอาจจะเป็นบิดามารดา ครู อาจารย์ และเพื่อนร่วมวัย ลักษณะเด็กวัยประถมศึกษาจะไม่มีความวิตกกังวลมากนัก

2. นักจิตวิทยาพฤติกรรมนิยม (Dollard and Miller, 1950) ได้สร้างทฤษฎีแรงขับ (Drives) โดยถือหลักความสมดุล (Homeostasis) ที่กล่าวว่าโดยธรรมชาติแล้ว มนุษย์เราแสวงหาสถานภาพที่สมดุลอยู่เสมอ โดยอาศัยสิ่งเร้าก่อนเกิดพฤติกรรม (Antecedent)

2.3.4.4 ทฤษฎีพัฒนาการทางคุณธรรม

Lawrence Kohlberg (1958) ทฤษฎีพัฒนาการทางคุณธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg's Stages of Moral Development) โคลเบอร์ก (Kohlberg, 1981 อ้างถึงใน ประภาศรีสีหอำไพ, 2543: 30-31) เป็นนักการศึกษาด้านคุณธรรมที่มีชื่อเสียงมาก เป็นผู้นำทฤษฎีจริยศึกษาที่สังเคราะห์เอาขอบเขตความรู้ทางปรัชญา จิตวิทยา สังคมวิทยา และศึกษาศาสตร์ มาประกอบกันขึ้นเป็นทฤษฎีบูรณาการ (Integrated Theory) และนำมาใช้ในการจัดการด้านจริยศึกษา (Moral Education) โคลเบอร์ก ได้ศึกษาพัฒนาการทางคุณธรรมตามแนวของเพียเจต์ และได้แบ่งระดับของคุณธรรมออกเป็น 3 ระดับ ซึ่งทั้ง 3 ระดับ จัดเป็นขั้นพัฒนาการทางคุณธรรมได้ 6 ขั้น ดังนี้ ดังปรากฏในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 เหตุผลเชิงคุณธรรม 6 ขั้น ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ ในทฤษฎีพัฒนาการทางคุณธรรมของ โคลเบอร์ก

ระดับของคุณธรรม	ขั้นการให้เหตุผลเชิงคุณธรรม
1. ก่อนเกณฑ์ (2-10 ปี)	1. การเชื่อฟังและการลงโทษ (2-7 ปี) 2. การแสวงหารางวัล (8-10 ปี) 3. การทำตามความเป็นชอบของผู้อื่น
2. ตามเกณฑ์ (10-16 ปี)	4. การทำตามหน้าที่ในสังคม 5. การทำตามกฎเกณฑ์และข้อสัญญา
3. เหนือเกณฑ์ (16 ปีเป็นต้นไป)	6. การยึดมั่นโนธรรมตามหลักสากล

โคลเบอร์ก วิเคราะห์หลักคุณธรรมว่าเป็นลำดับหรือระบบของแนวทางสำหรับเผชิญ การเลือกที่จะปฏิบัติในสิ่งที่มีให้เลือกอย่างหลากหลายวิธี พัฒนาการทางคุณธรรมมี 6 ลำดับขั้นที่อาจ นำไปใช้ในรูปแบบต่าง ๆ ที่จะเลือกได้ในสถานการณ์ของการพิจารณาสิ่งที่เป็นคุณธรรมลำดับขั้นของ การพัฒนาการทางคุณธรรม มีดังต่อไปนี้

1. การเชื่อฟังและการลงโทษพิจารณาในด้านประเด็นของการถือเอาอัตราของตัวเอง เป็นใหญ่

2. การแสวงหารางวัล เป็นเป้าหมายตามลักษณะเฉพาะรายบุคคล และการ แลกเปลี่ยนกันอย่างเสมอภาคที่ตกลงกัน เพื่อจะยอมรับความคิดเห็นของกันและกันในสังคม แลกเปลี่ยนกันอย่างเสมอภาคที่ตกลงกัน เพื่อจะยอมรับความคิดเห็นของกันและกันในสังคม เพื่อ แสวงหารางวัล

3. การทำความเห็นชอบของผู้อื่น ความสัมพันธ์และการทำตามรูปแบบตามที่ผู้อื่น เห็นชอบเป็นการแลกเปลี่ยนกันในความคาดหวัง การติดต่อประสานงานและความศรัทธายึดมั่น ไว้วางใจต่อผู้อื่น โดยการปฏิบัติที่ติงามต่อกันตามบทบาทและหน้าที่ของตน

4. การทำตามหน้าที่ในสังคม ระบบสังคมและความมีสติรับผิดชอบที่จะให้มีการ ดำเนินการตามหน้าที่ที่ตนกระทำในสังคมนั้น เพื่อรักษาระเบียบทางสังคมทำหน้าที่ของสังคมจึง ต้องรักษาสถาบันให้ดำเนินไปอย่างราบรื่นโดยส่วนรวม

5. การทำตามกฎเกณฑ์และข้อสัญญา สิทธิพื้นฐานและพันธสัญญาทางสังคมที่จะใช้ กับประชาชนโดยส่วนรวม จะต้องยึดถือค่านิยมซึ่งมีมากมายแตกต่างกันไป รวมทั้งความคิดเห็นซึ่งมี อยู่เฉพาะกลุ่ม น ามารวมกันเป็นพันธสัญญาของสังคมร่วมกัน

6. การยึดมั่นโนธรรมตามหลักสากล หลักคุณธรรมสากลถือเป็นการแนะแนวทาง ให้มนุษยชาติกระทำตามข้อกำหนดของสังคมพื้นฐานของแต่ละแห่งโดยภาพกว้างและลึก การถือเอา ความเคารพนับถือในบุคคลอื่นเป็นจุดหมายมิใช่เป็นวิธีการ ความยุติธรรมคือสัจธรรมไม่ขึ้นกับ วัฒนธรรมเฉพาะแห่งหรือสังคมใดสังคมหนึ่งเท่านั้น

การวิเคราะห์คุณธรรมของโคลเบอร์ก เปิดเผยให้เห็นถึงเรื่องสำคัญ คือ

1. หลักคุณธรรม เป็นข้อปฏิบัติหรือแนวทางเมื่อต้องเผชิญกับทางเลือกในคุณธรรม หลายทาง และการปฏิบัติคุณธรรมต่าง ๆ

2. การตัดสินใจที่เป็นมาตรฐานจนยึดเป็นกฎเกณฑ์ในการแก้ปัญหาขัดแย้งต่าง ๆ ได้ตามความต้องการ หลักคุณธรรมจึงต้องเป็นไปตามหลักสากลและเป็นค่านิยมที่ได้รับการยอมรับนับถือโดยทั่วไป

จากทฤษฎีของโคลเบอร์ก ในการนำมาใช้พัฒนาคุณธรรมคือ ผู้ใหญ่ต้องเลือกพิจารณา และตัดสินใจว่าสิ่งใดเป็นคุณธรรมที่ต้องการแล้วนำมาสอนเด็กโดยการบอกกล่าว อบรมสั่งหรือกำหนดให้ทำ โดยตกลงกับเด็กว่าหากไม่ทำตามที่กำหนดกันไว้จะมีความผิด และหากเด็กแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมผู้ใหญ่จะให้รางวัล ชมเชย และแสดงการยอมรับการกระทำนั้น ๆ เด็กจึงเกิดการเรียนรู้ถึงการแสดงหรือ การกระทำที่ถูกและผิด

2.3.4.5 แนวคิดการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาจริยธรรม “Character Counts”

Michigan State University Extension (online, 2012) ได้เสนอแนวทางการจัดคุณลักษณะศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมของเด็กและเยาวชนของมูลนิธิจริยธรรมโจเซฟิน (Josephine Institute of Ethics) โดยจัดเป็นโครงการต่าง ๆ ที่พัฒนาจริยธรรมต่าง ๆ ให้แก่เด็กและเยาวชนตามโรงเรียนและองค์กรต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยมีชุดกิจกรรมที่เรียกว่า “Character Counts” ที่ใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของเด็กในช่วงอายุต่าง ๆ 5 ช่วง ได้แก่ 4-6 ปี, 6-9 ปี, 9-11 ปี และ 11-13 ปี และวัยรุ่น โดยมีคุณลักษณะที่สำคัญ 6 ประการ (six pillars of character) ที่มุ่งสร้างเสริมให้เกิดกับนักเรียน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเคารพผู้อื่น ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม การดูแลเอาใจใส่ เกื้อกูล และความเป็นพลเมืองที่ดี รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กผ่านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก โดยจัดเป็นศูนย์คุณลักษณะศึกษา เพื่อการศึกษาและสร้างกิจกรรมต่าง ๆ ที่พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน นอกจากนั้นยังเน้นการเสริมสร้างการยอมรับตนเอง (self-esteem) ให้แก่เด็ก แนวคิดดังกล่าวเน้นการพัฒนาการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมทั้งทางสติปัญญา (cognitive area) ในด้านความรู้ความเข้าใจในคุณลักษณะที่ดี ตลอดจนการพัฒนาด้านจิตใจ (affective area) ของนักเรียน ซึ่งจะส่งผลต่อการประพฤติปฏิบัติตนของเด็ก แนวทางนี้หมายรวมถึงการบูรณาการการสอนและการสอดแทรกเรื่องคุณลักษณะที่ดีในการสอนวิชาต่าง ๆ ให้กับเด็กด้วย กิจกรรมที่บูรณาการและสอดแทรกเข้ากับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนปกติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของเด็กมีลักษณะที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองจากกิจกรรมการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่หลากหลาย ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperative learning) การแสดงบทบาทสมมติ (role playing) กิจกรรมที่เน้นการคิดสร้างสรรค์ (creative thinking) และกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ที่เกิดระหว่างบุคคล

สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะของเด็กนั้น ไม่สามารถระบุวิธีการใดวิธีการหนึ่งได้อย่างเฉพาะเจาะจงว่าจะมีประสิทธิภาพในการจัดคุณลักษณะศึกษา แต่มีหลักการสำคัญ 11 ประการในการจัดคุณลักษณะศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่ควรยึดถือประกอบด้วย

หลักการที่ 1 ส่งเสริมและให้ความสำคัญกับค่านิยมเชิงจริยธรรม โดยทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการมีจริยธรรมเป็นคุณสมบัติของคนดีหรือคนที่มีคุณลักษณะที่ดี

หลักการที่ 2 ให้นิยามคำว่า “คุณลักษณะ ให้เข้าใจง่าย โดยรวมความหมายในเชิงความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมเข้าเป็นองค์ประกอบของคุณลักษณะต่าง ๆ

หลักการที่ 3 ใช้วิธีการพัฒนาคุณลักษณะที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองโดยตรงอย่างรอบด้าน และมีประสิทธิภาพ

หลักการที่ 4 สร้างเครือข่ายโรงเรียนและชุมชนในการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียน

หลักการที่ 5 เปิดโอกาสและจัดประสบการณ์การแสดงออกในทางคุณธรรมให้แก่นักเรียน

หลักการที่ 6 ผนวกการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนเข้ากับหลักสูตรวิชาการในทีสอน

หลักการที่ 7 พยายามส่งเสริมแรงจูงใจในตัวนักเรียน

หลักการที่ 8 จัดให้บุคลากรทางการศึกษามีโอกาสพัฒนาคุณลักษณะที่ดีเช่นเดียวกับที่พัฒนานักเรียน

หลักการที่ 9 ส่งเสริมการเป็นผู้นำในด้านคุณธรรมของนักเรียนและให้การสนับสนุนการจัดคุณลักษณะศึกษาอย่างต่อเนื่อง

หลักการที่ 10 จัดให้สมาชิกในครอบครัวชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างคุณลักษณะที่ดีให้แก่นักเรียน

หลักการที่ 11 ประเมินคุณลักษณะต่าง ๆ ของนักเรียนทั้งโรงเรียนและการดำเนินการของบุคลากรของโรงเรียนในการพัฒนาคุณลักษณะต่าง ๆ ของนักเรียน

แนวทางการจัดคุณลักษณะศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ประกอบด้วยองค์ประกอบ (The Six E's of Character Education) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การยกตัวอย่างและปฏิบัติเป็นแบบอย่าง (Example) แนวทางการยกตัวอย่างของการประพฤติ ปฏิบัติที่สะท้อนคุณลักษณะที่พึงประสงค์นอกเหนือจากการอบรมสั่งสอนเพื่อยกตัวอย่างพฤติกรรมที่ดีและไม่ดี พร้อมผลของการปฏิบัติให้เกิดความเข้าใจ รวมถึงการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของครูเพื่อให้นักเรียนเห็นด้วย การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีถือเป็นการยกตัวอย่างที่ดี

ที่สุดที่นักเรียนสามารถเห็นและเลียนแบบการกระทำ ความประพฤติต่าง ๆ ได้โดยตรง

2. การสอนอธิบายให้รู้จักใช้เหตุผล (Explanation) ต้องปรับเปลี่ยนแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียน จากเดิมที่ควบคุมความประพฤติโดยเน้นการท่องกฎแล้วปฏิบัติตามกฎโดยขาดเหตุผล มาเป็นการใช้อธิบายให้รู้จักใช้เหตุและผลในการพัฒนาคุณลักษณะต่าง ๆ กระตุ้นให้เกิดการวิพากษ์หรือสนทนาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ดีและไม่ดี พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบเพื่อสร้างความตระหนักและการปรับพฤติกรรมอันสะท้อนถึงคุณลักษณะของเด็กออกมา

3. การเชิญชวนให้ทำความดี (Exhortation) การชี้แนะ เชิญชวน โดยให้การเสริมแรงทางบวกควบคู่กับการพัฒนาความกล้าหาญเชิงจริยธรรม (moral courage development) โดยให้กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง ไม่อายหรือกลัวที่จะทำในสิ่งที่ควร

4. การจัดสิ่งแวดล้อมเชิงคุณธรรม (Ethos or Ethical Environment) เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ไม่มีสิ่งยั่วยุให้ไปในทางเสื่อม โดยเฉพาะในห้องเรียนซึ่งเป็นสังคมย่อยเล็ก ๆ ที่นักเรียนจะต้องสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ครูสามารถจำลองสังคมใหญ่ภายในห้องเรียนได้ สร้างบรรยากาศเชิงคุณธรรม

5. การจัดประสบการณ์ (Experience) การเปิดโอกาสให้เด็กได้สัมผัสสังคมภายนอกอย่างจริงจังนอกโรงเรียนจะช่วยให้เด็กเรียนรู้และซึมซับแนวคิดในการประพฤติปฏิบัติตนอย่างพึงประสงค์

6. การคาดหวังความเป็นเลิศ (Expectations of Excellence) การวางเป้าหมายของตนเองของเด็ก เป็นเสมือนการกำหนดหลักชัยในการพัฒนาคุณลักษณะของตนเองให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

สรุปการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนั้นได้มีการศึกษาตามแนวคิดทฤษฎีหลากหลาย เพื่อนำมาพัฒนาคุณธรรมให้เกิดผลสัมฤทธิ์เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม มุ่งการศึกษาวิธีเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดคุณธรรมจริยธรรมกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่สร้าง และบูรณะความรู้ให้เข้าสภาพแวดล้อมหรือสังคมที่เป็นอยู่โดยอาศัยค่านิยมทางสังคม และวัฒนธรรมช่วยในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ครูจะต้องมีหน้าที่อบรมนักเรียนให้เป็นคนดี ซึ่งผู้เชี่ยวชาญหลายท่านมีความเห็นว่า การแก้ปัญหาคุณธรรมวิธีการหนึ่งคือการจัดการสอนคุณธรรมในหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นครูผู้สอนและผู้บริหาร จำเป็นต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการทางคุณธรรมจริยธรรมของเด็กวัยต่าง ๆ รวมทั้งองค์ประกอบที่สำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการทางคุณธรรมเพื่อที่จะได้ช่วยในการฝึกอบรมนักเรียน ดังรายละเอียดในตาราง ต่อไปนี้

ตารางที่ 10 แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักวิชาการต่างประเทศ

แนวคิดการ พัฒนา คุณลักษณะของ นักเรียน Michigan State University Extension	หลักปฏิบัติเพื่อ เสริมสร้างความ เข้มแข็งทาง คุณธรรม จริยธรรมของ โกส์แมน	ทฤษฎี พัฒนาการ ทางการ เรียนรู้ของพือา เจต์	ทฤษฎีการ พัฒนาการทาง จริยธรรมของ โคลเบิร์ก	การเสริมสร้าง ความเข้มแข็ง ทางคุณธรรม จริยธรรม
<p>หลักการที่ 1</p> <p>ส่งเสริมและให้ ความสำคัญกับ ค่านิยมเชิง จริยธรรม โดยทำ ให้นักเรียนเห็น ความสำคัญของ การมีจริยธรรม เป็นคุณสมบัติ ของคนดีหรือคน ที่มีคุณลักษณะที่ ดี</p> <p>หลักการที่ 2 ให้ นิยามคำว่า “คุณลักษณะ ให้ เข้าใจง่าย โดยรวม ความหมายใน เชิงความคิด ความรู้สึก และ พฤติกรรมเข้า เป็นองค์ประกอบ</p>	<p>หลักในการ ปฏิบัติเพื่อ เสริมสร้างความ เข้มแข็งทาง คุณธรรม จริยธรรม มี 4 ประการ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การสร้าง ค่านิยมอย่าง ต่อเนื่อง 2. การพูดความ จริง 3. การยืนยันใน สิ่งที่ถูกต้อง 4. การรักษา สัญญา 	<p>การพัฒนาการ ทางการเรียนรู้ ด้านการคิด อย่างมีเหตุผล เป็นรูปธรรม เป็น พัฒนาการ ขั้นตอนที่ เหมาะสมกับเด็ก ประถมศึกษา (7- 11 ปี) อยู่ในชั้นที่ 3 เด็กช่วงนี้ สามารถเรียนรู้ และจำแนกสิ่ง ต่าง ๆ ที่เป็น รูปธรรมได้ และ จะเข้าใจเหตุผล และรับรู้ความ เป็นจริงมากขึ้น เรื่อยๆ เริ่ม ยอมรับเรื่อง คุณธรรม จริยธรรม และ</p>	<p>วิธีการปลูกฝังคุณ ธรรมจริยธรรมมี ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนด พฤติกรรมที่พึง ปรารถนาตาม คุณธรรม จริยธรรมอย่า งสอดคล้องกัน 2. เสนอตัวอย่าง พฤติกรรมที่พึง ปรารถนา พร้อม ทั้งแสดงให้เห็น ผลดีผลเสีย 3. ประเมิน พฤติกรรมที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับ คุณธรรมและ จริยธรรม โดยใช้ เกณฑ์ผลของ พฤติกรรมต่อ 	<p>8. ผนวก การพัฒนา คุณลักษณะของ นักเรียนเข้ากับ หลักสูตรวิชาการ ในที่สอน</p> <p>9. จัดให้บุคลากร ทางการศึกษามี โอกาสพัฒนา คุณลักษณะที่ดี เช่นเดียวกันกับที่ พัฒนานักเรียน</p> <p>10. ส่งเสริมการ เป็นผู้นำในด้าน คุณธรรมของ นักเรียนและให้ การสนับสนุนการ จัดคุณลักษณะ ศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง</p> <p>11. จัดให้สมาชิก ในครอบครัว</p>

แนวคิดการ พัฒนา คุณลักษณะของ นักเรียน Michigan State University Extension	หลักปฏิบัติเพื่อ เสริมสร้างความ เข้มแข็งทาง คุณธรรม จริยธรรมของ โกส์แมน	ทฤษฎี พัฒนาการ ทางการ เรียนรู้ของพือา เจต์	ทฤษฎีการ พัฒนาการทาง จริยธรรมของ โคลเบิร์ก	การเสริมสร้าง ความเข้มแข็ง ทางคุณธรรม จริยธรรม
ของคุณลักษณะ ต่าง ๆ หลักการที่ 3 ใช้ วิธีการพัฒนา คุณลักษณะที่เปิด โอกาสให้ นักเรียนได้พัฒนา ตนเองโดยตรง อย่างรอบด้าน และมี ประสิทธิภาพ หลักการที่ 4 สร้างเครือข่าย โรงเรียนและ ชุมชนในการ พัฒนา คุณลักษณะของ นักเรียน หลักการที่ 5 เปิดโอกาสและ จัด ประสบการณ์ การแสดงออก ในทางคุณธรรม	พยายามกระทำ ในสิ่งที่ถูกต้อง ด้วยตนเอง โดยมี ลักษณะระบบคิด เป็น 3 ประการ 1. การสร้างทวน กลับความคิด เกี่ยวกับความ จริง 2. สามารถคิดใน เชิงนามธรรมได้ 3. สามารถคิด วิเคราะห์และหา เหตุผล ประกอบการคิด และการวิเคราะห์ ด้วยตนเองได้	ตนเอง หมูคณะ และสังคม 4. แลกเปลี่ยน และวิจารณ์การ ประเมินในกลุ่ม 5. ฝึกปฏิบัติให้ บุคคลกระทำ ด้วยใจสมัคร และให้ประเมิน ผลสำเร็จด้วย ตนเอง 6. ย้ำให้บุคคลรับ เอาพฤติกรรมที่ สอดคล้องกับ จริยธรรมและ คุณธรรมโดยให้ นำมาเป็นสวน หนึ่งของตน 7. การปฏิบัติอย างต่อเนื่องและ การชักชวนให้ผ อื่นประพฤติ ปฏิบัติในสิ่งที่	ชุมชนมีส่วนร่วม ในการสร้าง คุณลักษณะที่ดี ให้นักเรียน 12. ประเมิน คุณลักษณะต่าง ๆ ของนักเรียน ทั้งโรงเรียนและ การดำเนินการ ของบุคลากร	

แนวคิดการ พัฒนา คุณลักษณะของ นักเรียน Michigan State University Extension	หลักปฏิบัติเพื่อ เสริมสร้างความ เข้มแข็งทาง คุณธรรม จริยธรรมของ โกส์แมน	ทฤษฎี พัฒนาการ ทางการ เรียนรู้ของพือา เจต์	ทฤษฎีการ พัฒนาการทาง จริยธรรมของ โคลเบร์ก	การเสริมสร้าง ความเข้มแข็ง ทางคุณธรรม จริยธรรม
--	--	--	--	---

ให้แก่นักเรียน

หลักการที่ 6

ผนวกการพัฒนา

คุณลักษณะของ

นักเรียนเข้ากับ

หลักสูตรวิชาการ

ในที่สอน

หลักการที่ 7

พยายามส่งเสริม

แรงจูงใจในตัว

นักเรียน

หลักการที่ 8 จัด

ให้บุคลากร

ทางการศึกษามี

โอกาสพัฒนา

คุณลักษณะที่ดี

เช่นเดียวกันกับ

ที่พัฒนา

นักเรียน

หลักการที่ 9

ส่งเสริมการเป็น

ผู้นำในด้าน

คุณธรรมของ

เหมาะสมกับ

จริยธรรมและ

คุณธรรม

8. พัฒนาคานิยม

จากระดับญาติ

พี่น้อง ไปสู่หมู่

คณะและสังคม

9. จัดกิจกรรม

เสริม

แนวคิดการ พัฒนา คุณลักษณะของ นักเรียน Michigan State University Extension	หลักปฏิบัติเพื่อ เสริมสร้างความ เข้มแข็งทาง คุณธรรม จริยธรรมของ โกส์แมน	ทฤษฎี พัฒนาการ ทางการ เรียนรู้ของพือา เจต์	ทฤษฎีการ พัฒนาการทาง จริยธรรมของ โคลเบร์ก	การเสริมสร้าง ความเข้มแข็ง ทางคุณธรรม จริยธรรม
--	--	--	--	---

นักเรียนและให้

การสนับสนุน

การจัด

คุณลักษณะ

ศึกษาอย่าง

ต่อเนื่อง

หลักการที่ 10

จัดให้สมาชิกใน

ครอบครัวชุมชน

มีส่วนร่วมใน

การสร้าง

คุณลักษณะที่ดี

ให้แก่ นักเรียน

หลักการที่ 11

ประเมิน

คุณลักษณะต่าง

ๆ ของนักเรียน

ทั้งโรงเรียนและ

การดำเนินการ

ของบุคลากร

2.3.5 เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาคน

โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทยได้จัดทำรายงานการพัฒนาคนของประเทศไทย ปี 2550: เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนามนุษย์ โดยสรุปสาระสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาคนได้ดังนี้ (โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย, 2550: ภาพรวม)

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลางโดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน นอกจากนี้ ผู้ที่นำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ยังต้องเห็นความสำคัญของความรู้และการเรียนรู้มีคุณธรรม ดำเนินชีวิตด้วยความซื่อสัตย์ มีความอดทน พากเพียร และมีสติปัญญา (2550: 32-35)

การใช้ชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในที่นี้จึงไม่ได้หมายถึงการอยู่โดยลำพังโดยไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น การปฏิเสธโลกาภิวัตน์หรือการหนีไปยึดติดกับภาพความเรียบง่ายของโลกสมัยเก่า ซึ่งไม่อาจย้อนคืนกลับมาได้อีกแล้ว ตรงกันข้ามเศรษฐกิจพอเพียงนำเสนอแนวทางในการรับมือและจัดการกับความเปราะบางของตลาดเสรีและโลกาภิวัตน์ในโลกสมัยใหม่ โดยเน้นว่าประชาชนจำเป็นต้องมาตรการในการพึ่งพาตนเองให้ได้ระดับหนึ่ง เพื่อให้อยู่ในระบบตลาดแบบบริโภคนิยมได้โดยไม่ตกเป็นเหยื่อ ส่วนประเทศจำเป็นต้องมีมาตรการในการพึ่งพาตนเองในระดับที่สามารถอยู่ร่วมกันกับโลกาภิวัตน์ได้โดยไม่เปลืองพลัง คำว่าพอเพียงมีสองความหมายอยู่ในตัว ได้แก่ “ไม่น้อยเกินไป” และ “ไม่มากเกินไป” หลักการเรื่องความพอประมาณ หรือสายกลางช่วยชี้แนะถึงระดับความสมดุลกับการติดต่อสัมพันธ์กับเศรษฐกิจในระดับโลกซึ่งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ (2550: 77-81)

รายงานการพัฒนาคนของประเทศไทยฉบับนี้ (2550: 35-38) เน้นว่า การพัฒนาคนมีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่คนและความอยู่ดีมีสุขในทุกด้าน ซึ่งเป็นรูปแบบการพัฒนาที่แตกต่างจากการพัฒนาคนแบบเดิมที่เน้นแต่เรื่องความเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาคนเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับคนการเพิ่มทางเลือกและพัฒนาศักยภาพเพื่อให้คนสามารถที่จะมีชีวิตยืนยาว มีสุขภาพแข็งแรง มีความรู้และ

ความคิดสร้างสรรค์ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาคนเพราะเน้นในเรื่องการพัฒนาความเป็นมนุษย์และความยั่งยืนของการพัฒนาให้ความสำคัญต่อเรื่องความอยู่ดีมีสุขมากกว่าความมั่นคง และเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามก็ยังมีเหตุผลที่รายงานฉบับนี้เลือกนำเสนอเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

ประการแรก แนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเกิดขึ้นจากความต้องการบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคนและได้รับการยอมรับเนื่องจากเป็นแนวคิดที่เข้าใจง่ายและปฏิบัติได้จริงเนื่องจากแนวคิดนี้เป็นการตกผลึกมาจากประสบการณ์การพัฒนาในสถานการณ์จริง ดังนั้น จึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในประเทศอื่น ๆ ที่มีสถานการณ์และความท้าทายในการพัฒนาที่คล้ายคลึงกันได้

ประการที่สอง แนวทางของเศรษฐกิจพอเพียงมีความลึกซึ้งกว่าแนวทางของการพัฒนาโดยทั่วไป เนื่องจากมีการเชื่อมโยงเรื่องการพัฒนาที่เน้นความเป็นเป้าหมายของการพัฒนาเข้ากับการปลูกฝังคุณค่าของความเป็นคนหรือกล่าวได้ว่าแนวของเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ได้เน้นที่ความถูกต้องเชิงเทคนิควิธีแต่เน้นที่ “การคิดให้ถูก” ดังนั้นจึงช่วยทำให้การพัฒนาคนมีมิติที่ลึกซึ้ง และมีการพัฒนาทางปัญญาเชิงคุณธรรม โดยใช้คุณธรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการตัดสินใจต่าง ๆ เพื่อให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง

การจัดการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม โดยเฉพาะในระดับโรงเรียน คือ การจัดการเรียนการสอนให้สามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม เพื่อสร้างคุณลักษณะของนักเรียนให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมบุคลิกลักษณะอุปนิสัยและพฤติกรรมให้เป็นคนที่สมบูรณ์มีศีลธรรม ป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันตามความต้องการของสังคมและประเทศชาติ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอน กระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมในประเทศไทยและต่างประเทศจึงมีความเป็นในการทำวิจัยครั้งนี้

ดังนั้น จากการวิเคราะห์วรรณกรรม และสังเคราะห์แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม เห็นได้ชัดเจนว่า ประเทศไทยและในต่างประเทศมีหน่วยงานที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเป็นจำนวนมาก มีแนวทางการพัฒนาคุณธรรมและเสริมสร้างที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศสำหรับการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมสรุปได้มี 7 ประการ ดังนี้

1. การสร้างค่านิยมทางคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง
2. การเป็นแบบอย่าง
3. การจัดการเรียนเรียนรู้บูรณาการคุณธรรมจริยธรรมเข้ากับวิชาเรียนและกิจกรรม
4. การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์
5. การจัดกิจกรรมและฝึกอบรมเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม
6. การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม
7. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม

งานวิจัยฉบับนี้จึงให้ความสำคัญกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ทั้ง 7 ประการข้างต้น เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

2.3.6 การจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดหลักคุณธรรมนำความรู้ สร้างความตระหนักและความสำนึกในคุณค่าตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์สันติวิธี ตามวิถีประชาธิปไตย และมุ่งที่จะพัฒนาคน โดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษาภายใต้นโยบาย คุณธรรมนำความรู้ การสร้างความตระหนักและความสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างความสมานฉันท์ การใช้สันติวิธี และวิถีประชาธิปไตย โดยมุ่งพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมของกระบวนการเรียนรู้ ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งมียุทธศาสตร์การดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่ 1 เรื่องเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างความสมานฉันท์ การใช้สันติวิธี และวิถีประชาธิปไตยในจุดเน้นด้านการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน และกลยุทธ์ที่ 5 เรื่องการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนภาคเอกชนและท้องถิ่นในการจัดการศึกษาซึ่งมีจุดเน้นในการผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะสถานศึกษา จึงควรพัฒนานักเรียนให้ได้เรียนรู้ในบทบาทหน้าที่ตามวิถีชีวิตประชาธิปไตย สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมของสังคมเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาสังคมไทย โดยใช้หลักธรรมาภิบาลเป็นกลไกในสร้างประสิทธิภาพ ความเป็นประชาธิปไตย ความเป็นธรรม สันติวิธี ความเป็นผู้มีจิตอาสา และความพอเพียงในสังคมตั้งแต่สังคมระดับโรงเรียนครอบครัวและชุมชนจนถึงสังคมใหญ่ ระดับประเทศมีมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนดังนี้ (สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน, 2552)

นโยบายการจัดการศึกษาการดำเนินงานนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพกับกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ได้กำหนดให้รัฐบาลต้องจัดการศึกษาให้ประชาชนอย่างทั่วถึงเท่าเทียม และเป็นธรรมเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ดังนั้น รัฐบาลซึ่งมีความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาและได้มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการจัดทำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ เพื่อขยายโอกาสแก่เด็กยากจน เด็กด้อยโอกาสและผู้เรียนทั่วประเทศให้สามารถเข้าถึงการได้รับการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดรายการของการจัดสรรตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพไว้ 5 หมวด ได้แก่ หมวดค่าเล่าเรียน หมวดหนังสือ หมวดอุปกรณ์การเรียน หมวดเรื่องแบบชุดนักเรียน และหมวดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ได้กำหนดขึ้นมาขึ้น เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการมีความประสงค์มุ่งเน้นที่จะพัฒนาคุณภาพการจัดการจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษา สำหรับการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้เองตามวัตถุประสงค์ใน 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมวิชาการ เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมจากการเรียนปกติในชั้นเรียน เช่น ค่ายวิทยาศาสตร์ ค่ายทักษะชีวิต ค่ายภาษา เป็นต้น โดยการกำหนดให้ดำเนินการอย่างน้อย 1 ครั้ง ต่อคนต่อปี 2) กิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น ค่ายลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี โดยจัดอย่างน้อย 1 ครั้ง ต่อคนต่อปี 3) ทัศนศึกษานอกสถานที่ โดยจัดอย่างน้อย 1 ครั้ง ต่อคนต่อปี 4) บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศหรือคอมพิวเตอร์

งานหลักสำหรับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม คือ งานด้านการจัดการเรียนการสอนตามแนวการบริหารภารกิจของโรงเรียนตามหลักการบริหารการศึกษาในโรงเรียนหรือนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 6 ประการ (ภิญโญ สาร, 2519 อ้างถึงในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) ได้แก่ 1) งานการสอนและการพัฒนาการใช้หลักสูตร 2) งานบริหารกิจการนักเรียน 3) การสร้างสัมพันธ์กับชุมชน 4) งานบุคลากรในโรงเรียน 5) งานอาคารสถานที่และบริเวณ 6) งานจัดองค์การและโครงสร้างของโรงเรียนสอดคล้องกับ กมลภู ประเสริฐ (2544) ได้ให้ขอบข่ายของงานวิชาการ ไว้ดังนี้ 1) การบริหารงานหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) 2) การบริหารการเรียนการสอน 3) การบริหารการประเมินนักเรียน 4) การบริหารนิเทศภายในสถานศึกษา 5) การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ 6) การบริหารการวิจัยและพัฒนา 7) การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ 8) การบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการ 9) การบริหารการประเมินผลทางวิชาการของสถานศึกษา

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2250 ได้มอบหมายให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในด้านวิชาการไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาโดยงานวิชาการมีขอบข่ายดังต่อไปนี้ องค์การ

ที่เกี่ยวข้องอีกหน่วยงานหนึ่งคือ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาที่ได้จัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา พ.ศ. 2554 เสนอแนวคิดการบริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาตามมาตรา 39 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้เสนอแนวทางการบริหารวิชาการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม คือ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

ดังนั้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาสามารถใช้หลักการบริหารวิชาการที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งในปัจจุบันการบริหารวิชาการมีนักวิชาการและหน่วยงานได้ให้ความสำคัญเรื่องการสอนเป็นส่วนสำคัญในด้านของวิชาการ

2.3.7 กระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมในต่างประเทศ

ด้วยความแตกต่างกันในลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ถิ่นกำเนิด ชาติพันธุ์ ศาสนา ความเชื่อ ค่านิยม และอีกหลากหลายเหตุผล จึงทำให้ในประเทศต่าง ๆ มีคุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นลักษณะเฉพาะของตนเอง จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปคุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของต่างประเทศจาก 4 ภูมิภาค จำนวนรวมทั้งสิ้น 6 ประเทศ ดังนี้

1. ภูมิภาคเอเชีย ได้แก่ ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้
2. ภูมิภาคโอเชียเนีย ได้แก่ นิวซีแลนด์
3. ภูมิภาคยุโรป ได้แก่ อังกฤษ และฟินแลนด์
4. ภูมิภาคอเมริกา ได้แก่ แคนาดา และสหรัฐอเมริกา

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.7.1 ญี่ปุ่น

การศึกษาของญี่ปุ่นมุ่งรักษาและถ่ายทอดค่านิยมของสังคมมาสู่ลูกหลาน ตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงสมัยกลางของญี่ปุ่น ศาสนาชินโต พุทธ และขงจื้อ มีอิทธิพลต่อการศึกษาและวิถีชีวิตของชาวญี่ปุ่น ศาสนาชินโตเน้นการเคารพนับถือบรรพบุรุษและธรรมชาติ พุทธศาสนาเข้ามาสู่ญี่ปุ่นในสมัยศตวรรษที่ 6 โดยผ่านมาจากเกาหลี ได้รับการนับถือโดยชนชั้นสูง รัฐธรรมนูญฉบับแรกของญี่ปุ่นตามหลักพุทธศาสนาประกาศใช้เมื่อ 604 ปีก่อนคริสตกาล ต่อมาจึงเกิดลัทธิเซ็น (Zen) ซึ่งเป็นสาขาของ

พุทธศาสนาชั้นในญี่ปุ่น โดยมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่ความสงบนิ่งของจิต (Serenity of Mind) ลัทธิขงจื้อ จากจีนเข้ามาสู่ญี่ปุ่นต้นศตวรรษที่ 6 เน้นหลัก 4 ประการ คือ 1) นับถือผู้อาวุโส 2) ความผูกพันของบุคคลในครอบครัว 3) ความมีจิตเมตตากรุณา และ 4) การใฝ่รู้ ศาสนาทั้ง 3 เป็นฐานค่านิยมของสังคมญี่ปุ่นจากอดีตถึงปัจจุบัน (Ikemoto, 1996)

คนญี่ปุ่นฝากความหวังไว้ที่โรงเรียนว่าจะสามารถพัฒนาบุคลิกภาพ และปลูกฝังคุณธรรมตลอดจนวัฒนธรรมที่ดีให้เยาวชนของตน วัฒนธรรมของญี่ปุ่นได้รับอิทธิพลอย่างมากจากลัทธิขงจื้อ โรงเรียนจึงถูกคาดหวังว่าจะสนองความต้องการของสังคมด้วยการสอนเรื่องความมีวินัย การพัฒนาบุคลิกภาพที่ดี ให้ความสนใจต่อความผูกพันและการพึ่งพาซึ่งกันและกันของคนในสังคม โดยการจัดการศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรมของญี่ปุ่น มุ่งการสร้างจิตสำนึกในการให้ความเคารพนับถือต่อความเป็นมนุษย์ในชีวิตประจำวัน ในครอบครัว ในโรงเรียน และในชุมชน การศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรมไม่เพียงแต่จะถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน แต่ถือว่าเป็นแกนกลางของการวางแผนทางด้านหลักสูตรในโรงเรียนประถมและมัธยมต้น ขณะนี้มีหลักสูตรด้านคุณธรรมจริยธรรมซึ่งได้กำหนดค่านิยมหลายประการไว้ ญี่ปุ่นเป็นสังคมแบบพหุสังคม ดังนั้นการปรับตัวให้เข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจึงได้รับการเน้น ความผูกพันกับโรงเรียน และความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้รับการพัฒนาเป็นอย่างมาก โรงเรียนของญี่ปุ่นจะให้ความสำคัญต่อความเป็นปัจเจกบุคคลสูงเช่นกัน

ในปี ค.ศ. 1999 รัฐบาลได้ประกาศหลักในการบริหารประเทศ 8 ประการ โดย 1 ใน 8 คือ การสอนศีลธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนญี่ปุ่น ในการพัฒนาหลักสูตรนั้น กระทรวงการศึกษา วัฒนธรรม กีฬา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของญี่ปุ่น (Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology: MECST) กำหนดให้โรงเรียนทุกระดับการศึกษามีมาตรฐานภายใต้กฎที่วางไว้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ เป้าหมาย หลักสูตร จำนวนเวลาเรียน และวิชาที่เรียน นอกจากการสนับสนุนความเป็นเลิศทางวิชาการตามที่เคยปฏิบัติมาแล้ว ยังต้องมีการส่งเสริมให้เด็กดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขด้วย (The Zest of Living) แนวคิดนี้ให้อยู่ในหลักสูตรที่เรียน โดยเริ่มใช้ในระดับประถมศึกษาและมัธยมต้นในปี ค.ศ. 2002 และมัธยมปลายในปี ค.ศ. 2003 สำหรับการส่งเสริมความมีศีลธรรมนั้น ได้มีการเผยแพร่หนังสือเกี่ยวกับศีลธรรมที่มุ่งให้เด็กได้มีโอกาสคิดและมีความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับศีลธรรมและค่านิยมของตนเอง รวมทั้งกำหนดนโยบายหลักสำหรับ

การศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาข้อหนึ่ง คือ การแนะแนวและการศึกษาศีลธรรม เพื่อป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมไม่ดีของเด็ก สร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน มีการพัฒนาคุณภาพและความสามารถของครู สนับสนุนระบบการแนะแนว และส่งเสริมให้เด็กเรียนด้วยความสุข และ ค.ศ. 2008 ได้ปรับการเรียนการสอน (Course of Study) ที่มีเป้าหมายของการศึกษาศีลธรรม ทั้งในการเรียนภาคบังคับและกิจกรรมพิเศษเสริมหลักสูตร เพื่อพัฒนาการสร้างความตระหนักความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และเสริมสร้างค่านิยมทางสังคม โดยกำหนดให้นักเรียนในระดับประถมศึกษาเรียนวิชาการศึกษาศีลธรรม ป.1 ปีละ 34 ชั่วโมง และ ป.2-ป.6 ปีละ 34 ชั่วโมง (MECST, 2014)

นอกจากนั้น ในแผนการปฏิรูปการศึกษาสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งใช้ชื่อว่าแผนสายรุ้ง (The Rainbow Plan) กำหนดกลยุทธ์ไว้ 7 ข้อ และมี 2 ข้อที่เน้นการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยระบุว่า

- อบรมเด็กให้เป็นคนมีน้ำใจเมตตากรุณา โดยการเข้าร่วมบริการสังคมและโปรแกรมต่าง ๆ มีการตั้งกองทุนความฝันของเด็ก (Children's Dream Fund) เพื่อสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสร่วมบริการสังคม อีกทั้งการส่งเสริมศีลธรรมในตัวเด็ก เช่น การเผยแพร่ “Notebook for the Heart” ที่นักเรียนใช้เพื่อการศึกษาศีลธรรมซึ่งเรียกว่า “Kokoro no Noto”
- ส่งเสริมสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ให้มีความสุข เพิ่มกิจกรรมทางวัฒนธรรมและกีฬา และมีการตรวจสอบปัญหาพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็ก รวมทั้งป้องกันเด็กจากข้อมูลที่ไม่อันตราย

เป้าหมายในการพัฒนาจริยธรรมสำหรับระดับชั้นต่าง ๆ ญี่ปุ่น มีดังนี้ คือ 1) ช่วยให้นักเรียนชั้น ป.1 และ 2 สามารถปรับตัวให้เข้ากับชีวิตในโรงเรียนและเรียนรู้การดำเนินชีวิตประจำวัน 2) ช่วยให้นักเรียนชั้น ป. 3 และ 4 สามารถจัดการชีวิตของตนเองไปพร้อม ๆ กับการมีจิตใจที่อิสระ 3) ช่วยให้นักเรียนชั้น ป.5 และ ป.6 ตระหนักถึงบทบาทและความรับผิดชอบต่อส่วนรวมในฐานะสมาชิกของสังคม 4) ช่วยให้นักเรียนมัธยมต้นดำเนินชีวิตด้วยความมีวินัย ตระหนักว่าตนเองเป็นพลเมืองคนหนึ่ง มีจิตวิญญาณของความร่วมมือระดับนานาชาติ 5) ช่วยให้นักเรียนมัธยมปลายมีชีวิตอย่างอิสระ มีความรับผิดชอบในฐานะสมาชิกของสังคม มีความตั้งใจที่จะอุทิศตนเพื่อสังคมระดับนานาชาติ (อมรวิชช์ นาครทรพ, 2546)

2.3.7.2 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี

จินตนา พุทเมตตะ (2548) ได้กล่าวถึงการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศ สาธารณรัฐเกาหลีไว้ว่า การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในครอบครัวของเกาหลีจะปฏิบัติตามปรัชญาของจื๊อซึ่งจะทำให้ ครอบครัวของคนเกาหลี เป็นครอบครัวที่มีคุณธรรมจริยธรรมสูง แม้ปัจจุบันสภาพสังคมเกาหลี จะเปลี่ยนแปลงไป แต่ทุกครอบครัวก็ยังคงปฏิบัติตามคำสอนอย่างเหนียวแน่น และมีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนโดยสร้างหลักสูตรการสอนคุณธรรมจริยธรรมอย่างชัดเจน ประกอบด้วย 1) หลักสูตรตรง คือ หลักสูตรที่กำหนดไว้ว่าระดับชั้นใดต้องปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมมุ่งอภิปรายคุณธรรมจริยธรรมเพื่อเน้นการหาสาเหตุ และเหตุผลที่ดีในการปฏิบัติตนให้เป็นคนดีตามหลักจริยธรรม มีการยกกรณีปัญหาคุณธรรมเป็นสื่อเป็นข้อมูลและให้นักเรียนเป็นผู้คิด วิเคราะห์ เพื่อหาความจริงที่ถูกต้องตามหลักการและเหตุผล 2) หลักสูตรแฝง คือ หลักสูตรที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ คุณธรรมจริยธรรมจากสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เป็นจริง มีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุมีผล มีการยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่น คนเกาหลีจะมีคุณลักษณะ คือ ขยันไม่ย่อท้อต่องานหนักทุ่มเทให้กับงานในหน้าที่เคารพในผู้อาวุโส รักชาติ รักองค์กร มีความเป็นหมู่เหล่า กตัญญู รักในสถาบันการศึกษา มีความสัมพันธ์ ระหว่างครูอาจารย์กับศิษย์ มีวินัยในตนเอง รู้จักหน้าที่ และปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็ง พึ่งตนเอง และละอายต่อการกระทำผิด

2.3.7.3 ประเทศแคนาดา

อลิศรา ชูชาติ (2549) ได้กล่าวถึงประเทศแคนาดาซึ่งเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์มาก แต่สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข และสามารถสร้างประเทศให้มีการพัฒนาเป็นอันดับหนึ่งของโลกได้ในเวลาอันสั้นที่เป็นเช่นนั้นได้ นั่นอาจเป็นเพราะการวางรากฐานทางด้านคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะของประชากรที่พึงประสงค์ ซึ่งการดำเนินการอย่างเป็นระบบของประเทศที่ต้องการสร้างพลเมืองให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ คุณธรรมจริยธรรมที่เป็นคุณลักษณะเด่นของคนแคนาดา คือ 1) เรื่องความเสมอภาค ความเท่าเทียมกัน การไม่แบ่งแยก การไม่กีดกันทางเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม เพศ และวัย 2) การเป็นคนมีเหตุผล มีความอดทนอดกลั้นต่อการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา ความมีระเบียบวินัย การเป็นสมาชิกที่เข้มแข็งมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมอย่างจริงจังเพื่อส่งเสริมความมั่นคง ความรุ่งเรือง และการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ 3) การเป็นคนใฝ่รู้และการใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือ

และกลไกที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยจะเห็นว่า คนแคนาดาถึงร้อยละ 80 มีการอ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน 4) การเห็นคุณค่าของการมีสุขภาพดี ปัจจุบันชาวแคนาดามี การรณรงค์ลดอาหารประเภทคาร์โบไฮเดรต เนื่องจากคนแคนาดามีความเสี่ยงสูงที่จะเป็นโรคอ้วน และยังเน้นการออกกำลังกาย โดยโรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้เล่นกีฬา คุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมจากการกำหนดนโยบายและการวางแผนอย่างเป็นระบบของรัฐบาล มีการจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกรูปแบบเพื่ออบรม ชัดเกล้า และพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยตรงมีการเตรียมบทบาทของผู้ปกครองในการเลี้ยงดูบุตรหลาน การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีเวลาในการเลี้ยงดูบุตรหลานของตน การออกกฎหมายที่ป้องกันการละเมิดสิทธิและทำร้ายเด็ก นอกจากนี้ ยังมีงบประมาณและกฎหมายในการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐบาล ประกอบกับการเป็นสังคมธรรมรัฐที่เปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบอย่างโปร่งใส และการ เป็นแบบอย่างของรัฐซึ่งหมายถึง ในการดำเนินการเรื่องใด ๆ ก็ตามที่รัฐต้องการให้ประชาชนปฏิบัติรัฐจะต้องปฏิบัติเป็นแบบอย่างก่อนเสมอ

2.3.7.4 สาธารณรัฐฟินแลนด์

มารวา-ลีนา เฮอโคลา-ฮอร์น (2548) ได้กล่าวถึงประเทศฟินแลนด์ว่าองค์การความโปร่งใสสากล (Transparency International -TI) ซึ่งเป็นองค์กรพัฒนาเอกชนในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันได้จัดอันดับประเทศฟินแลนด์ว่า เป็นประเทศที่มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงน้อยที่สุดติดต่อกันมาหลายปี ประเทศอื่น ๆ ที่มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงน้อย ได้แก่ เดนมาร์ก ไชล์แลนด์ สวีเดน นิวซีแลนด์ และสิงคโปร์ ประเทศเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องเป็นประเทศที่ผลิตสินค้าจำนวนมหาศาลสู่ตลาดโลก แต่สามารถจัดให้ประชาชนของตนมีวิถีชีวิตที่สุขสบายและมั่นคงได้ เมื่อไม่มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงหรือมีในระดับต่ำ จึงเอื้อให้ประเทศเหล่านี้สามารถจัดให้มีระบบสาธารณสุข และมีการศึกษาที่ดี โดยประชาชนเสียค่าใช้จ่ายน้อย รวมทั้งเอื้อให้สามารถปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ สามารถรับประกันสิทธิมนุษยชน และสิทธิทางประชาธิปไตยให้แก่ประชาชนทั้งหมดได้โดยไม่เลือกปฏิบัติต่อเพศ อายุ ศาสนา ชนชั้น และเชื้อชาติ ในประเทศฟินแลนด์ ความโปร่งใสในการบริหารจัดการภาครัฐ ได้กำหนดให้ข้าราชการระดับสูงสุด ต้องแสดงความมุ่งมั่นต่อหน้าที่ โดยไม่ประกอบอาชีพที่สองหรือไม่มีตำแหน่งอื่นใดอีก ฟินแลนด์ เป็นหนึ่งในประเทศแรก ๆ ที่มีการจัดสรรงบประมาณแก่พรรคการเมือง มีการประกาศเผยแพร่เรื่องการให้เงินอุดหนุนเพื่อ

การเลือกตั้งให้รู้จักกันไป ซึ่งส่งผลให้สามารถจัดผลประโยชน์ทับซ้อนและการฉ้อราษฎร์บังหลวงได้ พรรคการเมืองที่ได้คะแนนเสียงน้อยกว่าร้อยละ 5 ของผู้มาลงคะแนนจะไม่ได้รับงบประมาณจากรัฐสรูปความเชื่อมโยงระหว่างคุณธรรมจริยธรรมกับการศึกษาและสังคมในประเทศฟินแลนด์ ได้ว่า

- 1) สังคมฟินแลนด์ยึดถือร่วมกันเรื่องจริยธรรมและค่านิยมที่มีรากฐานมาจากศาสนา และปรัชญาชีวิต
- 2) สถาบันครอบครัวและระบบการศึกษามีบทบาทส่งเสริมสนับสนุนค่านิยมดังกล่าว
- 3) ครอบครัวเป็นผู้ฝึกสอนบุตรธิดาให้เป็นคนซื่อสัตย์อย่างแท้จริง มีวินัยในตนเองและรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองเด็กเล็กจะได้ฝึกความรับผิดชอบโดยเริ่มจากการบริหารเงินค่าขนมรายสัปดาห์ การตัดสินใจเลือกซื้อเสื้อผ้าการเลือกว่าจะไปโรงเรียนอนุบาลเด็ก จะได้รับการฝึกให้มีระเบียบวินัยในตนเองอย่างเข้มงวด เช่น การได้รับอนุญาตให้ซื้อขนมหวานได้สัปดาห์ละหนึ่งครั้ง เป็นต้น
- 4) การให้ความสำคัญเรื่องความเสมอภาค โรงเรียนประถมและมัธยมทุกโรงเรียนทั่วประเทศจึงมีความพร้อมด้านวัสดุครุภัณฑ์ทัดเทียมกัน
- 5) กฎหมายในฟินแลนด์ห้ามตีเด็กหรือทำโทษทางร่างกายทั้งครู และผู้ปกครองต้องใช้เหตุผลในการอธิบายให้เด็กฟังว่าอะไรผิด อะไรถูก ด้วยวิธีการเช่นนี้จึงทำให้เด็กเข้าใจว่าทำไมผู้ใหญ่จึงห้าม รวมถึงเข้าใจว่าการกระทำผิดเป็นอันตรายต่อตนเองและผู้อื่นอย่างไร
- 6) ที่โรงเรียนมีการ เน้นให้เด็กมีความซื่อสัตย์อย่างแท้จริง การโกงไม่ว่ารูปแบบใด ๆ เป็นเรื่องที่สังคมไม่ยอมรับผู้ปกครองจะไม่จ่ายเงินใต้โต๊ะให้แก่ครู การสอบวัดความรู้ระดับชาติจึงเป็นกลไกสำคัญที่ประกันว่าโรงเรียนทุกโรงเรียนต้องได้มาตรฐานเดียวกัน

2.3.7.5 สหรัฐอเมริกา

การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีการจัดการเรียนรู้บุคลิกภาพศึกษา (Character education) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในระบบการศึกษาของสหรัฐอเมริกามานาน แต่เพิ่งได้รับความสนใจในยุคนี้ เพราะปัญหาจำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น เกิดปัญหาความรุนแรงในโรงเรียน และผลคะแนนสอบมาตรฐานต่ำลง (Otten, 2000) สหรัฐอเมริกาจึงจัดให้มีโปรแกรมทางการศึกษาที่เรียกว่า โปรแกรมการอบรมคุณธรรม (Character education) ซึ่งเป็นโปรแกรมทางการศึกษาที่มุ่งลดพฤติกรรมรุนแรงของเด็กตั้งแต่ประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นโปรแกรมที่ช่วยเสริมสร้างจริยธรรม ความรับผิดชอบและการเอาใจใส่ของนักเรียน โดยการเป็นแบบอย่างและสอนคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงามผ่านค่านิยมสากลที่คนทั้งหลายใช้ร่วมกัน โปรแกรมนี้ได้ถูกกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรใน

โรงเรียนของรัฐตั้งแต่ปี 1990 ซึ่งจากการสังเคราะห์งานวิจัย (Meta - Analysis) ของเบิร์ก (Berg, 2003) ตั้งแต่ปี ค.ศ.1990 - 2002 พบว่าโปรแกรมการอบรมคุณธรรมส่งผลต่อพฤติกรรมและความรู้ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าขนาดอิทธิพล (effect size) เท่ากับ 0.4 และ 0.2 ตามลำดับ นอกจากนี้ทอมสัน (Thomson, 2004) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโปรแกรมการอบรมคุณธรรมในโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า วัฒนธรรมของโรงเรียน ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน และความรับผิดชอบของครู เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้โปรแกรมดังกล่าวประสบความสำเร็จ

Otten (2000) พบว่า มีโปรแกรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้บุคลิกภาพศึกษาหลายรูปแบบที่โรงเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ อาทิ โปรแกรม Character Counts! โปรแกรม The Giraffe Project โปรแกรม The Character Education Partnership เป็นต้น และยังพบว่า มีประมาณ 30 รัฐ ที่ให้ความสนใจจัดการเรียนรู้บุคลิกภาพศึกษา และในจำนวนนี้ 16 รัฐมีกฎหมายสำหรับเรื่องนี้ โดยเฉพาะ เครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการสอนบุคลิกภาพศึกษา คือ การเรียนรู้การบริการ (Service Learning) ซึ่งเป็นการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในสิ่งที่ชุมชนต้องการ พร้อมทั้ง มีประสบการณ์ตรงในกิจกรรมวิชาการกับเพื่อนร่วมชั้น การเรียนรู้การบริการเป็นกิจกรรมบังคับสำหรับนักเรียนที่จะจบมัธยมศึกษาในหลายรัฐ และเป็นกิจกรรมเลือกในบางรัฐ

นอกจากนี้ยังพบว่า โปรแกรมการอบรมคุณธรรมยังช่วยลดการลาออกของนักเรียนได้ (Kokolis, 2004) และจากการสำรวจการรับรู้ของผู้บริหารต่อผลของโปรแกรมการอบรมคุณธรรมของนักเรียนในรัฐอลาบามา ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า โปรแกรมนี้ส่งผลดีต่อบรรยากาศภายในโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนร่วมด้วย (Baker, 2004)

2.3.7.6 สหราชอาณาจักร

ศาสตราจารย์พิเศษ ชานินท์ กรัยวิเชียร (2551) ได้ให้ความเห็นว่า การอบรมเด็กและเยาวชนของประเทศอังกฤษซึ่งนับเป็นประเทศที่ประชาชนมีจุดเด่นในเรื่องระเบียบวินัยและความสำนึกในหน้าที่เป็นอย่างยิ่ง โดยชาวอังกฤษถือว่าการเป็น “เด็กดี” ต้องมาก่อน “เด็กเก่ง” ดังนั้นจึงมีการฝึกอบรมเด็กด้วยคตินิยม 7 ประการ คือ ได้แก่

1. สัจจะ (Truth)
2. ความซื่อสัตย์สุจริต (Honesty)
3. ความระลึกในหน้าที่ (Sense of Duty)
4. ความอดกลั้น (Patience)
5. ความเป็นธรรม (Fair Play)
6. ความเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Consideration for Others)
7. เมตตาธรรม (Kindness)

ชาวอังกฤษได้รับการปลูกฝังคตินิยมทั้ง 7 ประการ ตั้งแต่เด็กจนกระทั่งเป็นอุปนิสัยประจำชาติ และเมื่อบุคคลใดมีคตินิยมทั้ง 7 ประการครบถ้วน ถือได้ว่าเป็นผู้ที่มี “Integrity” หรือความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม อันเป็นคุณธรรมที่สูงส่งซึ่งถือเป็นหัวใจของคุณธรรมและจริยธรรมทั้งปวง

การปลูกฝังคตินิยมดังกล่าวให้กับเด็กและเยาวชนอังกฤษ เพื่อให้มีจิตใจที่ยึดมั่นใน “Integrity” มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ประเทศอังกฤษสามารถดำรงมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมที่สูงส่งเอาไว้ตลอดมา การปลูกฝังคตินิยมทั้ง 7 ประการดังกล่าว น่าจะเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับการฝึกอบรมจริยธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนหรือบุคคลทั่วไปในสังคมของเรา นอกจากนี้ ศาสตราจารย์พิเศษ ธาณิชร์ กรัยวิเชียร เห็นว่าในการฝึกอบรมเด็กไทยควรเพิ่มคตินิยมอีก 5 ประการ เพื่อให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมอันดีและสภาพของสังคมไทย คือ

1. ความกตัญญูกตเวที (Gratitude)
2. ความสุภาพนุ่มนวล (Politeness)
3. ความคารวะต่อผู้มีอาวุโส (Respect for Elders)
4. รักษาคำพูด (Promise)
5. จิตสำนึกสาธารณะ (Promise Conscience)

Stephen L.C. (1996: 7-12) ได้ให้ข้อเสนอว่า บุคคลใดจะได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม บุคคลนั้นจะต้องปฏิบัติครบถ้วน 3 ขั้นตอน คือ

1. พินิจพิเคราะห์แยกแยะว่าสิ่งใดถูกต้องหรือสิ่งใดเป็นสิ่งที่ผิดให้กระจ่างชัด (Discerning what is right and what is wrong)

2. ปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเชื่อว่าถูกต้องอย่างเคร่งครัด แม้จะทำให้ตนลำบากหรือเสียผลประโยชน์ก็ตาม (*Acting on what you have discerned, even at personal cost*)

3. ประกาศให้ผู้อื่นได้ทราบโดยทั่วกันว่า ตนได้ปฏิบัติไปเช่นนั้น โดยพินิจพิเคราะห์แยกแยะว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องแล้ว (*Saying openly that you are acting on your understanding of right from wrong*)

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ สรุปได้ว่าแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย

1. การสร้างค่านิยมทางคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง (Goleman D., 2007: 79-82) ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมต้องปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับหลักการ ค่านิยม และความเชื่อ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของบุคคลที่จะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือและสามารถประพฤติปฏิบัติออกมา เกิดการสร้างเป็นค่านิยมและยึดถือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และ

2. การเป็นแบบอย่าง หรือตัวแบบที่ดี ด้านการดำรงชีวิตผู้บริหารครู และผู้ปกครองที่เป็นแบบอย่างที่ดี ทำให้การเสริมสร้างคุณลักษณะความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมเกิดขึ้นได้ง่าย ทั้งนี้เพราะตัวแบบที่ดีมีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และการเสริมสร้างคุณลักษณะความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเป็นอย่างมากซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ (ทศนา แคมมณี, 2546: 20-21)

3. การจัดการเรียนรู้บูรณาการคุณธรรมจริยธรรมเข้ากับวิชาเรียนและกิจกรรม โดยบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนสอดแทรกในวิชาเรียนทุกสาระวิชาและกิจกรรม (อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา, 2553: 15)

4. การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดพิจารณาใคร่ครวญ ไตร่ตรองในการตัดสินใจเพื่อการแก้ปัญหาอย่างละเอียดรอบคอบ และมีเหตุผล การฝึกการคิดอย่างเป็นระบบ โดยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นหลักสูตรที่สำคัญที่สุดในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมทั้งนี้ เป็นเพราะการคิดที่เป็นระบบจะช่วยให้พิจารณาสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรอบด้าน และการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการฝึกการคิดอย่างเป็นระบบที่ปฏิบัติในสถานศึกษา สอดคล้องกับเรื่องบุพภาคแห่งการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับโยนิโสมนสิการ คือ ความคิดที่สกัดอวิชชา หรือบรรเทาตัณหา เป็นการฝึกการใช้ ความคิดให้คิดอย่างถูกวิธีคิดอย่างมีระเบียบรู้จักคิด

วิเคราะห์ ไม่มองเห็นสิ่งต่าง ๆ อย่างตื้นๆ ผิวเผิน (พระธรรมปิฎกป.อ.ปยุ ตโต, 2541: 667)

5. การจัดกิจกรรมและฝึกอบรมเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้ นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งสู่การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม และมี จุดเน้นเพื่อพัฒนานักเรียนเป็นคนดี มีความรู้ อยู่ดีมีความสุข และต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน โดย ความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา

6. การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มีผลต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ทั้งนี้เป็นเพราะ สภาพแวดล้อมที่ดี ได้แก่ อาคารสถานที่สะอาดร่มรื่น ผู้บริหาร ครู นักเรียนมีความเป็นกัลยาณมิตร สภาพชุมชนรอบบริเวณสถานศึกษาที่ปราศจากอบายมุข จะช่วยกล่อมเกลานักเรียนเป็นผู้มี คุณลักษณะความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมได้ง่ายขึ้นสอดคล้องกับหลักคำสอนในศาสนาพุทธ เรื่องปรัโตไซสะกัลยาณมิตร (พระธรรมปิฎก ป.อ.ปยุ ตโต, 2541: 622)

7. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรม โดยความร่วมมือของผู้ปกครอง และชุมชนร่วมมือกันในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมทั้งนี้เป็นเพราะการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดูแลนักเรียนให้มีการพัฒนาคุณธรรม ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันจะผลักระให้แก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมิได้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติ ของสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จด้านส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เช่น โรงเรียนสัตยาไส ซึ่งมีการเตรียมความพร้อมผู้ปกครองก่อนรับนักเรียนเข้าเรียน และโรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคมที่ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการผู้ปกครองจิตอาสา

ดังนั้น การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนจึงเป็นการ พัฒนาคุณลักษณะใน 3 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาด้านสติปัญญา (Cognitive Approach) เป็นวิธีการ พัฒนาความรู้ ความเข้าใจให้นักเรียนเข้าใจความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมในระดับรูปธรรม จนถึงระดับนามธรรม จนเกิดความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ตามความเชื่อที่ว่า “ปัญญา คือ รากฐานของคุณธรรม” ประกอบด้วย (1) การบูรณาการเข้ากับหลักสูตรแกนกลาง (2) การพัฒนา ผู้บริหารและบุคลากร และ (3) การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธกิจของโรงเรียน 2) การพัฒนาด้านเจตคติ (Attitude Approach) หมายถึง วิธีกระตุ้นให้บุคคลสามารถวิเคราะห์คุณค่าจากการกระทำที่ติงามได้ ด้วยตนเอง เมื่อเกิดความกระจ่างในคุณค่าของคุณธรรมเหล่านั้นแล้ว บุคคลจะปฏิบัติเองโดยไม่มีการ บังคับจากภายนอก ประกอบด้วย (1) การสร้างความสัมพันธ์ (2) การสร้างแรงจูงใจภายใน และ (3) การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม 3) การอบรมสั่งสอน

(Indoctrinate Approach) หมายถึง วิธีการกำหนดคุณธรรมที่พึงประสงค์ของกลุ่มหรือสังคมไว้ล่วงหน้าว่าสิ่งใด “ดี” หรือ “ไม่ดี” แล้วจึงดำเนินการอบรมสั่งสอน รวมถึงจัดให้มีการปฏิบัติตามคุณธรรมนั้นจนกระทั่งเกิดเป็นนิสัย ประกอบด้วย 1) การเป็นแบบอย่าง (2) การสอนโดยตรง และ (3) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน

2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์

2.4.1 ความหมายของกลยุทธ์

กลยุทธ์ มาจากภาษาอังกฤษว่า “Strategy” เดิมใช้ในความหมายที่เกี่ยวกับการรบ มีรากศัพท์มาจากคำว่า “Strategies” ในภาษากรีก ที่เกิดจากคำว่า “Stratos” ซึ่งหมายถึง “army” หรือ “กองทัพ” ผสมกับคำว่า “agien” ซึ่งหมายถึง “lead” หรือ “นำหน้า” จึงทำให้เกิดการตีความว่าหมายถึง “leading the control organization” หรือ “การนำทางให้องค์กรโดยรวม” ซึ่งมีนัยทั้งเชิงมุ่งหมาย และวิธีการว่าต้องการจะทำอะไรให้สำเร็จและทำอย่างไร (วัตตนา วงศ์เกียรติรัตน์ และคณะ, 2548: 16-18) เมื่อพิจารณาถึงนิยามของกลยุทธ์ มีนักวิชาการได้แสดงทรรศนะไว้หลายท่าน ดังนี้

วีรวัฒน์ อุทัยรัตน์ (2549) กลยุทธ์ หมายถึง แนวทางที่ทำให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ในช่วงเวลาที่แตกต่างกันและสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

Koter and Murphy (1981) กลยุทธ์ หมายถึง การวางแผนรวมขององค์การที่คำนึงถึงองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมภายนอกและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

Robbins (1989) กลยุทธ์ หมายถึง การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ระยะยาวขององค์การ และยังรวมถึงการกำหนดกิจกรรมและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

Certo and Peter (1991: 15-17) ให้นิยามว่า กลยุทธ์หมายถึง หมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่ต่อเนื่องและมีการทบทวนกระบวนการเรียนไปมาตลอดเวลา เพื่อให้้องค์การโดยรวมสามารถดำรงอยู่ในสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

Wright et. al. (1992; 15) ได้ให้นิยามกลยุทธ์ หมายถึง แผนของผู้บริหารระดับสูงที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับภารกิจและเป้าประสงค์ขององค์กร

Wheelen และ Hunger (2012) ให้ความหมายของการจัดการเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การตัดสินใจในการปฏิบัติการเพื่อให้องค์กรประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานระยะยาว

Henry Mintzberg (1987: 11-24) ให้นิยามกลยุทธ์ไว้ 5 ประการ ซึ่งเรียกว่า Five Ps for Strategy ประกอบด้วย กลยุทธ์ หมายถึง แผน (Strategy as a plan) กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการ (Strategy as a ploy) กลยุทธ์ หมายถึง รูปแบบ (Strategy as a pattern) กลยุทธ์ หมายถึง ตำแหน่ง (Strategy as a position) กลยุทธ์ หมายถึง มุมมอง (Strategy as a perspective)

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า กลยุทธ์ หมายถึง แนวทางเชิงรุกในการดำเนินงานของผู้บริหารที่ผ่านการวางแผนอย่างรอบคอบ โดยคำนึงถึงองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.2 แนวคิดการพัฒนากลยุทธ์

Keller G. (1983) กล่าวไว้ว่า การพัฒนากลยุทธ์ไม่ใช่การนำเสนอความคิดของคนเดียวให้คนอื่นนำไปปฏิบัติ แต่เป็นนวัตกรรมจากความคิดและการวางแผนของกลุ่มคนที่สำคัญในองค์กรที่ทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและคำนึงถึงความสำเร็จขององค์กรระยะยาวในอนาคต โดยการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน และระบุวิธีดำเนินการที่กะทัดรัด ทั้งนี้การพัฒนากลยุทธ์ขององค์กรต้องรักษาจุดยืนหรือจุดแข็งหรือเอกลักษณ์ขององค์กรไว้ ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงตามความต้องการของสังคมเสมอไป

Certo and Peter (1995 อ้างถึงใน พัทณี นนทศักดิ์, ปิยพงษ์ ปิงเมือง, สมศรี ศิริไหว ประพันธ์, 2552) กล่าวถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ที่สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริหารที่จะนำความสำเร็จมาสู่องค์กรหากกระบวนการการบริหารเชิงกลยุทธ์ใน 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Analysis) หมายถึง การพิจารณาจุดแข็ง จุดอ่อนภายในขององค์กร และปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาสและอุปสรรคขององค์กร ซึ่งเป็นเงื่อนไขต่อความสำเร็จขององค์กร

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดทิศทางขององค์กร (Establishing of an Organization Direction) หมายถึง การกำหนดพันธกิจและวัตถุประสงค์ขององค์การมาพิจารณา โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) หมายถึง การออกแบบและเลือกยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมเพื่อนำไปปฏิบัติแล้วทำให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์

ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) หมายถึง การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติโดยคำนึงถึงโครงสร้างองค์กรและวัฒนธรรมองค์การเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ

ขั้นตอนที่ 5 การควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Strategy Control) หมายถึง การติดตามผลการปฏิบัติงานและประเมินผลกระบวนการดำเนินงาน

Wehrich (1992, อ้างถึงใน สุมิตร สุวรรณ, 2554) ได้เสนอ แนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ ไว้ 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 เขียนรายงานสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็งหลัก (Key internal strength) ใช้อักษรย่อ S

ขั้นตอนที่ 2 เขียนรายงานสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดอ่อนหลัก (Key internal weakness) ใช้อักษรย่อ W

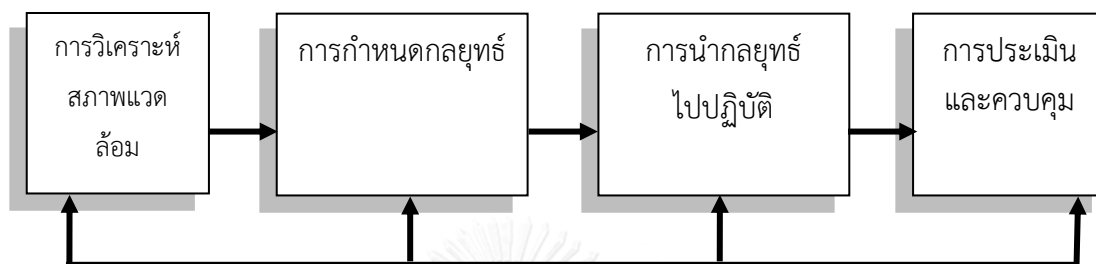
ขั้นตอนที่ 3 เขียนรายงานสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาสหลัก (Key internal Opportunities) ใช้อักษรย่อ O

ขั้นตอนที่ 4 เขียนรายงานสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นอุปสรรคหลัก (Key internal Treats) ใช้อักษรย่อ T

Dess and Miller, (1996) David (1997) และพฤษ์ ศิริบรรณพิทักษ์ (2552: 17) ได้กล่าวถึง กระบวนการในการบริหารเชิงกลยุทธ์ ว่ามี 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์สถานการณ์ 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์หรือการกำหนดกลยุทธ์ 3) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ 4) การควบคุมเชิงกลยุทธ์และการประเมินผล

Wheelen and Hunger (2012: 62-65) ได้ให้ความหมายการบริหารกลยุทธ์ว่า หมายถึง ชุดของการตัดสินใจและการปฏิบัติต่าง ๆ ทางด้านการจัดการซึ่งจะเป็นตัวกำหนดการดำเนินงานใน

ระยะยาวขององค์การ ซึ่งองค์ประกอบพื้นฐานของการบริหารเชิงกลยุทธ์มี 4 องค์ประกอบ คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental Scanning) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation) การประเมินและควบคุม (Evaluation and Control) ดังในแผนภาพที่ 3 ดังนี้

แผนภาพที่ 3 องค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการบริหารกลยุทธ์

ที่มา : Wheelen and Hunger. Strategic Management and Business Policy. 13th ed.

Upper Saddle River, New Jersey : Pearson, 2012: 63

โดยองค์ประกอบในข้างต้น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental Scanning) หมายถึง แรงแผลกดันต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์การ ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ (External Environment) และสภาพแวดล้อมภายในองค์การ (Internal Environment)
2. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) หมายถึง การนำข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ จากการกำหนดทิศทางขององค์กร และการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายในองค์กร มากำหนดเป็นกลยุทธ์ในระดับและรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการประเมิน และคัดเลือกว่ากลยุทธ์ใดที่มีความเหมาะสมกับองค์กรมากที่สุด
3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation) หมายถึง การนำกลยุทธ์ที่ได้กำหนดและคัดเลือกในขั้นตอนที่ 2 มาปฏิบัติเพื่อดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ กระบวนการวางแผนกลยุทธ์จึงเป็นกระบวนการที่มีลำดับขั้นตอนที่เกี่ยวเนื่องสอดคล้องสัมพันธ์กัน
4. การประเมินและควบคุม (Evaluation and Control) หมายถึง กระบวนการติดตามกิจกรรมและผู้ปฏิบัติงานขององค์การอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประเมินว่ากิจกรรมนั้น ๆ ได้รับการปฏิบัติ

อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขและปรับปรุงผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร การประเมินและควบคุมกลยุทธ์จะเป็นกลไกที่สำคัญที่เป็นเสมือนตัวกลางที่จะเชื่อมโยงองค์การและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ตรวจสอบผลการดำเนินงานกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง โดยพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และหากผลแตกต่างไปจากเกณฑ์ที่กำหนด จะได้พิจารณาปรับปรุงในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลต่อไป

Wheelen and Hunger (2012: 114-118) นำเสนอการกำหนดกลยุทธ์โดยใช้เครื่องมือสำหรับการวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีชื่อว่า TOWS Matrix ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ระบบที่มีการจับคู่ระหว่างภาวะคุกคามและโอกาสจากภายนอกองค์กรกับจุดอ่อนและจุดแข็งภายในองค์กรในการวิเคราะห์สถานการณ์ในรูปแบบความสัมพันธ์แบบตารางไขว้ ตามรูปแบบนี้จะเริ่มพิจารณาจากภาวะคุกคามก่อน เพราะการวางแผนกลยุทธ์จำเป็นต้องพิจารณาผลของวิกฤตปัญหาและภาวะคุกคามเป็นอันดับแรก โดยการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัดเพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์ มีขั้นตอนที่สำคัญ 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. การระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด โดยที่การประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นการระบุให้เห็นถึงจุดแข็งและจุดอ่อนจะเป็นการประเมินภายใน ส่วนการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดจะเป็นการประเมินภายนอก

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจุดแข็งกับโอกาส จุดแข็งกับข้อจำกัด จุดอ่อนกับโอกาส และจุดอ่อนกับข้อจำกัดซึ่งผลของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในข้อมูลแต่ละคู่ดังกล่าวจะทำให้เกิดกลยุทธ์ที่สามารถแบ่งออกได้ 4 ประเภท (Wheelen & Hunger, 2012: 115) ได้แก่

กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งและโอกาสมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ในเชิงรุก

กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy) ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งและข้อจำกัดมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ในเชิงป้องกัน

กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy) ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อนและโอกาสมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ในเชิงแก้ไข

กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy) ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นทั้งจุดอ่อนและข้อจำกัดมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ในเชิงรับ

Wheelen and Hunger (2012) กล่าวว่า TOWS Matrix มีความเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ภายใต้จุดของเวลาที่เฉพาะเจาะจง เนื่องจากสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกมีความเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลาดังนั้นการออกแบบยุทธศาสตร์ จึงจำเป็นต้องเตรียม TOWS Matrix หลาย ๆ ประเภทในแต่ละช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะต้องเริ่มด้วยการวิเคราะห์ TOWS Matrix ในอดีตต่อเนื่องกับการวิเคราะห์ปัจจุบันและสิ่งที่เป็นผลพวงของอนาคต TOWS Matrix เป็นประโยชน์มากในการกำหนดยุทธศาสตร์องค์การ อย่างไรก็ตาม TOWS Matrix เป็นเพียงวิธีการหนึ่งในหลายวิธีการที่จะกำหนดทางเลือกกลยุทธ์ ดังตารางที่

ตารางที่ 11 ตารางTOWS Matrix สำหรับการกำหนดยุทธศาสตร์

ปัจจัยแวดล้อมภายใน ปัจจัยแวดล้อมภายนอก	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
โอกาส (O)	SO Strategy กลยุทธ์เชิงรุก (Growth)	WO Strategy กลยุทธ์เชิงแก้ไข (Stability)
อุปสรรค (T)	ST Strategy กลยุทธ์เชิงป้องกัน (Stability)	WT Strategy กลยุทธ์เชิงรับ (Retrenchment)

ที่มา: ผู้วิจัยประยุกต์จาก TOWS Matrix (Wheen & Hunger, 2012)

รังสรรค์ มณีเล็ก (2549) กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์มีกระบวนการประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การนำไปใช้ 4) ประเมินผล สำหรับกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษา จะประกอบด้วย 2 ขั้นตอนแรกของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการกำหนดกลยุทธ์ ซึ่งสามารถแยกออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การกำหนดสถานภาพองค์กร 3) การกำหนดทิศทางของสถานศึกษา 4) การกำหนดกลยุทธ์

सनานจิตร สุนทรทรัพย์ (ม.ป.ป.: 43-49) ได้เสนอกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดกลยุทธ์ ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้ คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายใน การกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดพันธกิจ การกำหนดจุดหมาย การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดกลยุทธ์ และการกำหนดนโยบาย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตามกลยุทธ์ เป็นขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลทั้งในระดับบริหารและระดับปฏิบัติการ ในการนำนโยบายไปจัดทำแผนปฏิบัติการที่ประกอบด้วย แผนงาน

(Program) งบประมาณ (Budget) และวิธีดำเนินการ (Procedures) โดยมีวิสัยทัศน์เป็นเครื่องนำทาง เพื่อให้การปฏิบัติของแต่ละคนไปในทิศทางเดียวกัน

ขั้นตอนที่ 3 การควบคุมหรือการประเมินและควบคุม ประกอบด้วยการกำกับและประเมินผล เป็นการทบทวนสภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง โดยพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และหากผลแตกต่างไปจากเกณฑ์ที่กำหนด จะได้พิจารณาปรับปรุงในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลต่อไป

สำหรับการวิเคราะห์เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการบริหารองค์การ จากมากไปหาน้อย โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) (นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช, 2542)

$$\text{สูตร } PNI_{Modified} = (I - D)/D$$

I = สภาพที่พึงประสงค์

D = สภาพปัจจุบัน

สรุปได้ว่า การพัฒนากลยุทธ์เป็นการจัดการเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาเทคนิควิธีการ หรือ การหาแนวทางในการจัดการกับองค์การ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นสภาพแวดล้อมภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อให้ได้กลยุทธ์ในการบริหารจัดการตามความมุ่งหมายที่กำหนด ซึ่งกลยุทธ์ที่นักวิชาการส่วนใหญ่ได้กำหนดให้เป็นขั้นตอนสำคัญ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การนำสู่การปฏิบัติ 4) การควบคุมและประเมินผล กระบวนการทั้ง 4 นั้นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน และสามารถย้อนกลับมาประเมินและปรับเปลี่ยนภายในแต่ละกระบวนการ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไป

2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา ได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำมาอ้างอิง โดยได้ทำการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่นำไปสู่การพัฒนาสติปัญญาทางคุณธรรมจริยธรรมอย่างเข้มแข็ง และงานวิจัยที่เป็นงานวิจัยเชิงสังเคราะห์ โดยเรียงตามลำดับปีที่ศึกษาวิจัย ดังต่อไปนี้

1) คำตัน วิชัยคำจร (2555) เรื่อง กลยุทธ์การบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียน และเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน เก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่าง 366 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยายและวิเคราะห์ลำดับของความถี่การจำเป็นด้วยเทคนิคเครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย และวิเคราะห์ลำดับของความถี่การจำเป็นด้วยเทคนิค $PNI_{Modified}$ และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จด้านคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น จำนวน 4 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพปัจจุบันของการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโดยภาพรวม การบริหารการเปลี่ยนแปลงด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การสร้างความมุ่งมั่นทางคุณธรรม ส่วนคุณธรรมของนักเรียน โดยภาพรวมด้านที่มีคุณค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความศรัทธาในศาสนา สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมการบริหารการเปลี่ยนแปลง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การเน้นภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงคุณธรรมของนักเรียนโดยภาพรวมด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การเป็นแบบอย่างที่ดี ความมุ่งมั่นศรัทธาในศาสนา และความซื่อสัตย์สุจริต ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ของความต้องการจำเป็น ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($PNI_{modified}=0.26$) ด้านคุณธรรมของนักเรียน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($PNI_{modified}=0.28$) ความต้องการจำเป็น สูงสุดคือความพอเพียงมีค่าดัชนี ($PNI_{modified}= 0.51$)

2) กลยุทธ์การบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มี 3 คือ

กลยุทธ์ที่ 1 สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง ประกอบด้วย

1) กลยุทธ์การพัฒนาวัฒนธรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลคุณธรรม 2) กลยุทธ์เชื่อมโยงเครือข่ายคุณธรรม 3) กลยุทธ์เสริมสร้างความมั่นคงทางคุณธรรม และ 4) กลยุทธ์เสริมสร้างสมรรถนะบุคลากรด้านคุณธรรม

กลยุทธ์ที่ 2 สำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ประกอบด้วย 1) กลยุทธ์การพัฒนาวัฒนธรรมการเรียนรู้ และการประเมินคุณธรรม 2) กลยุทธ์เชื่อมโยงเครือข่ายคุณธรรม

กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์การบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโดยภาพรวม ประกอบด้วย 1) กลยุทธ์เชื่อมโยงเครือข่ายคุณธรรม 2) กลยุทธ์เสริมสร้างความมั่นคงทางคุณธรรม และ 4) กลยุทธ์การพัฒนาวัฒนธรรมการเรียนรู้ และการประเมินคุณธรรม

จากการศึกษางานวิจัยฉบับนี้ พบว่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวัฒนธรรมวัดและประเมินผลของนักเรียนมีค่าสูง หน่วยที่รับผิดชอบควรทำแผนการติดตามประเมินผลโดยจัดกิจกรรมร่วมการระหว่างเขตการศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความสามารถเชิงคุณธรรม และควรส่งเสริมให้วิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้ด้านคุณธรรม โดยเป็นการเรียนรู้ร่วมกันและลดการแข่งขันแต่เป็นการเรียนรู้ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์

2) มลิวลีย์ บำรุงการ (อ้างใน คมกฤษ ใจคำปັນ (2544 :40-41) เรื่องการสร้างแบบวัดคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐาน สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ได้สร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ของพระบรมราชาวาทของรัชกาลที่ 9 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2531 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชุมพร จำนวน 920 คน เครื่องมือที่สร้างเป็นแบบสอบถามเชิงสถานการณ์แบบเลือกตอบ เพื่อวัดพฤติกรรมที่แสดงออกเมื่อประสบกับสถานการณ์นั้น ๆ ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดที่สร้างมีอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำแล้วทดสอบค่าที มีค่าตั้งแต่ 3.280 ถึง 11.361 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติทุกสถานการณ์ ค่าความเชื่อมั่นหาโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าตั้ง .628 ถึง .881 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างหาโดยใช้

เทคนิคกลุ่มรู้ชัด แล้วทดสอบค่าที มีค่าสูงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกด้าน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบวัดแต่ละด้านมีค่าตั้งแต่ .321 ถึง .543 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบวัดแต่ละด้านกับรวมทุกด้านมีค่าตั้งแต่ .744 ถึง .762 ซึ่งสัมพันธ์ 22 กันสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเกณฑ์ปกติในรูปคะแนนที่ ปกติ มีค่าตั้งแต่ 3 ถึง 76

3) เปรมจิต ชมชื่น (2535 :ข) เรื่อง การสร้างแบบวัดจริยธรรมสำหรับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้สร้างแบบวัดจริยธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านความใฝ่รู้ ด้านความประหยัด ด้านความอดทน และด้านความยุติธรรม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย จำนวน 1,420 คน และครูประจำชั้น จำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดจริยธรรม ทั้ง 4 ด้าน มีความเที่ยงตรงที่ปรากฏโดยการพิจารณาตัดสินจากผู้เชี่ยวชาญ มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยวิธีการวิเคราะห์ตัวประกอบ โดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าน้ำหนักถ่วงตั้งแต่ .3 ขึ้นไป มีความเที่ยงตรงเชิงสภาพโดยวิธีการวิเคราะห์ โดยเทคนิคกลุ่มลักษณะประจักษ์ มีความเที่ยงตรงเชิงคล้อยตามและความตรงเชิงจำแนกโดยวิธีการวิเคราะห์แบบแมทริก ลักษณะหลากหลาย-วิธีหลาย และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดจริยธรรมด้านความใฝ่รู้ ด้านความประหยัด ด้านความอดทน และด้านความยุติธรรม หาโดยวิธีการแบ่งครึ่งแบบทดสอบ มีค่า .8038 .6903 .73338 และ .6655 ตามลำดับ หาโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่า .7893 .6232 .4832 และ .4748 ตามลำดับ

4) คมกฤษ ใจคำป็น (2544 : ง) เรื่องการสร้างแบบวัดคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐานสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ได้สร้างแบบวัดคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐานสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความกตัญญูกตเวที การพึ่งตนเอง การรู้จักประมาณตน และด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยใช้คำถามแบบสถานการณ์ชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดคุณธรรม จริยธรรมทั้ง 4 ด้าน มีค่าอำนาจจำแนกด้วยการทดสอบ ค่าทีและเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ขึ้นไป มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่แสดงถึงความเที่ยงตรงเชิงคล้อยตาม มีค่าตั้งแต่ 0.3572 ถึง 0.4796 แสดงให้เห็นว่าแบบวัดดังกล่าวมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดคุณธรรม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา มีค่าตั้งแต่ 0.4295 ถึง 0.7687 และเกณฑ์ปกติของแบบวัดคุณธรรม จริยธรรม ในรูปคะแนนที่ปกติ มีคะแนนที่ปกติ ตั้งแต่ 21-79

5) พระครูสังฆรักษ์จรรย์ จุ่นติวังษ์ (2553 : บทคัดย่อ) เรื่อง พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิถีมุทิต สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ได้ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิถีมุทิต สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนเมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาปัจจัยการดำเนินงานตามแนววิถีมุทิตที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 41 โรงเรียน นักเรียนจำนวน 354 คน การส่งกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการแบ่งชั้น และการสุ่มแบบสองขั้นตอน ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม 2552 – เดือนกุมภาพันธ์ 2553 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล แบบสอบถามการดำเนินงานตามแนวโรงเรียนวิถีมุทิต และแบบสอบถามพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที(t - test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สำหรับข้อคำถามปลายเปิด ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับสูง 2) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในภาพรวมแตกต่างกัน นักเรียนที่มีเพศแตกต่างกันมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรม 24 ด้านความซื่อสัตย์ ด้านมีน้ำใจเสียสละ ด้านความประหยัด ด้านความสามัคคี และด้านความยุติธรรม แตกต่างกัน นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความยุติธรรมแตกต่างกัน นักเรียนที่มีอาชีพของมารดาต่างกัน มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ด้านความยุติธรรมแตกต่างกัน และนักศึกษาที่มีรายได้ของบิดา – มารดาต่างกัน มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ด้านความมีน้ำใจเสียสละแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การดำเนินงานตามแนววิถีมุทิตสามารถทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนพบว่า ด้านกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต ได้รับคัดเลือกเข้าสมการเป็นลำดับที่ 1 ส่วนด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ได้รับคัดเลือกเข้าสมการเป็นลำดับที่ 2

และด้านกายภาพ ได้รับคัดเลือกเข้าสมการเป็นลำดับที่ 3 สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ร้อยละ 39.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6) **ดลพัฒน์ ยศธร (2542) เรื่อง การนำเสนอรูปแบบการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวพุทธศาสตร์** งานวิจัยเรื่องนี้เป็นงานวิจัยที่ใช้องค์ความรู้ทางพุทธศาสตร์เพื่อให้บรรลุผลในการพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของการศึกษาการพัฒนาตามแนวพุทธศาสตร์เป็นแนวทางพัฒนาที่ถูกทาง (สัมมาพัฒนา) และการพัฒนาที่ได้สมดุล (สมพัฒนา) จะนำไปสู่ผลสำเร็จในการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ ด้วยการศึกษแบบไตรสิกขา ที่พัฒนาคนทั้งด้านพฤติกรรม (ศีล) จิตใจ (สมาธิ) และปัญญา ซึ่งการศึกษาเช่นนี้ต้องศึกษาทั้งเนื้อหา (ปริยัติ) การลงมือปฏิบัติ (ปฏิบัติ) เพื่อให้เข้าใจปฏิจกสมุปปาท คือ กฎแห่งธรรมชาติหรือกฎของชีวิต อันนำไปสู่ผลสำเร็จ (ปฏิเวธ) ขณะเดียวกันก็ศึกษาวิชาการอื่น ๆ (วิชาการทางโลก) ไปด้วย นอกจากนี้ ในกระบวนการเรียนการสอนต้องประกอบไปด้วยความเป็นกัลยาณมิตรระหว่างผู้สอนและผู้เรียนด้วย ผู้วิจัยได้ให้คำแนะนำในตอนท้ายไว้ว่า ผลการวิจัยนี้เป็นเพียงการนำเสนอแนวคิดและปรัชญาเท่านั้น จะมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับ การนำไปทดลองใช้ โดยอาศัยวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ตลอดจนความสามารถของผู้สอนประกอบกันด้วย

7) **สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า (2554) เรื่อง รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ การศึกษาเพื่อเสริมสร้างความซื่อตรงในสังคมไทย (Research and Development for Enhancement of Integrity in Thailand)** การวิจัยวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสถานการณ์และความบกพร่องของความซื่อตรงในสังคมไทย เพื่อหาแนวทางเสริมสร้างความซื่อตรงให้เกิดขึ้นในสังคมไทยอย่างเป็นรูปธรรมและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับสถานการณ์จริง ตลอดจนจัดทำตัวชี้วัดและแผนความซื่อตรงแห่งชาติ การวิจัยครั้งนี้ใช้การสำรวจวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศร่วมกับการรวบรวมความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและการประชุมปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายทั้ง 7 กลุ่มประกอบด้วย 1) ข้าราชการ 2) นักการเมือง / อดีตนักการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง 3) สื่อมวลชน 4) เยาวชน 5) ผู้นำชุมชน 6) นักธุรกิจ และ 7) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน 5 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และกรุงเทพมหานคร จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปผลจัดทำตัวชี้วัดความซื่อตรงและแผนความซื่อตรงแห่งชาติ

8) แก้วเวียง นานาผลและคณะ (2557) การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเด็กไทย “โตไปไม่โกง” สำหรับเด็กในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างในการสำรวจเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 395 แห่ง กลุ่มเป้าหมายในการการประชุมเชิงผู้เชี่ยวชาญ 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสนทนา แบบนิเทศติดตาม แบบบันทึกแบบการประชุมเชิงผู้เชี่ยวชาญและแบบประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของรูปแบบวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพโดยใช้เทคนิคตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพแบบสามเส้า สถิติที่ใช้ได้แก่ความถี่ร้อยละ

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญในการพัฒนาประเทศไทยตามกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นั้น ได้ทำการศึกษางานวิจัย 4 เรื่อง ดังนี้

1) เพ็ญณี แนนรท (2551). เรื่อง การสังเคราะห์ผลงานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงของประเทศไทย : ระบบการศึกษา โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

งานวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้จากผลงานวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อประมวลเสนอแนะเชิงนโยบายในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระบบการศึกษา โดยมีกรอบแนวคิดในการศึกษาจากอภิชัย พันธเสน และคณะ ซึ่งประกอบด้วย 1) ตัวป้อน (Input) ซึ่งได้แก่ คุณธรรมและความรู้ 2) กระบวนการ (process) คือวิถีชีวิต (way of life) ประกอบด้วย ความมีเหตุผล ความพอประมาณ วิถีคิดโดยมีทางสายกลางเป็นแกนกลางของกระบวนการมีองค์ประกอบที่เป็นภูมิคุ้มกัน ได้แก่ ความสามารถในการพึ่งตนเองและความสามารถในการปรับตัว เมื่อเกิดวิกฤติ 3) ผลผลิต (output) ได้แก่ เศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่มีทุนนำไปสู่ความสมดุล มั่นคง และยั่งยืน 4) ผลลัพธ์ (output) ได้แก่ ชีวิตที่มีความสุข ครอบครัว ชุมชน องค์กร สังคม และประเทศ ที่มีความสุข ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสุขุขของมวลมนุษยชาติ องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์ในงานวิจัยครั้งนี้ สรุปดังนี้

1. ด้านสถานภาพของงานวิจัย ผู้วิจัยได้ค้นคว้างานวิจัย ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2530 จนถึงปัจจุบัน แต่งานที่พบในช่วงแรกมีจำนวนเบาบางมาก และเริ่มมีมากขึ้นหลังจากปี พ.ศ. 2543

ในภาพรวมผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัย จำนวน 301 เล่ม เป็นงานวิจัยระดับคุณวุฒิบัณฑิต 9 เล่ม วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต 183 เล่ม วิจัยส่วนบุคคล 78 เล่ม ชุดโครงการ 20 ชุด และ งานวิจัย ของหน่วยงาน 2 เล่ม

2. ประมวลองค์ความรู้ เมื่อแบ่งกลุ่มตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยจะแบ่งได้ เป็น 4 กลุ่มใหญ่ คือ (2.1) งานวิจัยที่ศึกษาบทบาทและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนนำโครงการเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ ในโรงเรียน และเงื่อนไขคุณธรรมที่จัดสอนมาก ได้แก่ คุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริตความขยัน การ แบ่งปันและความอดทน และเมื่อผู้เรียนเข้าใจจึงเป็นปัจจัยหลักให้รับปฏิบัติ ขณะเดียวกันปัจจัยด้าน กระบวนการขับเคลื่อนหรือรูปแบบการถ่ายทอด การสื่อก็เป็นส่วนสำคัญให้ผู้เรียนรับการถ่ายทอด บทบาทของสังคมภูมิปัญญา วัฒนธรรมประเพณียังคงเป็นปัจจัยสนับสนุนการปฏิบัติด้านเศรษฐกิจ พอเพียง ขณะเดียวกัน ชุมชนที่ปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงควรต้องดำเนินไปพร้อมทั้ง ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและจิตใจ (2.2) งานวิจัยที่ศึกษายุทธศาสตร์หรือแนวทางการพัฒนา เศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่าง ๆ ซึ่งพบว่า ส่วนใหญ่ เป็นลักษณะกระบวนการ (Process) ซึ่งจะเป็น โครงการด้านพัฒนาด้านกายภาพ การพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนด้านเศรษฐกิจพอเพียง (2.3) โครงการบนฐานของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นงานวิจัยที่นำเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ การศึกษา สภาพสังคมที่สัมพันธ์กับเศรษฐกิจพอเพียง การนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในด้านการประกอบอาชีพ การสร้างหลักสูตรบูรณาการในสาระการเรียนรู้ การสังเคราะห์ภูมิปัญญาไทยด้านต่าง ๆ เพื่อศึกษา ความเชื่อมโยงและฐานแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับเศรษฐกิจพอเพียง องค์ความรู้ในประเด็นนี้พบว่ามีการ นำโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเข้าปฏิบัติอย่างกว้างขวางและชัดเจนในโรงเรียนตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2542 แม้ในทางผลลัพธ์จะยังไม่ชัดเจนเพราะ การดำเนินการเป็นระบบการประเมินภาพรวม จึงยังไม่ สะท้อนความสำเร็จ ประกอบกับมีจุดอ่อนในบางประการ แต่นโยบายที่ชัดเจนน่าจะดำเนินการได้ อย่างต่อเนื่อง ประเด็นที่งานวิจัยจำนวนหนึ่งได้ศึกษาถึงการพัฒนาคุณลักษณะ ซึ่งเป็นตัวป้อน (input) หลักตัวหนึ่งของระบบการเกิดเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การปลูกฝัง คุณธรรม และการให้ ความรู้ ขณะเดียวกันการศึกษาวิจัยในโครงการที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง ด้านการประกอบอาชีพจะสัมพันธ์กับการเกษตรเป็นหลัก ข้อค้นพบที่ได้จากโครงการเหล่านี้ ควรได้รับการเผยแพร่ถ่ายทอดให้ประชาชนผ่านการเรียนรู้นอกระบบหรืออัยาศัยเพื่อให้เกิดผลลัพธ์

ที่แท้จริง (2.4) งานวิจัยที่พัฒนาและศึกษาความเข้าใจด้านเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการศึกษาความคิดเห็นทัศนคติ การให้ความรู้ การรับรู้หรือแหล่งที่เรียนรู้แนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจและมีทัศนคติในเชิงบวกต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ที่น่าสังเกต คือประชาชนที่เรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงจะได้รับการเรียนรู้จากสื่อโทรทัศน์และมีความเห็นว่สื่อหนังสือพิมพ์ไม่ได้ให้ความรู้ชัดเจนเท่ากับสื่อโทรทัศน์ สำหรับครูผู้สอน การวิจัยพบว่ามี ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงระดับปานกลาง

จากองค์ความรู้ที่สังเคราะห์ได้จากงานวิจัยจะเห็นว่าแม้จะแยกประเด็นกลุ่มงานวิจัยจากฐานวัตถุประสงค์ของงานวิจัยเป็นหลัก แต่กลุ่มงานวิจัยก็ไม่แยกจากกันอย่างชัดเจน แต่จะมีลักษณะที่สัมพันธ์และตอบคำถามซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นที่อภิชัย พันธเสน และคณะ ได้กล่าวไว้ว่า การดำเนินงานวิจัยส่วนใหญ่จะดำเนินการในลักษณะเฉพาะ การที่จะเป็นการแสดงภาพสมบูรณ์ตามการสังเคราะห์ในกรอบระบบการสังเคราะห์อาจปรากฏเป็นองค์รวมได้ยาก ดังนั้นงานวิจัยที่ได้สังเคราะห์จึงลักษณะบางชิ้นเน้นปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ความรู้และคุณธรรม บางชิ้นเน้นกระบวนการ มีงานวิจัยส่วนหนึ่งเน้นปัจจัยนำเข้าโดยไม่ได้ระบุเป้าหมาย ว่าเป็นการสร้างคุณธรรมและความรู้เพื่อให้เป็นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แต่เป็นการพัฒนาในฐานของการพัฒนาทรัพยากรที่มีค่าของสังคม ซึ่งเป็นลักษณะที่นักวิชาการหลายคนได้ตั้งข้อสังเกตไว้แล้วว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องที่มีอยู่แล้วในสังคมไทย การพัฒนาคุณธรรมความรู้จึงเป็นวิถีปกติไม่ใช่จุดเน้นเพื่อนำไปสู่ความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้นถ้าใช้กรอบคิดในการสังเคราะห์ระบบเศรษฐกิจพอเพียงของ อภิชัย พันธเสนและคณะ (2549) จากงานวิจัยก็แทบจะไม่ม้งานวิจัยที่ดำเนินการครบทั้งระบบ จากตัวป้อนไปจนถึงผลกระทบของการดำเนินโครงการ อย่างไรก็ตามงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ต่างมีจุดเน้นในการเชื่อมโยงอย่างน้อย 2 ประเด็น ในกรอบของระบบเป็นต้นว่า พัฒนาตัวป้อนและกระบวนการประยุกต์ใช้กระบวนการส่งเสริมกระบวนการเพื่อนำไปสู่ผลผลิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น งานวิจัยเรื่องนี้ได้ให้ข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้

- ภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรมและค่านิยมของสังคมซึ่งเป็นพื้นฐานการเกิดแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่ยั่งยืนมีความสำคัญ น่าจะได้รับการสนับสนุนฐานทางสังคมทั้ง 4 ด้าน ซึ่งจะเป็นการสร้างปัจจัยนำเข้า (input) ให้กับเยาวชนของชาติ ที่มีรากหยั่งลึกและมั่นคง

- การนำโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงปฏิบัติในโรงเรียน แม้ผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นถึงความตื่นตัวของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ รวมถึงผู้เรียน แต่ผลที่เกิดจากการประเมินยังไม่ชัดเจน จากรายงานการวิจัยกล่าวว่าครูมีความรู้ในระดับปานกลาง ซึ่งน่าจะมีโครงการพัฒนาครูให้มีความรู้ในระดับดี เพราะปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่เพียงบูรณาการการสอนในวิชา เกษตรเท่านั้น การบูรณาการในวิถีชีวิตนับเป็นสิ่งสำคัญ ถ้าครูได้รับการอบรมได้รับความรู้ที่ชัดเจน การนำไปประยุกต์ใช้หรือบูรณาการ เพื่อถ่ายทอดให้กับผู้เรียนน่าจะส่งผลในทางบวกที่ชัดเจนกว่าในปัจจุบัน

การศึกษาวิจัยที่ควรได้รับการส่งเสริมเพื่อความมั่นคงของการปฏิบัติใช้แนวคิดตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ 1) บทบาทของศาสนาและวัฒนธรรมที่มีผลต่อระบบคตินของนักเรียนและเยาวชนของชาติ ในปัจจุบัน 2) ลักษณะการถ่ายทอด วัฒนธรรม ภูมิปัญญาของครอบครัวในปัจจุบัน และ ความเชื่อมโยงกับพฤติกรรม และการเรียนรู้ของเด็ก และเยาวชนในปัจจุบัน 3) การประเมินวิธีคิดและการมีภูมิคุ้มกันของครูและสมาชิกในสังคมปัจจุบันเพื่อเชื่อมโยงกระบวนการและผลลัพธ์ภายใต้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- ส่งเสริมให้มีรายการโทรทัศน์เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง และมีช่วงเวลาที่เหมาะสม เนื้อหาครอบคลุม การสร้างคุณธรรมจริยธรรม จิตสำนึก สาธารณะการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ฟื้นฟูวัฒนธรรม พัฒนาทักษะวิชาชีพ เป็นต้น

- ส่งเสริมการเป็นเครือข่าย การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเปิดโอกาสให้ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และศึกษาบทเรียนที่เป็นแบบอย่างที่ดีของกรณีศึกษา ที่มีโครงสร้างการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ที่เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและคงอยู่อย่างยั่งยืน เพื่อการขยายผลที่มีประสิทธิภาพและมั่นคงต่อไป

2) **อรรถพล อนันตวรสกุล (2552) เรื่อง การสังเคราะห์และนำเสนอรูปแบบ การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนการสอน** สรุปลสาระ สำคัญได้ดังนี้

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์บทเรียน และนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนการสอน

ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาที่มีการจัดดำเนินการอยู่ในโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ประกอบด้วย การบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การบูรณาการในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการบูรณาการในการบริหารจัดการศึกษา ทั้งนี้การบูรณาการในการจัดเรียนการสอนพบทั้งในขั้นตอนการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนและขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน 2) การนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนการสอน ทำโดยการสังเคราะห์บทเรียนในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ร่วมกับแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ของ แครทวอล พระพรหมคุณาภรณ์ และสุมน อมรวิวัฒน์ สรุปลงได้เป็นขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การเผชิญสถานการณ์ใหม่ ขั้นที่ 2 การกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติ ขั้นที่ 3 ขั้นการแก้ปัญหาจนเกิดการตระหนักในคุณค่า ขั้นที่ 4 การถอดบทเรียนด้วยหลักคิด 3 ห่วง 2 เงื่อนไข และขั้นที่ 5 การสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจนเกิดเป็นลักษณะนิสัย

การสังเคราะห์งานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ทั้ง 2 เรื่องดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นบทบาทของการจัดการศึกษาในโรงเรียน ในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปดำเนินการในโรงเรียนได้อย่างหลากหลาย อีกทั้งทำให้ได้ทราบลักษณะและผลลัพธ์ของการดำเนินการได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับการดำเนินการศึกษาวิจัยในบริบทที่เกี่ยวข้องต่อไป

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน มีดังนี้

1) **จตุพร ศิลาเดช (2543)** ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสารภี อำเภอพร้าว และอำเภอเมือง จำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบวัดคุณธรรมพื้นฐาน และแบบสอบถามเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมภายในบ้าน โรงเรียนและสังคม วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์และการถดถอยพหุนิยมแบบสเต็ปไวส์ (Stepwise) พบว่าคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนมีระดับสูง

2) กัลยา ศรีปาน (2546) ได้ทำการศึกษา “คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนบุญเลิศอนุสรณ์” ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบุญเลิศอนุสรณ์ โดยภาพรวมองค์ประกอบด้านความใฝ่รู้ ด้านการประหยัด ด้านความสามัคคี ด้านความเสียสละ ด้านความเมตตากรุณา ด้านการตรงต่อเวลา อยู่ในระดับปานกลาง องค์ประกอบด้านความขยัน ความมีระเบียบวินัย ด้านความกตัญญู ด้านความเป็นผู้มีวิถึวัฒนธรรมและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี อยู่ในระดับสูง ส่วนด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม อยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนหญิงมีคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างจากนักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญ .05 โดยนักเรียนหญิงจะมีคุณธรรมสูงกว่านักเรียนชาย และนักเรียนที่ระดับชั้นแตกต่าง ก็มีคุณธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 โดยนักเรียนในระดับชั้นสูงกว่านักเรียนระดับชั้นต่ำกว่า ทั้งนี้ ได้มีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารและครูในโรงเรียนบุญเลิศอนุสรณ์ หากพบว่าคุณธรรมจริยธรรมด้านใดน้อยก็ต้องรีบทำการปรับปรุงแก้ไขโดยเร็ว ส่วนคุณธรรมจริยธรรมด้านใดมาก ก็จะต้องผดุงรักษาไว้เพื่อเป็นภาพลักษณ์ของโรงเรียนตั้งปรัชญาที่ว่า "เรียนดี วินัยเด่น เน้นคุณธรรม นำชุมชน"

3) สุมาลี ภูผาลา (2547) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 235 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ สำหรับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการคิดหาเหตุผลเพื่อเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนดให้ในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ได้แก่ การยึดหลักให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก (Kohlberg) 6 ชั้น

4) ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ (2550: 131-140) เรื่อง วิถีใหม่แห่งการพัฒนา: วิธีวิทยาศึกษาสังคมไทย ได้เสนอให้มีการสร้างขบวนการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยได้อำงอิงกิจกรรมที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เริ่ม

สร้างกระบวนการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพอเพียงแต่ใช้เวลาไม่ถึงสองปียังไม่เพียงพอ จึงได้เสนอให้ 1. สร้างจากการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2. พัฒนาแนวคิดขององค์ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. พัฒนาการกระบวนการเรียนรู้และการประยุกต์ใช้ในระดับชุมชน 4. เชื่อมโยงเครือข่ายการพัฒนาชุมชนพอเพียงกับภาคประชาสังคม ในประเด็นเกี่ยวกับองค์ความรู้ แผนงานพัฒนาวิชาการและการส่งเสริมการวิจัย โดยมุ่งเน้นการสนับสนุนการวิจัยเชิงนโยบาย เพื่อเสนอทางเลือกที่หลากหลายของแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และให้มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ในภูมิภาคที่หลากหลายของภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ นอกจากนี้ ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ ยังชี้ให้เห็นลักษณะเด่นของการวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงว่าควรจะเป็นแนวใหม่ด้าน 1. ปัญหาด้านเศรษฐกิจสังคมที่เกิดในชุมชน จึงต้องมีการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาชุมชน 2. จุดมุ่งหมายของ การวิจัยคือ ความต้องการในการสร้างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปปรับใช้กับชุมชน 3. ให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วม 4. มุ่งเฉพาะสมาชิกที่ทำการผลิตที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ 5. มุ่งสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ชุมชนในด้านพลังความสามารถของตนเอง 6. มีการเรียนรู้ร่วมกันโดยชุมชนเป็นนักวิจัยเช่นเดียวกัน 7. มุ่งเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ให้เข้าสู่หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 8. ต้องตอบสนองความต้องการ ความนึกคิด ความใฝ่ฝัน ความเชื่อ และวัฒนธรรมชุมชน

5) เอื้อบุญ ที่พึ่ง เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2553: บทคัดย่อ) สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยวิเคราะห์คุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบันตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ นำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ตรวจสอบยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสมุทรสงคราม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เพื่อเก็บข้อมูลคือผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 2 คน ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง คือรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 20 แห่ง และผู้เชี่ยวชาญประชุมระดมสมองจำนวน 15 คน

การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจ ศึกษาจากเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจพอเพียง การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามคุณลักษณะนักศึกษาในสภาพปัจจุบันสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในคุณลักษณะความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันโดยมีคุณธรรม และความรู้เป็นเงื่อนไขในด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ จากผู้บริหารและผู้ใช้บัณฑิต เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อม (SWOT analysis) คุณลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในสภาพปัจจุบัน และกำหนดยุทธศาสตร์ด้วยเทคนิค (TOWS matrix) นำสู่การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการวิจัยพบว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบการพอเพียง 1.1 ยุทธศาสตร์รอง เร่งรัดพัฒนานักศึกษาให้มีภาวะผู้นำตามแนวทางคุณธรรมนำความรู้ให้เป็นเงื่อนไขสู่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 1.2 ยุทธศาสตร์รอง เร่งส่งเสริมกิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพหรือสหกิจศึกษา 1.3 ยุทธศาสตร์รองเร่งพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างความยั่งยืนของความพอเพียง 2.1 ยุทธศาสตร์รองเร่งสร้างความตระหนักคิด นิยมไทย ใช้ของไทย ใช้จ่ายพอเพียง 2.2 ยุทธศาสตร์รอง การพัฒนาภาวะผู้นำ บุคคลต้นแบบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2.3 ยุทธศาสตร์รอง การสร้างสังคมชุมชนพอเพียงในมหาวิทยาลัย

จากการศึกษางานวิจัยนี้ สรุปได้ว่า การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม เป็นการสร้างสติ สมาธิ และแรงจูงใจฝึกฝนตนเองให้แสวงหาความรู้อยู่เสมอ สร้างความมั่นใจในตนเอง สร้างกระบวนการคิดที่ใช้เหตุผลพัฒนาความเป็นตัวเอง พัฒนาระบบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนำความรู้ให้แก่นักเรียนประถมศึกษา

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่องกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 วัตถุประสงค์

1. ศึกษากรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา
2. วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา
3. พัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประชากรในการวิจัยนี้ได้แก่ โรงเรียนรัฐบาลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากทั่วประเทศ 183 เขต มีโรงเรียนในสังกัด 28,566 แห่ง (ข้อมูล ณ วันที่ 10 เมษายน 2557) และผู้ให้ข้อมูลครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียนประถมศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ ได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยแยกกลุ่มประชากรออกเป็นกลุ่มประชากรย่อยๆ หรือแบ่งชั้นภูมิก่อน โดยหน่วยประชากรเป็นโรงเรียนประถมศึกษา และแบ่งออกตามเขตภูมิภาคของประเทศที่มีจำนวน 4 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออก จากการสุ่มเขตพื้นที่และจังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่ จากนั้นสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (Yamane, 1970) เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนและวิธีการทางการวิจัยการศึกษา ผู้วิจัยใช้สูตรในการคำนวณเพื่อสุ่มตัวอย่างได้ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

แทนค่า	
n	= $\frac{28,566}{1+28,566(0.05)^2}$
n	= 395 โรงเรียน

เมื่อ N คือ ขนาดประชากรทั้งหมด

n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

e คือ ความคลาดเคลื่อน

จากการสุ่มตัวอย่าง โรงเรียนรัฐบาลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 395 โรงเรียน

3.3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) (Creswell, John W. (2009); ศิริเดช สุชีวะ, 2555) ประกอบด้วยวิธีเชิงปริมาณ (Quantitative Method) และวิธีเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) โดยการออกแบบวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อตอบคำถามวิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากหลายแห่ง หลายวิธีการ ด้วยการใช้วิธีเชิงปริมาณในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และทำการศึกษาเชิงคุณภาพในขั้นตอนการจัดทำกลยุทธ์ เพื่อตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องโดยมีวิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ซึ่งเป็นกรอบแนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน คุณลักษณะ และวิธีการของการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมทั้งในและต่างประเทศ เพื่อลดปัญหาคอร์รัปชัน โดยการมีการดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์และสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมทั้งในและต่างประเทศ

2. ศึกษาข้อมูลจากจากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในต่าง ำ ง ป ร ะ เ ท ศ โดยการเดินทางไปศึกษาเกี่ยวกับ โครงสร้าง ระบบ กลไก ในการการนำนโยบายสู่การปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง

ทางคุณธรรมจริยธรรมในต่างประเทศที่มีกรณีศึกษาที่เป็นเลิศ เช่น ฟินแลนด์ เดนมาร์ก สวีเดน และ สิงคโปร์ เป็นต้น

3. ประเมินกรอบแนวคิดโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา ด้านการบริหารโรงเรียน ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 10 คน

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

1. กำหนดประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่โรงเรียนรัฐบาลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากทั่วประเทศ 183 เขต ใน 4 ภาคมีโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัด 28,566 แห่ง (ข้อมูล ณ วันที่ 10 เมษายน 2557) การกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนกรุงเทพมหานครและภูมิภาคต่าง ๆ 4 ภาคตามเขตการปกครอง ของกระทรวงมหาดไทย เนื่องจากแต่ละภูมิภาคและกรุงเทพมหานครมีบริบทที่แตกต่างกัน อย่างชัดเจน สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนในกรุงเทพมหานครและภูมิภาคต่าง ๆ 4 ภาค ดังแสดง ในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	จำนวนประชากร (โรงเรียน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (โรงเรียน)
กรุงเทพมหานคร	37	1
ภาคเหนือ	6,416	91
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	10,880	153
ภาคกลาง	6,740	95
ภาคใต้	3,939	55
รวม	28,566	395

1.2 กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ ได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) จากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane, (1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง 395 โรงเรียน

1.3 ในแต่ละโรงเรียนจะส่งแบบสอบถามถึง ผู้ให้ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) ผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ/หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 2) หัวหน้ากลุ่มทุกกลุ่มสาระวิชา 3) ครู โรงเรียนละ 4 คนที่มีประสบการณ์ทำงานในโรงเรียนนั้นๆ อย่างน้อย 1 ปี การศึกษา

4) ผู้ปกครอง โรงเรียนละ 3 คน ที่มีนักเรียนในปกครองกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนนั้น ๆ อย่างน้อย 1 ปีการศึกษา 5) นักเรียน โรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย ประธานนักเรียนและกรรมการนักเรียน

2. จัดทำเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

2.2 ข้อมูลพื้นฐานจำแนกตาม ตำแหน่งปัจจุบัน เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษาแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมของนักเรียนประถมศึกษาที่มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 อันดับ โดยใช้รูปแบบการให้ตอบข้อมูลแบบตอบสนองคู่ (Dual-Response Format)

2.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

3. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิดำเนินการดังนี้

3.1 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารโรงเรียน ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 13 คน

3.2 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปแก้ไขปรับปรุงข้อคำถาม

3.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ จำนวน 30 คน

3.4 นำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามมาวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ก่อนนำไปใช้

4. เก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยติดต่อกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในระดับสำนักงานเขตพื้นที่ และโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย

4.2 ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ถึงผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทางไปรษณีย์ และขอความอนุเคราะห์จากทางโรงเรียนให้ส่งคืนแบบสอบถามทางไปรษณีย์

4.3 ตรวจสอบจำนวนแบบสอบถามและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

5. วิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ และร้อยละ

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่เป็นไปได้และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ทั้งในการวิเคราะห์ภาพรวม และการจำแนกตามภูมิภาค สังกัด ขนาด และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6. ศึกษาข้อมูลจากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในประเทศ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้าง ระบบ กลไก ในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร และการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี เช่น โรงเรียนสุจริต โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง และโรงเรียนวิถีพุทธ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามของการบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

1. วิเคราะห์จัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยการนำค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน สภาพที่เป็นไปได้ และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มาวิเคราะห์ PNI_{modified}

2. จัดกลุ่มความต้องการจำเป็น และวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ (Matrix Analysis) และพิจารณาค่าดัชนี PNI_{modified}

3. นำข้อมูลการวิจัย จากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม ในรูปแบบ SWOT Matrix เพื่อนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์บริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

4. วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม ของ Best Practice เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดเป็นกลยุทธ์บริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

1. ร่างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา (ฉบับที่ 1) โดยใช้ SWOT Matrix และ Best Practice ดำเนินการดังนี้

- 1.1 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทำ PNI_{modified} และ SWOT Matrix
- 1.2 กำหนดร่างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา (ฉบับที่ 1) โดยใช้ TOWS Matrix และ Best Practice
2. ตรวจสอบประเมินและปรับปรุงร่างกลยุทธ์ (ฉบับที่ 2) โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake Holder) เป็นรายบุคคล ดำเนินการดังนี้
 - 2.1 สอบถามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นรายบุคคล จำนวน 30 คน เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม
 - 2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามมาวิเคราะห์เนื้อหา ปรับปรุงและพัฒนา กลยุทธ์เป็นร่างกลยุทธ์ (ฉบับที่ 2)
3. ตรวจสอบประเมินและปรับปรุงร่างกลยุทธ์ (ฉบับที่ 3) โดยใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ดำเนินการดังนี้
 - 3.1 จัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 15 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์ (ฉบับที่ 2)
 - 3.2 จัดทำร่างกลยุทธ์ (ฉบับที่ 3) และตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์ (ฉบับที่ 3) โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ
 - 3.3 นำผลการสนทนากลุ่มมาปรับปรุงแก้ไขกลยุทธ์ตามที่ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม เสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไข เพื่อจัดทำเป็นกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา (ฉบับสมบูรณ์)
4. ตรวจสอบ ปรับปรุงและจัดทำกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา (ฉบับสมบูรณ์) โดยนำเสนอกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลักและที่ปรึกษาร่วม เพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข และภายหลังจัดทำเอกสารกลยุทธ์เสร็จสมบูรณ์ จะได้เผยแพร่กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาต่อไป

โดยผู้วิจัยได้แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัยแผนภาพที่ 4 ขั้นตอนการวิจัย การดำเนินการ และผลที่ได้รับ ดังนี้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ และการวิเคราะห์ค่าสถิติโดยใช้โปรแกรม MPlus และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ซึ่งเป็นข้อมูลจากคำถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะ และการศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) ในประเทศไทยและประเทศฟินแลนด์ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลการสูญหายในแบบสอบถามทุกชุดพบว่ามีความถี่ร้อยละ 6 โดยเป็น Missing At Random (MAR) คือ ข้อมูลสูญหายโดยไม่เป็นระบบ ผู้วิจัยจึงแทนค่าข้อมูลด้วยวิธี Series Mean และ นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ประการ ดังนี้ 1. ศึกษากรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา 2. วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา 3. พัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ศึกษากรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

4.2 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

4.3 พัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ดังนี้

4.3.1 ร่างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาฉบับที่ 1

4.3.2 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ฉบับที่ 1

4.3.3 ปรับปรุงร่างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา เป็นฉบับที่ 2

4.3.4 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียน เสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ฉบับที่ 2

4.3.5 ปรับปรุงกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา เป็นฉบับสมบูรณ์

รายละเอียดแต่ละตอนมีดังต่อไปนี้

4.1 ศึกษากรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

ผลการประเมินกรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการประเมินออกเป็น 3 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ผลการวิเคราะห์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้แบบสอบถาม

องค์ประกอบที่ 2 ผลการวิเคราะห์กระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้แบบสอบถาม

องค์ประกอบที่ 3 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้แบบสอบถาม

การศึกษาวิเคราะห์การประเมินกรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างถามความเห็นผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 13 ท่าน โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านการบริหารการศึกษา 2. ด้านคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน 3. ด้านการวิจัย 4. ด้านการบริหารโรงเรียนที่มีความโดดเด่นทางคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขปรับปรุงพัฒนาองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ผลการศึกษาวิเคราะห์ประเมินกรอบแนวคิด ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ผลการศึกษาวิเคราะห์การประเมินกรอบแนวคิดของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

องค์ประกอบ/คุณลักษณะ	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ (n=13)			
	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การบริหารโรงเรียน ประกอบด้วย	13	100	0	0
1.1 ขอบข่ายและภารกิจการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย	8	62	5	38
1.1.1 การบริหารวิชาการ	13	100	0	0
- การพัฒนาหลักสูตร	13	100	0	0
- การจัดการเรียนการสอน	13	100	0	0
- การวัดประเมินผล	13	100	0	0
1.1.2 การบริหารทั่วไป	13	100	0	0
- กิจกรรมนักเรียน	13	100	0	0
- การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	13	100	0	0
1.2 กระบวนการบริหารเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย	13	100	0	0
1.2.1 การวางแผน (Planning)	13	100	0	0
1.2.2 การนำแผนสู่การปฏิบัติ (Implementation)	13	100	0	0
1.2.3 การประเมินผล (Evaluation)	13	100	0	0
2. การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย	13	100	0	0
2.1 การพัฒนาด้านสติปัญญา	13	100	0	0
2.1.1 การบูรณาการเข้ากับหลักสูตรแกนกลาง	13	100	0	0
2.1.2 การพัฒนาผู้บริหารและบุคลากร	13	100	0	0
2.1.3 การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธกิจของโรงเรียน	13	100	0	0
2.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	13	100	0	0
2.2.1 การสร้างความสัมพันธ์	13	100	0	0
2.2.2 การสร้างแรงจูงใจภายใน	13	100	0	0
2.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริม	13	100	0	0
ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม				

องค์ประกอบ/คุณลักษณะ	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ (n=13)			
	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
2.3 การอบรมสั่งสอน	13	100	0	0
2.3.1 การเป็นแบบอย่าง	13	100	0	0
2.3.2 การสอนโดยตรง	13	100	0	0
2.3.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน	13	100	0	0
3. ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	13	100	0	0
ประกอบด้วย				
3.1 ความมีสำนึก	13	100	0	0
3.2 ความซื่อสัตย์	13	100	0	0
3.3 ความรับผิดชอบ	13	100	0	0
3.4 ความยุติธรรม	13	100	0	0
3.5 ความพอเพียง	13	100	0	0
3.6 ความเมตตา	13	100	0	0
3.7 จิตสาธารณะ	13	100	0	0

องค์ประกอบที่ 1 ผลการวิเคราะห์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้แบบสอบถาม

จากตารางที่ 14 พบว่า การบริหารโรงเรียนมีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 ประกอบด้วยขอบข่ายและภารกิจการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 62.00 โดยควรเพิ่มขอบข่ายและภารกิจการบริหารให้ครบทั้ง 4 ด้าน ซึ่งกรอบแนวคิดเดิมประกอบด้วย 1) การบริหารวิชาการ มีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 และการวัดประเมินผล มีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 และ 2) การบริหารทั่วไป มีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 ได้แก่ กิจกรรมนักเรียน มีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 และการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม มีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 ดังนั้นควรเพิ่มการบริหารงบประมาณและการบริหารงานบุคคล เนื่องจากการบริหารงบประมาณมีความจำเป็นในการตรวจสอบความโปร่งใสตรวจสอบได้ของการดำเนินการบริหารด้านงบประมาณ รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาบุคลากรและการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม

ต่าง ๆ โดยผู้วิจัยได้พัฒนารอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ดังรายละเอียดในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ผลการปรับตามผลการวิเคราะห์การประเมินกรอบแนวคิดของการบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา
1. การบริหารโรงเรียน
1.1 ขอบข่ายการบริหารโรงเรียน
1.1.1 การบริหารวิชาการ <ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาหลักสูตร - การจัดการเรียนการสอน - การวัดประเมินผล
1.1.2 การบริหารงบประมาณ
1.1.3 การบริหารงานบุคคล
1.1.4 การบริหารทั่วไป <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมนักเรียน - การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
1.2 กระบวนการบริหาร PIE Cycle
1.2.1 การวางแผน (Planning Phase)
1.2.2 การนำแผนสู่การปฏิบัติ (Implementation Phase)
1.2.3 การประเมินผล (Evaluation Phase)
2. การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม
2.1 การพัฒนาด้านสติปัญญา
2.1.1 การบูรณาการเข้ากับหลักสูตรแกนกลาง
2.1.2 การพัฒนาผู้บริหารและบุคลากร
2.1.3 การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธกิจของโรงเรียน
2.2 การพัฒนาด้านเจตคติ
2.2.1 การฝึกทักษะทางสังคม-อารมณ์ของนักเรียน
2.2.2 การสร้างความสัมพันธ์
2.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม
2.3 การอบรมสั่งสอน
2.3.1 การเป็นแบบอย่าง

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา
2.3.2 การสอนโดยตรง
2.3.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน
3. ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม
3.1 ความมีสำนึก
3.2 ความซื่อสัตย์
3.3 ความรับผิดชอบ
3.4 ความยุติธรรม
3.5 ความพอเพียง
3.6 ความเมตตา
3.7 จิตสาธารณะ

4.2 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์จากสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียน แบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่

4.2.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนและผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2.2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

4.2.3 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

4.2.4 ระดับความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

4.2.5 ค่าความถี่ของข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

รายละเอียดแต่ละตอนมีดังต่อไปนี้

4.2.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนและผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 16-17

ตารางที่ 16 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(N=332)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
1. สังกัด		
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	332	83.0
2. ขนาด		
- ขนาดเล็ก (นักเรียนไม่เกิน 300 คน)	250	75.3
- ขนาดกลาง (นักเรียน 301-1,000 คน)	62	18.7
- ขนาดใหญ่ (นักเรียน 1,001 คน ขึ้นไป)	20	6.0
รวม	332	100
3. ภูมิภาค		
- ภาคเหนือ	68	20.5
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	125	37.6
- ภาคกลาง	88	26.5
- ภาคใต้	51	15.4
รวม	332	100

จากตารางที่ 16 พบว่า จำนวนของแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวน 332 โดยคิดเป็นร้อยละ 83.0 จากจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 400 โรงเรียน เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กมากที่สุด (ร้อยละ 75.3) รองลงมา คือ ขนาดกลาง (ร้อยละ 18.7) และขนาดใหญ่มีกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนน้อยที่สุด (ร้อยละ 6.0) เมื่อพิจารณาตามที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด (ร้อยละ 37.6) รองลงมา คือ ภาคกลาง (ร้อยละ 26.5) รองลงมา คือ ภาคเหนือ (ร้อยละ 20.5) และภาคใต้มีกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนน้อยที่สุด (ร้อยละ 15.4)

ตารางที่ 17 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

(N=1,328)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
- ผู้อำนวยการโรงเรียน	332	25.0
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	332	25.0
- ครูประจำชั้น	332	25.0
- ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	332	25.0
2. เพศ		
- ชาย	839	63.1
- หญิง	483	36.4
- ไม่ระบุ	6	0.5
3. อายุ		
- น้อยกว่า 30 ปี	74	5.6
- 30-39 ปี	308	23.2
- 40-49 ปี	189	14.2
- 50-60 ปี หรือมากกว่า	750	56.5
- ไม่ระบุ	7	0.5
4. วุฒิการศึกษา		
- ปริญญาตรี	577	43.4
- ปริญญาโท	644	48.5
- ปริญญาเอก	35	2.7
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	60	4.5
- ไม่ระบุ	12	0.9
5. ประสบการณ์ในการทำงาน		
- น้อยกว่า 10 ปี	132	9.9
- 10-19 ปี	189	14.2
- 20-29 ปี	217	16.4
- ตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป	499	37.6
- ไม่ระบุ	291	21.9

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
6. ประสบการณ์บริหาร		
- น้อยกว่า 10 ปี	275	20.7
- 10-19 ปี	201	15.1
- มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	160	12.0
- ไม่ระบุ	692	52.1

จากตารางที่ 17 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 4 ตำแหน่ง คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวนเท่ากัน คือ 332 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 เท่ากันทั้ง 4 ตำแหน่ง โดยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 63.1) และมีอายุ 50 ปีขึ้นไปมากที่สุด (ร้อยละ 56.5) เมื่อพิจารณาระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโท (ร้อยละ 48.5) รองลงมา คือ ปริญญาตรี (ร้อยละ 43.4) ต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 4.5) และปริญญาเอก (ร้อยละ 2.7) ตามลำดับ ในด้านประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไปมากที่สุด (ร้อยละ 37.6) รองลงมา คือ 20-29 ปี (ร้อยละ 16.4) 10-19 ปี (ร้อยละ 14.2) และน้อยกว่า 10 ปี (ร้อยละ 9.9) เมื่อพิจารณาด้านประสบการณ์บริหาร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามด้านประสบการณ์บริหารน้อยกว่า 10 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 20.7) รองลงมา คือ 10-19 ปี (ร้อยละ 15.1) และมากกว่า 20 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 12.0) ตามลำดับ

4.2.2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยนำเสนอการวิเคราะห์ในระดับภาพรวมและวิเคราะห์รายด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในระดับภาพรวม นำเสนอตารางที่ 18-19

ตารางที่ 18 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดยภาพรวม

(n=1,328)

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
การบริหารโรงเรียน	3.127	0.273	ปานกลาง		4.574	0.469	มากที่สุด	
1. การบริหารวิชาการ	3.188	0.347	ปานกลาง	2	4.574	0.518	มากที่สุด	3
2. การบริหารงบประมาณ	3.116	0.290	ปานกลาง	3	4.514	0.493	มากที่สุด	4
3. การบริหารงานบุคคล	2.844	2.844	ปานกลาง	4	4.608	0.491	มากที่สุด	1
4. การบริหารทั่วไป	3.214	0.360	ปานกลาง	1	4.586	0.500	มากที่สุด	2

จากตารางที่ 18 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.127$, S.D. = 0.273) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทั้ง 4 ด้านมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน โดยการบริหารงานทั่วไปมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.214$, S.D. = 0.360) รองลงมา คือ การบริหารวิชาการ ($\bar{X} = 3.188$, S.D. = 0.347) และการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X} = 3.116$, S.D. = 0.290) ตามลำดับ ส่วนการบริหารงานบุคคล พบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.844$, S.D. = 2.844)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.574$, S.D. = 0.469) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทั้ง 4 ด้านมีสภาพพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยการบริหารงานบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.608$, S.D. = 0.491) รองลงมา คือ การบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.586$, S.D. = 0.500) การบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.574$, S.D. = 0.518) และการบริหารงานงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.514$, S.D. = 0.493)

ตารางที่ 19 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของกระบวนการบริหาร โดยภาพรวม

(n=1,328)

กระบวนการบริหาร โรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
กระบวนการบริหาร PIE	3.112	0.273	ปานกลาง		4.580	0.467	มากที่สุด	
1. การวางแผน	3.081	0.277	ปานกลาง	2	4.607	0.456	มากที่สุด	1
2. การนำแผนสู่ การปฏิบัติ	3.216	0.357	ปานกลาง	1	4.573	0.478	มากที่สุด	2
3. การประเมินผล	3.038	0.323	ปานกลาง	3	4.559	0.488	มากที่สุด	3

จากตารางที่ 19 พบว่า สภาพปัจจุบันของกระบวนการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.112$, S.D. = 0.273) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทั้ง 3 ด้านมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยการนำแผนสู่การปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.126$, S.D. = 0.357) รองลงมา คือ การประเมินผล ($\bar{X} = 3.038$, S.D. = 0.323) และการวางแผน ($\bar{X} = 3.081$, S.D. = 0.277) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของกระบวนการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.580$, S.D. = 0.467) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทั้ง 3 ด้านมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยการวางแผนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.607$, S.D. = 0.456) รองลงมา คือ การนำแผนสู่การปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.573$, S.D. = 0.478) และการประเมินผล ($\bar{X} = 4.559$, S.D. = 0.488) ตามลำดับ

การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในในระดับภาพรวมของ 3 องค์ประกอบ นำเสนอดังตารางที่ 20-21

ตารางที่ 20 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวม

(n=1,328)

กระบวนการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
กระบวนการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	3.138	0.281	ปานกลาง		4.555	0.475	มากที่สุด	
1. การพัฒนา ด้านสติปัญญา	3.053	0.288	ปานกลาง	3	4.554	0.472	มากที่สุด	2
2. การพัฒนาด้านเจตคติ	3.201	0.311	ปานกลาง	1	4.562	0.474	มากที่สุด	1
3. การอบรมสั่งสอน	3.160	0.349	ปานกลาง	2	4.548	0.486	มากที่สุด	3

จากตารางที่ 20 พบว่า สภาพปัจจุบันของกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.138$, S.D. = 0.281) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทั้ง 3 ด้านมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยการพัฒนาด้านเจตคติมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.201$, S.D. = 0.311) รองลงมา คือ การอบรมสั่งสอน ($\bar{X} = 3.160$, S.D. = 0.349) และการพัฒนาด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 3.053$, S.D. = 0.288) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.555$, S.D. = 0.475) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทั้ง 3 ด้านมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยการพัฒนาด้านเจตคติมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.562$, S.D. = 0.474) รองลงมา คือ การพัฒนาด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 4.554$, S.D. = 0.472) และการอบรมสั่งสอน ($\bar{X} = 4.548$, S.D. = 0.486) ตามลำดับ

ตารางที่ 21 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมและความยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โดยภาพรวม

(n=1,328)

ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม 7 ด้าน	3.546	0.850	ปานกลาง		4.660	0.549	มากที่สุด	
1.1 ความมีสำนึก	3.331	0.815	ปานกลาง	6	4.643	0.532	มากที่สุด	6
1.2 ความซื่อสัตย์	3.432	0.859	ปานกลาง	5	4.668	0.548	มากที่สุด	3
1.3 ความรับผิดชอบ	3.700	0.869	มาก	3	4.646	0.578	มากที่สุด	5
1.4 ความยุติธรรม	3.819	0.900	มาก	2	4.680	0.545	มากที่สุด	2
1.5 ความพอเพียง	3.111	0.851	ปานกลาง	7	4.660	0.539	มากที่สุด	4
1.6 ความเมตตา	3.833	0.811	มาก	1	4.689	0.550	มากที่สุด	1
1.7 ความมี จิตสาธารณะ	3.598	0.793	มาก	4	4.641	0.597	มากที่สุด	7
2. ความยึดมั่นใน คุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน	2.673	0.550	ปานกลาง		4.679	0.560	มากที่สุด	
2.1 นักเรียนสามารถ แยกแยะสิ่งที่ดีและไม่ ดีได้	2.856	0.845	ปานกลาง	1	4.659	0.576	มากที่สุด	3
2.2 นักเรียนปฏิบัติ ตนโดยยึดมั่นใน คุณธรรมจริยธรรม อย่างเคร่งครัด แม้จะ ทำให้ลำบากหรือเสีย ประโยชน์	2.618	0.878	ปานกลาง	2	4.688	0.568	มากที่สุด	2

ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
2.3 นักเรียนปฏิบัติ ตนในสิ่งที่ตั้งมอย่าง เปิดเผย โดยปฏิบัติทั้ง ต่อหน้าและลับหลัง ผู้อื่น	2.544	0.951	ปานกลาง	3	4.689	0.567	มากที่สุด	1

จากตารางที่ 21 พบว่า สภาพปัจจุบันของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 3.546$, S.D. = 0.850) และความยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($\bar{X} = 2.673$, S.D. = 0.550) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม พบว่า ความเมตตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.833$, S.D. = 0.811) รองลงมา คือ ความยุติธรรม ($\bar{X} = 3.819$, S.D. = 0.900) และความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.700$, S.D. = 0.869) ตามลำดับ โดยความพอเพียงมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.111$, S.D. = 0.851) และเมื่อพิจารณารายด้านของความยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน พบว่า นักเรียนสามารถแยกแยะสิ่งที่ดีและไม่ดีได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.856$, S.D. = 0.845) รองลงมาคือ นักเรียนปฏิบัติตนโดยยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมอย่างเคร่งครัด แม้จะทำให้ลำบากหรือเสียประโยชน์ ($\bar{X} = 2.618$, S.D. = 0.878) และนักเรียนปฏิบัติตนในสิ่งที่ตั้งมอย่างเปิดเผย โดยปฏิบัติทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น ($\bar{X} = 2.544$, S.D. = 0.951) ตามลำดับ

สภาพพึงประสงค์ของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.660$, S.D. = 0.549) และความยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($\bar{X} = 4.679$, S.D. = 0.560) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม พบว่า ความเมตตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.689$, S.D. = 0.550) รองลงมา คือ ความยุติธรรม ($\bar{X} = 4.680$, S.D. = 0.545) และความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 4.668$, S.D. = 0.548) ตามลำดับ โดยความมีจิตสาธารณะมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.641$, S.D. = 0.597) และเมื่อพิจารณารายด้านของความยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน พบว่า นักเรียนปฏิบัติตนในสิ่งที่ตั้งมอย่างเปิดเผย โดยปฏิบัติทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.689$, S.D. = 0.567) รองลงมา คือ นักเรียนปฏิบัติตนโดยยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมอย่างเคร่งครัด แม้จะทำให้ลำบากหรือเสียประโยชน์ ($\bar{X} = 4.688$, S.D. = 0.568) และ นักเรียนสามารถแยกแยะสิ่งที่ดีและไม่ดีได้ ($\bar{X} = 4.659$, S.D. = 0.576) ตามลำดับ

การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของการบริหารงานวิชาการ นำเสนอดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของการบริหารวิชาการ

(n=1,328)

การบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
■ การบริหารวิชาการ	3.190	0.350	ปานกลาง		4.570	0.520	มากที่สุด	
1. ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม 7 ด้าน	3.130	0.340	ปานกลาง		4.568	0.521	มากที่สุด	
1.1 ความมีสำนึก	2.991	0.430	ปานกลาง	7	4.569	0.521	มากที่สุด	7
1.2 ความซื่อสัตย์	3.121	0.445	ปานกลาง	4	4.607	0.516	มากที่สุด	2
1.3 ความรับผิดชอบ	3.188	0.478	ปานกลาง	3	4.588	0.546	มากที่สุด	5
1.4 ความยุติธรรม	3.285	0.457	ปานกลาง	1	4.575	0.569	มากที่สุด	6
1.5 ความพอเพียง	3.027	0.460	ปานกลาง	6	4.600	0.512	มากที่สุด	4
1.6 ความเมตตา	3.075	0.462	ปานกลาง	5	4.616	0.506	มากที่สุด	1
1.7 ความมีจิตสาธารณะ	3.205	0.454	ปานกลาง	2	4.602	0.494	มากที่สุด	3
2. การเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมมี 3 วิธี	3.250	0.414	ปานกลาง		4.490	0.520	มากที่สุด	
2.1 การพัฒนาด้าน สติปัญญา	3.194	0.392	ปานกลาง	3	4.557	0.526	มากที่สุด	2
2.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	3.282	0.419	ปานกลาง	1	4.566	0.518	มากที่สุด	1
2.3 การอบรมสั่งสอน	3.268	0.431	ปานกลาง	2	4.537	0.568	มากที่สุด	3

จากตารางที่ 22 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ด้านการบริหารวิชาการโดยภาพรวม

อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.190$, S.D. = 0.350) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการบริหารวิชาการ ทั้ง 2 ด้าน พบว่า ความเข้มแข็งทางคุณธรรม 7 ด้าน มีการบริหารในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.130$, S.D. = 0.340) และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มีการบริหารในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.250$, S.D. = 0.414)

เมื่อพิจารณารายด้านของความเข้มแข็งทางคุณธรรม พบว่า คุณธรรมจริยธรรมทั้ง 7 ด้าน มีการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง โดยความยุติธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.285$, S.D. = 0.457) รองลงมาคือ ความมีจิตสาธารณะ ($\bar{X} = 3.205$, S.D. = 0.454) และความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.188$, S.D. = 0.478) ตามลำดับ ส่วนความมีสัจจะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดจากทั้ง 7 ด้าน ($\bar{X} = 2.991$, S.D. = 0.430) ส่วนรายด้านของการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม พบว่า วิธีการเสริมสร้างมีการบริหารในระดับปานกลางโดยวิธีการพัฒนาด้านเจตคติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.282$, S.D. = 0.419) รองลงมาคือ วิธีการอบรมสั่งสอน ($\bar{X} = 3.268$, S.D. = 0.431) และวิธีการพัฒนาด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 3.194$, S.D. = 0.392) ตามลำดับ

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ด้านการบริหารวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.570$, S.D. = 0.520) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการบริหารวิชาการทั้ง 2 ด้าน พบว่า ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม 7 ด้าน มีการบริหารในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.568$, S.D. = 0.521) และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มีการบริหารโรงเรียนในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 4.490$, S.D. = 0.520) และเมื่อพิจารณารายด้านของความเข้มแข็งทางคุณธรรม พบว่า คุณธรรมจริยธรรมทั้ง 7 ด้าน มีสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด โดยความเมตตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.616$, S.D. = 0.506) รองลงมา คือ ความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 4.607$, S.D. = 0.516) และความมีจิตสาธารณะ ($\bar{X} = 4.602$, S.D. = 0.494) ตามลำดับ ส่วนความมีสัจจะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดจากทั้ง 7 ด้าน ($\bar{X} = 4.569$, S.D. = 0.521) ส่วนรายด้านของการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม พบว่า วิธีการเสริมสร้างทั้ง 3 วิธี มีสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารในระดับมากที่สุด โดยวิธีการวิธีการพัฒนาด้านเจตคติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.566$, S.D. = 0.518) รองลงมา คือ วิธีการพัฒนาด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 4.557$, S.D. = 0.526) และวิธีการอบรมสั่งสอน ($\bar{X} = 4.537$, S.D. = 0.568) ตามลำดับ

การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของการบริหารงบประมาณ นำเสนอตั้งตารางที่ 23

ตารางที่ 23 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของการบริหารงบประมาณ

(n=1,328)

การบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
■ การบริหารงบประมาณ	3.120	0.290	ปานกลาง		4.510	0.490	มากที่สุด	
1. ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม 7 ด้าน	3.070	0.340	ปานกลาง		4.540	0.480	มากที่สุด	
1.1 ความมีสำนึก	2.879	0.574	ปานกลาง	6	4.520	0.501	มากที่สุด	6
1.2 ความซื่อสัตย์	3.050	0.551	ปานกลาง	4	4.563	0.475	มากที่สุด	1
1.3 ความรับผิดชอบ	3.224	0.701	ปานกลาง	2	4.553	0.495	มากที่สุด	3
1.4 ความยุติธรรม	3.280	0.594	ปานกลาง	1	4.555	0.466	มากที่สุด	2
1.5 ความพอเพียง	2.848	0.614	ปานกลาง	7	4.531	0.498	มากที่สุด	4
1.6 ความเมตตา	3.034	0.606	ปานกลาง	5	4.526	0.516	มากที่สุด	5
1.7 ความมีจิตสาธารณะ	3.183	0.530	ปานกลาง	3	4.517	0.550	มากที่สุด	7
2. การเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมมี 3 วิธี	3.160	0.403	ปาน กลาง		4.490	0.520	มาก	
2.1 การพัฒนาด้าน สติปัญญา	3.066	0.378	ปานกลาง	3	4.491	0.530	มาก	2
2.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	3.189	0.382	ปานกลาง	2	4.493	0.526	มาก	1
2.3 การอบรมสั่งสอน	3.225	0.450	ปานกลาง	1	4.486	0.554	มาก	3

จากตารางที่ 23 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ด้านการบริหารงบประมาณโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.120$, S.D. = 0.290) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการบริหารวิชาการทั้ง 2 ด้าน พบว่า ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม 7 ด้าน มีการบริหารในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.070$, S.D. = 0.340) และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มีการบริหารในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.160$, S.D. = 0.403) และเมื่อพิจารณารายด้านของความเข้มแข็งทางคุณธรรม พบว่า คุณธรรม

จริยธรรมทั้ง 7 ด้าน มีการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง โดยความยุติธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.280$, S.D. = 0.594) รองลงมา คือ ความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.224$, S.D. = 0.701) และความมีจิตสาธารณะ ($\bar{X} = 3.183$, S.D. = 0.530) ตามลำดับ ส่วนความพอเพียงมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดจากทั้ง 7 ด้าน ($\bar{X} = 2.848$, S.D. = 0.614) ส่วนรายด้านของการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม พบว่าวิธีการเสริมสร้างมีการบริหารในระดับปานกลางโดยวิธีการอบรมสั่งสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.225$, S.D. = 0.450) รองลงมาคือ วิธีการพัฒนาด้านเจตคติ ($\bar{X} = 3.189$, S.D. = 0.382) และวิธีการพัฒนาด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 3.066$, S.D. = 0.378) ตามลำดับ

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ด้านการบริหารงบประมาณโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.510$, S.D. = 0.490) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการบริหารวิชาการทั้ง 2 ด้าน พบว่าความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม 7 ด้าน มีการบริหารในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.540$, S.D. = 0.480) และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มีการบริหารในระดับมาก ($\bar{X} = 4.490$, S.D. = 0.520)

เมื่อพิจารณารายด้านของความเข้มแข็งทางคุณธรรม พบว่า คุณธรรมจริยธรรมทั้ง 7 ด้าน มีสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด โดยความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.563$, S.D. = 0.475) รองลงมาคือ ความยุติธรรม ($\bar{X} = 4.555$, S.D. = 0.466) และความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.553$, S.D. = 0.495) ตามลำดับ ส่วนความมีจิตสาธารณะมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.517$, S.D. = 0.550) ส่วนรายด้านของการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม พบว่าวิธีการเสริมสร้างทั้ง 3 วิธี มีสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารในระดับมากที่สุดโดยวิธีการพัฒนาด้านเจตคติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.493$, S.D. = 0.526) รองลงมา คือ วิธีการพัฒนาด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 4.491$, S.D. = 0.530) และวิธีการอบรมสั่งสอน ($\bar{X} = 4.486$, S.D. = 0.554) ตามลำดับ

การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของการบริหารงานบุคคล นำเสนอตารางที่ 24

ตารางที่ 24 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของการบริหารงานบุคคล

(n=1,328)

การบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
■ การบริหารงานบุคคล	2.840	0.250	ปานกลาง		4.610	0.490	มากที่สุด	
1. ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม 7 ด้าน	2.740	0.290	ปานกลาง		4.630	0.490	มากที่สุด	
1.1 ความมีสำนึก	2.485	0.611	น้อย	6	4.611	0.499	มากที่สุด	6
1.2 ความซื่อสัตย์	2.619	0.603	ปานกลาง	5	4.630	0.495	มากที่สุด	3
1.3 ความรับผิดชอบ	3.056	0.604	ปานกลาง	1	4.626	0.505	มากที่สุด	4
1.4 ความยุติธรรม	3.017	0.550	ปานกลาง	2	4.658	0.489	มากที่สุด	1
1.5 ความพอเพียง	2.452	0.631	น้อย	7	4.632	0.516	มากที่สุด	2
1.6 ความเมตตา	2.763	0.569	ปานกลาง	4	4.623	0.499	มากที่สุด	5
1.7 ความมีจิตสาธารณะ	2.802	0.569	ปานกลาง	3	4.602	0.537	มากที่สุด	7
2. การเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมมี 3 วิธี	2.740	0.290	ปานกลาง		4.630	0.490	มากที่สุด	
2.1 การพัฒนาด้าน สติปัญญา	2.778	0.365	ปานกลาง	3	4.581	0.503	มากที่สุด	3
2.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	3.097	0.380	ปานกลาง	1	4.596	0.506	มากที่สุด	1
2.3 การอบรมสั่งสอน	2.965	0.505	ปานกลาง	2	4.592	0.512	มากที่สุด	2

จากตารางที่ 24 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ด้านการบริหารบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.840$, S.D. = 0.250) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการบริหารวิชาการทั้ง 2 ด้าน พบว่า ความเข้มแข็งทางคุณธรรม 7 ด้าน มีการบริหารในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.740$, S.D. = 0.290) และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มีการบริหารในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.740$, S.D. = 0.290)

และเมื่อพิจารณาทางด้านของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม พบว่า คุณธรรมทั้ง 7 ด้าน มีการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง โดยความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.056$, S.D. = 0.604) รองลงมาคือ ความยุติธรรม ($\bar{X} = 3.017$, S.D. = 0.550) และความมีจิตสาธารณะ ($\bar{X} = 2.802$, S.D. = 0.569) ตามลำดับ ส่วนความพอเพียงมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดจากทั้ง 7 ด้าน ($\bar{X} = 2.452$, S.D. = 0.631) ส่วนรายด้านของการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม พบว่า วิธีการเสริมสร้างมีการบริหารในระดับปานกลางโดยวิธีการพัฒนาด้านเจตคติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.097$, S.D. = 0.380) รองลงมา คือ วิธีการอบรมสั่งสอน ($\bar{X} = 2.965$, S.D. = 0.505) และวิธีการพัฒนาด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 2.778$, S.D. = 0.365) ตามลำดับ

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ด้านการบริหารบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.610$, S.D. = 0.490) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการบริหารบุคคลทั้ง 2 ด้าน พบว่า ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม 7 ด้าน มีการบริหารในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.630$, S.D. = 0.490) และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มีการบริหารในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 4.630$, S.D. = 0.490)

และเมื่อพิจารณาทางด้านของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม พบว่า คุณธรรมจริยธรรมทั้ง 7 ด้าน มีสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด โดยความยุติธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.658$, S.D. = 0.489) รองลงมา คือ ความพอเพียง ($\bar{X} = 4.632$, S.D. = 0.516) และความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 4.630$, S.D. = 0.495) ตามลำดับ ส่วนความมีจิตสาธารณะมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.602$, S.D. = 0.537) และส่วนรายด้านของการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม พบว่า วิธีการเสริมสร้างทั้ง 3 วิธี มีสภาพพึงประสงค์ของการบริหารในระดับมากที่สุด โดยวิธีการพัฒนาด้านเจตคติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.596$, S.D. = 0.506) รองลงมา คือ วิธีการอบรมสั่งสอน ($\bar{X} = 4.592$, S.D. = 0.512) และวิธีการพัฒนาด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 4.581$, S.D. = 0.503) ตามลำดับ

การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของการบริหารทั่วไปนำเสนอตารางที่ 25

ตารางที่ 25 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของการบริหารทั่วไป

(n=1,328)

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
■ การบริหารทั่วไป	2.840	0.250	ปานกลาง		4.610	0.490	มากที่สุด	
ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม 7 ด้าน	3.230	0.400	ปานกลาง		4.590	0.510	มากที่สุด	
1.1 ความมีสำนึก	3.099	0.478	ปานกลาง	7	4.579	0.531	มากที่สุด	7
1.2 ความซื่อสัตย์	3.312	0.470	ปานกลาง	3	4.589	0.523	มากที่สุด	4
1.3 ความรับผิดชอบ	3.366	0.552	ปานกลาง	1	4.591	0.508	มากที่สุด	3
1.4 ความยุติธรรม	3.325	0.516	ปานกลาง	2	4.579	0.527	มากที่สุด	6
1.5 ความพอเพียง	3.099	0.498	ปานกลาง	6	4.598	0.504	มากที่สุด	2
1.6 ความเมตตา	3.179	0.513	ปานกลาง	5	4.580	0.533	มากที่สุด	5
1.7 ความมีจิตสาธารณะ	3.241	0.478	ปานกลาง	4	4.602	0.502	มากที่สุด	1
2. การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มี 3 วิธี	3.200	0.370	ปานกลาง		4.580	0.490	มากที่สุด	
2.1 การพัฒนาด้านสติปัญญา	3.173	0.401	ปานกลาง	3	4.585	0.478	มากที่สุด	2
2.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	3.236	0.387	ปานกลาง	1	4.592	0.495	มากที่สุด	1
2.3 การอบรมสั่งสอน	3.182	0.443	ปานกลาง	2	4.574	0.521	มากที่สุด	3

จากตารางที่ 25 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ด้านการบริหารทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.840$, S.D. = 0.250) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการบริหารวิชาการทั้ง 2 ด้าน พบว่า ความเข้มแข็งทางคุณธรรม 7 ด้าน มีการบริหารในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.230$, S.D. = 0.400) และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มีการบริหารในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.200$, S.D. = 0.370)

และเมื่อพิจารณารายด้านของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม พบว่า คุณธรรมจริยธรรมทั้ง 7 ด้าน มีการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง โดยความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.366$, S.D. = 0.552) รองลงมา คือ ความยุติธรรม ($\bar{X} = 3.325$, S.D. = 0.516) และความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 3.312$, S.D. = 0.470) ตามลำดับ ส่วนความมีสัจจะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.099$, S.D. = 0.478) ส่วนรายด้านของการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม พบว่า วิธีการเสริมสร้างมีการบริหารในระดับปานกลางโดยวิธีการพัฒนาด้านเจตคติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.236$, S.D. = 0.387) รองลงมาคือวิธีการอบรมสั่งสอน ($\bar{X} = 3.182$, S.D. = 0.443) และวิธีการพัฒนาด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 3.173$, S.D. = 0.401) ตามลำดับ

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.610$, S.D. = 0.490) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการบริหารวิชาการทั้ง 2 ด้าน พบว่า ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม 7 ด้าน มีการบริหารในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.590$, S.D. = 0.510) และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มีการบริหารในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 4.580$, S.D. = 0.490)

เมื่อพิจารณารายด้านของความเข้มแข็งทางคุณธรรม พบว่า คุณธรรมจริยธรรมทั้ง 7 ด้าน มีสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด โดยความมีจิตสาธารณะมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.602$, S.D. = 0.502) รองลงมา คือ ความพอเพียง ($\bar{X} = 4.598$, S.D. = 0.504) และความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.591$, S.D. = 0.508) ตามลำดับ ส่วนความมีสัจจะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.579$, S.D. = 0.531) ส่วนรายด้านของการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม พบว่า วิธีการเสริมสร้างทั้ง 3 วิธี มีสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารในระดับมากที่สุด โดยวิธีการพัฒนาด้านเจตคติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.592$, S.D. = 0.495) รองลงมาคือ วิธีการพัฒนาด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 4.585$, S.D. = 0.478) และวิธีการอบรมสั่งสอน ($\bar{X} = 4.574$, S.D. = 0.521) ตามลำดับ

การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของกระบวนการบริหารด้านการวางแผน นำเสนอดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของกระบวนการบริหารด้านการวางแผน

(n=1,328)

กระบวนการบริหาร โรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
■ การวางแผน	3.112	0.524	ปานกลาง		4.559	0.498	มากที่สุด	
1. ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม 7 ด้าน	3.081	0.514	ปานกลาง		4.580	0.485	มากที่สุด	
1.1 ความมีสำนึก	2.718	0.611	ปานกลาง	7	4.618	0.435	มากที่สุด	6
1.2 ความซื่อสัตย์	3.108	0.459	ปานกลาง	4	4.623	0.483	มากที่สุด	4
1.3 ความรับผิดชอบ	3.191	0.526	ปานกลาง	3	4.622	0.486	มากที่สุด	6
1.4 ความยุติธรรม	3.336	0.470	ปานกลาง	1	4.626	0.466	มากที่สุด	3
1.5 ความพอเพียง	2.845	0.629	ปานกลาง	6	4.636	0.442	มากที่สุด	1
1.6 ความเมตตา	2.923	0.696	ปานกลาง	5	4.629	0.463	มากที่สุด	2
1.7 ความมีจิต สาธารณะ	3.240	0.491	ปานกลาง	2	4.615	0.470	มากที่สุด	7
2. การเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมมี 3 วิธี	3.150	0.418	ปานกลาง		4.567	0.479	มากที่สุด	
2.1 การพัฒนาด้าน สติปัญญา	3.062	0.381	ปานกลาง	3	4.555	0.489	มากที่สุด	3
2.2 การพัฒนาด้าน เจตคติ	3.135	0.398	ปานกลาง	2	4.589	0.459	มากที่สุด	1
2.3 การอบรมสั่งสอน	3.255	0.475	ปานกลาง	1	4.558	0.488	มากที่สุด	2

จากตารางที่ 26 พบว่า สภาพปัจจุบันของกระบวนการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ด้านการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.112$, S.D. = 0.524) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนทั้ง 2 ด้าน

พบว่า ความเข้มแข็งทางคุณธรรม 7 ด้าน มีการวางแผนการบริหารในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.081$, S.D. = 0.514) และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มีการวางแผนการบริหารโรงเรียนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.150$, S.D. = 0.418)

เมื่อพิจารณารายด้านของความเข้มแข็งทางคุณธรรม พบว่า คุณธรรมทั้ง 7 ด้าน มีวางแผนการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง โดยความยุติธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.336$, S.D. = 0.470) รองลงมา คือ ความมีจิตสาธารณะ ($\bar{X} = 3.240$, S.D. = 0.491) และความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.191$, S.D. = 0.526) ตามลำดับ ส่วนความมีสัจจะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.718$, S.D. = 0.611) ส่วนรายด้านของการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม พบว่า วิธีการเสริมสร้างมีการบริหารโรงเรียนในระดับปานกลางโดยวิธีการอบรมสั่งสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.255$, S.D. = 0.475) รองลงมา คือ วิธีการพัฒนาด้านเจตคติ ($\bar{X} = 3.135$, S.D. = 0.398) และวิธีการพัฒนาด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 3.062$, S.D. = 0.381) ตามลำดับ

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของกระบวนการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ด้านการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.559$, S.D. = 0.498) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนทั้ง 2 ด้าน พบว่า ความเข้มแข็งทางคุณธรรม 7 ด้าน มีการบริหารในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.580$, S.D. = 0.485) และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มีการบริหารในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 4.567$, S.D. = 0.479) และเมื่อพิจารณารายด้านของความเข้มแข็งทางคุณธรรม พบว่า คุณธรรมทั้ง 7 ด้าน มีสภาพที่ประสงค์ของการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด โดยความพอเพียง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.636$, S.D. = 0.442) รองลงมา คือ ความเมตตา ($\bar{X} = 4.629$, S.D. = 0.463) และความยุติธรรม ($\bar{X} = 4.626$, S.D. = 0.466) ตามลำดับ ส่วนความมีจิตสาธารณะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.615$, S.D. = 0.470) ส่วนรายด้านของการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม พบว่า วิธีการเสริมสร้างทั้ง 3 วิธี มีสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารในระดับมากที่สุด โดยวิธีการพัฒนาด้านเจตคติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.589$, S.D. = 0.459) รองลงมา คือ วิธีการอบรมสั่งสอน ($\bar{X} = 4.558$, S.D. = 0.488) และวิธีการพัฒนาด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 4.555$, S.D. = 0.489) ตามลำดับ

การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของกระบวนการบริหารด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ นำเสนอดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของกระบวนการบริหารด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ (n=1,328)

กระบวนการบริหาร โรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
■ การนำแผนสู่การปฏิบัติ	3.214	0.560	ปานกลาง		4.573	0.490	มากที่สุด	
1. ความเข้มแข็งทาง คุณธรรม 7 ด้าน	3.194	0.600	ปานกลาง		4.576	0.486	มากที่สุด	
1.1 ความมีสำนึก	3.064	0.557	ปานกลาง	6	4.554	0.505	มากที่สุด	7
1.2 ความซื่อสัตย์	3.203	0.616	ปานกลาง	4	4.599	0.454	มากที่สุด	1
1.3 ความรับผิดชอบ	3.320	0.639	ปานกลาง	2	4.570	0.500	มากที่สุด	5
1.4 ความยุติธรรม	3.344	0.626	ปานกลาง	1	4.561	0.508	มากที่สุด	6
1.5 ความพอเพียง	3.055	0.664	ปานกลาง	7	4.594	0.463	มากที่สุด	2
1.6 ความเมตตา	3.208	0.533	ปานกลาง	3	4.581	0.478	มากที่สุด	3
1.7 ความมีจิต สาธารณะ	3.164	0.569	ปานกลาง	5	4.576	0.496	มากที่สุด	4
2. การเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมมี 3 วิธี	3.26	0.452	ปาน กลาง		4.563	0.490	มากที่สุด	
2.1 การพัฒนาด้าน สติปัญญา	3.297	0.469	ปานกลาง	2	4.572	0.480	มากที่สุด	1
2.2 การพัฒนาด้าน เจตคติ	3.428	0.478	ปานกลาง	1	4.565	0.497	มากที่สุด	2
2.3 การอบรมสั่งสอน	3.077	0.409	ปานกลาง	3	4.553	0.494	มากที่สุด	3

จากตารางที่ 27 พบว่า สภาพปัจจุบันของกระบวนการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.214$, S.D. = 0.560) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนทั้ง 2 ด้าน พบว่า ความเข้มแข็งทางคุณธรรม 7 ด้าน มีการบริหารโรงเรียนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.194$, S.D. = 0.600) และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มีการบริหารโรงเรียนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 0.452)

เมื่อพิจารณารายด้านของความเข้มแข็งทางคุณธรรม พบว่า คุณธรรมทั้ง 7 ด้าน มีการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง โดยความยุติธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.344$, S.D. = 0.626) รองลงมาคือ ความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.320$, S.D. = 0.639) และความเมตตา ($\bar{X} = 3.208$, S.D. = 0.533) ตามลำดับ ส่วนความพอเพียง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.055$, S.D. = 0.664) ส่วนรายด้านของการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม พบว่า วิธีการเสริมสร้างมีการบริหารในระดับปานกลางโดยวิธีการพัฒนาด้านเจตคติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.428$, S.D. = 0.478) รองลงมา คือ วิธีการพัฒนาด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 3.297$, S.D. = 0.469) และวิธีการอบรมสั่งสอน ($\bar{X} = 3.077$, S.D. = 0.409) ตามลำดับ

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของกระบวนการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.573$, S.D. = 0.490) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการบริหารวิชาการทั้ง 2 ด้าน พบว่า ความเข้มแข็งทางคุณธรรม 7 ด้าน มีการบริหารในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.576$, S.D. = 0.486) และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มีการบริหารในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 4.563$, S.D. = 0.490) และเมื่อพิจารณารายด้านของความเข้มแข็งทางคุณธรรม พบว่า คุณธรรมทั้ง 7 ด้าน มีสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด โดยความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.599$, S.D. = 0.454) รองลงมา คือ ความพอเพียง ($\bar{X} = 4.594$, S.D. = 0.463) และความเมตตา ($\bar{X} = 4.581$, S.D. = 0.478) ตามลำดับ ส่วนความมีสัจจะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.554$, S.D. = 0.505) ส่วนรายด้านของการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม พบว่า วิธีการเสริมสร้างทั้ง 3 วิธี มีสภาพพึงประสงค์ของการบริหารในระดับมากที่สุด โดยวิธีการพัฒนาด้านสติปัญญา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.572$, S.D. = 0.480) รองลงมา คือ วิธีการพัฒนาด้านเจตคติ ($\bar{X} = 4.565$, S.D. = 0.497) และวิธีการอบรมสั่งสอน ($\bar{X} = 4.553$, S.D. = 0.494) ตามลำดับ

การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของกระบวนการบริหารด้านการประเมินผล นำเสนอดังตารางที่ 28

ตารางที่ 28 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของกระบวนการบริหารด้านการประเมินผล

(n=1,328)

กระบวนการบริหาร โรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
■ การประเมินผล	3.117	0.526	ปานกลาง		4.580	0.485	มากที่สุด	
1. ความเข้มแข็งทาง คุณธรรม 7 ด้าน	3.194	0.538	ปานกลาง		4.564	0.499	มากที่สุด	
1.1 ความมีสำนึก	2.990	0.524	ปานกลาง	5	4.541	0.527	มากที่สุด	7
1.2 ความซื่อสัตย์	2.956	0.523	ปานกลาง	6	4.572	0.493	มากที่สุด	4
1.3 ความรับผิดชอบ	3.183	0.563	ปานกลาง	1	4.579	0.471	มากที่สุด	1
1.4 ความยุติธรรม	3.078	0.562	ปานกลาง	2	4.575	0.493	มากที่สุด	2
1.5 ความพอเพียง	2.875	0.517	ปานกลาง	7	4.551	0.520	มากที่สุด	6
1.6 ความเมตตา	3.021	0.532	ปานกลาง	4	4.561	0.505	มากที่สุด	5
1.7 ความมีจิต สาธารณะ	3.034	0.547	ปานกลาง	3	4.574	0.485	มากที่สุด	3
2. การเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมมี 3 วิธี	3.080	0.467	มาก		4.548	0.498	มากที่สุด	
2.1 การพัฒนาด้าน สติปัญญา	2.929	0.392	มาก	3	4.552	0.483	มากที่สุด	1
2.2 การพัฒนาด้าน เจตคติ	3.099	0.388	มาก	2	4.551	0.492	มากที่สุด	2
2.3 การอบรมสั่งสอน	3.213	0.470	มาก	1	4.540	0.517	มากที่สุด	3

จากตารางที่ 28 พบว่า สภาพปัจจุบันของกระบวนการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ด้านการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.117$, S.D. = 0.526) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการประเมินผลทั้ง 2 ด้าน พบว่า ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม 7 ด้าน มีการประเมินผลในระดับปานกลาง (\bar{X}

= 3.194, S.D. = 0.538) และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มีการประเมินผลในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.080$, S.D. = 0.467)

และเมื่อพิจารณารายด้านของความเข้มแข็งทางคุณธรรม พบว่า คุณธรรมจริยธรรมทั้ง 7 ด้าน มีการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง โดยความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.183$, S.D. = 0.563) รองลงมาคือ ความยุติธรรม ($\bar{X} = 3.078$, S.D. = 0.562) และความมีจิตสาธารณะ ($\bar{X} = 3.034$, S.D. = 0.547) ตามลำดับ ส่วนความพอเพียง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.875$, S.D. = 0.517) ส่วนรายด้านของการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม พบว่า วิธีการเสริมสร้างมีการบริหารในระดับปานกลาง โดยวิธีการอบรมสั่งสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.213$, S.D. = 0.470) รองลงมา คือ วิธีการพัฒนาด้านเจตคติ ($\bar{X} = 3.099$, S.D. = 0.388) และ วิธีการพัฒนาด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 2.929$, S.D. = 0.392) ตามลำดับ

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของกระบวนการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ด้านการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.580$, S.D. = 0.485) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการประเมินผลทั้ง 2 ด้าน พบว่า ความเข้มแข็งทางคุณธรรม 7 ด้าน มีการประเมินผลในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.564$, S.D. = 0.499) และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มีการประเมินผลในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 4.548$, S.D. = 0.498)

และเมื่อพิจารณารายด้านของความเข้มแข็งทางคุณธรรม พบว่า คุณธรรมทั้ง 7 ด้าน มีสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด โดยความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.579$, S.D. = 0.471) รองลงมาคือ ความยุติธรรม ($\bar{X} = 4.575$, S.D. = 0.493) และความมีจิตสาธารณะ ($\bar{X} = 4.574$, S.D. = 0.485) ตามลำดับ ส่วนความมีสัจจะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.541$, S.D. = 0.527) ส่วนรายด้านของการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม พบว่า วิธีการเสริมสร้างทั้ง 3 วิธี มีสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารในระดับมากที่สุด โดยวิธีการพัฒนาด้านสติปัญญา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.552$, S.D. = 0.483) รองลงมา คือ วิธีการพัฒนาด้านเจตคติ ($\bar{X} = 4.551$, S.D. = 0.492) และวิธีการอบรมสั่งสอน ($\bar{X} = 4.540$, S.D. = 0.517) ตามลำดับ

4.2.4 ระดับความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

- 1) ระดับความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา
 - 2) ความต้องการจำเป็นของสภาพการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา
 - 3) จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา
- รายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 29 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของกระบวนการบริหารด้านการประเมินผล

(n=1,328)

ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ความเข้มแข็งทาง คุณธรรม 7 ด้าน	3.194	0.538	ปาน กลาง		4.564	0.499	มากที่สุด	
1.1 ความมีสำนึก	2.990	0.524	ปานกลาง	5	4.541	0.527	มากที่สุด	7
1.2 ความซื่อสัตย์	2.956	0.523	ปานกลาง	6	4.572	0.493	มากที่สุด	4
1.3 ความรับผิดชอบ	3.183	0.563	ปานกลาง	1	4.579	0.471	มากที่สุด	1
1.4 ความยุติธรรม	3.078	0.562	ปานกลาง	2	4.575	0.493	มากที่สุด	2
1.5 ความพอเพียง	2.875	0.517	ปานกลาง	7	4.551	0.520	มากที่สุด	6
1.6 ความเมตตา	3.021	0.532	ปานกลาง	4	4.561	0.505	มากที่สุด	5
1.7 ความมีจิตสาธารณะ	3.034	0.547	ปานกลาง	3	4.574	0.485	มากที่สุด	3
2. การเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมมี 3 วิธี	3.080	0.467	มาก		4.548	0.498	มากที่สุด	
2.1 การพัฒนาด้าน สติปัญญา	2.929	0.392	มาก	3	4.552	0.483	มากที่สุด	1
2.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	3.099	0.388	มาก	2	4.551	0.492	มากที่สุด	2
2.3 การอบรมสั่งสอน	3.213	0.470	มาก	1	4.540	0.517	มากที่สุด	3

จากตารางที่ 29 พบว่า สภาพปัจจุบันของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.194$, S.D. = 0.538)

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการประเมินผลทั้ง 2 ด้าน พบว่า ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม 7 ด้าน ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.194$, S.D. = 0.538) และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มีการประเมินผลในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.080$, S.D. = 0.467)

เมื่อพิจารณารายด้านของความเข้มแข็งทางคุณธรรม พบว่า คุณธรรมจริยธรรมทั้ง 7 ด้าน มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง โดยความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.183$, S.D. = 0.563) รองลงมา คือ ความยุติธรรม ($\bar{X} = 3.078$, S.D. = 0.562) และความมีจิตสาธารณะ ($\bar{X} = 3.034$, S.D. = 0.547) ตามลำดับ ส่วนความพอเพียง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.875$, S.D. = 0.517) ส่วนรายด้านของการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม พบว่า วิธีการเสริมสร้างมีการบริหารในระดับปานกลาง โดยวิธีการอบรมสั่งสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.213$, S.D. = 0.470) รองลงมา คือ วิธีการพัฒนาด้านเจตคติ ($\bar{X} = 3.099$, S.D. = 0.388) และ วิธีการพัฒนาด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 2.929$, S.D. = 0.392) ตามลำดับ

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.564$, S.D. = 0.499) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบทั้ง 2 ด้าน พบว่า ความเข้มแข็งทางคุณธรรม 7 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.564$, S.D. = 0.499) และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 4.548$, S.D. = 0.498)

และเมื่อพิจารณารายด้านของความเข้มแข็งทางคุณธรรม พบว่า คุณธรรมทั้ง 7 ด้าน มีสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด โดยความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.579$, S.D. = 0.471) รองลงมา คือ ความยุติธรรม ($\bar{X} = 4.575$, S.D. = 0.493) และความมีจิตสาธารณะ ($\bar{X} = 4.574$, S.D. = 0.485) ตามลำดับ ส่วนความมีสัจจะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.541$, S.D. = 0.527) ส่วนรายด้านของการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม พบว่า วิธีการเสริมสร้างทั้ง 3 วิธี มีสภาพพึงประสงค์ของการบริหารในระดับมากที่สุด โดยวิธีการพัฒนาด้านสติปัญญา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.552$, S.D. = 0.483) รองลงมา คือ วิธีการพัฒนาด้านเจตคติ ($\bar{X} = 4.551$, S.D. = 0.492) และวิธีการอบรมสั่งสอน ($\bar{X} = 4.540$, S.D. = 0.517) ตามลำดับ

ตารางที่ 30 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนอกในภาพรวม

(n=1,328)

การบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
ปัจจัยภายนอก 4 ด้าน	3.078	0.344	ปานกลาง		4.557	0.490	มากที่สุด	
1. การเมืองและ นโยบายรัฐบาล	3.009	0.457	ปานกลาง	3	4.534	0.501	มากที่สุด	4
2. เศรษฐกิจ	3.159	0.503	ปานกลาง	2	4.553	0.498	มากที่สุด	3
3. สังคม	2.899	0.494	ปานกลาง	4	4.585	0.489	มากที่สุด	1
4. เทคโนโลยีและ การสื่อสาร	3.243	0.434	ปานกลาง	1	4.556	0.516	มากที่สุด	2

จากตารางที่ 30 พบว่า สภาพปัจจุบันของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนอก พบว่า ทั้ง 4 ด้านมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.243$, S.D. = 0.434) รองลงมา คือ ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.159$, S.D. = 0.503) และด้านการเมืองและนโยบายรัฐบาล ($\bar{X} = 3.009$, S.D. = 0.457) ตามลำดับ ส่วนด้านสังคม พบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.899$, S.D. = 0.494)

สภาพที่พึงประสงค์ของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนอก พบว่า ทั้ง 4 ด้านมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยด้านสังคมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.585$, S.D. = 0.489) รองลงมา คือ ด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.556$, S.D. = 0.516) และด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 4.553$, S.D. = 0.498) ตามลำดับ ส่วนด้านการเมืองและนโยบายรัฐบาล มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.534$, S.D. = 0.501)

ตารางที่ 31 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนอกในแต่ละด้าน

(n=1,328)

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ปัจจัยด้านการเมืองและนโยบายรัฐบาล	3.009	0.457	ปานกลาง		4.534	0.501	มากที่สุด	
1.1 การวางแผนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	3.080	0.572	ปานกลาง	1	4.527	0.504	มากที่สุด	3
1.2 การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	2.928	0.536	ปานกลาง	3	4.536	0.497	มากที่สุด	2
1.3 การประเมินการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	3.018	0.578	ปานกลาง	2	4.537	0.523	มากที่สุด	1
2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	3.159	0.503	ปานกลาง		4.553	0.498	มากที่สุด	
2.1 การวางแผนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	3.200	0.543	ปานกลาง	1	4.547	0.498	มากที่สุด	3
2.2 การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	3.142	0.541	ปานกลาง	2	4.557	0.506	มากที่สุด	1
2.3 การประเมินการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	3.136	0.532	ปานกลาง	3	4.555	0.507	มากที่สุด	2

การบริหารโรงเรียนเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
3. ปัจจัยด้านสังคม	2.899	0.494	ปาน กลาง		4.585	0.489	มาก ที่สุด	
3.1 การวางแผนเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน	2.909	0.540	ปาน กลาง	1	4.569	0.500	มาก ที่สุด	3
3.2 การเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน	2.885	0.537	ปาน กลาง	3	4.608	0.472	มาก ที่สุด	1
3.3 การประเมินการ เสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน	2.902	0.527	ปาน กลาง	2	4.578	0.510	มาก ที่สุด	2
4. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี	3.243	0.434	ปาน กลาง		4.556	0.516	มาก ที่สุด	
4.1 การวางแผนเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน	3.274	0.509	ปาน กลาง	1	4.560	0.507	มาก ที่สุด	2
4.2 การเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน	3.218	0.490	ปาน กลาง	3	4.561	0.521	มาก ที่สุด	1
4.3 การประเมินการ เสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน	3.238	0.503	ปาน กลาง	2	4.548	0.534	มาก ที่สุด	3

จากตารางที่ 32 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนอก พบว่า ทั้ง 4 ด้าน มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.243$, S.D. = 0.434) รองลงมา คือ ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.159$, S.D. = 0.503) และด้านการเมืองและนโยบายรัฐบาล ($\bar{X} = 3.009$, S.D. = 0.457) ตามลำดับ ส่วนด้านสังคม พบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.899$, S.D. = 0.494)

และเมื่อพิจารณารายด้านของด้านการเมืองและนโยบายรัฐบาล พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยการวางแผนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.080$, S.D. = 0.572) รองลงมา คือ การประเมินการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($\bar{X} = 3.018$, S.D. = 0.578) และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($\bar{X} = 2.928$, S.D. = 0.536) ตามลำดับ ส่วนด้านเศรษฐกิจ พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยการวางแผนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.200$, S.D. = 0.543) รองลงมา คือ การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($\bar{X} = 3.142$, S.D. = 0.542) และการประเมินการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($\bar{X} = 3.136$, S.D. = 0.532) ตามลำดับ

ด้านสังคม พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยการวางแผนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.909$, S.D. = 0.540) รองลงมาคือ การประเมินการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($\bar{X} = 2.902$, S.D. = 0.527) และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($\bar{X} = 2.885$, S.D. = 0.537) และ ตามลำดับ และด้านเทคโนโลยีพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยการวางแผนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.274$, S.D. = 0.509) รองลงมาคือ การประเมินการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($\bar{X} = 3.238$, S.D. = 0.503) และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($\bar{X} = 3.218$, S.D. = 0.490) และ ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนอก พบว่า ทั้ง 4 ด้านมีสภาพปัจจุบันอยู่ใน

ระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยด้านสังคมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.585$, S.D. = 0.489) รองลงมา คือ ด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.556$, S.D. = 0.516) และด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 4.553$, S.D. = 0.498) ตามลำดับ ส่วนด้านการเมืองและนโยบายรัฐบาล มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.534$, S.D. = 0.501)

และเมื่อพิจารณารายด้านของด้านการเมืองและนโยบายรัฐบาล พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยการประเมินการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.537$, S.D. = 0.523) รองลงมา คือ การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($\bar{X} = 4.536$, S.D. = 0.497) และการวางแผนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($\bar{X} = 4.527$, S.D. = 0.504) ตามลำดับ ส่วนด้านเศรษฐกิจ พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.557$, S.D. = 0.506) รองลงมาคือ การประเมินการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($\bar{X} = 4.555$, S.D. = 0.507) และการวางแผนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($\bar{X} = 4.547$, S.D. = 0.498) ตามลำดับ

ด้านสังคม พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.608$, S.D. = 0.472) รองลงมา คือ การประเมินการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($\bar{X} = 4.578$, S.D. = 0.510) และการวางแผนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($\bar{X} = 4.569$, S.D. = 0.500) ตามลำดับ และด้านเทคโนโลยีพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.561$, S.D. = 0.521) รองลงมา คือ การวางแผนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.560$, S.D. = 0.507) และการประเมินการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($\bar{X} = 4.548$, S.D. = 0.534) ตามลำดับ

4.3 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

ผู้วิจัยนำเสนอการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมจากแบบสอบถาม ตามความเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม

ผู้วิจัยวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาจัดกลุ่มค่าดัชนี PNI_{modified} โดยนำค่าดัชนี PNI_{modified} สูงสุด (PNI_{modified} ค่าสูงสุด = 1.280) ลบด้วยค่าดัชนี PNI_{modified} ต่ำสุด (PNI_{modified} ค่าต่ำสุด = 0.110) ได้ผลดังนี้ (1.170) นำระยะห่างที่ได้มาจัดกลุ่มค่า PNI_{modified} เป็น 2 กลุ่มนำผลที่ได้จากการนำค่า คือ PNI_{modified} สูงสุดลบด้วย PNI_{modified} ต่ำสุดหารด้วย 2 (0.585) เพื่อกำหนดกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม ซึ่งได้ค่าดังต่อไปนี้

$$\text{กลุ่มที่มีค่าดัชนี } PNI_{\text{modified}} \text{ สูง} = 0.710-1.280$$

$$\text{กลุ่มที่มีค่าดัชนี } PNI_{\text{modified}} \text{ ต่ำ} = 0.110-0.700$$

กลุ่มที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} สูง เป็นจุดอ่อน/ภาวะคุกคามของความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอกลยุทธ์ที่จะขจัด/ลดจุดอ่อน หรือภาวะคุกคาม สำหรับที่มีค่ากลุ่มที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} ปานกลาง และที่มีค่ากลุ่มที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} ต่ำ จะเป็นจุดแข็งของความต้องการจำเป็น เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอกลยุทธ์ที่จะเสริมจุดแข็ง แล้วนำผลมาสังเคราะห์เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดกลยุทธ์ (ฉบับร่างที่ 1) ในลำดับต่อไป ผลการจัดกลุ่มและวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ดังแสดงในตารางที่ 32-45

ตารางที่ 32 จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามขอบข่ายการบริหารโรงเรียน 4 ด้าน จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดยภาพรวม

(n=1,328)

การบริหารโรงเรียนเพื่อ เสริมสร้าง ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการจำเป็น		การ วิเคราะห์ สภาพ แวดล้อม
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	PNI Modified	ผลการ จัดกลุ่ม	
การบริหารโรงเรียน	3.127	0.273	4.574	0.469	0.463	ต่ำ	จุดแข็ง
1. การบริหารวิชาการ	3.188	0.347	4.574	0.518	0.435	ต่ำ	จุดแข็ง
2. การบริหารงบประมาณ	3.116	0.290	4.51	0.493	0.449	ต่ำ	จุดแข็ง
3. การบริหารงานบุคคล	2.844	0.254	4.608	0.491	0.710	สูง	จุดอ่อน
4. การบริหารทั่วไป	3.214	0.360	4.586	0.500	0.427	ต่ำ	จุดแข็ง

จากตารางที่ 32 พบว่า การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามขอบข่ายการบริหารโรงเรียน พบว่า การบริหารงานบุคคล ถือเป็นจุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม โดยมีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.710$) และการบริหารโรงเรียนอีก 3 ด้าน ถือเป็นจุดแข็งของการบริหารงานโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยการบริหารวิชาการมีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.463$) รองลงมา คือ การบริหารงบประมาณ ($PNI_{\text{modified}} = 0.449$) และการบริหารทั่วไป ($PNI_{\text{modified}} = 0.427$)

ตารางที่ 33 จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของกระบวนการบริหาร โดยภาพรวม

(n=1,328)

กระบวนการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		ความต้องการจำเป็น		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	PNI Modified	ผลการจัดกลุ่ม	
1. การวางแผน	3.052	0.554	4.607	0.468	0.460	ต่ำ	จุดแข็ง
2. การนำแผนสู่การปฏิบัติ	3.194	0.600	4.573	0.490	0.450	ต่ำ	จุดแข็ง
3. การประเมินผล	3.020	0.538	4.564	0.499	0.430	ต่ำ	จุดแข็ง

จากตารางที่ 33 พบว่า กระบวนการบริหารงานโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ทั้ง 3 กระบวนการเป็นจุดแข็งของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม โดยการวางแผน มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.460$) รองลงมาคือ การนำแผนสู่การปฏิบัติ ($PNI_{\text{modified}} = 0.450$) และการประเมินผล ($PNI_{\text{modified}} = 0.430$)

ตารางที่ 34 จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวม

(n=1,328)

กระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		ความต้องการจำเป็น		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	PNI Modified	ผลการจัดกลุ่ม	
1. การพัฒนาด้านสติปัญญา	3.173	0.401	4.585	0.479	0.445	ต่ำ	จุดแข็ง
2. การพัฒนาด้านเจตคติ	3.236	0.387	4.593	0.496	0.419	ต่ำ	จุดแข็ง
3. การอบรมสั่งสอน	3.182	0.443	4.575	0.521	0.438	ต่ำ	จุดแข็ง

จากตารางที่ 34 พบว่า กระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ทั้ง 3 กระบวนการเป็นจุดแข็งของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม โดยการพัฒนาด้านสติปัญญา มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.445$) รองลงมาคือ การอบรมสั่งสอน ($PNI_{\text{modified}} = 0.438$) และการพัฒนาด้านเจตคติ ($PNI_{\text{modified}} = 0.419$)

ตารางที่ 35 จุดแข็ง จุดอ่อนของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวม

(n=1,328)

ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการจำเป็น		การ วิเคราะห์ สภาพ แวดล้อม
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	PNI Modified	ผลการ จัดกลุ่ม	
1. ความเข้มแข็งทางคุณธรรม 7 ด้าน							
1.1 ความมีสำนึก	3.331	0.815	4.643	0.532	0.494	ต่ำ	จุดแข็ง
1.2 ความซื่อสัตย์	3.432	0.859	4.668	0.548	0.460	ต่ำ	จุดแข็ง
1.3 ความรับผิดชอบ	3.700	0.869	4.646	0.578	0.256	ต่ำ	จุดแข็ง
1.4 ความยุติธรรม	3.819	0.900	4.680	0.545	0.225	ต่ำ	จุดแข็ง
1.5 ความพอเพียง	3.111	0.851	4.660	0.539	0.498	ต่ำ	จุดแข็ง
1.6 ความเมตตา	3.833	0.811	4.689	0.550	0.223	ต่ำ	จุดแข็ง
1.7 ความมีจิต	3.598	0.793	4.641	0.597	0.458	ต่ำ	จุดแข็ง
2. การยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม							
2.1 นักเรียนสามารถ แยกแยะสิ่งที่ดีและไม่ดีได้	2.856	0.845	4.659	0.576	0.446	ต่ำ	จุดแข็ง

ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการจำเป็น		การ วิเคราะห์ สภาพ แวดล้อม
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	PNI Modified	ผลการ จัดกลุ่ม	
2.2 นักเรียนปฏิบัติตน โดยยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมอย่างเคร่งครัด แม้จะทำให้ลำบากหรือเสีย ประโยชน์	2.618	0.878	4.688	0.568	0.576	ต่ำ	จุดแข็ง
2.3 นักเรียนปฏิบัติตน ในสิ่งที่ดีงามอย่างเปิดเผย โดยปฏิบัติทั้งต่อหน้าและ ลับหลังผู้อื่น	2.544	0.951	4.689	0.567	0.423	ต่ำ	จุดแข็ง

จากตารางที่ 35 พบว่า ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม 7 ด้าน เป็นจุดอ่อน 4 ด้าน คือ ความพอเพียง โดยมีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.498$) รองลงมา คือ ความมีสัจจะ ($PNI_{\text{modified}} = 0.494$) ความซื่อสัตย์ ($PNI_{\text{modified}} = 0.460$) และความมีจิตสาธารณะ ($PNI_{\text{modified}} = 0.458$) ตามลำดับ และความเข้มแข็งทางคุณธรรม 3 ด้าน เป็นจุดแข็ง ได้แก่ ความรับผิดชอบ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.256$) รองลงมา คือ ความยุติธรรม ($PNI_{\text{modified}} = 0.225$) และความเมตตา ($PNI_{\text{modified}} = 0.223$) ตามลำดับ

ส่วนความยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน พบว่าทั้ง 3 ด้าน เป็นจุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม โดยด้านนักเรียนปฏิบัติตนโดยยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมอย่างเคร่งครัด แม้จะทำให้ลำบากหรือเสียประโยชน์ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.576$) รองลงมา คือ ด้านนักเรียนสามารถแยกแยะสิ่งที่ดีและไม่ดีได้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.446$) และด้านนักเรียนปฏิบัติตนในสิ่งที่ดีงามอย่างเปิดเผย โดยปฏิบัติทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น ($PNI_{\text{modified}} = 0.423$) ตามลำดับ

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของการบริหารงานวิชาการ นำเสนอดังตารางที่ 36

ตารางที่ 36 จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของการบริหารวิชาการ

(n=1,328)

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		ความต้องการจำเป็น		การวิเคราะห์ สภาพ แวดล้อม
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	PNI Modidied	ผลการ จัดกลุ่ม	
■ การบริหารงานวิชาการ	3.190	0.350	3.190	0.350	0.435	ต่ำ	จุดแข็ง
1. ความเข้มแข็งทาง คุณธรรม 7 ด้าน	3.188	0.347	4.574	0.518	0.435	ต่ำ	จุดแข็ง
1.1 ความมีสำนึก	2.991	0.430	4.568	0.521	0.527	ต่ำ	จุดแข็ง
1.2 ความซื่อสัตย์	3.121	0.445	4.607	0.516	0.476	ต่ำ	จุดแข็ง
1.3 ความรับผิดชอบ	3.188	0.478	4.588	0.546	0.439	ต่ำ	จุดแข็ง
1.4 ความยุติธรรม	3.285	0.457	4.575	0.569	0.393	ต่ำ	จุดแข็ง
1.5 ความพอเพียง	3.027	0.460	4.600	0.512	0.520	ต่ำ	จุดแข็ง
1.6 ความเมตตา	3.075	0.462	4.616	0.506	0.501	ต่ำ	จุดแข็ง
1.7 ความมีจิตสาธารณะ	3.205	0.454	4.602	0.494	0.436	ต่ำ	จุดแข็ง
2. การเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมมี 3 วิธี							
2.1 การพัฒนาด้าน สติปัญญา	3.194	0.392	4.557	0.526	0.417	ต่ำ	จุดแข็ง
2.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	3.282	0.419	4.566	0.518	0.372	ต่ำ	จุดแข็ง
2.3 การอบรมสั่งสอน	3.268	0.431	4.537	0.568	0.402	ต่ำ	จุดแข็ง

จากตารางที่ 36 พบว่า การบริหารวิชาการ เป็นจุดแข็งของการบริหารโรงเรียน (PNI_{modified} = 0.435) โดยมีองค์ประกอบ 2 ด้าน คือ ความเข้มแข็งทางคุณธรรม 7 ด้าน และการเสริมสร้างความ

เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม และเมื่อพิจารณารายด้านของความเข้มแข็งทางคุณธรรม พบว่าคุณธรรมทั้ง 7 ด้าน เป็นจุดแข็งของการบริหารโรงเรียน โดยความมีสัจจะ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.527$) รองลงมาคือ ความพอเพียง ($PNI_{\text{modified}} = 0.520$) และความเมตตา ($PNI_{\text{modified}} = 0.501$) ตามลำดับ ทั้งนี้ความยุติธรรมมีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.393$)

ส่วนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมเป็นจุดแข็ง ทั้ง 3 วิธี โดยการพัฒนาด้านสติปัญญา ($PNI_{\text{modified}} = 0.417$) มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา คือ การอบรมสั่งสอน ($PNI_{\text{modified}} = 0.402$) และการพัฒนาด้านเจตคติ ($PNI_{\text{modified}} = 0.372$) ตามลำดับ

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของการบริหารงานงบประมาณ นำเสนอดังตารางที่ 37

ตารางที่ 37 จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของการบริหารงานงบประมาณ

(n=1,328)

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		ความต้องการจำเป็น		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	PNI Modified	ผลการจัดกลุ่ม	
■ การบริหารงานงบประมาณ	3.120	0.290	4.510	0.490	0.449	ต่ำ	จุดแข็ง
1. ความเข้มแข็งทางคุณธรรม 7 ด้าน							
1.1 ความมีสัจจะ	2.879	0.574	4.520	0.501	0.704	สูง	จุดอ่อน
1.2 ความซื่อสัตย์	3.050	0.551	4.563	0.475	0.536	ต่ำ	จุดแข็ง
1.3 ความรับผิดชอบ	3.224	0.701	4.553	0.495	0.558	ต่ำ	จุดแข็ง
1.4 ความยุติธรรม	3.280	0.594	4.555	0.466	0.476	ต่ำ	จุดแข็ง
1.5 ความพอเพียง	2.848	0.614	4.531	0.498	0.825	สูง	จุดอ่อน
1.6 ความเมตตา	3.034	0.606	4.526	0.516	0.542	ต่ำ	จุดแข็ง

การบริหารโรงเรียนเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการจำเป็น		การ วิเคราะห์
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	PNI Modified	ผลการ จัดกลุ่ม	สภาพ แวดล้อม
1.7 ความมีจิต สาธารณะ	3.183	0.530	4.517	0.550	0.500	ต่ำ	จุดแข็ง
2. การเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมมี 3 วิธี							
2.1 การพัฒนาด้าน สติปัญญา	3.066	0.378	4.491	0.530	0.537	ต่ำ	จุดแข็ง
2.2 การพัฒนาด้าน เจตคติ	3.189	0.382	4.493	0.526	0.434	ต่ำ	จุดแข็ง
2.3 การอบรมสั่งสอน	3.225	0.450	4.486	0.554	0.471	ต่ำ	จุดแข็ง

จากตารางที่ 37 พบว่า การบริหารงานงบประมาณเป็นจุดแข็งของการบริหารโรงเรียน (PNI_{modified} = 0.449) โดยมีองค์ประกอบ 2 ด้าน คือ ความเข้มแข็งทางคุณธรรม 7 ด้าน และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม และเมื่อพิจารณารายด้านของความเข้มแข็งทางคุณธรรม พบว่า ความพอเพียง(PNI_{modified} = 0.825) และความมีสัจจะ (PNI_{modified} = 0.704) เป็นจุดอ่อนของการบริหารโรงเรียน ส่วนจุดแข็งนั้นพบว่า ด้านความรับผิดชอบมีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNI_{modified} = 0.558) รองลงมา คือ ความเมตตา (PNI_{modified} = 0.542) และความซื่อสัตย์ (PNI_{modified} = 0.536) ตามลำดับ ทั้งนี้ความมียุติธรรมมีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด (PNI_{modified} = 0.476)

ส่วนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม พบว่า ทั้ง 3 วิธี เป็นจุดแข็งของการบริหารโรงเรียน โดยการพัฒนาด้านสติปัญญา มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNI_{modified} = 0.537) รองลงมา คือ การอบรมสั่งสอน (PNI_{modified} = 0.471) และการพัฒนาด้านเจตคติ (PNI_{modified} = 0.434)

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของการบริหารงานบุคคล นำเสนอดังตารางที่ 38

ตารางที่ 38 จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของการบริหารงานบุคคล

(n=1,328)

การบริหารโรงเรียนเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการจำเป็น		การ วิเคราะห์ สภาพ แวดล้อม
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	PNI Modified	ผลการ จัดกลุ่ม	
■ การบริหารงานบุคคล	2.840	0.250	4.610	0.490	0.620	สูง	จุดอ่อน
1. ความเข้มแข็งทาง คุณธรรม 7 ด้าน							
1.1 ความมีสำนึก	2.485	0.611	4.611	0.499	1.019	สูง	จุดอ่อน
1.2 ความซื่อสัตย์	2.619	0.603	4.630	0.495	1.008	สูง	จุดอ่อน
1.3 ความรับผิดชอบ	3.056	0.604	4.626	0.505	0.574	ต่ำ	จุดแข็ง
1.4 ความยุติธรรม	3.017	0.550	4.658	0.489	0.621	ต่ำ	จุดแข็ง
1.5 ความพอเพียง	2.452	0.631	4.632	0.516	0.882	สูง	จุดอ่อน
1.6 ความเมตตา	2.763	0.569	4.623	0.499	0.674	ต่ำ	จุดแข็ง
1.7 ความมีจิตสาธารณะ	2.802	0.569	4.602	0.537	0.582	ต่ำ	จุดแข็ง
2. การเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรม							
2.1 การพัฒนาด้าน สติปัญญา	2.778	0.365	4.581	0.503	0.698	ต่ำ	จุดแข็ง
2.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	3.097	0.380	4.596	0.506	0.569	ต่ำ	จุดแข็ง
2.3 การอบรมสั่งสอน	2.965	0.505	4.592	0.512	0.626	ต่ำ	จุดแข็ง

จากตารางที่ 38 พบว่า การบริหารงานบุคคลเป็นจุดอ่อนของการบริหารโรงเรียน (PNI_{modified} = 0.620) โดยมีองค์ประกอบ 2 ด้าน คือ ความเข้มแข็งทางคุณธรรม 7 ด้าน และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม และเมื่อพิจารณารายด้านของความเข้มแข็งทางคุณธรรม พบว่า ความมีสำนึก (PNI_{modified} = 1.019) ความซื่อสัตย์ (PNI_{modified} = 1.008) และความพอเพียง (PNI_{modified} = 0.8882) เป็นจุดอ่อนของการบริหารโรงเรียน ส่วนจุดแข็งนั้นพบว่า ความเมตตามีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNI_{modified} = 0.674) รองลงมาคือ ความยุติธรรม (PNI_{modified}

= 0.621) และความมีจิตสาธารณะ ($PNI_{\text{modified}} = 0.582$) ตามลำดับ ทั้งนี้ความรับผิดชอบมีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.574$)

ส่วนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมเป็นจุดแข็ง ทั้ง 3 วิธี โดยการพัฒนาด้านสติปัญญา ($PNI_{\text{modified}} = 0.698$) มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา คือ การอบรมสั่งสอน ($PNI_{\text{modified}} = 0.626$) และการพัฒนาด้านเจตคติ ($PNI_{\text{modified}} = 0.569$) ตามลำดับ

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของการบริหารงานทั่วไปนำเสนอตารางที่ 39

ตารางที่ 39 จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของการบริหารทั่วไป

(n=1,328)

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		ความต้องการจำเป็น		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	PNI Modified	ผลการจัดกลุ่ม	
■ การบริหารทั่วไป	2.840	0.250	4.610	0.490	0.427	ต่ำ	จุดแข็ง
1. ความเข้มแข็งทางคุณธรรม 7 ด้าน							
1.1 ความมีสำนึก	3.099	0.478	4.579	0.531	0.555	ต่ำ	จุดแข็ง
1.2 ความซื่อสัตย์	3.312	0.470	4.589	0.523	0.425	ต่ำ	จุดแข็ง
1.3 ความรับผิดชอบ	3.366	0.552	4.591	0.508	0.420	ต่ำ	จุดแข็ง
1.4 ความยุติธรรม	3.325	0.516	4.579	0.527	0.410	ต่ำ	จุดแข็ง
1.5 ความพอเพียง	3.099	0.498	4.598	0.504	0.588	ต่ำ	จุดแข็ง
1.6 ความเมตตา	3.179	0.513	4.580	0.533	0.448	ต่ำ	จุดแข็ง
1.7 ความมีจิตสาธารณะ	3.241	0.478	4.602	0.502	0.466	ต่ำ	จุดแข็ง

การบริหารโรงเรียนเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการจำเป็น		การ วิเคราะห์ สภาพ แวดล้อม
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	PNI Modified	ผลการ จัดกลุ่ม	
2. การเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมมี 3 วิธี							
2.1 การพัฒนาด้าน สติปัญญา	3.173	0.401	4.585	0.478	0.457	ต่ำ	จุดแข็ง
2.2 การพัฒนาด้าน เจตคติ	3.236	0.387	4.592	0.495	0.525	ต่ำ	จุดแข็ง
2.3 การอบรมสั่งสอน	3.182	0.443	4.574	0.521	0.708	ต่ำ	จุดแข็ง

จากตารางที่ 39 พบว่า การบริหารทั่วไปเป็นจุดแข็งของการบริหารโรงเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.427$) โดยมีองค์ประกอบ 2 ด้าน คือ ความเข้มแข็งทางคุณธรรม 7 ด้าน และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม และเมื่อพิจารณารายด้านของความเข้มแข็งทางคุณธรรม พบว่า คุณธรรมทั้ง 7 ด้าน เป็นจุดแข็งของการบริหารโรงเรียน โดยความพอเพียง มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.588$) รองลงมา คือ ความมีสัจจะ ($PNI_{\text{modified}} = 0.555$) และความมีจิตสาธารณะ ($PNI_{\text{modified}} = 0.466$) ตามลำดับ ทั้งนี้ความยุติธรรมมีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.410$)

ส่วนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมเป็นจุดแข็ง ทั้ง 3 วิธี โดยการอบรมสั่งสอน ($PNI_{\text{modified}} = 0.708$) มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมาคือ การพัฒนาด้านเจตคติ ($PNI_{\text{modified}} = 0.525$) และ การพัฒนาด้านสติปัญญา ($PNI_{\text{modified}} = 0.457$) ตามลำดับ

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของกระบวนการบริหารด้านการวางแผน นำเสนอดังตารางที่ 40

ตารางที่ 40 จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของของกระบวนการบริหารด้านการวางแผน

(n=1,328)

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		ความต้องการจำเป็น		การวิเคราะห์ สภาพ แวดล้อม
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	PNI Modified	ผลการ จัดกลุ่ม	
■ การวางแผน	3.052	0.554	4.607	0.468	0.460	ต่ำ	จุดแข็ง
1. ความเข้มแข็งทางคุณธรรม 7 ด้าน	3.081	0.514	4.580	0.485	0.520	ต่ำ	จุดแข็ง
1.1 ความมีสำนึก	2.71	0.61	4.61	0.43	0.700	ต่ำ	จุดแข็ง
	8	1	8	5			
1.2 ความซื่อสัตย์	3.10	0.45	4.62	0.48	0.490	ต่ำ	จุดแข็ง
1.3 ความรับผิดชอบ	3.19	0.52	4.62	0.48	0.450	ต่ำ	จุดแข็ง
1.4 ความยุติธรรม	3.33	0.47	4.62	0.46	0.390	ต่ำ	จุดแข็ง
1.5 ความพอเพียง	2.84	0.62	4.63	0.44	0.630	ต่ำ	จุดแข็ง
1.6 ความเมตตา	2.92	0.69	4.62	0.46	0.580	ต่ำ	จุดแข็ง
1.7 ความมีจิต สาธารณะ	3.24	0.49	4.61	0.47	0.420	ต่ำ	จุดแข็ง
	0	1	5	0			
2. การเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรม	3.150	0.418	4.567	0.479	0.450	ต่ำ	จุดแข็ง
2.1 การพัฒนาด้าน สติปัญญา	3.062	0.381	4.555	0.489	0.490	ต่ำ	จุดแข็ง
2.2 การพัฒนาด้าน เจตคติ	3.135	0.398	4.589	0.459	0.460	ต่ำ	จุดแข็ง
2.3 การอบรมสั่งสอน	3.255	0.475	4.558	0.488	0.400	ต่ำ	จุดแข็ง

จากตารางที่ 40 พบว่า การวางแผนเป็นจุดแข็งของกระบวนการการบริหารโรงเรียน (PNI_{modified} = 0.460) โดยมีองค์ประกอบ 2 ด้าน ได้แก่ ความเข้มแข็งทางคุณธรรม 7 ด้าน ซึ่งเป็นจุด

แข็งของการวางแผน ($PNI_{\text{modified}} = 0.520$) และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ($PNI_{\text{modified}} = 0.450$) เป็นจุดแข็งของการวางแผน

และเมื่อพิจารณารายด้านของความเข้มแข็งทางคุณธรรม พบว่า เป็นจุดแข็งของการวางแผน โดยความมีสำนึก มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.700$) รองลงมา คือ ความพอเพียง ($PNI_{\text{modified}} = 0.630$) และความเมตตา ($PNI_{\text{modified}} = 0.580$) ตามลำดับ ส่วนความยุติธรรม มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.390$)

ส่วนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมเป็นจุดแข็ง ทั้ง 3 วิธี โดยการพัฒนาด้านสติปัญญา ($PNI_{\text{modified}} = 0.490$) มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา คือ การพัฒนาด้านเจตคติ ($PNI_{\text{modified}} = 0.460$) และการอบรมสั่งสอน ($PNI_{\text{modified}} = 0.400$) ตามลำดับ

การวิเคราะห์สภาพจุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของกระบวนการบริหารด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ นำเสนอดังตารางที่ 41

ตารางที่ 41 จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของกระบวนการบริหารด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ

(n=1,328)

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		ความต้องการจำเป็น		การวิเคราะห์ สภาพ แวดล้อม
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	PNI Modified	ผลการ จัดกลุ่ม	
■ การนำแผนสู่การปฏิบัติ	3.194	0.600	4.573	0.490	0.450	ต่ำ	จุดแข็ง
1. ความเข้มแข็งทางคุณธรรม 7 ด้าน	3.194	0.600	4.576	0.486	0.430	ต่ำ	จุดแข็ง
1.1 ความมีสำนึก	3.064	0.557	4.554	0.505	0.490	ต่ำ	จุดแข็ง
1.2 ความซื่อสัตย์	3.203	0.616	4.599	0.454	0.440	ต่ำ	จุดแข็ง
1.3 ความรับผิดชอบ	3.320	0.639	4.570	0.500	0.380	ต่ำ	จุดแข็ง
1.4 ความยุติธรรม	3.344	0.626	4.561	0.508	0.360	ต่ำ	จุดแข็ง
1.5 ความพอเพียง	3.055	0.664	4.594	0.463	0.500	ต่ำ	จุดแข็ง
1.6 ความเมตตา	3.208	0.533	4.581	0.478	0.430	ต่ำ	จุดแข็ง

การบริหารโรงเรียนเพื่อ เสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการจำเป็น		การ วิเคราะห์ สภาพ แวดล้อม
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	PNI Modified	ผลการ จัดกลุ่ม	
1.7 ความมีจิต สาธารณะ	3.164	0.569	4.576	0.496	0.450	ต่ำ	จุดแข็ง
2. การเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมมี 3 วิธี	3.26	0.45	4.56	0.49	0.400	ต่ำ	จุดแข็ง
2.1 การพัฒนาด้าน สติปัญญา	3.297	0.469	4.572	0.480	0.390	ต่ำ	จุดแข็ง
2.2 การพัฒนาด้าน เจตคติ	3.428	0.478	4.565	0.497	0.330	ต่ำ	จุดแข็ง
2.3 การอบรมสั่งสอน	3.077	0.409	4.553	0.494	0.480	ต่ำ	จุดแข็ง

จากตารางที่ 41 พบว่า การนำแผนสู่การปฏิบัติเป็นจุดแข็งของกระบวนการการบริหารโรงเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.450$) โดยมีองค์ประกอบ 2 ด้าน ได้แก่ ความเข้มแข็งทางคุณธรรม 7 ด้าน ซึ่งเป็นจุดแข็งของการวางแผน ($PNI_{\text{modified}} = 0.450$) และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม เป็นจุดแข็งของการวางแผน ($PNI_{\text{modified}} = 0.400$) และเมื่อพิจารณารายด้านของความเข้มแข็งทางคุณธรรม พบว่า คุณธรรมทั้ง 7 ด้าน เป็นจุดแข็งของการบริหารโรงเรียน โดยความพอเพียง มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.500$) รองลงมา คือ ความมีสัจจะ ($PNI_{\text{modified}} = 0.490$) และความมีจิตสาธารณะ ($PNI_{\text{modified}} = 0.450$) ตามลำดับ ทั้งนี้ความยุติธรรม มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.360$)

ส่วนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมเป็นจุดแข็ง ทั้ง 3 วิธี โดยการอบรมสั่งสอน ($PNI_{\text{modified}} = 0.480$) มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา คือ การพัฒนาด้านสติปัญญา ($PNI_{\text{modified}} = 0.390$) และการพัฒนาด้านเจตคติ ($PNI_{\text{modified}} = 0.330$) ตามลำดับ

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของกระบวนการบริหารด้านการประเมินผล นำเสนอตารางที่ 42

ตารางที่ 42 จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของของกระบวนการบริหารด้านการประเมินผล

(n=1,328)

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		ความต้องการจำเป็น		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	PNI Modified	ผลการจัดกลุ่ม	
■ การประเมินผล	3.020	0.538	4.564	0.499	0.430	ต่ำ	จุดแข็ง
1. ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม 7 ด้าน	3.194	0.538	4.564	0.499	0.510	ต่ำ	จุดแข็ง
1.1 ความมีสำนึก	2.990	0.524	4.541	0.527	0.520	ต่ำ	จุดแข็ง
1.2 ความซื่อสัตย์	2.956	0.523	4.572	0.493	0.550	ต่ำ	จุดแข็ง
1.3 ความรับผิดชอบ	3.183	0.563	4.579	0.471	0.440	ต่ำ	จุดแข็ง
1.4 ความยุติธรรม	3.078	0.562	4.575	0.493	0.490	ต่ำ	จุดแข็ง
1.5 ความพอเพียง	2.875	0.517	4.551	0.520	0.580	ต่ำ	จุดแข็ง
1.6 ความเมตตา	3.021	0.532	4.561	0.505	0.510	ต่ำ	จุดแข็ง
1.7 ความมีจิตสาธารณะ	3.034	0.547	4.574	0.485	0.510	ต่ำ	จุดแข็ง
2. การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมมี 3 วิธี	3.08	0.46	4.54	0.49	0.480	ต่ำ	จุดแข็ง
2.1 การพัฒนาด้านสติปัญญา	2.929	0.392	4.552	0.483	0.550	ต่ำ	จุดแข็ง
2.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	3.099	0.388	4.551	0.492	0.470	ต่ำ	จุดแข็ง
2.3 การอบรมสั่งสอน	3.213	0.470	4.540	0.517	0.410	ต่ำ	จุดแข็ง

จากตารางที่ 42 พบว่า การประเมินผลเป็นจุดแข็งของกระบวนการการบริหารโรงเรียน (PNI_{modified} = 0.430) โดยมีองค์ประกอบ 2 ด้าน ได้แก่ ความเข้มแข็งทางคุณธรรม 7 ด้าน ซึ่งเป็นจุด

แข็งของการวางแผน ($PNI_{\text{modified}} = 0.510$) และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม เป็นจุดแข็งของการวางแผน ($PNI_{\text{modified}} = 0.480$)

และเมื่อพิจารณาทางด้านของความเข้มแข็งทางคุณธรรม พบว่า คุณธรรมทั้ง 7 ด้านเป็นจุดแข็ง โดยความพอเพียง มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.580$) รองลงมาคือ ความซื่อสัตย์ ($PNI_{\text{modified}} = 0.550$) และความมีสัจจะ ค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.520$) ตามลำดับ ส่วนความรับผิดชอบค่าความต้องการจำเป็นต่ำสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.440$)

ส่วนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมเป็นจุดแข็งทั้ง 3 วิธี โดย การพัฒนาด้านสติปัญญา มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.550$) รองลงมา คือ การพัฒนาด้านเจตคติ ($PNI_{\text{modified}} = 0.470$) และการอบรมสั่งสอน ($PNI_{\text{modified}} = 0.410$) ตามลำดับ

ตาราง 43 โอกาส ภาวะคุกคามของการบริหารงานโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกในภาพรวม รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 43 โอกาส ภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนอกในภาพรวม

(n=1,328)

การบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		การ วิเคราะห์ สภาพ แวดล้อม
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	PNI Modified	ผลการ จัดกลุ่ม	
ปัจจัยภายนอก 4 ด้าน							
1. การเมืองและนโยบาย รัฐบาล	2.431	0.908	4.709	0.510	0.937	สูง	ภาวะ คุกคาม
2. เศรษฐกิจ	3.159	0.503	4.553	0.498	0.463	ต่ำ	โอกาส
3. สังคม	2.899	0.494	4.585	0.489	0.888	สูง	ภาวะ คุกคาม
4. เทคโนโลยีและการสื่อสาร	3.243	0.434	4.556	0.516	0.406	ต่ำ	โอกาส

จากตารางที่ 43 พบว่า ปัจจัยภายนอกของการบริหารงานโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ด้านการเมืองและนโยบายรัฐบาล ($PNI_{\text{modified}} = 0.937$) และด้านสังคม ($PNI_{\text{modified}} = 0.888$) เป็นภาวะคุกคามต่อการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ส่วนด้านเศรษฐกิจ ($PNI_{\text{modified}} = 0.463$) และด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ($PNI_{\text{modified}} = 0.406$) เป็นโอกาสต่อการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม

ตารางที่ 44 โอกาส ภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนอกในแต่ละด้าน

(n=1,328)

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		ความต้องการจำเป็น		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	PNI Modified	ผลการจัดกลุ่ม	
1. ปัจจัยด้านการเมืองและนโยบายรัฐบาล	2.43	0.90	4.70	0.51	0.937	สูง	ภาวะคุกคาม
1.1 การวางแผนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	3.080	0.572	4.527	0.504	0.470	ต่ำ	โอกาส
1.2 การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	2.928	0.536	4.536	0.497	0.549	ต่ำ	โอกาส
1.3 การประเมินการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	3.018	0.578	4.537	0.523	0.503	ต่ำ	โอกาส

การบริหารโรงเรียนเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		การ วิเคราะห์
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	PNI Modidied	ผลการ จัดกลุ่ม	สภาพ แวดล้อม
2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	3.21	0.93	4.70	0.53	0.463	ต่ำ	โอกาส
2.1 การวางแผนเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน	3.200	0.543	4.547	0.498	0.421	ต่ำ	โอกาส
2.2 การเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน	3.142	0.541	4.557	0.506	0.451	ต่ำ	โอกาส
2.3 การประเมินการ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน	3.136	0.532	4.555	0.507	0.452	ต่ำ	โอกาส
3. ปัจจัยด้านสังคม	2.507	0.896	4.733	0.501	0.888	สูง	ภาวะ คุกคาม
3.1 การวางแผนเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน	2.909	0.540	4.569	0.500	0.571	ต่ำ	โอกาส
3.2 การเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน	2.885	0.537	4.608	0.472	0.598	ต่ำ	โอกาส
3.3 การประเมินการ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน	2.902	0.527	4.578	0.510	0.577	ต่ำ	โอกาส

การบริหารโรงเรียนเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		การ วิเคราะห์
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	PNI Modidied	ผลการ จัดกลุ่ม	สภาพ แวดล้อม
4. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี	3.361	0.966	4.724	0.576	0.406	ต่ำ	โอกาส
4.1 การวางแผนเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน	3.274	0.509	4.560	0.507	0.393	ต่ำ	โอกาส
4.2 การเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน	3.218	0.490	4.561	0.521	0.417	ต่ำ	โอกาส
4.3 การประเมินการ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน	3.238	0.503	4.548	0.534	0.405	ต่ำ	โอกาส

จากตารางที่ 44 พบว่า ปัจจัยภายนอกของการบริหารงานโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง
ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ด้านการเมืองและนโยบายรัฐบาล
($PNI_{modified} = 0.937$) และด้านสังคม ($PNI_{modified} = 0.888$) เป็นภาวะคุกคามต่อการบริหารโรงเรียน
เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ส่วนด้านเศรษฐกิจ ($PNI_{modified} = 0.463$) และ
ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ($PNI_{modified} = 0.406$) เป็นโอกาสต่อการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง
ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม

เมื่อพิจารณารายด้านของปัจจัยด้านการเมืองและนโยบายรัฐบาล พบว่า ทั้ง 3 ด้านเป็น
โอกาสต่อการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม โดยการเสริมสร้าง
ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified} =$
0.549) รองลงมา คือ การประเมินการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
($PNI_{modified} = 0.503$) และการวางแผนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ
นักเรียน ($PNI_{modified} = 0.470$) ตามลำดับ

รายด้านของปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่า ทั้ง 3 ด้านเป็นโอกาสต่อการบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม โดยการประเมินการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.452$) ค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา คือ การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน มี ($PNI_{\text{modified}} = 0.451$) และการวางแผนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.421$) ตามลำดับ และรายด้านของปัจจัยด้านสังคม พบว่า ทั้ง 3 ด้านเป็นโอกาสต่อการบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมเช่นเดียวกัน โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.598$) รองลงมา คือ การประเมินการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.577$) และการวางแผนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.571$) ตามลำดับ

และรายด้านของปัจจัยด้านเทคโนโลยี พบว่าทั้ง 3 ด้านเป็นโอกาสต่อการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมเช่นเดียวกัน โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.417$) รองลงมา คือ การประเมินการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.405$) และการวางแผนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.393$) ตามลำดับ

4.2.5 ค่าความถี่ของข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 472 ฉบับ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสนใจในการวิจัยครั้งนี้และต้องการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะวิธีการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้เขียนตามมุมมองของผู้ตอบแบบสอบถาม 4 กลุ่ม คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูประจำชั้น ซึ่งเป็นผู้ที่มีมีส่วนเกี่ยวข้องกับวิธีการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาเป็นอย่างดี ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อการอย่างสูงที่จะได้นำมาเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดกลยุทธ์เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาต่อไป จึงขอเสนอแนะดังตารางที่ 45

ตารางที่ 45 ผลการวิเคราะห์ความถี่ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง
ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

(n=484)

ประเด็นความเห็น	ความถี่
การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	
การบริหารวิชาการ	
1) สร้างความเข้าใจให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาได้มีความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	35
2) ควรมีกิจกรรมสนับสนุนผู้บริหาร ครู ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญของการเป็นผู้นำเชิงคุณธรรม	30
3) ส่งเสริมให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงคุณธรรม	27
4) ส่งเสริมวางแผนกำกับ ติดตาม พัฒนาและสร้างเครื่องมือในการวัดประเมินผล	28
5) ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจภายในให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	10
6) ควรมีการจัดการให้ความรู้ภายในองค์กรเกี่ยวกับความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	5
7) จัดอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการ ถ่ายทอดความรู้ สัมมนา และจัดการศึกษาดูงานให้ครู เพื่อการพัฒนาตนเองและสามารถถ่ายทอดความรู้สู่นักเรียน	25
8) ควรมีการติดตาม ประเมินผลและนิเทศติดตามอย่างจริงจัง และนำผลที่ได้จากการประเมินมาพัฒนาต่อยอด	2
9) สร้างวัฒนธรรมในองค์กรให้มีความไว้วางใจกัน	10
10) เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้และสร้างค่านิยมในโรงเรียน	25

ประเด็นความเห็น	ความถี่
การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	
11) จัดทำข้อตกลงร่วมกันในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	5
การบริหารงบประมาณ	
12) ควรบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการใช้จ่ายงบประมาณ	18
13) มีการใช้จ่ายงบประมาณอย่างโปร่งใสตรวจสอบได้	10
การบริหารงานบุคคล	
14) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากร	24
15) ต้องการนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	29
16) ส่งเสริมกิจกรรมที่กระตุ้นให้เห็นความสำคัญของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	15
17) สนับสนุนทั้งภาครัฐและเอกชนให้มีหน่วยงานรับผิดชอบเกี่ยวกับความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น	38
18) สร้างต้นแบบในสังคมไทยให้มากขึ้น	53
การบริหารทั่วไป	
19) สร้างค่านิยมทางสังคมให้ความสำคัญกับคนดีมากกว่าคนรวย	22
20) ควรมีการวางแผนร่วมกันและกำหนดแนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ	14
21) ทุกภาคส่วนสร้างความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และนำสู่การปฏิบัติจริง	35

ประเด็นความเห็น	ความถี่
การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	
22) มีข้อตกลงร่วมกันระหว่างโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน เพื่อร่วมกันดูแล ติดตาม พฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิด	12
รวมรายชื่อ	472

จากตารางที่ 45 ความถี่ของสภาพที่พึงประสงค์ของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูประจำชั้นเสนอแนะเพิ่มเติมพบว่า ประเด็นที่ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม จาก 472 ประเด็นมีความคิดเห็นในการบริหารวิชาการ 202 ประเด็น การบริหารงบประมาณ 28 ประเด็น การบริหารงานบุคคล 159 ประเด็น และการบริหารทั่วไป 83 ประเด็น

4.2.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์โรงเรียนที่เป็นโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 6 โรงเรียน จัดลำดับความสำคัญของข้อมูลโดยภาพรวม ตามความเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

1) ผลการสัมภาษณ์ การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

(1) ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

“ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาในปัจจุบันภาพรวมถือว่าอยู่ในเกณฑ์ ในสังคมไทยยุคนี้ น่าจะพูดถึงคุณธรรมจริยธรรมที่สามารถลดปัญหาคอร์รัปชันเมืองไทย เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม ความพอเพียง และนักเรียนควรมีจิตสาธารณะ โดยร่วมกันสร้างค่านิยมต่อต้านการกระทำผิด โดยเฉพาะตัวนักเรียนควรได้รับการปลูกฝังไม่ให้ฟุ้งเฟ้อ รู้จักใช้จ่าย ไม่ลอกการบ้าน ไม่ลอกข้อสอบเพื่อน หากมีการกระทำผิดควรให้มีการลงโทษอย่างจริงจัง”

ผู้บริหารโรงเรียนที่ 1

“สำหรับในเมืองไทยปัญหาทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมเกิดขึ้นได้ยาก จึงควรมีการสร้างวิถีชีวิตและวัฒนธรรมทางสังคม และการเป็นแบบอย่างที่ดีจากพ่อแม่ ผู้ปกครองและครูเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด”

ผู้บริหารโรงเรียนที่ 2

“ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนจะเกิดขึ้นได้ครูต้องเป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิตให้นักเรียน หากครูไม่สามารถเป็นต้นแบบได้ไม่ควรมาเป็นครู”

ผู้บริหารโรงเรียนที่ 3

“นักเรียนในปัจจุบันต้องมีคุณธรรมจริยธรรมที่เข้มแข็งลดน้อยลง จึงจำเป็นต้องพัฒนาจิตใจ นักเรียนควรได้รับการอบรมบ่มนิสัยให้มีความรัก ความเมตตากรุณา มีกิริยามารยาที่ดีงาม มีความอ่อนน้อมถ่อมตนซื่อสัตย์สุจริต”

ผู้บริหารโรงเรียนที่ 4

“ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องจิตใจขั้นสูง ซึ่งจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต ต้องปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริต และความพอเพียง”

ผู้บริหารโรงเรียนที่ 5

“สังคมปัจจุบันวุ่นวาย ทำให้คุณธรรมจริยธรรมเสื่อม จึงส่งผลกระทบต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนที่เห็นว่าพฤติกรรมที่ผิดเป็นเรื่องปกติ เช่น การลอกการบ้านเพื่อน การลอกข้อสอบเพื่อน โรงเรียนจึงควรเอาใจใส่และปลูกฝังความดีงามให้นักเรียนอย่างยั่งยืน”

ผู้บริหารโรงเรียนที่ 6

2) กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

“กลยุทธ์การเสริมสร้างวัฒนธรรมความไว้วางใจในโรงเรียน เป็นการบริหารโรงเรียนโดยให้ความไว้วางใจครู และเสริมสร้างแรงจูงใจจากภายในให้ครูเกิดความภูมิใจในการทำงาน ซึ่งจะส่งผลต่อนักเรียนโดยตรง”

ผู้บริหารโรงเรียนที่ 1

“กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแบบ bottom up คือสร้างวัฒนธรรมความไว้วางใจในโรงเรียนให้ผู้บริหาร ครูเป็นต้นแบบให้นักเรียน และให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน”

ผู้บริหารโรงเรียนที่ 2

“กลยุทธ์ความเท่าเทียมและการขัดเกลาทางสังคม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน”

ผู้บริหารโรงเรียนที่ 3

“**กลยุทธ์ คุณค่าความเป็นมนุษย์ 5 ประการ** ได้แก่ 1) สัตยา คือ ความจริง 2) เปรมา คือความรักความเมตตา 3) ธรรมะ คือ ความประพฤติชอบ 4) สันติ คือ ความสงบสุข 5) อหิงสา คือความไม่เบียดเบียน นักเรียนในปัจจุบันต้องมีคุณธรรมจริยธรรมที่เข้มแข็ง สิ่งแรกในการเรียนการสอน คือ การสอนให้นักเรียนมีความสุข ซึ่งสาเหตุของความทุกข์เพราะนิยมวัตถุ ที่คนส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นความเจริญก้าวหน้ามากกว่าการพัฒนาจิตใจ ซึ่งโรงเรียนเน้นการพัฒนาจิตใจนักเรียน โดยใช้เศรษฐกิจพอเพียงเป็นฐานในการบริหารโรงเรียนแห่งนี้ สร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กอากาศ์ ศิล สมาธิ ปัญญา”

ผู้บริหารโรงเรียนที่ 4

“**กลยุทธ์ 5 ดี วิถีพุทธ** และการกำหนดคุณลักษณะ และแนวทางการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมของนักเรียน โดยการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับในทุกรายวิชา”

ผู้บริหารโรงเรียนที่ 5

“**กลยุทธ์ความรู้คู่คุณธรรม** นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการมีส่วนร่วมของชุมชนผู้บริหารและครูเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นวิถีชีวิตอย่างยั่งยืน”

ผู้บริหารโรงเรียนที่ 6

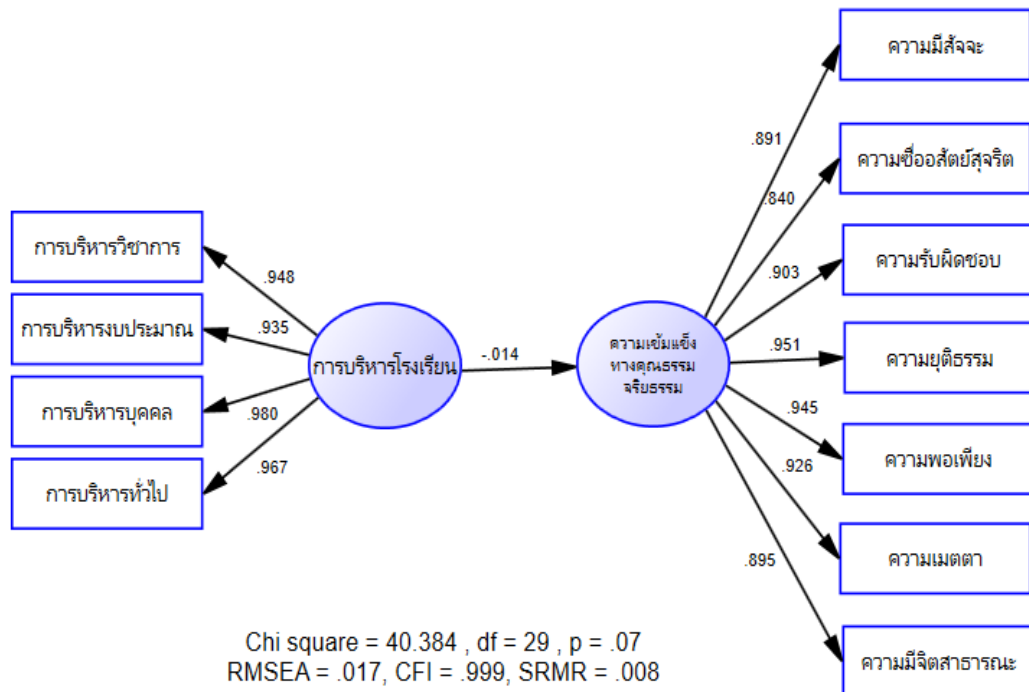
ตารางที่ 47 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความ
เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

จุดแข็ง (Strenghts)	จุดอ่อน (Weaknesses)	โอกาส (Opportunities)	ภัยคุกคาม (Treats)
การบริหารงานบุคคล			
<p>S1 มีการบริหารงานบุคคล (PNI_{modified} = 0.710) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนด้วยวิธีการ ดังนี้</p> <p>S1.1 มีการพัฒนาด้านสติปัญญา (PNI_{modified} = 0.698)</p> <p>S1.2 มีการพัฒนาด้านเจตคติ (PNI_{modified} = 0.626)</p> <p>S1.3 มีการอบรมสั่งสอน (PNI_{modified} = 0.569)</p> <p>ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม คือ</p> <p>S1.1 มีความเมตตา (PNI_{modified} = 0.674)</p> <p>S1.2 มีความยุติธรรม (PNI_{modified} = 0.621)</p> <p>S1.3 มีความมีจิตสาธารณะ (PNI_{modified} = 0.582)</p>	<p>W1 มีการบริหารงานบุคคล มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนด้วยวิธีการ ดังนี้</p> <p>W1.1 การเป็นแบบอย่าง (PNI_{modified} = 0.991)</p> <p>W1.2 มีการวางแผนพัฒนาบุคลากร ด้วยการพัฒนาด้านเจตคติ โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน (PNI_{modified} = 0.929)</p> <p>W1.3 มีการวางแผนพัฒนาบุคลากรโดยการเสริมสร้างแรงจูงใจภายใน (PNI_{modified} = 0.903)</p> <p>ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม คือ</p> <p>W1.1 มีความซื่อสัตย์สุจริต (PNI_{modified} = 0.98)</p> <p>W1.2 มีความมีสำนึก (PNI_{modified} = 0.88)</p> <p>W1.3 มีความพอเพียง (PNI_{modified} = 0.76)</p>	<p>O1 ปัจจัยปัจจัยด้านการเมืองและนโยบายรัฐบาล</p> <p>O1.1 มีการวางแผนพัฒนาบุคลากร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน (PNI_{modified} = 0.591)</p> <p>O1.2 มีการพัฒนาบุคลากร (PNI_{modified} = 0.606)</p> <p>O1.3 มีการประเมินพัฒนาบุคลากร (PNI_{modified} = 0.629)</p> <p>O2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ</p> <p>O2.1 มีการวางแผนใช้งบประมาณ เพื่อพัฒนาบุคลากร (PNI_{modified} = 0.403)</p> <p>O3 ปัจจัยด้านสังคม</p> <p>O3.1 มีการบริหารกิจการนักเรียน ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกำหนดกฎระเบียบ (PNI_{modified} = 0.682)</p> <p>O3.2 มีการบริหารกิจการนักเรียน ในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกำหนดกฎระเบียบ (PNI_{modified} = 0.634)</p>	<p>การบริหารงานบุคคล (PNI_{modified} = 1.053)</p> <p>T1 ปัจจัยด้านสังคม</p> <p>T1.1 มีพ่อแม่หรือผู้ปกครองเพื่อนและชุมชนเอื้อต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม (PNI_{modified} = 0.843)</p> <p>T1.2 การพัฒนาบุคลากรให้ เป็นมืออาชีพ(PNI_{modified} = 0.721)</p> <p>T2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ</p> <p>T2.1 ฐานะทางครอบครัวเอื้อต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม (PNI_{modified} = 0.792)</p> <p>T3 ปัจจัยด้านเทคโนโลยี</p> <p>T3.1 มีการประเมินการพัฒนาบุคลากรในกาใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ (PNI_{modified} = 0.733)</p>
การบริหารทั่วไป			
<p>S2 มีการบริหารงานทั่วไป (PNI_{modified} = 0.427) เพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม</p>	<p>W2 มีการบริหารงานทั่วไป</p> <p>W2.1 มีการประเมินการใช้วัสดุและกายภาพเพื่อเสริมสร้างความ</p>	<p>O1 ปัจจัยด้านการเมืองและนโยบายรัฐบาล</p> <p>O2.1 มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกำหนดกฎระเบียบ (PNI_{modified} = 0.627)</p>	

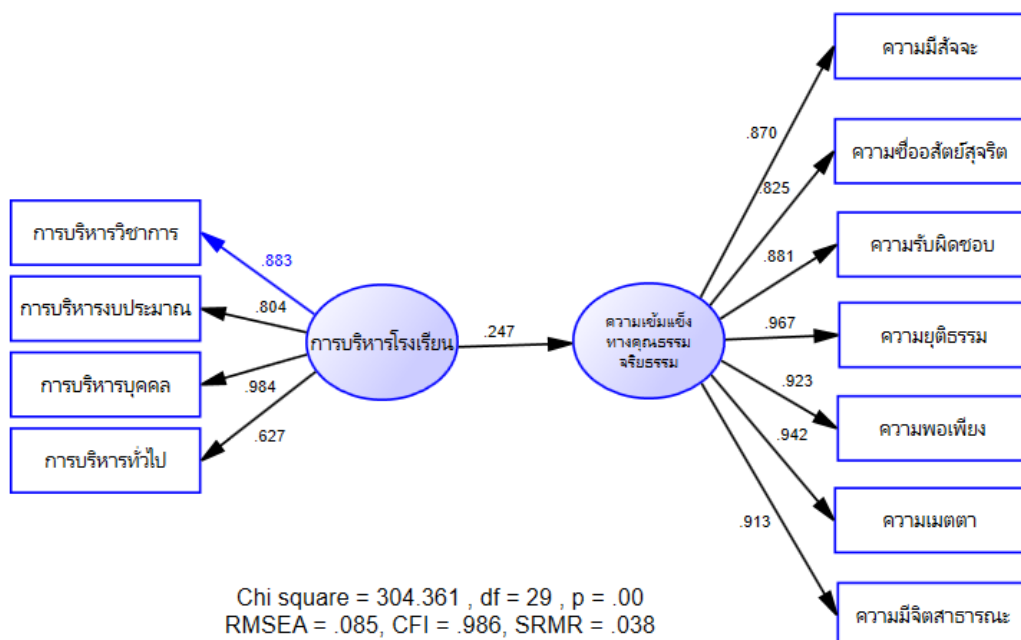
จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)	โอกาส (Opportunities)	ภัยคุกคาม (Threats)
<p>จริยธรรมของนักเรียนโดย</p> <p>S2.1 มีการพัฒนาด้านเจตคติ (PNI_{modified} = 0.708)</p> <p>S2.2 มีการพัฒนาด้าน สติปัญญา (PNI_{modified} = 0.525)</p> <p>S2.3 มีการอบรมสั่งสอน (PNI_{modified} = 0.457)</p> <p>ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม คือ</p> <p>S2.1 มีความมีจิตสาธารณะ (PNI_{modified} = 0.588)</p> <p>S2.2 มีความมีสำนึก (PNI_{modified} = 0.555)</p> <p>S2.3 มีความซื่อสัตย์สุจริต (PNI_{modified} = 0.466)</p>	<p>เข้มแข็ง</p> <p>ทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน</p> <p>ด้วยการพัฒนาครูและ ผู้บริหารอย่างมืออาชีพ (PNI_{modified} = 0.705)</p> <p>W2.2 มีการวางแผนจัด กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนและกำหนดกฎระเบียบ เพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนด้าน ความมีสำนึก (PNI_{modified} = 0.727)</p>	<p>O2.2 มีการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนและกำหนดกฎระเบียบ (PNI_{modified} = 0.524)</p> <p>O2.3 มีการบริหารกิจการ นักเรียน ในการประเมิน กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนและกำหนดกฎระเบียบ (PNI_{modified} = 0.516)</p> <p>O2.4 มีการวางแผนจัด กิจกรรม พัฒนาผู้เรียนและกำหนดกฎ ระเบียบ (PNI_{modified} = 0.464)</p> <p>O2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ</p> <p>O2.1 การบริหารกิจการ นักเรียน ในการประเมิน กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนและกำหนดกฎระเบียบ (PNI_{modified} = 0.489)</p> <p>O3 ปัจจัยด้านสังคม</p> <p>O3.1 มีการบริหารกิจการ นักเรียน ในการวางแผนจัด กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนและกำหนดกฎระเบียบ (PNI_{modified} = 0.670)</p>	
การบริหารวิชาการ			
<p>S3 มีการบริหารวิชาการ (PNI_{modified} = 0.435) เพื่อ เสริมสร้าง ความเข้มแข็งทาง คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโดย</p> <p>S3.1 มีการพัฒนาทาง สติปัญญา (PNI_{modified} = 0.417)</p> <p>S3.3 มี การพัฒนาด้านเจตคติ (PNI_{modified} = 0.402)</p> <p>S3.2 มี การอบรมสั่งสอน (PNI_{modified} = 0.372)</p> <p>ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม คือ</p> <p>S3.1 มีความมีสำนึก</p>	<p>CHULALONGKORN</p>	<p>O1 มีปัจจัยด้านเมืองและ นโยบาย รัฐบาล (PNI_{modified} = 0.507)</p> <p>O1.1 มีการวัดและ ประเมินผล (PNI_{modified} = 0.676)</p> <p>O1.2 มีการพัฒนาบุคลากร (PNI_{modified} = 0.47)</p> <p>O2 มีปัจจัยด้านเศรษฐกิจ รัฐบาล (PNI_{modified} = 0.441)</p> <p>O2.1 มีการบริหาร งบประมาณ (PNI_{modified} =0.493)</p> <p>O2.2 การใช้ทรัพยากรด้าน วัสดุและ</p>	

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)	โอกาส (Opportunities)	ภัยคุกคาม (Threats)
<p>(PNI_{modified} = 0.527) S.3.2 มีความเมตตา</p> <p>(PNI_{modified} = 0.520) S.3.3 มีความพอเพียง</p> <p>(PNI_{modified} = 0.501)</p>		<p>กายภาพและกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน (PNI_{modified} = 0.423)</p> <p>O3 ปัจจัยด้านสังคม (PNI_{modified} = 0.441)</p> <p>O3.1 การบริหารงบประมาณ (PNI_{modified} = 0.465)</p> <p>O3.2 การใช้ทรัพยากรด้าน วัสดุและ กายภาพและกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน (PNI_{modified} = 0.490)</p>	
การบริหารงบประมาณ			
<p>S4 การบริหารงบประมาณ (PNI_{modified} = 0.427) เพื่อ เสริมสร้าง ความเข้มแข็งทาง คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโดย</p> <p>S4.1 มีการพัฒนาด้าน สติปัญญา (PNI_{modified} = 0.537)</p> <p>S4.2 มีการอบรมสั่งสอน (PNI_{modified} = 0.471)</p> <p>S4.3 มีการพัฒนาด้านเจตคติ (PNI_{modified} = 0.434)</p> <p>ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม คือ</p> <p>S4.1 มีความซื่อสัตย์สุจริต (PNI_{modified} = 0.558)</p> <p>S4.2 มีความเมตตา (PNI_{modified} = 0.542)</p> <p>S4.3 มีความรับผิดชอบ (PNI_{modified} = 0.570)</p>			

4.2.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จุดอ่อน จุดแข็งโดยโปรแกรม mplus

แผนภาพที่ 5 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม

แผนภาพที่ 6 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม

ตารางที่ 46 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียน

การบริหารโรงเรียน	สภาพที่พึงประสงค์	ลำดับ	สภาพปัจจุบัน	ลำดับ	แตกต่าง	สภาพที่พึงประสงค์สัมพันธ์กับการบริหารโรงเรียน	ลำดับ	สภาพปัจจุบันสัมพันธ์กับการบริหารโรงเรียน	ลำดับ	แตกต่าง
การบริหารวิชาการ	0.883	2	0.948	3	สูงกว่า	1.000	2	1.000	3	เท่ากัน
การบริหารงบประมาณ	0.804	3	0.935	4	สูงกว่า	0.876	4	1.014	2	สูงกว่า
การบริหารงานบุคคล	0.984	1	0.980	1	ต่ำกว่า	1.039	1	0.615	4	ต่ำกว่า
การบริหารทั่วไป	0.627	4	0.967	2	สูงกว่า	0.998	3	1.258	1	สูงกว่า

หมายเหตุ : ค่าสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเท่ากับ 0.858 และ ค่าสภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนเท่ากับ 0.229

จากตารางที่ 46 จะเห็นได้ว่า การบริหารงานบุคคลมีผลคะแนนสูงที่สุด คือ 0.980 ซึ่งมีค่าต่ำกว่าค่ามาตรฐานที่ 0.984 ถือว่าเป็นจุดอ่อน รองลงมา คือ การบริหารทั่วไป ที่ระดับคะแนน 0.967 สูงกว่าคะแนนมาตรฐานที่ 0.627 ถือว่าเป็นจุดแข็งถัดมาคือด้านการบริหารวิชาการที่ระดับคะแนน 0.948 สูงกว่าคะแนนมาตรฐานที่ 0.883 ถือเป็นจุดแข็ง และด้านการบริหารงบประมาณที่ระดับคะแนน 0.935 สูงกว่าคะแนนมาตรฐานที่ 0.804 ถือเป็นจุดแข็ง ตามลำดับ

ส่วนการบริหารโรงเรียนแต่ละด้านที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานโดยรวมนั้น พบว่า การบริหารทั่วไปมีระดับคะแนนสูงที่สุดเท่ากับ 1.258 รองลงมา คือ การบริหารงบประมาณ ด้วยระดับคะแนน 1.014 ซึ่งมีระดับคะแนนสูงกว่าคะแนนมาตรฐานซึ่งอยู่ที่ 0.998 และ 0.876 ตามลำดับจึงถือว่าการบริหารโรงเรียนทั้งสองด้านนี้มีความสัมพันธ์เป็นจุดแข็งของการบริหารงานโดยภาพรวม

ส่วนการบริหารวิชาการซึ่งมีระดับคะแนนอยู่ที่ 1.000 ซึ่งเท่ากับคะแนนมาตรฐานซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และระดับคะแนนที่ต่ำที่สุด คือ การบริหารงานด้านบุคคลซึ่งมีระดับคะแนนอยู่ที่ 0.615 ซึ่งต่ำกว่าระดับคะแนนมาตรฐานที่ 1.039 จึงถือว่ามีความสัมพันธ์เป็นจุดอ่อนของการบริหารงานโดยภาพรวม

จากผลการศึกษาพบว่า การบริหารโรงเรียนโดยภาพรวมมีระดับคะแนนอยู่ที่ 0.229 ซึ่งต่ำกว่าระดับคะแนนมาตรฐาน คือ 0.858 แสดงว่า การบริหารโรงเรียนโดยภาพรวมจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขจุดบกพร่องในการบริหารโรงเรียนที่เป็นจุดอ่อนดังกล่าวข้างต้น

นอกจากนี้ จากค่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนสัมพันธ์กับความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมซึ่งมีระดับคะแนนความสัมพันธ์เท่ากับ 0.229 ซึ่งต่ำกว่าค่าระดับคะแนน สภาพพึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียน สัมพันธ์กับความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ 0.334 แสดงให้เห็นว่า การบริหารโรงเรียนโดยผ่านกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนทั้ง 7 ด้านมีความสัมพันธ์ในระดับที่จะต้องปรับปรุงจุดอ่อนของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับระดับคะแนนค่า สภาพปัจจุบัน ซึ่งมีระดับคะแนนเท่ากับ 0.033 ซึ่งต่ำกว่าระดับคะแนนมาตรฐาน สภาพที่พึงประสงค์ของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม เท่ากับ 0.051 ซึ่งถือว่าเป็นนัยสำคัญที่ต้องมีการปรับปรุงและแก้ไขต่อไป

ตารางที่ 47 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม

ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา	สภาพที่พึงประสงค์	ลำดับ	สภาพปัจจุบัน	ลำดับ	แตกต่าง	สภาพที่พึงประสงค์สัมพันธ์กับความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	ลำดับ	สภาพปัจจุบันสัมพันธ์กับความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	ลำดับ	แตกต่าง
ความมีสำนึก	0.870	6	0.891	6	สูงกว่า	1.000	7	1.000	6	เท่ากัน
ความซื่อสัตย์	0.825	7	0.840	7	สูงกว่า	1.036	6	1.110	5	สูงกว่า
ความรับผิดชอบ	0.881	5	0.903	4	สูงกว่า	1.113	5	3.164	2	สูงกว่า
ความยุติธรรม	0.967	1	0.951	1	ต่ำกว่า	1.254	3	3.788	1	สูงกว่า
ความพอเพียง	0.923	3	0.945	2	สูงกว่า	1.186	4	0.577	7	ต่ำกว่า
ความเมตตา	0.942	2	0.926	3	ต่ำกว่า	1.332	1	2.949	3	สูงกว่า
ความมีจิตสาธารณะ	0.913	4	0.895	5	ต่ำกว่า	1.275	2	2.081	4	สูงกว่า

จากตารางที่ 49 แสดงให้เห็นว่า ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนทั้ง 7 ประการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมในสภาพปัจจุบันที่มีระดับคะแนนสูงสุด คือ ความยุติธรรม อยู่ที่ระดับคะแนน 0.951 รองลงมา คือ ความพอเพียง ที่ระดับคะแนน 0.945 ความเมตตา ที่ระดับคะแนน 0.926 ความรับผิดชอบ ที่ระดับคะแนน 0.903 ความมีจิตสาธารณะ ที่ระดับคะแนน 0.895 ความมีสำนึก ที่ระดับคะแนน 0.891 และระดับคะแนนต่ำที่สุด คือ ความซื่อสัตย์ ที่ระดับคะแนน 0.840 ซึ่งองค์ประกอบของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านที่สูงกว่ามาตรฐาน ประกอบไปด้วยความพอเพียง ความรับผิดชอบ ความมีสำนึก และความซื่อสัตย์ ตามลำดับ

ส่วนความสัมพันธ์ของการบริหารโรงเรียนกับความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 7 ด้าน พบว่า ความยุติธรรม 4 ระดับคะแนนความสัมพันธ์ที่ 3.788 รองลงมา คือ ความรับผิดชอบ ที่ระดับคะแนน 3.164 ความเมตตา ระดับคะแนน 2.949 ความมีจิตสาธารณะที่ระดับคะแนน 2.081 ความซื่อสัตย์ที่ระดับคะแนน 1.110 ซึ่งสูงกว่าระดับคะแนน 1.254, 1.113, 1.332, 1.275 และ 1.036 ตามลำดับ แสดงว่า มีความสัมพันธ์หรือเป็นจุดแข็งของการบริหารงานในปัจจุบันตามลำดับคะแนน

ส่วนการบริหารโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์กับความมีสำนึกมีระดับคะแนนเท่ากับระดับคะแนนมาตรฐานที่ 1.000 แสดงว่า มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

และการบริหารโรงเรียน ที่มีความสัมพันธ์กับความพอเพียงมีระดับคะแนนต่ำที่สุดที่ 0.577 ซึ่งต่ำกว่าระดับคะแนนมาตรฐานที่ 1.186 แสดงว่าเป็นความสัมพันธ์ต้องการปรับปรุงความพอเพียง หรือถือเป็นจุดอ่อนของการบริหารโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ในโมเดลของการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ลักษณะของตัวแปรในโมเดลในสมการ พบว่า โมเดล MPlus นั้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่า Chi - square = 40.384, df = 29, p = 0.07, CFI = 0.999, RMSEA = 0.017 และ SRMR = 0.008 ค่าสถิติไค-สแควร์และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนมีค่าเป็นไปตามเกณฑ์ของ Hu & Bentler (1999) แสดงว่า โมเดล MPlus มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการบริหารโรงเรียนโดยภาพรวมได้รับอิทธิพลทางตรงจากการบริหารโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน (0.229) ได้แก่ การบริหารวิชาการ (0.948) การบริหารงบประมาณ (0.935) การบริหารงานบุคคล (0.980) และการบริหารทั่วไป (0.967) อย่างมีนัยสำคัญที่ .05

การศึกษาอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมในด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนด้านต่าง ๆ (0.033)พบว่า ความมีสัจจะ (0.891) ความซื่อสัตย์ (0.840) ความรับผิดชอบ (0.903) ความยุติธรรม (0.951) ความพอเพียง (0.945) ความเมตตา (0.926) และ ความมีจิตสาธารณะ (0.895) มีผลโดยตรงต่อการบริหารโรงเรียน น่าจะเป็นความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม อย่างมีนัยสำคัญที่ .05

ผลการศึกษาอิทธิพลจากการบริหารโรงเรียนที่มีผลต่อความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมพบว่า ในสภาพปัจจุบัน การบริหารโรงเรียนไม่มีผลต่อความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.014 ในขณะที่สภาพที่พึงประสงค์พบว่า การบริหารโรงเรียนมีผลต่อความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.802 ทำให้พิจารณาได้ว่า ในสภาพที่พึงประสงค์นั้นผู้บริหารที่มีความสามารถในการบริหารโรงเรียนจะมีความเข้มแข็งทางคุณธรรมและจริยธรรมไปในทิศทางเดียวกัน

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ภายในกลุ่มองค์ประกอบเดียวกันมีทิศทางเป็นบวกทั้งหมด สำหรับสภาพที่พึงประสงค์มีขนาดตั้งแต่ 0.516 ไปจนถึง 0.945 และสภาพปัจจุบันมีขนาดตั้งแต่ -0.029 ไปจนถึง 0.952 ดังแสดงในตารางที่ 4.35 และตารางที่ 4.36 ตามลำดับ และตัวแปรสังเกตได้ต่างองค์ประกอบกันมีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกทั้งหมดสำหรับสภาพปัจจุบัน และมีทางลบสำหรับสภาพที่พึงประสงค์ โดยที่ตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบไม่มีความสัมพันธ์ข้ามองค์ประกอบกันสำหรับสภาพปัจจุบัน แต่มีความสัมพันธ์ข้ามองค์ประกอบกันสำหรับสภาพที่พึงประสงค์

ตารางที่ 48 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนจากตัวแปรสำหรับสภาพที่พึงประสงค์ที่สังเกตได้

11 ตัวแปร

	ความ มี สัจจะ	ความ ซื่อสัตย์ สุจริต	ความ รับผิดชอบ	ความ ยุติธรรม	ความ พอเพียง	ความ เมตตา	ความมีจิต สาธารณะ	การ บริหาร วิชาการ	การ บริหาร งบประมาณ	การ บริหารงาน บุคคล	การ บริหาร ทั่วไป
ความมีสัจจะ	1										
ความซื่อสัตย์ สุจริต	.842**	1									
ความ รับผิดชอบ	.727**	.717**	1								
ความยุติธรรม	.826**	.795**	.863**	1							
ความพอเพียง	.803**	.755**	.854**	.918**	1						
ความเมตตา	.817**	.776**	.828**	.945**	.865**	1					
ความมีจิต สาธารณะ	.798**	.801**	.787**	.842**	.749**	.917**	1				
การบริหาร วิชาการ	.692**	.587**	.553**	.624**	.592**	.610**	.628**	1			
การบริหาร งบประมาณ	.664**	.673**	.544**	.577**	.600**	.563**	.566**	.750**	1		
การบริหารงาน บุคคล	.760**	.729**	.653**	.756**	.708**	.741**	.742**	.877**	.788**	1	
การบริหาร ทั่วไป	.518**	.497**	.520**	.544**	.516**	.536**	.543**	.518**	.549**	.610**	1

ตารางที่ 49 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนจากตัวแปรสำหรับสภาพปัจจุบันที่สังเกตได้ 11

ตัวแปร

	ความ มี สัจจะ	ความ ซื่อสัตย์ สุจริต	ความ รับผิดชอบ	ความ ยุติธรรม	ความ พอเพียง	ความ เมตตา	ความมีจิต สาธารณะ	การ บริหาร วิชาการ	การ บริหารงบ ประ มาณ	การ บริหารงาน บุคคล	การ บริหาร ทั่วไป
ความมี สัจจะ	1										
ความ ซื่อสัตย์ สุจริต	.844**	1									
ความ รับผิดชอบ	.729**	.717**	1								
ความ ยุติธรรม	.828**	.794**	.864**	1							

	ความ มี สัจจะ	ความ ซื่อสัตย์ สุจริต	ความ รับผิดชอบ	ความ ยุติธรรม	ความ พอเพียง	ความ เมตตา	ความมีจิต สาธารณะ	การ บริหาร วิชาการ	การ บริหารง ประ มาณ	การ บริหารงาน บุคคล	การ บริหาร ทั่วไป
ความ พอเพียง	.805**	.755**	.859**	.920**	1						
ความ เมตตา	.824**	.780**	.836**	.952**	.874**	1					
ความมีจิต สาธารณะ	.806**	.807**	.797**	.851**	.761**	.918**	1				
การบริหาร วิชาการ	-.024	-.024	-.009	-.006	-.005	-.004	.001	1			
การบริหาร งบประมาณ	-.023	-.029	-.010	-.017	-.019	-.013	-.001	.888**	1		
การ บริหารงาน บุคคล	-.033	-.029	-.019	-.025	-.028	-.017	-.007	.928**	.916**	1	
การบริหาร ทั่วไป	-.026	-.026	.005	-.006	-.008	.002	.016	.898**	.902**	.948**	1

4.4 พัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนประถมศึกษา

4.4.1 กำหนดร่างกลยุทธ์หลักในการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง
คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ผู้วิจัยได้นำค่าความต้องการจำเป็นรายด้าน เปรียบเทียบค่าดัชนี
PNI_{modified} จากการจัดลำดับความต้องการจำเป็นมากำหนดและสร้างกลยุทธ์ดังตารางที่ 4. 37

4.4.2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง
ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

4.4.3 ความต้องการจำเป็นของสภาพการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง
ทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความ
เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

ตารางที่ 50 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อกำหนดกลยุทธ์

<p>TOWS MATRIX</p>	<p>Opportunities การบริหารวิชาการ O1 ปัจจัยปัจจัยด้านการเมือง และ นโยบายรัฐบาล - มีการวางแผนพัฒนาบุคลากรเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน (0.591) - มีการพัฒนาบุคลากร (0.606) - มีการประเมินพัฒนาบุคลากร (0.629) O2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ - มีการวางแผนใช้งบประมาณเพื่อพัฒนาบุคลากร (0.403) O3 ปัจจัยด้านสังคม - มีการบริหารกิจการนักเรียนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกำหนดกฎระเบียบ (0.682) - มีการบริหารกิจการนักเรียนในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกำหนดกฎระเบียบ (0.634) การบริหารงานบุคคล O1 การพัฒนาบุคลากร (0.61) การบริหารงบประมาณ O2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ - มีการวางแผนใช้งบประมาณ</p>	<p>Treats การบริหารงานบุคคล การบริหารงานบุคคล (1.053) T1 ปัจจัยด้านสังคม - มีพ่อแม่หรือผู้ปกครองเพื่อนและชุมชนเอื้อต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม (0.843) การพัฒนาบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ (0.721) T2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ - ฐานะทางครอบครัวเอื้อต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม (0.792) T3 ปัจจัยด้านเทคโนโลยี - มีการประเมินการพัฒนาบุคลากรในกาใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ (0.733)</p>
--------------------	--	---

	<p>เพื่อพัฒนาบุคลากร (0.403)</p> <p>O3 ปัจจัยด้านสังคม</p> <p>- มีการบริหารกิจการนักเรียน ในการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน และกำหนดกฎระเบียบ (0.682)</p> <p>- มีการบริหารกิจการนักเรียน ในการประเมินกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนและกำหนดกฎระเบียบ (0.634)</p>	
<p>Strengths</p> <p>S1การบริหารงานบุคคล (0.710) เพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ด้วยวิธีการพัฒนาด้าน สติปัญญา (0.698)_การพัฒนา ด้านเจตคติ (0.626)การอบรม สั่งสอน (0.569) มีความเมตตา (0.674) มีความยุติธรรม (0.621) มีความมีจิตสาธารณะ (0.582)</p> <p>S2 การบริหารทั่วไป (0.427) เพื่อเสริมสร้าง ความ เข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโดยการ พัฒนาด้านเจตคติ (0.708)มีการพัฒนาด้าน สติปัญญา (0.525) มีการอบรม</p>	<p>SO</p> <p>SO1 ปัจจัยด้านเมืองและ นโยบายรัฐบาลเป็นโอกาสใน การพัฒนาบุคลากรเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p> <p>SO2 ปัจจัยด้านเมืองและ นโยบายรัฐบาลเป็นโอกาสใน การบริหารงานทั่วไปเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p> <p>SO3 ปัจจัยด้านเมืองและ นโยบายรัฐบาลเป็นโอกาสใน การบริหารงานวิชาการเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p> <p>SO4 ปัจจัยด้านเมืองและ นโยบายรัฐบาลเป็นโอกาสใน การบริหารงานงบประมาณ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมของ</p>	<p>ST</p> <p>ST1 ปัจจัยด้านสังคมเป็นภาวะ คุกคามในการพัฒนาบุคลากร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน</p> <p>ST2 ปัจจัยด้านสังคมเป็นภาวะ คุกคามในการบริหารงานทั่วไป เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน</p> <p>ST3 ปัจจัยด้านสังคมเป็นภาวะ คุกคามในการบริหารงาน วิชาการ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน</p> <p>ST4 ปัจจัยด้านสังคมเป็นภาวะ คุกคามในการบริหารงาน งบประมาณ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง</p>

<p>สั่งสอน ความมีจิตสาธารณะ (0.588) ความมีสำจะ (0.555) ความซื่อสัตย์สุจริต (0.466)</p> <p>S3มีการบริหารวิชาการ (0.435) เพื่อเสริมสร้าง ความ เข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโดยมี การพัฒนาทางสติปัญญา (0.417) มี การพัฒนาด้านเจต คติ (0.402) มี การอบรมสั่งสอน (0.372) มีความมีสำจะ (0.527) S.3.2 มีความเมตตา (0.520) S3.3 มีความพอเพียง (0.501)</p> <p>S4การบริหารงบประมาณ (0.427) เพื่อเสริมสร้าง ความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโดยมีการพัฒนา ด้านสติปัญญา (0.537)มีการ อบรม สั่งสอน (0.471) มีการพัฒนา ด้านเจตคติ (0.434) มีความซื่อสัตย์สุจริต (0.558) มีความเมตตา (0.542) มีความรับผิดชอบ</p>	<p>นักเรียน SO5 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเป็น โอกาสในการพัฒนาบุคลากร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน SO6 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเป็น โอกาสในการบริหารงานทั่วไป เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน SO7 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเป็น โอกาสในการบริหารงาน วิชาการ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน SO8 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเป็น โอกาสในการบริหารงาน งบประมาณ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน SO9 ปัจจัยด้านสังคมเป็น โอกาสในการพัฒนาบุคลากร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน SO10 ปัจจัยด้านสังคมเป็น โอกาสในการบริหารงานทั่วไป เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง</p>	<p>ทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน ST5 ปัจจัยด้านเทคโนโลยีเป็น ภาวะคุกคามในการพัฒนา บุคลากร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน ST6 ปัจจัยด้านเทคโนโลยีเป็น ภาวะคุกคามในการบริหารงาน ทั่วไป เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน ST7 ปัจจัยด้านเทคโนโลยีเป็น ภาวะคุกคามในการบริหารงาน วิชาการเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน ST8 ปัจจัยด้านเทคโนโลยีเป็น ภาวะคุกคามในการบริหารงาน งบประมาณเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ST9 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเป็น ภาวะคุกคามในการพัฒนา บุคลากร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน ST10 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเป็น</p>
---	--	--

(0.570)	<p>ทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p> <p>SO11 ปัจจัยด้านสังคมเป็นโอกาสในการบริหารงานวิชาการ</p> <p>เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p> <p>SO12 ปัจจัยด้านสังคมเป็นโอกาสในการบริหารงานงบประมาณ</p> <p>เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p> <p>SO13 ปัจจัยด้านเทคโนโลยีเป็นโอกาสในการพัฒนาบุคลากร</p> <p>เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p> <p>SO14 ปัจจัยด้านเทคโนโลยีเป็นโอกาสในการบริหารงานทั่วไป</p> <p>เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p> <p>SO15 ปัจจัยด้านเทคโนโลยีเป็นโอกาสในการบริหารงานวิชาการ</p> <p>เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ</p>	<p>ภาวะคุกคามในการบริหารงานทั่วไป</p> <p>เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p> <p>ST11 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเป็นภาวะคุกคามในการบริหารงานวิชาการ</p> <p>เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p> <p>ST12 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเป็นภาวะคุกคามในการบริหารงานงบประมาณเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p>
---------	--	--

	<p>นักเรียน</p> <p>SO16 ปัจจัยด้านเทคโนโลยี เป็นโอกาสในการบริหารงานงบประมาณ</p> <p>เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p>	
<p>Weakness</p> <p>W1มีการบริหารงานบุคคล มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนด้วยวิธีการเสริมสร้างด้วยวิธีการเป็นแบบอย่าง (0.991) มีการวางแผน พัฒนาบุคลากร การพัฒนาด้านเจตคติ โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน (0.929) มีการวางแผนพัฒนาบุคลากร โดยการเสริมสร้างแรงจูงใจภายใน (0.903) มีความซื่อสัตย์สุจริต (0.98) มีความมีสำจะ (0.88)มีความพอเพียง (0.76)</p>	<p>WO</p> <p>WO1 ปัจจัยด้านเมืองและนโยบายรัฐบาลเป็นโอกาสที่ช่วยลดจุดอ่อนในการพัฒนาบุคลากรเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p> <p>WO2 ปัจจัยด้านเมืองและนโยบายรัฐบาลเป็นโอกาสที่ช่วยลดจุดอ่อนในการบริหารงานทั่วไปเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p> <p>WO3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเป็นโอกาสที่ช่วยลดจุดอ่อนในการพัฒนาบุคลากร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p> <p>WO4 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเป็นโอกาสที่ช่วยลดจุดอ่อนในการบริหารงานทั่วไป เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง</p>	<p>WT</p> <p>WT1 ปัจจัยด้านสังคมเป็นภาวะคุกคามต่อจุดอ่อนในการพัฒนาบุคลากรเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p> <p>WT2 ปัจจัยด้านสังคมเป็นภาวะคุกคามต่อจุดอ่อนในการบริหารงานทั่วไป เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p> <p>WT3 ปัจจัยด้านเทคโนโลยีเป็นภาวะคุกคามต่อจุดอ่อนในการพัฒนาบุคลากร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p> <p>WT4 ปัจจัยด้านเทคโนโลยีเป็นภาวะคุกคามต่อจุดอ่อนในการบริหารงานทั่วไป เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ</p>

	<p>ทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p> <p>WO5 ปัจจัยด้านสังคมเป็นโอกาสที่ช่วยลดจุดอ่อนในการพัฒนาบุคลากรเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p> <p>WO6 ปัจจัยด้านสังคมเป็นโอกาสที่ช่วยลดจุดอ่อนในการบริหารงานทั่วไปเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p> <p>WO7 ปัจจัยด้านเทคโนโลยีเป็นโอกาสที่ช่วยลดจุดอ่อนในการพัฒนาบุคลากรเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p> <p>WO8 ปัจจัยด้านเทคโนโลยีเป็นโอกาสที่ช่วยลดจุดอ่อนในการบริหารงานทั่วไปเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p>	<p>นักเรียน</p> <p>WT5 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเป็นภาวะคุกคามต่อจุดอ่อนในการพัฒนาบุคลากรเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p> <p>WT6 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเป็นภาวะคุกคามต่อจุดอ่อนในการบริหารงานทั่วไปเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p>
--	--	--

ตารางที่ 51 เปรียบเทียบการศึกษาขั้นพื้นฐานคุณธรรมจริยธรรมและกระบวนการปลูกฝัง
คุณธรรมจริยธรรมของประเทศไทยกับประเทศฟินแลนด์

ประเด็น	ประเทศฟินแลนด์	ประเทศไทย
1. บริบท	<p>- ประเทศฟินแลนด์อยู่ในกลุ่มนอร์ดิก ตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของยุโรป มีพรมแดน ติดกับประเทศสวีเดน นอร์เวย์ และรัสเซีย รวมทั้งหมู่เกาะโอลันด์ มีประชากร 5,451,270 ล้านคน ในพื้นที่ 338,435 ตารางกิโลเมตร การปกครองแบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ รัฐ และเทศบาล แบ่งการปกครองเป็น 6 จังหวัด และ 90 เขตปกครองท้องถิ่น ภาษาที่ใช้คือ ฟินแลนด์ และสวีเดน</p>	<p>- ประเทศไทยเป็นสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตั้งอยู่บนคาบสมุทรอินโดจีน และมลายู ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีพรมแดนติดกับประเทศเมียนมาร์ ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย รวมทั้งอ่าวไทย ทะเลอันดามัน และแม่น้ำโขง มีประชากรประมาณ 66 ล้านคน ในพื้นที่ 513,115 ตารางกิโลเมตร มีศูนย์กลางการบริหารราชการแผ่นดินอยู่ที่กรุงเทพมหานคร และการปกครองส่วนภูมิภาคจัดระเบียบเป็น 76 จังหวัด ภาษาราชการ คือ ภาษาไทย</p>
2. เป้าหมายของการศึกษา	<p>มุ่งส่งเสริมและพัฒนามนุษยธรรม คุณธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งฝึกทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต</p>	<p>การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข</p>
3. การบริหารการศึกษา	<p>- ให้ความสำคัญกับความเสมอภาค โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียนจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ตั้งแต่อายุ 7 -16 ปี</p> <p>- การบริหารการศึกษาของฟินแลนด์คือ วัฒนธรรม ความไว้วางใจกัน (Culture of Trust)</p>	<p>- นโยบายการด้านการศึกษาที่สำคัญคือ การศึกษาตลอดชีวิต การปฏิรูปการศึกษาการปฏิรูปหลักสูตรและการเรียนการสอน</p> <p>- ให้ความสำคัญกับลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเสมอภาค โดยจัด</p>

ประเด็น	ประเทศฟินแลนด์	ประเทศไทย
	<p>ที่ผู้กำหนดนโยบายการศึกษาในระดับชาติ เชื่อว่าครู ครูใหญ่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง รวมทั้งชุมชนรู้ว่าจะร่วมมือกันในการให้การศึกษาที่ดีที่สุดแก่เด็ก และเยาวชนของชาติอย่างมีคุณภาพ และเท่าเทียม ในขณะที่เดียวกันครูใหญ่ ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ปกครองให้ความไว้วางใจครูว่าจะสามารถพัฒนาการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>ระบบการศึกษาของประเทศฟินแลนด์ ก่อนจะมีการปฏิรูปการศึกษา (ค.ศ. 1970-1979) เป็นการรวมอำนาจเข้าสู่ ศูนย์กลาง จนกระทั่งถึงปี ค.ศ. 1985 ครูไม่มีอิสระในการทำงานเท่าที่ควร เนื่องจากการควบคุมจากเจ้าหน้าที่ ส่วนกลางโดยต้องปฏิบัติตาม กฎระเบียบในหน้าที่การทำงานประจำ ของครู</p> <p>ต่อมาในศตวรรษที่ 1980 กระบวนทัศน์วัฒนธรรมไว้นื้อเชื่อใจเริ่มพัฒนาขึ้นมาทีละเล็กละน้อยในระบบ การศึกษา จนกระทั่งในช่วงต้นของ ทศวรรษที่ 1990 เป็นยุคของโรงเรียนที่ มีการไว้นื้อเชื่อใจกันเป็นฐานราก เกิดขึ้นอย่างเป็นทางการ</p>	<p>การศึกษาขั้นพื้นฐานแบบให้เปล่าเป็น เวลา 12 ปี จัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ตั้งแต่อายุ 7 -15 ปี การเรียน มัธยมศึกษาตอนปลายไม่บังคับ เป็น ประเทศที่มีผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ ทางการศึกษาขององค์การเพื่อความ ร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD - PISA) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย และ สภาเศรษฐกิจโลกจัดให้คุณภาพ การศึกษาของไทยเป็นอันดับที่ 8 ของประเทศอาเซียนที่พิจารณา</p>
4. การบริหาร โรงเรียน	<p>ผู้บริหารโรงเรียนของฟินแลนด์ได้รับการจ้างจากท้องถิ่น และให้กรรมการ โรงเรียนดูแล หากผลงานไม่ดีจะถูกออก</p>	

ประเด็น	ประเทศฟินแลนด์	ประเทศไทย
	<p>จากตำแหน่ง โดยไม่ใช้ระบบราชการ หรืออายุราชการในการคัดเลือกมาบริหาร ไม่ได้คัดเลือกจากครู-อาจารย์ ในโรงเรียน แต่เป็นการคัดเลือกผู้ที่มีความสามารถในการบริหาร ด้วยความเชื่อที่ว่าการสอนเก่ง กับการบริหารเก่ง นั้นไม่เกี่ยวข้องกัน นับเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้โรงเรียนมีคุณภาพ</p>	
<p>5. ครู</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การสอบเพื่อประกอบวิชาชีพครูมีการทดสอบด้านคุณธรรมจริยธรรมทั้งข้อเขียนและการสัมภาษณ์จากนักจิตวิทยา - ครูได้รับเงินเดือนสูง โดยเทศบาลจะเป็น ผู้พิจารณาระดับเงินเดือนของครูใหญ่ / อาจารย์ใหญ่ ส่วนครูแต่ละคนจะได้รับเงินเดือนตามภารกิจและผลงานซึ่งครูใหญ่ / อาจารย์ใหญ่ / อธิการบดี เป็นผู้พิจารณา โดยมีสมาคมวิชาชีพครู / สหภาพครู เข้ามาดูแลเจรจาต่อรองได้ อัตราเงินเดือนนี้องค์กรท้องถิ่นจะเป็นผู้จัดสรร ส่วนรัฐบาลสนับสนุน เพียงบางส่วน ครูมีชั่วโมงของการทำงาน ประมาณ 6๐๐ ชั่วโมงต่อปี หรือประมาณ 4 บทเรียนต่อวัน - ความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู สำนักงานสภาการศึกษา กระทรวง การศึกษาและวัฒนธรรมฟินแลนด์จะ 	<ul style="list-style-type: none"> - การสอบเข้ารับราชการครูโดยการสอบข้อเขียน และขอใบประกอบวิชาชีพจากครุสภา ไม่มีการทดสอบด้านคุณธรรมจริยธรรมทั้งข้อเขียนและสัมภาษณ์ - ครูเงินเดือนไม่สูงมาก ผู้บริหารสถานศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษา เป็นผู้พิจารณาเงินเดือน รัฐบาลสนับสนุนเงินเดือนทั้งหมด - ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู โดยทำผลงานเลื่อนวิทยฐานะด้วยตนเองเพื่งก้าวเข้าสู่ระบบใบประกอบวิชาชีพครู

ประเด็น	ประเทศฟินแลนด์	ประเทศไทย
	<p>กากับมาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานและจัดบริการฝึกอบรมพัฒนา ตลอดชีวิตการเป็นครู ส่วนโรงเรียนจะส่งครู ไปฝึกอบรมพัฒนาอย่างเป็นระบบ</p> <p>- ยกเลิกการใช้ศึกษานิเทศก์ไปแล้ว เน้นการสร้างความเข้มแข็งของผู้บริหารสถานศึกษา และครู รวมทั้งได้ทุ่มเทการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ช่วยการจัดการเรียน การสอน และการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างฐานข้อมูลและพัฒนา นวัตกรรมใหม่</p>	<p>- ยังใช้ศึกษานิเทศก์ ในการสร้างความเข้มแข็งของผู้บริหารสถานศึกษาและครู รวมทั้งมีการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ช่วยการจัดการเรียนการสอน และการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างฐานข้อมูล และพัฒนานวัตกรรมใหม่</p>
<p>6. การปฏิรูปการศึกษาการจัดการเรียนการสอน</p>	<p>ฟินแลนด์ปฏิรูปหลักสูตร โดยเน้นให้ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และเน้นความเข้มแข็งของเครือข่ายชุมชน ผู้ปกครอง และองค์กรที่เข้ามาช่วยสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยกำหนดนโยบายการศึกษา คือ การศึกษาเพื่อทุกคนอย่างเท่าเทียม และมีคุณภาพการบริหารการศึกษาของฟินแลนด์ คือ วัฒนธรรม ความไว้วางใจกัน (Culture of Trust) และการมีความรับผิดชอบ ดังนี้</p> <p>- โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของบริการสาธารณะ ในชุมชน</p>	<p>ประเทศไทยปฏิรูปหลักสูตร โดยเน้นให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนรวมในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยกำหนดนโยบายการศึกษา คือ การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย</p> <p>ประเทศไทยบริหารจัดการศึกษาดังนี้</p> <p>- ส่วนกลางสนับสนุนและกำหนดแนวทางการใช้งบประมาณ</p>

ประเด็น	ประเทศฟินแลนด์	ประเทศไทย
	<p>อย่างแท้จริง เทศบาล เป็นผู้กำหนด ขอบเขตภารกิจ อำนาจ และระบบการบริหารของโรงเรียน เทศบาลสามารถตัดสินใจวิธีการใช้งบประมาณ เงินอุดหนุนรายหัวนักเรียน</p> <p>- ไม่มีผู้ตรวจโรงเรียน แต่มีการสำรวจเพื่อติดตามผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดย เป็นการสุ่มตัวอย่างโรงเรียน และเลือกติดตาม</p> <p>เฉพาะวิชาที่มีความสำคัญ เช่น การอ่าน การคำนวณ จัดโดย</p> <p>กระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรม ทั้งนี้ เพื่อนำผลการเรียนรู้ดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนต่อไป ดำเนินการโดย</p> <p>คณะกรรมการจัดการศึกษาระดับชาติ แห่งฟินแลนด์กระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรม</p> <p>- การกำหนดเวลาเรียน กำหนดไว้ไม่ต่ำกว่า 190 วัน ต่อปี ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงต้นเดือนมิถุนายน โดยเทศบาลแต่ละแห่งสามารถกำหนดวันเปิด - ปิด และวันหยุดพิเศษตามวัฒนธรรมและบริบทของท้องถิ่นได้</p> <p>- หลักสูตรแกนกลางกำหนดไว้สำหรับให้โรงเรียนสามารถปรับให้เหมาะสมกับบริบทได้ โดยกำหนดวัตถุประสงค์และเนื้อหาหลักของแต่ละวิชา หลักการวัดและประเมินผล การจัดการศึกษาพิเศษ สวัสดิภาพนักเรียน การแนะแนวและ</p>	<p>เงินอุดหนุน รายหัวนักเรียน</p> <p>- มีหน่วยงานทั้งส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาคนิเทศ กำกับ ติดตามผล การดำเนินการของโรงเรียน</p> <p>- การกำหนดเวลาเรียน กำหนดไว้ 200 วัน ต่อปี ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงมีนาคม โดยส่วนกลางจะเป็นผู้กำหนด วันเปิด - ปิด ภาคเรียน</p> <p>- กำหนดหลักสูตรแกนกลางเป็นกรอบทิศทางสำหรับให้โรงเรียนสามารถปรับให้เหมาะสมกับบริบทได้ และจะปรับปรุง เป็นระยะ ๆ แต่ในทางปฏิบัติสถานศึกษายังขาดความรู้ ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และครูคุ้นชินกับหลักสูตรที่เน้นเนื้อหาและการใช้ตำราเรียน</p> <p>- ครูสามารถเลือกวิธีสอน วิธีการวัดและประเมินผล สื่อการเรียนรู้และ</p>

ประเด็น	ประเทศฟินแลนด์	ประเทศไทย
	<p>ช่วยเหลือดูแลนักเรียน หลักการจัด สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับ การเรียนรู้ หลักในการทางานด้านการศึกษา และ ทฤษฎีการเรียนรู้ โดยจะปรับปรุงทุก ๆ สิบปี</p> <p>- ครูสามารถเลือกวิธีสอน วิธีการวัด และประเมินผล สื่อ และหนังสือได้ อย่างอิสระ ใช้แหล่งการเรียนรู้ทาง ศิลปวัฒนธรรมเพื่อการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ครูสอนน้อย แต่สอนเชิงลึก โดยระบบ การศึกษาของฟินแลนด์มั่นใจใน คุณภาพของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง อย่างมาก คือ ครูจะต้องจบการศึกษา ระดับปริญญาโทด้านวิธีการสอน และ คนที่มีความรับผิดชอบสูงเท่านั้นที่ จะเข้าสู่วิชาชีพนี้</p> <p>- นักเรียนเรียนเนื้อหาไม่มาก แต่เรียน เชิงลึก การบ้านน้อย เน้นการมีส่วนร่วมและการปฏิบัติมาก จำนวนนักเรียนต่อห้องน้อยครูดูแล นักเรียนได้อย่างทั่วถึง ครูตามสอน นักเรียน 3 – 6 ปี อย่างต่อเนื่อง</p>	<p>แหล่งการเรียนรู้ หนังสือได้อย่าง อิสระ และหลากหลาย แต่ครูสอน มาก สอนตามหนังสือเรียน เน้นการ ท่องจำ</p> <p>- นักเรียนเรียนเนื้อหามาก การบ้าน มาก การมีส่วนร่วมและการปฏิบัติไม่ มาก จำนวนนักเรียนต่อห้องมาก</p>
7. การวัด และ ประเมินผล	<p>ไม่มีกำรสอบกลางระดับชาติ ยกเว้น การทดสอบกลางสำหรับนักเรียนที่จบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งจะ ทดสอบ 3 วิชา วิชาภาษาแม่เป็นวิชา บังคับ และเลือก 3 วิชา ระหว่างวิชา ภาษาราชการที่สอง ภาษา ต่างประเทศ คณิตศาสตร์ หรือวิชาการศึกษาทั่วไป</p>	<p>มีการทดสอบระดับชาติ ทั้ง NT และ O - NET</p>

ประเด็น	ประเทศฟินแลนด์	ประเทศไทย
	<p>อื่น ๆ เช่น มนุษยศาสตร์ หรือ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ</p> <p>เมื่อสอบผ่านนักเรียนจะได้รับประกาศนียบัตร</p>	
<p>8. อื่น ๆ</p>	<p>ปัจจัยความสำเร็จของการศึกษา</p> <p>ฟินแลนด์มีนโยบายระดับชาติในการสร้างสังคมฐานเศรษฐกิจความรู้ ระบบการศึกษา ที่บูรณาการอย่างลงตัว การทำงานระหว่าง ส่วนราชการใน ส่วนกลางและท้องถิ่น การส่งเสริม กิจกรรมนักเรียนตั้งแต่ปฐมวัย และเน้น การผลิตครูที่มีศักยภาพ โดยครูต้อง จบ การศึกษาศึกษาศาสตร์อย่างน้อยในระดับปริญญาโท</p> <p>ฟินแลนด์เน้นคุณลักษณะของคน 6 ประการ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การให้ความสำคัญกับการศึกษา 2) ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน 3) ความมีระเบียบวินัยสูง 4) ความตรงไปตรงมาและซื่อสัตย์ 5) ความเป็นผู้มีวัฒนธรรมและรักใน ความเป็นชาติของตน 6) การเป็นผู้มีทักษะในการทำงานสูง 	<p>ประเทศไทยกำหนดวิสัยทัศน์</p> <p>“มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” รวมทั้ง คำนึงถึง 3 เสาหลักอาเซียน โดยให้ เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็น รูปธรรม ประชาชนมีความอยู่ดีกินดี ร่วมกันสร้างสถาบันหลักและสังคมให้ มีความเสมอภาคบนพื้นฐานของ ความปรองดอง การเมืองโปร่งใส น่าเชื่อถือ มีเสถียรภาพ ยั่งยืน ขณะที่ ระบบเศรษฐกิจของประเทศจะต้อง ยืนอยู่บนพื้นฐานของความพอเพียง แบ่งปัน และต้องแข่งขันได้”</p> <p>กระทรวงศึกษาธิการกำหนด วิสัยทัศน์</p> <p>“มุ่งปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดย ยกระดับคุณภาพการศึกษา สร้าง โอกาสให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างทั่วถึง และสร้างการมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วนเพื่อให้พลเมืองมี คุณภาพ มีความสมานฉันท์ปรองดอง มีระเบียบวินัย มีความภาคภูมิใจใน ประวัติศาสตร์และความเป็นไทย สามารถเสริมสร้างความมั่นคงของ ชาติและศักยภาพในการแข่งขันให้ เป็นที่ยอมรับในระดับสากล”</p> <p>ประเทศไทยกำหนดคุณลักษณะ อัน พึงประสงค์ 8 ประการร่วมกับ ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ</p> <p>คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8</p>

ประเด็น	ประเทศฟินแลนด์	ประเทศไทย
	 <p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY</p>	<p>ประการ ตามหลักสูตรแกนกลาง</p> <p>1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์ สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย</p> <p>8) มีจิตสาธารณะ</p> <p>ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ</p> <p>1) มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม 3) กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์</p> <p>4) ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน ทั้งทางตรง และทางอ้อม</p> <p>5) รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทย อันงดงาม 6) มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ ห่วงดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน 7) เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่ถูกต้อง 8) มีระเบียบวินัย เคารพ กฎหมาย ใฝ่เรียนรู้จักการเคารพผู้ใหญ่</p> <p>9) มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 10) รู้จักดำรงตนอยู่ โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือจะแจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี</p> <p>11) มีความเข้มแข็ง ทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่อ</p>

ประเด็น	ประเทศฟินแลนด์	ประเทศไทย
		<p>อำนาจฝ่ายต่าง ๆ หรือกิเลส มีความละเอียดเกรงกลัวต่อบาป ตามหลักของศาสนา ผลประโยชน์ 12) คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าของตนเอง</p>
<p>9. กระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม</p>	<p>- ครอบครัวยังเป็นผู้ฝึกสอนให้เด็กเล็กเป็นคนมีความซื่อสัตย์อย่างแท้จริง มีวินัยในตนเองและรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง</p> <p>- โรงเรียนเน้นให้เด็กมีความซื่อสัตย์และรับผิดชอบ การโกงทุกรูปแบบไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม และมีบทลงโทษที่รุนแรง</p> <p>- การโกงข้อสอบจะถูกลงโทษรุนแรงมาก โดยให้ออกจากโรงเรียนเป็นเวลา 1 ปี และในกรณีการทดสอบวัดความรู้ คนโกงจะถูกห้ามสอบตลอดชีวิตในระดับมหาวิทยาลัย</p> <p>- มีการสอนในวิชาศาสนาและวิชาปรัชญาชีวิต ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จนถึงมัธยมปลาย</p> <p>- การเรียนการสอนค่อนข้างยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการอภิปรายในห้องเรียน เรื่องความถูก ผิด ชั่ว ดี โดยนักเรียนเป็นผู้ให้คำจำกัดความ ไม่ใช่ครู</p> <p>- สังคมที่แวดล้อมมีบทบาทสนับสนุนการเรียนการสอนคุณธรรมจริยธรรม และหลักการต่าง ๆ ของครูและโรงเรียน ก่อให้เกิดแรงจูงใจ และมีอุดมคติสูงให้ปฏิบัติตนตามคุณธรรมจริยธรรมที่ถูกต้องของสังคม</p>	<p>- ครอบครัวยังสอนคุณธรรมจริยธรรม โดยคุณธรรมจริยธรรมยังเป็นแนวคิดนามธรรม ไม่สัมพันธ์กับความเป็นจริงในชีวิต</p> <p>- โรงเรียนเน้นการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลาง</p> <p>- การลงโทษขึ้นอยู่กับดุลพินิจของครูผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งมีความอะลุ้มอะล่วย และสังคมยังมองว่าการลงโทษที่รุนแรงกับการโกงข้อสอบของเด็ก เป็นการกระทำเกินกว่าเหตุ</p> <p>- ปรับหลักสูตรให้วิชาพุทธศาสนา รวมกับวิชาสังคมศึกษา</p> <p>- สนับสนุนให้จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง</p> <p>- สังคมยอมรับการโกงมากขึ้น และช่วยเหลือกันในการปิดบังความผิดต่าง ๆ</p>

ตารางที่ 52 กำหนดร่างกลยุทธ์ และวิธีการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง
คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากข้อสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
(ฉบับที่ 1)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	แนวทางการดำเนินการ
1. “ต้นแบบ” เร่งสร้างต้นแบบ ให้มี ความเข้มแข็ง ทางคุณธรรม จริยธรรม WO WT	1.1 พัฒนาภาวะ ผู้นำของ ผู้บริหาร โรงเรียนให้มี ความเข้มแข็ง ทางคุณธรรม จริยธรรมด้าน ความพอเพียง	1. พัฒนาภาวะผู้นำผู้บริหารมุ่งเน้น การพัฒนาภาวะ ผู้นำทางวิชาการและภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม (ความรู้คู่ คุณธรรม) เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของผู้บริหารทั้ง ภายนอก ภายในให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรม (ครอง คน ครองตน ครองงาน)
		2. ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) ให้กับตนเอง ครู และบุคลากรทางการ ศึกษาโดยการชมเชย และยกย่องเชิดชูครูต้นแบบด้าน ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมและแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยม คุณธรรม และพฤติกรรมที่ พึงประสงค์ (ทั้งเรื่องหลักสูตรวิชาการ และชีวิตทั่วไปใน โรงเรียน) จนสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตของตนได้อย่าง ต่อเนื่องและยั่งยืน และสามารถถ่ายทอดสู่ครู และ นักเรียนต่อไปได้
		3. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาร่วมกัน วิเคราะห์ห้วงค์กรในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม และกำหนดความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร ครู และนักเรียนใน โรงเรียน มอบหมายภารกิจ และบทบาทหน้าที่ของ บุคลากรในโรงเรียนให้ชัดเจน
		4. ผู้บริหารกำหนดตัวชี้วัดความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหาร ครูและนักเรียน และประเมินผลการ ดำเนินงานของโรงเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เสนอแนะและพัฒนาจัดทำปฏิทินการนิเทศ ติดตาม ประเมินความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของครูและ นักเรียน เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดเป็นนิสัย

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	แนวทางการดำเนินการ
		<p>แก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานตามกระบวนการ อย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กร ชุมชน และสังคมต่อไป</p> <p>5. ผู้บริหารจัดอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการ สัมมนาและ การศึกษาดูงานให้ครูได้พัฒนาศักยภาพให้มีประสิทธิภาพ ในการจัดการเรียนการสอนด้านการเข้าถึงและการนำสู่การ ปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญ ถ่ายทอดไปสู่ครู</p>
	<p>1.2 ส่งเสริม แรงจูงใจ ภายในของ ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ทางการศึกษา ให้มีความ เข้มแข็งทาง คุณธรรม จริยธรรม ด้านความมี สัจจะอย่าง ต่อเนื่องและ ยั่งยืนความ เข้มแข็งทาง คุณธรรม จริยธรรม</p>	<p>1. วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม</p> <p>2. จัดกิจกรรมการเรียนที่สร้างจิตสำนึกถึงคุณค่าของความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม</p> <p>3. พัฒนาศักยภาพของโรงเรียนให้</p> <p>4. สร้างวัฒนธรรมและความเป็นผู้นำของนักเรียน</p> <p>1. วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม</p>
	<p>1.2 เสริมสร้าง แรงจูงใจภายใน ของผู้บริหาร ครู และบุคลากร</p>	<p>1. ครูและบุคลากรทางการศึกษาสร้างแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) กับตนเองและนักเรียนเพื่อให้เกิด ความต่อเนื่องและยั่งยืน โดยดึงความสนใจของนักเรียนจาก สารที่แท้จริง (real message) อันได้แก่ “สิ่งที่ทำเป็นสิ่งดี</p>

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	แนวทางการดำเนินการ
	<p>ทางการศึกษาให้มี ความเข้มแข็งทาง คุณธรรม จริยธรรมด้าน ความมีสำนึก อย่างต่อเนื่องและ ยั่งยืน</p>	<p>และขอให้ทำมากยิ่งขึ้น ๆ ขึ้นไปในอนาคต” เช่น เมื่อนักเรียน ทำดี ชมเชยกับตัวนักเรียน พร้อมอธิบายอย่างชัดเจนว่า พฤติกรรมของพวกเขาคืออะไรบ้าง โดยการสร้างตัวแบบ พฤติกรรมที่ต้องการในตัวนักเรียน รวมทั้งแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นและศึกษาเกี่ยวกับค่านิยม คุณธรรม และพฤติกรรม ที่พึงประสงค์ (ทั้งเรื่องหลักสูตรวิชาการ และชีวิตทั่วไปใน โรงเรียน) จนนักเรียนได้รับค่านิยมที่ครูบอกหรือแสดง ออกมา และซึมซับค่านิยมนั้นและนำไปปฏิบัติในชีวิตของ ตนทำให้ครูและนักเรียนเกิดความต่อเนื่องและยั่งยืนในการ เสริมสร้างจนเป็นความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม</p> <p>2. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาสร้าง ความสัมพันธ์ สร้างชุมชน ในชั้นเรียน (classroom community) ทำงานร่วมกันเพื่อกำหนดบรรทัดฐาน ในชั้นเรียน (class norms) เรียนรู้ซึ่งกันและกัน รวมทั้ง กำหนดขั้นตอนและสิ่งที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำในชั้นเรียน (classroom procedures and routines) ถือเป็นครูที่ได้ จัดระเบียบความสำคัญ (have their priority straight) โดยต้องอาศัยระบบพี่เลี้ยงของกลุ่มเพื่อนรุ่นเดียวกัน (peer mentoring) ระบบเพื่อนข้ามอายุ (cross-age buddying) และชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (professional learning communities) ครูควรให้ ความสำคัญในด้านนี้และเรียนรู้เกี่ยวกับการสอนเพื่อสร้าง ความสัมพันธ์ (pedagogy of relationship) โดยเน้นวิธี สร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น (strong relationship) กับนักเรียนแต่ละคน วิธีสร้างวัฒนธรรมอันดีระหว่างเพื่อน ในกลุ่มนักเรียน และวิธีสอนนักเรียนเกี่ยวกับทักษะเชิง สังคมและอารมณ์ (social-emotional skills) ที่นักเรียน จำเป็นต้องสร้าง รวมถึงปรับปรุงแก้ไขความสัมพันธ์ ดังกล่าว</p>

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	แนวทางการดำเนินการ
	<p>1.3 เสริมสร้างขีดความสามารถของครู และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเป็นต้นแบบด้านความซื่อสัตย์</p>	<p>1. ครูพัฒนาตนเองในด้านองค์ความรู้/นวัตกรรมและการวิจัย เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม</p> <p>2. ผู้บริหารและครู ร่วมกันกำหนดเป้าหมายเพื่อให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน สร้างโดยดำเนินการต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมและความเป็นต้นแบบของครูด้านความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม</p> <p>3. ผู้บริหารและครูร่วมกันวางแผนและพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม โดยกระบวนการดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาแบบองค์รวม คือ การพัฒนาปัญญา การพัฒนาจิตใจ และอบรม สั่งสอนจนเกิดพฤติกรรมที่ดีอย่างต่อเนื่องจนเป็นความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม - บูรณาการเข้ากับทุกกลุ่มสาระวิชา - ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ครูสอนโดยการตั้งคำถาม ช่วยส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ให้รู้เหตุรู้ผล - วางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม - จัดทำหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะของผู้ปกครอง สำหรับกล่อมเกลาบุตรหลานให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม - จัดกิจกรรมการเรียนรู้และโครงการที่เสริมสร้างจิตสำนึกถึงคุณค่าของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม - ให้สิทธิ์แก่นักเรียน (Empower students) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperative learning) และการประชุมในชั้นเรียน (class meetings) โดยให้ความสำคัญต่อความรู้สึกริ่กคิดและความเห็นของนักเรียน โดยถือผู้เรียนเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าในการสร้างโรงเรียนและชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ ที่สำคัญต้องเคารพนักเรียนและเข้าใจว่าความเคารพและการสอนแบบนี้จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	แนวทางการดำเนินการ
		<p>ความรักในการเรียน และอุปนิสัยที่มั่นคงของนักเรียน ครู ต้องให้ความสำคัญแก่นักเรียนและให้สิทธิ์แก่นักเรียนอย่างเหมาะสม</p> <p>4. ครูร่วมมือกับโรงเรียน ครอบครัว ผู้ปกครอง ชุมชน และสื่อมวลชน เพื่อให้เข้าใจว่าวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาที่แท้จริง (real purpose of education) เป็นการขัดเกลาทางสังคม ทางพลเมือง และคุณธรรม (civic and moral socialization) เพื่อให้เกิดอุปนิสัยในเชิงคุณธรรม (moral character) ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของทุกคน โดยเฉพาะสถาบันที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเยาวชน ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน และสื่อมวลชน ซึ่งวิธีทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหา ครูต้องจัดลำดับความสำคัญของเนื้อหาเกี่ยวกับความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมเริ่มต้นจากเรื่องใกล้ตัว ออกไปไกลตัวโดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมในชีวิตประจำวัน นักเรียนจะได้นำสู่การปฏิบัติจนเป็นนิสัย (โดยการถ่ายทอดความรู้ (knowledge transfer) จะต้องพิจารณาว่าเนื้อหาใดมีความสำคัญ เนื้อหาส่วนใหญ่ที่สอนอยู่ทุกวันนี้ไม่มีคุณค่าในตัว (intrinsic value) ดังนั้นครูจึงต้องจัดลำดับความสำคัญให้ดี) ควบคู่กับการสอนให้รู้เหตุรู้ผลว่าเหมาะสมกับกาลเทศะด้วย</p> <p>5. ครูจัดการเรียนการสอนให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมที่มีความกลมกลืนกับวิถีชีวิตชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน สังคม ให้เป็นวัฒนธรรม</p>
2. “เอกภาพ” เสริมพลังความเป็นเอกภาพของภาคีเครือข่าย เพื่อขับเคลื่อน	2.1 เสริมสร้างเอกภาพภาคีเครือข่ายให้เข้มแข็งทางคุณธรรม	2.1.1 เสริมสร้างบทบาทผู้บริหารในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียนผู้ปกครอง และชุมชน ประกอบด้วย (1) ประชุมชี้แจงภาคีเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้าใจและขอความร่วมมือ

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	แนวทางการดำเนินการ
<p>การเสริมสร้าง ความเข้มแข็ง ทางคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>SO ST</p>	<p>จริยธรรมด้านจิต สาธารณะ</p>	<p>(2) คัดเลือก สรรหา แต่งตั้งคณะกรรมการ ภาควิชา เครือข่ายเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนด้านจิตสาธารณะ</p>
		<p>2.2.2 ภาควิชาเครือข่ายมีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนา สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่เอื้อต่อการ เสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน สะอา ร่มรื่น สวยงาม นักเรียนรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัยและมีความสุข มุ่งเน้นให้ทุกคนทุกฝ่ายร่วมมือ กันพัฒนาสภาพแวดล้อม โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมผ่าน กิจกรรมอาสา กิจกรรมเพื่อชุมชนและสังคม และ สาธารณะประโยชน์</p>
		<p>2.2.3 ภาควิชาเครือข่ายวางแผนกลยุทธ์ที่มีวิสัยทัศน์ พันธ กิจ และเป้าประสงค์ มุ่งเน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมด้านจิตสาธารณะ กำหนด นโยบายการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการ สอน ส่งเสริมการบูรณาการเข้ากับหลักสูตรแกนกลาง และจัดทำแผน ปฏิบัติการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีการ เสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านจิต สาธารณะโดยภาควิชาเครือข่าย</p>
		<p>2.3.4 ภาควิชาเครือข่ายร่วมกันกำหนดมาตรการ และ กฎระเบียบ เพื่อป้องกันการประพฤติ มิชอบไม่โปร่งใส ไม่ซื่อสัตย์และไม่มีความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม</p>
		<p>2.3.5 ภาควิชาเครือข่ายมีการทำ “พันธสัญญา” ร่วมกันในการ เสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม โดยมี ผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาและเป็นกำลังใจในการพัฒนา ตนเอง</p>
		<p>2.3.6 ภาควิชาเครือข่ายแต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม ประเมินผล/ผู้นิเทศภายใน เพื่อติดตาม การปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก และจัด</p>

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	แนวทางการดำเนินการ
		ประชุมคณะทำงานพัฒนาแผนการนิเทศติดตามภายในเพื่อวางแผนการปฏิบัติงาน และกำหนดตัวชี้วัดของโรงเรียน และจัดให้มีการประชุมหารือผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอตลอดปี
	2.2 ส่งเสริมบทบาทของนักเรียนในการจัดกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนด้านความมีสัจจะ	<p>2.2.1 ผู้บริหารและครูให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดกิจกรรมด้านความมีสัจจะร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน</p> <p>2.2.2 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ด้านความมีสัจจะให้กับภาคีเครือข่ายประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ให้นักเรียนดำเนินการร่วมกับภาคีเครือข่าย - ส่งเสริมให้วัด โบสถ์หรือมัสยิด เป็นแหล่งการเรียนรู้ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม - มหาวิทยาลัย สถานศึกษา ร่วมกิจกรรม เน้นแนวและให้โอกาสในการศึกษาต่อและการเรียนรู้การทำวิจัยหรือโครงการ - เสริมสร้างมาตรการคัดกรองข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสมกับนักเรียน ทั้งสื่อมวลชน โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ - ร่วมกับสถานพยาบาล สถานีตำรวจ ในการป้องกัน และปราบปรามอบายมุขที่ตั้งอยู่ใกล้โรงเรียน หรือในชุมชน
	2.3 สนับสนุนภาคีเครือข่ายและสังคมให้มีส่วนร่วมจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	<p>2.3.1 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาและภาคีเครือข่ายร่วมกันปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนให้เอื้อต่อการปลูกฝังและปลูกจิตสำนึกด้านความเข้มแข็งคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์</p> <p>2.3.2 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาและภาคีเครือข่ายร่วมกันดูแลติดตามและประเมินการจัดสภาพแวดล้อมที่เสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์</p> <p>2.3.3 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาและภาคี</p>

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	แนวทางการดำเนินการ
	ด้านความซื่อสัตย์	<p>เครือข่ายร่วมกันแก้ไขปรับปรุงแนวทาง</p> <p>การจัดสภาพแวดล้อมที่เสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์</p>
<p>3. “เข้มแข็ง”</p> <p>ปฏิรูปการบริหารวิชาการให้เข้มแข็งเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน</p> <p>SO</p> <p>ST</p>	<p>3.1 พัฒนาหลักสูตรบูรณาการด้านความมีสำนึก</p> <p>ในทุกรายวิชาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม</p>	<p>3.1.1 ผู้บริหารและครูพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนด้านความมีสำนึก</p> <p>3.1.2 ผู้บริหารและครูส่งเสริมเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นจิตลักษณะให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัยด้านความมีสำนึก</p> <p>3.1.3 ผู้บริหารและครูเสริมสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนด้านความมีสำนึก โดยการถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่องที่ยั่งยืน</p> <p>3.1.4 ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผล/ผู้นิเทศภายใน เพื่อติดตามการพัฒนาหลักสูตร และจัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาแผนการนิเทศติดตามภายในเพื่อวางแผนการปฏิบัติงาน และกำหนดตัวชี้วัดของโรงเรียนและจัดให้มีการประชุมหารือผลการปฏิบัติงานทุก 6 เดือนและ 1 ปี</p> <p>3.2 ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตา</p> <p>3.2.1 ครูมีการถ่ายทอดและบูรณาการความรู้โดยมีการสอดแทรกเนื้อหาด้านความเมตตาในทุกรายวิชาให้กับนักเรียน</p> <p>3.2.2 ครูเสริมสร้างศักยภาพ และกระตุ้นความใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านความเมตตาของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>3.2.3 ครูส่งเสริมแรงจูงใจจากภายในโดยสร้างตัวแบบพฤติกรรมที่ต้องการในตัวนักเรียนรวมทั้งเปิดโอกาสในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และศึกษาเกี่ยวกับความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตา</p>

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	แนวทางการดำเนินการ
		3.2.4 ครูติดตามประเมินผลเชิงพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอตลอดปี เพื่อนำผลมาพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
	3.3 พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลด้านความพอเพียงให้มีประสิทธิภาพ	<p>3.3.1 ผู้บริหารและครูรณรงค์ใช้การประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความพอเพียง</p> <p>3.3.2 ผู้บริหารส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการประเมินความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความพอเพียง</p> <p>3.3.3 ผู้บริหารครู และภาคีเครือข่ายร่วมกันประเมินความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยเน้นเป้าหมายการแนะแนวและพัฒนา</p>
4. “พอเพียง” รณรงค์มุ่งเน้น การบูรณาการ หลักปรัชญา เศรษฐกิจ พอเพียงเข้ากับ การบริหาร งบประมาณให้ โปร่งใสและ ตรวจสอบได้ SO ST	4.1 กำหนด มาตรฐาน และ เกณฑ์ชี้วัดความ โปร่งใสด้านความ พอเพียงเพื่อ เสริมสร้างความ เข้มแข็งทาง คุณธรรม จริยธรรม	<p>4.1.1 ผู้บริหารยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ในการบริหารงบประมาณ</p> <p>4.1.2 ผู้บริหารสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสร่วมในการกำหนดแผนงานอย่างรอบคอบให้มีความพอดีไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การใช้จ่ายเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>4.1.3 ผู้บริหารกำหนดเกณฑ์ชี้วัดการใช้จ่ายงบประมาณ ความโปร่งใส และความพอประมาณเพื่อเสริมสร้างความ</p>

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	แนวทางการดำเนินการ
		<p>เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความพอเพียง</p> <p>4.1.4 ผู้บริหารควบคุมและกำหนดมาตรฐานในการป้องกันความเสี่ยงโดยใช้หลักเหตุผลในการบริหารงบประมาณเพื่อลดความเสี่ยงให้เหลือน้อยที่สุด</p> <p>4.1.5 ผู้บริหารเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม รับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันตัดสินใจบนพื้นฐานของการใช้เหตุและผล</p>
	<p>4.2 พัฒนาระบบการดำเนินการและกระบวนการตรวจสอบด้านความมีสำนึกให้มีความมีประสิทธิภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้</p>	<p>4.2.1 ผู้บริหารทำความเข้าใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการวางแผนกระบวนการตรวจสอบการบริหารงานของโรงเรียน เพื่อปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน</p> <p>4.2.2 ผู้บริหารสร้างความตระหนักให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานด้านงบประมาณด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>4.2.3 ผู้บริหารทำความเข้าใจหรือทำข้อตกลงกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับกระบวนการตรวจสอบ เพื่อปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน โดยมุ่งการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด โปร่งใส และตรวจสอบได้</p> <p>4.2.4 ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้เตรียมที่เกี่ยวข้อง เตรียมพร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ</p> <p>4.2.5 ผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการตรวจสอบและผู้เกี่ยวข้อง</p>
	<p>4.3 พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลด้านการบริหารงาน</p>	<p>4.3.1 ผู้บริหารสร้างเครื่องมือเพื่อการประเมินผล ผลผลิตตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ตามข้อตกลงในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์</p>

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	แนวทางการดำเนินการ
	งบประมาณให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ด้านความซื่อสัตย์	4.3.2 ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนและแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน และจัดทำรายงานประจำปี
		4.3.3 ผู้บริหารรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียนด้านความซื่อสัตย์ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด ผู้ปกครอง และชุมชน

4.4.2 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ฉบับที่ 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นรายบุคคล

นำเสนอผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการนำร่างกลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ฉบับที่ 1 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา(Stakeholders) ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้เป็นรายบุคคล ดังแสดงในตารางที่ 53-54

ตารางที่ 53 สถานภาพของผู้ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์ และวิธีการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา (ฉบับที่ 1)

กลุ่มที่	ข้อมูลพื้นฐาน / สถานภาพ	รวม	
		จำนวน	ร้อยละ
1	นักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา จากกระทรวงศึกษาธิการ	5	16.67
2	นักวิชาการด้านด้านการบริหารการศึกษา จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	7	23.33
3	นักวิชาการด้านคุณธรรมจริยธรรม	5	16.67
4	ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา	8	26.67
5	ครูโรงเรียนระดับประถมศึกษา	5	16.67
รวม		30	100.00

จากตารางที่ 53 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่าง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ประถมศึกษา ฉบับที่ 1 มีจำนวน 30 คน เป็นนักวิชาการด้านการบริหารการศึกษาจาก กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 5 คน เป็นนักวิชาการด้านการบริหารการศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 7 คน เป็นนักวิชาการด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 5 คน เป็น ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 8 คน และเป็นครูโรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 5 คน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์หลัก/กลยุทธ์รอง

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์รอง	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
กลยุทธ์หลักที่ 1 “ต้นแบบ” เร่งสร้างต้นแบบให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	4.97	0.00	4.94	0.02
1.1 พัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ด้านความพอเพียง	4.97	0.18	4.93	0.37
1.2 เสริมสร้างแรงจูงใจภายในของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีสำนึก อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน	4.97	0.18	4.97	0.18
1.3 พัฒนาขีดความสามารถของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเป็นต้นแบบ ด้านความซื่อสัตย์	4.97	0.18	4.93	0.37
กลยุทธ์หลักที่ 2 “เอกภาพ” เสริมพลังความเป็นเอกภาพของภาคีเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	4.99	0.11	4.98	0.02
2.1 เสริมสร้างเอกภาพภาคีเครือข่ายให้เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านจิตสาธารณะ	5.00	0.00	5.00	0.00
2.2 ส่งเสริมบทบาทของนักเรียนในการจัดกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนด้านความมีสำนึก	5.00	0.00	4.97	0.18
2.3 สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์	4.97	0.18	4.97	0.18

กลยุทธ์หลัก / กลยุทธ์รอง	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
กลยุทธ์หลักที่ 3 “เข้มแข็ง” ปรับปรุงการบริหารวิชาการให้เข้มแข็งเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	4.94	0.11	4.94	0.02
3.1 พัฒนาหลักสูตรและบูรณาการด้านความมีสัจจะในทุก รายวิชาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	4.97	0.18	4.97	0.18
3.2 ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อ สร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตา	4.93	0.37	4.93	0.37
กลยุทธ์หลักที่ 4 “พอเพียง” รณรงค์มุ่งเน้นการบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับการบริหารงบประมาณให้โปร่งใสและตรวจสอบได้	4.96	0.11	4.96	0.02
4.1 กำหนดมาตรฐาน และเกณฑ์ชี้วัดความโปร่งใสด้าน ความพอเพียงเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	4.93	0.37	4.93	0.37
4.2 พัฒนาระบบการดำเนินการและกระบวนการ ตรวจสอบด้านความมีสัจจะให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใสและ ตรวจสอบได้	4.97	0.18	4.97	0.18
4.3 พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลด้านการ บริหารงานงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และ ตรวจสอบได้ด้านความซื่อสัตย์	4.97	0.18	4.97	0.18

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของวิธีดำเนินการ

วิธีดำเนินการ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
กลยุทธ์หลักที่ 1 “ต้นแบบ”				
เร่งสร้างต้นแบบให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม				
1.1 พัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความพอเพียง				
1. พัฒนาภาวะผู้นำผู้บริหารมุ่งเน้นการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการและภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม (ความรู้คู่คุณธรรม) เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของผู้บริหารทั้งภายนอกภายในให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรม (ครองคน ครองตน ครองงาน)	5.00	0.00	5.00	0.00
2. ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) ให้กับตนเอง ครู และบุคลากรทางการศึกษาโดยการชมเชย และยกย่องเชิดชูครูต้นแบบด้านความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยม คุณธรรม และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ด้านความพอเพียง จนสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตของตนได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และสามารถถ่ายทอดสู่ครู และนักเรียนต่อไปได้	5.00	0.00	5.00	0.00
3. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันวิเคราะห์ห้วงค์กรในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม และกำหนดความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร ครู และนักเรียนในโรงเรียน มอบหมายภารกิจ และบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในโรงเรียนให้ชัดเจน	5.00	0.00	5.00	0.00
4. ผู้บริหารกำหนดตัวชี้วัดความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร ครูและนักเรียน และประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เสนอแนะและพัฒนาจัดทำปฏิทินการนิเทศ ติดตาม ประเมินความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของครูและนักเรียน เป็นระยะ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดเป็นนิสัย แก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานตามกระบวนการ อย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กร ชุมชน และสังคมต่อไป	5.00	0.00	5.00	0.00

วิธีดำเนินการ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
5. ผู้บริหารจัดอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการ สัมมนาและการศึกษาดูงานให้ครูได้พัฒนาศักยภาพให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนด้านความพอเพียงในการเข้าถึงและการนำสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญถ่ายทอดไปสู่ครู	4.93	0.37	5.00	0.00
1.2 ส่งเสริมแรงจูงใจภายในของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ด้านความมีสัจจะอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน				
1. ครูและบุคลากรทางการศึกษาสร้างแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) กับตนเองและนักเรียนเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน โดยดึงความสนใจของนักเรียนจากสารที่แท้จริง (real message) อันได้แก่ “สิ่งที่ทำเป็นสิ่งดีและขอให้ทำมากยิ่งขึ้น ๆ ขึ้นไปในอนาคต”	4.90	0.40	4.90	0.40
2. มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมคุณธรรม และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ในเรื่องหลักสูตรวิชาการ และชีวิตทั่วไปในโรงเรียน จนนักเรียนได้รับค่านิยมที่ครูบอกหรือแสดงออกมา และซึมซับค่านิยมนั้นและนำไปปฏิบัติในชีวิตของตนจนเป็นความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของครูและนักเรียนอย่างมีความต่อเนื่องและยั่งยืน	4.90	0.40	4.93	0.25
3. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาสร้างความสัมพันธ์ ให้เกิดชุมชนในชั้นเรียน (classroom community) ที่มีการกำหนดขั้นตอน สิ่งที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำในชั้นเรียน (classroom procedures and routines) และมีการทำงานร่วมกัน เพื่อกำหนดบรรทัดฐานในชั้นเรียน (class norms) ที่มีการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน	4.90	0.40	4.90	0.40
4. ครูมีการจัดระเบียบความสำคัญ (have their priority straight) โดยใช้ระบบพี่เลี้ยงของกลุ่มเพื่อนรุ่นเดียวกัน (peer mentoring) ระบบเพื่อนข้ามอายุ (cross-age buddying) และชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (professional learning communities) เพื่อสร้างความสัมพันธ์ (pedagogy of relationship) และสร้างวัฒนธรรมอันดีกับนักเรียนแต่ละคน ระหว่างเพื่อนในกลุ่มนักเรียน	4.93	0.25	4.90	0.40
5. ครูใช้วิธีสอนนักเรียนเกี่ยวกับทักษะเชิงสังคมและอารมณ์ (social-emotional skills) ที่จำเป็นสำหรับนักเรียน	4.93	0.25	4.90	0.40

วิธีดำเนินการ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1.3 เสริมสร้างขีดความสามารถของครู และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเป็นต้นแบบด้านความซื่อสัตย์				
1. ครูพัฒนาตนเองในด้านองค์ความรู้/นวัตกรรมและการวิจัย เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์	4.97	0.18	4.93	0.37
2. ผู้บริหารและครู ร่วมกันกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีการกำหนดเป้าหมายหลักสูตรและวิธีการฝึกอบรมเพื่อให้ครูเป็นต้นแบบด้านความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนด้านความซื่อสัตย์	4.93	0.25	4.97	0.18
3. ผู้บริหารและครูร่วมกันวางแผนและพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม โดยกระบวนการดังต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาแบบองค์รวม คือ การพัฒนาปัญญา การพัฒนาจิตใจ และอบรม สั่งสอนจนเกิดพฤติกรรมที่ดีอย่างต่อเนื่องจนเป็นความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ - บูรณาการเข้ากับทุกกลุ่มสาระวิชา - ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ครูสอนโดยการตั้งคำถาม ช่วยส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ให้รู้เหตุรู้ผล - วางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม - จัดทำหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะของผู้ปกครอง สำหรับกลุ่มเกลาบุตรหลานให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม - จัดกิจกรรมการเรียนรู้และโครงการที่เสริมสร้างจิตสำนึกถึงคุณค่าของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม - ให้สิทธิ์แก่นักเรียน (Empower students) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperative learning) และการประชุมในชั้นเรียน (class meetings) โดยให้ความสำคัญต่อ 	4.97	0.18	4.93	0.37

วิธีดำเนินการ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
ความรู้สึกรักใคร่และความเห็นของนักเรียน โดยถือผู้เรียนเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าในการสร้างโรงเรียนและชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ ที่สำคัญต้องเคารพนักเรียนและเข้าใจว่าความเคารพและการสอนแบบนี้จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ ความรักในการเรียน และอุปนิสัยที่มั่นคงของนักเรียน ครูต้องให้ความสำคัญแก่นักเรียนและให้สิทธิ์แก่นักเรียนอย่างเหมาะสม				
4. ครูร่วมมือกับโรงเรียน ครอบครัว ผู้ปกครอง ชุมชนและสื่อมวลชน เพื่อให้เข้าใจว่าวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาที่แท้จริง (real purpose of education) เป็นการขัดเกลาทักษะสังคม ทางพลเมือง และคุณธรรม (civic and moral socialization) เพื่อให้เกิดอุปนิสัยในเชิงคุณธรรม (moral character) ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของทุกคน	4.97	0.18	4.97	0.18
5. ครูจัดการเรียนการสอนให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ที่มีความกลมกลืนกับวิถีชีวิตชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน สังคม ให้เป็นวัฒนธรรม	5.00	0.00	4.97	0.18
กลยุทธ์หลักที่ 2 “เอกภาพ”				
เสริมพลังความเป็นเอกภาพของภาคีเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม				
2.1 เสริมสร้างเอกภาพภาคีเครือข่ายให้เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านจิตสาธารณะ				
1. เสริมสร้างบทบาทผู้บริหารในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียนผู้ปกครอง และชุมชน - ประชุมชี้แจงภาคีเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้าใจและขอความร่วมมือ คัดเลือก สรรหา แต่งตั้งคณะกรรมการภาคีเครือข่ายเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนด้านจิตสาธารณะ	4.97	0.18	5.00	0.00
2. ภาคีเครือข่ายวางแผนกลยุทธ์ที่มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ มุ่งเน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านจิตสาธารณะ กำหนดนโยบายการ	5.00	0.00	5.00	0.00

วิธีดำเนินการ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน ส่งเสริมการบูรณาการเข้ากับหลักสูตรแกนกลาง และจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านจิตสาธารณะโดยภาคีเครือข่าย				
3. ภาคีเครือข่ายร่วมกันกำหนดมาตรการ และกฎระเบียบ เพื่อป้องกันการประพฤติมิชอบ ไม่โปร่งใส ไม่ซื่อสัตย์และไม่มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมจากภาคีเครือข่าย	5.00	0.00	5.00	0.00
2.2 ส่งเสริมให้นักเรียนเข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนด้านความมีสำนึก				
1. ผู้บริหารและครูให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดกิจกรรมด้านความมีสำนึกร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน	5.00	0.00	5.00	0.00
2. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ด้านความมีสำนึกให้กับภาคีเครือข่าย <ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ให้นักเรียนดำเนินกรร่วมกับภาคีเครือข่าย - ส่งเสริมให้วัด โบสถ์หรือมัสยิด เป็นแหล่งการเรียนรู้ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม - มหาวิทยาลัย สถานศึกษา ร่วมกิจกรรม เน้นแนวและให้โอกาสในการศึกษาต่อและการเรียนรู้การทำวิจัยหรือโครงการ - เสริมสร้างมาตรการคัดกรองข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสมกับนักเรียน ทั้งสื่อมวลชน โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ - ร่วมกับสถานพยาบาล สถานีตำรวจ ในการป้องกันและปราบปรามอบายมุขที่ตั้งอยู่ใกล้โรงเรียน หรือในชุมชน 	5.00	0.00	4.97	0.18
2.3 สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้าน				

วิธีดำเนินการ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
ความซื่อสัตย์				
1. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาและภาคีเครือข่าย ร่วมกันปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนให้เอื้อต่อการปลูกฝังและปลูกจิตสำนึกด้านความเข้มแข็งคุณธรรมจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์	5.00	0.00	5.00	0.00
2. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาและภาคี เครือข่ายร่วมกันดูแลติดตามและประเมินการจัด สภาพแวดล้อมที่เสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์	5.00	0.00	5.00	0.00
3. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาและภาคี เครือข่ายร่วมกันแก้ไขปรับปรุงแนวทางการจัด สภาพแวดล้อมที่เสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์	5.00	0.00	5.00	0.00
กลยุทธ์หลักที่ 3 “เข้มแข็ง”				
ปรับปรุงการบริหารวิชาการให้เข้มแข็งเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน				
3.1 พัฒนาหลักสูตรและบูรณาการด้านความมีสัจจะในทุกรายวิชาเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม				
1. ผู้บริหารและครูพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนด้านความมีสัจจะ	4.97	0.18	4.97	0.18
2. ผู้บริหารและครูส่งเสริมเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นจิตลักษณะ ให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัยด้านความมีสัจจะ	4.97	0.18	4.97	0.18
3. ผู้บริหารและครูเสริมสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนด้านความมีสัจจะ โดย การถ่ายทอดความรู้ (knowledge transfer) อย่างเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่องที่ยั่งยืน	4.97	0.18	4.97	0.18
3.2 ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมด้านความเมตตา				
1. ครูมีการถ่ายทอดและบูรณาการความรู้โดยมีการสอดแทรก	5.00	0.00	5.00	0.00

วิธีดำเนินการ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
เนื้อหาด้านความเมตตาในทุกรายวิชาให้กับนักเรียน				
2. ครูเสริมสร้างศักยภาพ และกระตุ้นความใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านความเมตตาของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	5.00	0.00	5.00	0.00
3. ครูส่งเสริมแรงจูงใจจากภายในโดยสร้างตัวแบบพฤติกรรมที่ต้องการในตัวนักเรียนรวมทั้งเปิดโอกาสในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และศึกษาเกี่ยวกับความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตา	5.00	0.00	4.97	0.18
3.3 พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลด้านความพอเพียงให้มีประสิทธิภาพ				
1. ผู้บริหารรณรงค์ใช้การประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความพอเพียง	4.97	0.18	4.93	0.37
2. ผู้บริหารส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการประเมินความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความพอเพียง	4.97	0.18	4.93	0.37
3. ผู้บริหารและครูร่วมกันประเมินความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล	5.00	0.00	5.00	0.00
กลยุทธ์หลักที่ 4 “พอเพียง”				
รณรงค์มุ่งเน้นการบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับการบริหารงบประมาณให้โปร่งใสและตรวจสอบได้				
4.1 กำหนดมาตรฐาน ความโปร่งใส และเกณฑ์ชี้วัดความโปร่งใสเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ด้านความพอเพียง				
1. ผู้บริหารยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ในการบริหารงบประมาณ	4.97	0.18	4.97	0.18
2. ผู้บริหารกำหนดเกณฑ์ชี้วัดการใช้จ่ายงบประมาณความโปร่งใสเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางความเข้มแข็งทางคุณธรรมด้านความพอเพียง	4.97	0.18	4.97	0.18
3. ผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสร่วมในการกำหนดแผนงานด้านความพอเพียงไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การใช้จ่ายเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	5.00	0.00	5.00	0.00
4.2 พัฒนาระบบการตรวจสอบระบบการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ด้านความมีสัจจะ				
1. ผู้บริหารทำความเข้าใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับ	4.97	0.18	4.97	0.18

วิธีดำเนินการ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
กระบวนการตรวจสอบการบริหารงานของโรงเรียน เพื่อปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน				
2. ผู้บริหารทำความเข้าใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับกระบวนการตรวจสอบ เพื่อปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน	4.97	0.18	4.97	0.18
3. ผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการตรวจสอบ	5.00	0.00	4.97	0.18
4.3 พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลด้านการบริหารงานงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้ ด้านความซื่อสัตย์				
1. ผู้บริหารสร้างเครื่องมือเพื่อการประเมินผล ผลผลิตตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ตามข้อตกลงในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์	4.97	0.18	4.93	0.37
2. ผู้บริหารประเมินแผนการใช้จ่ายงบประมาณและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และจัดทำรายงานประจำปี	4.97	0.18	4.97	0.18
3. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาและภาคีเครือข่าย ร่วมกันแก้ไขปรับปรุงแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์	5.00	0.00	4.97	0.18

การตรวจสอบร่างกลยุทธ์ (ฉบับที่ 2)

ผู้วิจัยได้จัดประชุมกลุ่ม (Focus Group) ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา มีความเห็นสอดคล้องกันว่า กลยุทธ์หลักที่นำเสนอทั้ง 2 กลยุทธ์มีความเป็นไปได้สูง หากผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ซึ่งเป็นหัวใจหลักสำคัญของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม กลยุทธ์รองที่นำเสนอทั้ง 12 กลยุทธ์มีความเป็นไปได้สูง ส่วนวิธีดำเนินการที่นำเสนอในแต่ละประเด็นนั้นมีความเป็นไปได้สูงเช่นกัน แต่ยังมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงในแต่ละประเด็นให้มีความชัดเจนในการนำไปปฏิบัติมากยิ่งขึ้นต่อไป ดังผลสรุปการประชุมกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 15 คน ดังต่อไปนี้

1. กลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง และวิธีการดำเนินการได้สอดคล้องกับผู้วิจัยที่ได้ไปวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในภายนอก นอกจากนั้นผู้วิจัยนำเข้ามาเฉพาะตัวที่เป็นจุดแข็งจุดอ่อน

แล้วนำมาแก้ปัญหาสำหรับตัวภายในแล้วดูความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาสและภัยคุกคาม ถือเป็นกลยุทธ์ที่มีความเหมาะสม

2. เน้นการทำ PIE ให้มีความชัดเจนในวิธีดำเนิน เพื่อเป็นกลยุทธ์เชิงรุกที่จะมีการนำแผนลงสู่การปฏิบัติ implementation

3. ควรเพิ่มมีการเตรียมยอมรับความเสี่ยง กลยุทธ์ปกติแล้วจะต้องมีการแก้ปัญหาต้อง

ให้เห็นภาพตรงนี้ให้ชัดเจน เพราะว่าสังคมไทยไม่ใช่สังคมที่ปกติแบบนี้ คือพูดกันตรงๆนี้ต้องยอมรับรูปแบบที่เราจะรองรับโรงเรียนอย่างที่ว่าเด็กดีมาจากครอบครัวที่ดีแบบนี้สามารถนำไปใช้ได้

4. ควรเขียนวิธีดำเนินการในการพัฒนาภาวะผู้นำผู้บริหารและการพัฒนาครูให้ชัดเจน

5. ส่วนของภาคีเครือข่ายมีกระบวนการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้เด็กนี้สำคัญมากที่สุด คือการมีบริบทแวดล้อมที่เคยชิน ที่เป็นประจำสม่ำเสมอ มองเห็นอยู่รอบตัว ตัวของบริบทแวดล้อมนี้ไม่ว่าเราพยายามเสริมสร้างเอกภาพภาคีเครือข่าย เสริมให้นักเรียนมีเครือข่ายที่ดีแต่จำเป็นต้องมีผู้ที่จะเป็นภาคีเครือข่าย พุดง่าย ๆ คือ ผู้ปกครอง ชุมชน ที่เป็นแบบอย่างได้จริง

6. ความเข้มแข็งในการบริหารงานวิชาการ เท่าที่ดูยังไม่เห็นในเรื่องของการจัดการเรียนรู้จะควรเพิ่มเติมเรื่องหลักสูตร ซึ่งหัวใจสำคัญมีการบริหารความเข้มแข็งได้ ก็คงจะต้องขึ้นกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตารางที่ 54 กลยุทธ์ฉบับสมบูรณ์ การแสดงความเชื่อมโยงการกำหนดกลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินการ

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	แนวทางการดำเนินการ
1. เร่งสร้าง “ต้นแบบ” ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม WO WT	1.1 พัฒนาภาวะผู้นำ ของผู้บริหารโรงเรียน ให้มีความเข้มแข็ง ทางคุณธรรม จริยธรรมด้านความ ซื่อสัตย์	1.1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พัฒนาภาวะผู้นำ ทางวิชาการและภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม (ความรู้คู่ คุณธรรม) ให้กับผู้บริหารให้มีบุคลิกภาพทั้ง ภายนอก ภายในที่มีความเข้มแข็งทางคุณธรรม และจริยธรรม (ครองคน ครองตน ครองงาน)
		1.1.2 ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) ให้กับตนเอง ครู และบุคลากร

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	แนวทางการดำเนินการ
		<p>ทางการศึกษาโดยการชมเชย และยกย่องเชิดชูครู ต้นแบบด้านความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยม คุณธรรม และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ด้านความ พอเพียง จนสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตของตนได้ อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และสามารถถ่ายทอดสู่ ครู และนักเรียนต่อไปได้</p>
		<p>1.1.3 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกันวิเคราะห์ห้องค์กร และกำหนดความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร ครู และ นักเรียนในโรงเรียน มีการมอบหมายภารกิจ และ บทบาทหน้าที่ของบุคลากรในโรงเรียนให้ชัดเจน</p>
		<p>1.1.4 ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องร่วมกำหนด ตัวชี้วัดความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ ผู้บริหาร ครูและนักเรียน และประเมินผลการ ดำเนินงานของโรงเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เสนอแนะและพัฒนาจัดทำปฏิทินการนิเทศ ติดตามประเมินความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของครูและนักเรียน เป็นระยะอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดเป็นนิสัย แก้ไข ปรับปรุงการ ดำเนินงานตามกระบวนการ อย่างต่อเนื่อง จน กลายเป็นวัฒนธรรมองค์กร ชุมชน และสังคม ต่อไป</p>
		<p>1.1.5 ผู้บริหารมอบหมายภารกิจของครูและ บุคลากรทางการศึกษาให้ชัดเจนในการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความ ซื่อสัตย์</p>
		<p>1.1.6 ผู้บริหารจัดให้มีการให้ความรู้</p>

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	แนวทางการดำเนินการ
		<p>(Knowledge Management: KM) ในเรื่องความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ โดยเชิญศิษย์เก่าที่มีชื่อเสียง ครูและนักเรียนที่มีคุณลักษณะโดดเด่นด้านความซื่อสัตย์มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคณะครูและนักเรียนถึงแนวคิด ประสบการณ์ที่ประทับใจ หรือสิ่งที่มีอิทธิพลให้บุคคลนั้นมีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม เพื่อได้มีการถอดบทเรียนหรือสกัดองค์ความรู้ที่ได้เป็นองค์ความรู้ใหม่ขององค์กรเพื่อนำมาจัดเก็บในระบบฐานข้อมูล และนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป</p> <p>1.1.7 ผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญจัดอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการ ถ่ายทอดความรู้ สัมมนา และจัดการศึกษาดูงานให้ครูได้พัฒนาศักยภาพให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนด้านความซื่อสัตย์ในการเข้าถึงและการนำสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม</p> <p>1.1.8 ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำในการนิเทศติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทุกกิจกรรมการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ 6 เดือน และ 1 ปี เพื่อนำมาพัฒนา และปรับปรุงแก้ไขให้มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน</p> <p>1.1.9 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดให้มีระบบสนับสนุนให้ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมเป็นเงื่อนไขความสำเร็จของ</p>

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	แนวทางการดำเนินการ
		<p>ผู้บริหาร โดยในกระบวนการสรรหาผู้บริหาร โรงเรียนจัดให้มีการสอบเชิงจิตวิทยา และวัดระดับความเข้มแข็ง</p> <p>ทางคุณธรรมจริยธรรมของผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือก รวมทั้งการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน</p>
	<p>1.2 เสริมสร้างแรงจูงใจภายในของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีสำนึกอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน</p>	<p>1.1.10 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและเขตพื้นที่ จัดให้มีการประเมินและนิเทศติดตาม การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในระยะ 6 เดือน และ 1 ปี และปรับปรุงแก้ไข ให้มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน</p> <p>1.2.1 ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา สร้างแรงจูงใจภายในกับตนเองและนักเรียนเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน โดยให้เรียนรู้จากสถานการณ์จริงที่ดี เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีสำนึกและนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่อง</p> <p>1.2.2 จัดกิจกรรมเชิดชูครูที่มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีสำนึก เพื่อเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนของนักเรียน</p> <p>1.2.3 ให้พันธสัญญา (commitment) ประกอบด้วย</p> <p>(1) ส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้พัฒนาตนเองโดยใช้วิธีการให้พันธสัญญากับผู้บริหาร โดยผู้บริหารให้คำปรึกษาและให้กำลังใจในการปรับปรุงพัฒนาตนเอง</p>

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	แนวทางการดำเนินการ
		<p>(2) ส่งเสริมนักเรียนให้พัฒนาตนเองโดยใช้วิธีการให้พันธสัญญากับครูที่นักเรียนประทับใจและเกรงใจให้ผู้ที่รับรู้ โดยครูจะให้คำปรึกษาและให้กำลังใจในการปรับปรุงพัฒนาตนเองอยู่เสมอ</p> <p>1.2.4 ครูและนักเรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและศึกษาเกี่ยวกับค่านิยม คุณธรรมด้านความมีสัจจะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ในเรื่องหลักสูตรวิชาการ และชีวิตทั่วไปในโรงเรียน จนนักเรียนได้รับค่านิยมที่ครูบอกหรือแสดงออกมา และซึมซับค่านิยมนั้นและนำไปปฏิบัติในชีวิตของตนจนเป็นความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของครูและนักเรียนอย่างมีความต่อเนื่องและยั่งยืน</p>
		<p>1.2.5 ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา สร้างความสัมพันธ์ให้เกิดชุมชนในชั้นเรียน ที่มีการกำหนดขั้นตอน สิ่งที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำในชั้นเรียน และมีการทำงานร่วมกันเพื่อกำหนดบรรทัดฐานในชั้นเรียนที่มีการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน</p> <p>1.2.6 ครูมีการจัดระเบียบความสำคัญ โดยใช้ระบบพี่เลี้ยงของกลุ่มเพื่อนรุ่นเดียวกัน ระบบเพื่อนข้ามอายุ และชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ และสร้างวัฒนธรรมอันดีกับนักเรียนแต่ละคน ระหว่างเพื่อนในกลุ่มนักเรียน</p> <p>1.2.7 ผู้บริหารแต่งตั้งคณะทำงานประเมินผลและนิเทศติดตามผลการเสริมสร้างแรงจูงใจของผู้บริหาร ครูบุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน โดยใช้รูปแบบการประเมินเชิงพฤติกรรมเกี่ยวกับความเข้มแข็งทางคุณธรรมและจริยธรรม</p>

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	แนวทางการดำเนินการ
	<p>1.3 พัฒนาขีดความสามารถของครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน เพื่อเป็นต้นแบบด้านความพอเพียง</p>	<p>1.3.1 ครูพัฒนาตนเองในด้านองค์ความรู้/นวัตกรรม และการวิจัย ตลอดจนมีสิ่งเสริมให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community: PLC) โดยครูร่วมกันสร้างสรรค์การเรียนการสอน นำประสบการณ์จากการจัดการเรียนรู้ และนวัตกรรมอื่น ๆ ที่ตนเองทดลองใช้มาแลกเปลี่ยนกันยกระดับความรู้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมด้านความพอเพียง เช่น การซ่อมสอน และการทบทวนไตร่ตรอง (Reflection หรือ After Action Review: AAR) เป็นต้น</p> <p>1.3.2 ผู้บริหารและครู ร่วมกันกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีการกำหนดเป้าหมาย หลักสูตรและวิธีการฝึกอบรม เพื่อให้ผู้บริหารและครูเป็นต้นแบบด้านความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนด้านความพอเพียง</p> <p>1.3.3 ผู้บริหารและครูร่วมกันพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม โดยกระบวนการดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาแบบองค์รวม คือ การพัฒนาปัญญา การพัฒนาจิตใจ และอบรมสั่งสอนจนเกิดพฤติกรรมที่ดีอย่างต่อเนื่องจนเป็นความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมด้านความพอเพียงโดยใช้วิธีการ “บริหารจัดการ เจริญปัญญา” เพื่อให้เด็กนักเรียนมีปัญญาผ่องใส จิตใจเบิกบาน - บูรณาการเข้ากับทุกกลุ่มสาระวิชา - ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ครูสอนโดยการตั้งคำถาม ช่วยส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ให้รู้เหตุรู้ผล

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	แนวทางการดำเนินการ
		<p>- วางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความพอเพียง</p> <p>- จัดทำหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะของผู้ปกครองสำหรับกลุ่มเกษตรกรหลานให้มีความพอเพียง</p> <p>- จัดกิจกรรมการเรียนรู้และโครงการที่เสริมสร้างจิตสำนึกถึงคุณค่าของ ด้านความพอเพียง</p> <p>1.3.4. ให้สิทธิ์แก่นักเรียน โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperative learning) และการประชุมในชั้นเรียน (class meeting) และให้ความสำคัญต่อความรู้สึกนึกคิดและความเห็นของนักเรียน โดยถือผู้เรียนเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าในการสร้างโรงเรียนและชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ ที่สำคัญต้องเคารพนักเรียนและเข้าใจว่าความเคารพและการสอนแบบนี้จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ ความรักในการเรียน และอุปนิสัยที่มั่นคงของนักเรียน ครูต้องให้ความสำคัญแก่นักเรียนและให้สิทธิ์แก่นักเรียนอย่างเหมาะสม</p> <p>1.3.5 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพครูแกนนำและนักเรียนแกนนำให้มีความรู้ความเข้าใจ</p> <p>ในกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความพอเพียง ประกอบด้วย</p> <p>(1) การประชุมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ผู้บริหาร ครู เขตพื้นที่ และผู้เกี่ยวข้อง</p> <p>(2) การอบรมเชิงปฏิบัติการ สำหรับครูแกนนำและนักเรียนแกนนำ</p> <p>(3) การกิจกรรมศึกษาดูงานให้ครูและนักเรียนแกนนำไปศึกษาดูงานโรงเรียนคุณธรรมต้นแบบ</p>
		1.3.6 ครูร่วมมือกับโรงเรียน ครอบครัว ผู้ปกครอง

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	แนวทางการดำเนินการ
		<p>ชุมชนและสื่อมวลชน สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community) เพื่อรวมตัวกันนำประสบการณ์ด้านความพอเพียงจากการเรียนรู้มาแลกเปลี่ยน และสร้างความเข้าใจว่าวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาที่แท้จริง เป็นการขัดเกลาทางสังคม ทางพลเมือง และ เพื่อให้เกิดอุปนิสัยในเชิงคุณธรรมซึ่งเป็นความรับผิดชอบของทุกคน</p> <p>1.3.7 ครูจัดการเรียนการสอนให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความพอเพียงที่มีความกลมกลืนกับวิถีชีวิตชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน สังคม ให้เป็นวัฒนธรรม</p> <p>1.3.8 ผู้บริหาร และครูร่วมจัดกิจกรรมการจัดทำแผนและโครงการคุณธรรมด้านความพอเพียง ประกอบด้วย (1) ผู้บริหารและครูแกนนำพัฒนาแผนงานคุณธรรมและโครงการคุณธรรมขึ้นในโรงเรียน โดยมีนักเรียนแกนนำเป็นทีมปฏิบัติร่วมกับนักเรียนทั้งโรงเรียน (2) บุคลากรทุกคนในโรงเรียนร่วมกันลงมือปฏิบัติโครงการคุณธรรมที่ร่วมกันคิด ร่วมแก้ปัญหาทำการปรับปรุงแผน และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอจนบรรลุผลสำเร็จ</p> <p>1.3.9 ผู้บริหารแต่งตั้งคณะทำงานติดตามประเมินผล/ผู้นิเทศภายใน เพื่อติดตามการปฏิบัติโครงการคุณธรรมด้านความพอเพียงของแต่ละกลุ่ม และจัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาแผนการนิเทศติดตามภายในเพื่อวางแผนการปฏิบัติงาน และกำหนดตัวชี้วัดของโรงเรียนและจัดให้มีการประชุมหารือผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอตลอดปี</p>
2. ภาควิชาเครือข่ายและสังคมมี “เอกภาพ”	2.1 เสริมสร้างเอกภาพภาคี	2.1.1 เสริมสร้างบทบาทผู้บริหารในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	แนวทางการดำเนินการ
ในการขับเคลื่อนการ เสริมสร้าง ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม SO ST	เครือข่ายและสังคม ให้เข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม ด้านจิตสาธารณะ	ผู้ปกครอง และชุมชน ประกอบด้วย (1) ประชุมชี้แจงภาคีเครือข่ายเพื่อสร้างความ เข้าใจและขอความร่วมมือ (2) คัดเลือก สรรหา แต่งตั้งคณะกรรมการ ภาคี เครือข่าย เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนด้านจิตสาธารณะ
		2.1.2 ภาคีเครือข่ายมีเป้าหมายร่วมกันในการ พัฒนาสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่เอื้อ ต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน เช่น มีความสะอาด รมรื่น สวยงาม นักเรียนรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัยและมี ความสุข มุ่งเน้นให้ทุกคนทุกฝ่ายร่วมมือกันพัฒนา สภาพแวดล้อม โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมผ่าน กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมเพื่อชุมชนและสังคม และสาธารณะประโยชน์
		2.1.3 ภาคีเครือข่ายวางแผนกลยุทธ์ที่มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ มุ่งเน้นการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านจิต สาธารณะ กำหนดนโยบายการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมการบูรณา การเข้ากับหลักสูตรแกนกลาง และจัดทำแผน ปฏิบัติการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านจิต สาธารณะโดยภาคีเครือข่าย
		2.1.4 ภาคีเครือข่ายร่วมกันกำหนดมาตรการ และกฎระเบียบ เพื่อป้องกันการประพฤติมิชอบ ไม่โปร่งใส ไม่ซื่อสัตย์และไม่มีความซื่อสัตย์
		2.1.5 ภาคีเครือข่ายมีการทำ “พันธสัญญา” ร่วมกัน ในการเสริมสร้างด้านจิตสาธารณะ โดยมี

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	แนวทางการดำเนินการ
		<p>ผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาและเป็นกำลังใจในการพัฒนาตนเอง</p> <p>2.1.6 ภาคิเครือข่ายแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผล/ผู้นิเทศภายใน เพื่อติดตามการปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก และจัดประชุมคณะทำงานพัฒนาแผนการนิเทศติดตามภายในเพื่อวางแผนการปฏิบัติงาน และกำหนดตัวชี้วัดของโรงเรียนและจัดให้มีการประชุมหารือผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอตลอดปี</p>
	<p>2.2 ส่งเสริมบทบาทของนักเรียนในการจัดกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครอง และชุมชนด้านความมีสัจจะ</p>	<p>2.2.1 ผู้บริหารและครูให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดกิจกรรมด้านความมีสัจจะร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน</p> <p>2.2.2 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ด้านความมีสัจจะให้กับภาคิเครือข่าย ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ให้นักเรียนดำเนินการร่วมกับภาคิเครือข่าย - ส่งเสริมให้วัด โบสถ์หรือมัสยิด เป็นแหล่งการเรียนรู้ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม - มหาวิทยาลัย สถานศึกษา ร่วมกิจกรรม แนะนำและให้โอกาสในการศึกษาต่อและการเรียนรู้การทำวิจัยหรือโครงการ - เสริมสร้างมาตรการคัดกรองข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสมกับนักเรียน ทั้งสื่อมวลชน โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ - ร่วมกับสถานพยาบาล สถานีตำรวจ ในการป้องกันและปราบปรามอบายมุขที่ตั้งอยู่ใกล้โรงเรียน หรือในชุมชน
	<p>2.3 สนับสนุนภาคิเครือข่ายและสังคมให้มีส่วนร่วมจัดสภาพแวดล้อมที่</p>	<p>2.3.1 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาและภาคิเครือข่ายร่วมกันปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนให้เอื้อต่อการปลูกฝังจิตสำนึกความซื่อสัตย์</p>

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	แนวทางการดำเนินการ
	ส่งเสริมให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์	<p>2.3.2 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาและภาคีเครือข่ายร่วมกันดูแลติดตามและประเมินผล การจัดสภาพแวดล้อมที่เสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์</p> <p>2.3.3 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาและภาคีเครือข่ายร่วมกันแก้ไขปรับปรุงแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์</p>
3. หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มุ่งสร้างความ “เข้มแข็ง” ทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน SO ST	<p>3.1 พัฒนาหลักสูตรบูรณาการด้านความมีสำนึกในทุกรายวิชาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม</p> <p>3.2 ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อ</p>	<p>3.1.1 ผู้บริหารและครูพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนด้านความมีสำนึก</p> <p>3.1.2 ผู้บริหารและครูส่งเสริมเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นจิตลักษณะให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัยด้านความมีสำนึก</p> <p>3.1.3 ผู้บริหารและครูเสริมสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนด้านความมีสำนึก โดยการถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่องที่ยั่งยืน</p> <p>3.1.4 ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศติดตามและประเมินผล มีการวางแผนการปฏิบัติงาน กำหนดตัวชี้วัดของโรงเรียน จัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาแผนการนิเทศติดตามภายใน เพื่อติดตามการพัฒนาหลักสูตร ทุก 6 เดือนและ 1 ปี</p> <p>3.2.1 ครูมีการถ่ายทอดและบูรณาการความรู้โดยมีการสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาในทุกรายวิชา</p>

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	แนวทางการดำเนินการ
	<p>สร้าง</p> <p>ความเข้มแข็งทาง</p> <p>คุณธรรมจริยธรรม</p> <p>ด้านความเมตตา</p>	<p>ให้กับนักเรียน</p> <p>3.2.2 ครูเสริมสร้างศักยภาพ และกระตุ้นความใฝ่รู้ใฝ่เรียนเกี่ยวกับความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>3.2.3 ครูส่งเสริมแรงจูงใจจากภายในโดยสร้างตัวแบบพฤติกรรมเกี่ยวกับความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมที่ต้องการในตัวนักเรียนรวมทั้งเปิดโอกาสในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และศึกษาเกี่ยวกับความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตา</p> <p>3.2.4 ครูติดตามประเมินผลเชิงพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอตลอดปี เพื่อนำผลมาพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน</p>
	<p>3.3 พัฒนาระบบการ</p> <p>ติดตามและ</p> <p>ประเมินผลด้าน</p> <p>ความพอเพียงให้มี</p> <p>ประสิทธิภาพ</p>	<p>3.3.1 ผู้บริหารและครูรณรงค์ใช้การประเมินพฤติกรรมเกี่ยวกับความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความพอเพียงของนักเรียนเป็นรายบุคคล</p> <p>3.3.2 ผู้บริหารส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการประเมินความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความพอเพียง</p> <p>3.3.3 ผู้บริหารครู และภาคีเครือข่ายร่วมกันประเมินความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยเน้นเป้าหมายการแนะแนวและพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน</p>

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	แนวทางการดำเนินการ
<p>4. บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ “พอเพียง” เข้ากับการบริหารงบประมาณให้โปร่งใสและตรวจสอบได้</p> <p>SO</p> <p>ST</p>	<p>4.1 กำหนดมาตรฐาน และเกณฑ์ชี้วัดความโปร่งใส</p> <p>ด้านความพอเพียง เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม</p>	<p>4.1.1 ผู้บริหารยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ในการบริหารงานงบประมาณ</p>
		<p>4.1.2 ผู้บริหารสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานในการใช้จ่ายงบประมาณอย่างรอบคอบ เพื่อให้การใช้จ่ายเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ</p>
		<p>4.1.3 ผู้บริหารกำหนดเกณฑ์ชี้วัดการใช้จ่ายงบประมาณความโปร่งใส และความพอประมาณ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความพอเพียง</p>
		<p>4.1.4 ผู้บริหารควบคุมและกำหนดมาตรฐานในการป้องกันความเสี่ยงโดยใช้หลักเหตุผลในการบริหารงบประมาณเพื่อลดความเสี่ยงให้เหลือน้อยที่สุด</p>
		<p>4.1.5 ผู้บริหารเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันตัดสินใจบนพื้นฐานของการใช้เหตุและผล</p>
	<p>4.2 พัฒนาระบบการดำเนินการและกระบวนการตรวจสอบด้านความ</p>	<p>4.2.1 ผู้บริหารทำความเข้าใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการวางแผนกระบวนการตรวจสอบการบริหารงานของโรงเรียน เพื่อปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน</p>
	<p>มีสัจจะให้มี</p>	<p>4.2.2 ผู้บริหารสร้างความตระหนักให้ครูและ</p>

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	แนวทางการดำเนินการ
	ประสิทธิภาพ โปร่งใสและ ตรวจสอบได้	<p>บุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานด้านงบประมาณด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>4.2.3 ผู้บริหารให้ความสนใจหรือทำข้อตกลงกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับกระบวนการตรวจสอบ เพื่อปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันโดยมุ่งการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด โปร่งใสและตรวจสอบได้</p> <p>4.2.4 ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้เตรียมที่เกี่ยวข้อง เตรียมพร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ</p> <p>4.2.5 ผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการตรวจสอบด้านความมีสำนึกจะให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้</p>
	4.3 พัฒนาระบบการ ติดตามและ ประเมินผลด้านการ บริหารงาน งบประมาณ ให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และ ตรวจสอบได้ด้าน ความซื่อสัตย์	<p>4.3.1 ผู้บริหารสร้างเครื่องมือเพื่อการประเมินผลผลิตตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ตามข้อตกลง ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์</p> <p>4.3.2 ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนและแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน และจัดทำรายงานประจำปี</p> <p>4.3.3 ผู้บริหารรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียนด้านความซื่อสัตย์เมื่อสิ้นปีงบประมาณ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด ผู้ปกครอง และชุมชน</p>

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ดังนี้ 1. ศึกษากรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา 2. วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา 3. พัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยมีกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลครั้งนี้คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอน และนักเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำการศึกษาด้วยระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 332 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์การสัมภาษณ์โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จด้านคุณธรรมจริยธรรมดีเด่นในประเทศฟินแลนด์และประเทศไทย และการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นด้วยค่าดัชนี $PNI_{modified}$ วิเคราะห์เนื้อหาและวิเคราะห์สถิติด้วยโปรแกรม Mplus แล้วพัฒนากลยุทธ์ด้วยวิธีเชิงคุณภาพ ประเมินความเป็นไปได้ และความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์โดยผู้เชี่ยวชาญ นักการศึกษา และผู้บริหารศึกษา มีผลการวิจัยที่จะนำเสนอเกี่ยวกับการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการประเมินกรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม นำเสนอผลการประเมินออกเป็น 3 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ผลการวิเคราะห์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้แบบสอบถามพบว่า การบริหารโรงเรียนมีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 ประกอบด้วยขอบข่ายและภารกิจการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมมีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ

62.00 โดยควรเพิ่มขอบข่ายและภารกิจการบริหารโรงเรียนให้ครบทั้ง 4 ด้านซึ่งกรอบแนวคิดเดิมประกอบด้วย 1) การบริหารวิชาการมีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 และการวัดประเมินผล มีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 และ 2) การบริหารทั่วไปมีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 ได้แก่ ภารกิจนักเรียนมีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 และการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 ดังนั้นควรเพิ่มการบริหารงบประมาณและการบริหารงานบุคคล เนื่องจากการบริหารงบประมาณมีความจำเป็นในการตรวจสอบความโปร่งใสตรวจสอบได้ของการดำเนินการบริหารงบประมาณ รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาบุคลากรและการจัดกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน และการบริหารงานบุคคลจะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคคลเพื่อเป็นต้นแบบที่ดี การยกย่องชมเชย การบริหารโรงเรียน PIE Cycle โดยกระบวนการบริหารเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมมีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Planning) มีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 การนำแผนสู่การปฏิบัติ (Implementation) มีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 การประเมินผล (Evaluation) มีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 กระบวนการบริหาร PIE ควรเน้นการบริหารเชิงกลยุทธ์

องค์ประกอบที่ 2 ผลการวิเคราะห์กระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้แบบสอบถาม พบว่าการบริหารเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย 1) การพัฒนาด้านสติปัญญา มีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 ได้แก่ การบูรณาการเข้ากับหลักสูตรแกนกลางมีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 การพัฒนาผู้บริหารและบุคลากร มีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 และการขับเคลื่อนผ่านทุกพันธกิจของโรงเรียนมีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 2) การพัฒนาด้านเจตคติมีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 ได้แก่ การ การสร้างความสัมพันธ์ การสร้างแรงจูงใจภายใน และการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 3) การอบรมสั่งสอน มีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 ได้แก่ การเป็นแบบอย่าง การสอนโดยตรง และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน มีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100

องค์ประกอบที่ 3 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้แบบสอบถาม คุณลักษณะของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมมีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 ประกอบด้วย 1) ความมีสำนึก มีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 2) ความซื่อสัตย์สุจริต มีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 3) ความรับผิดชอบ มีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 4) ความยุติธรรมมีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 5) ความพอเพียง มีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 6) ความเมตตา มีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 7) จิตสาธารณะ มีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 นอกจากนี้ ในการอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมควรให้ความสำคัญกับการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ซึ่งเป็นกระบวนการถ่ายทอดค่านิยมและวัฒนธรรมให้แก่บุคคล เพื่อให้บุคคลนั้นเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม การขัดเกลาทางสังคมจะทำให้เด็กได้กลายเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมบุคลิกภาพ ทักษะคติ ตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ โดยผู้วิจัยได้พัฒนารอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การบริหารโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ขอบข่ายงานบริหารโรงเรียนได้แก่ (1) การบริหารวิชาการ (2) การบริหารงบประมาณ (3) การบริหารงานบุคคล และ(4) การบริหารทั่วไป และ 2) กระบวนการบริหาร (PIE Cycle) ได้แก่ ดังนี้ (1) การวางแผน (Planning) (2) การนำแผนสู่การปฏิบัติ (Implementation) การประเมินผล (Evaluation)

องค์ประกอบที่ 2 การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ประกอบด้วย 1) การพัฒนาด้านสติปัญญา (Cognitive Approach) ได้แก่ (1) การบูรณาการเข้ากับหลักสูตรแกนกลาง (2) การพัฒนาผู้บริหารและบุคลากร และ (3) การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธกิจของโรงเรียน 2) การพัฒนาด้านเจตคติ (Attitude Approach) ได้แก่ (1) การสร้างความสัมพันธ์ (2) การสร้างแรงจูงใจภายใน และ (3) การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริม ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม 3) การอบรมสั่งสอน (Indoctrinate Approach) ได้แก่ (1) การเป็นแบบอย่าง (2) การสอนโดยตรง และ (3) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

องค์ประกอบที่ 3 ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย 1) ความมีสำนึก 2) ความซื่อสัตย์สุจริต 3) ความรับผิดชอบ 4) ความยุติธรรม 5) ความเมตตา 6) ความมีจิตสาธารณะ

และ 7) ความพอเพียง ดังแผนภาพที่ 8

แผนภาพที่ 7 กรอบแนวคิดการวิจัย

5.1.2 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามของการบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา แบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่

5.1.2.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

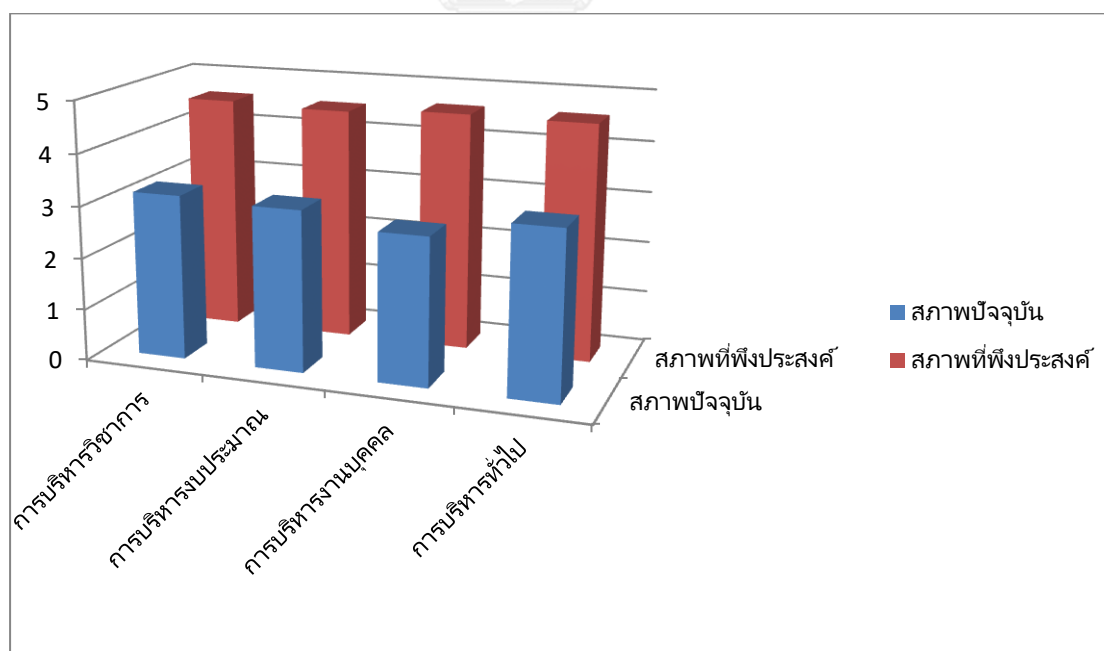
1) สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.127$) ด้านที่มีค่ามากที่สุดคือ การบริหารทั่วไป ($\bar{x}=3.214$) รองลงมาคือ การบริหารวิชาการ ($\bar{x}=3.188$) และการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{x}=3.116$) ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การบริหารงานบุคคล ($\bar{x}=2.844$)

2) สภาพปัจจุบันของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x}= 3.546$) พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และความยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($\bar{x}= 2.673$) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเมตตา ($\bar{x}=3.833$) รองลงมา คือ ความยุติธรรม ($\bar{x}= 3.819$) และความรับผิดชอบ ($\bar{x}= 3.700$) ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด คือ ความพอเพียง ($\bar{x}= 3.111$) และความยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($\bar{x}= 2.673$) พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ความยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นักเรียนสามารถแยกแยะสิ่งที่ดีและไม่ดีได้ ($\bar{x}= 2.856$) รองลงมา คือ นักเรียนปฏิบัติตนโดยยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมอย่างเคร่งครัด แม้จะทำให้ลำบากหรือ

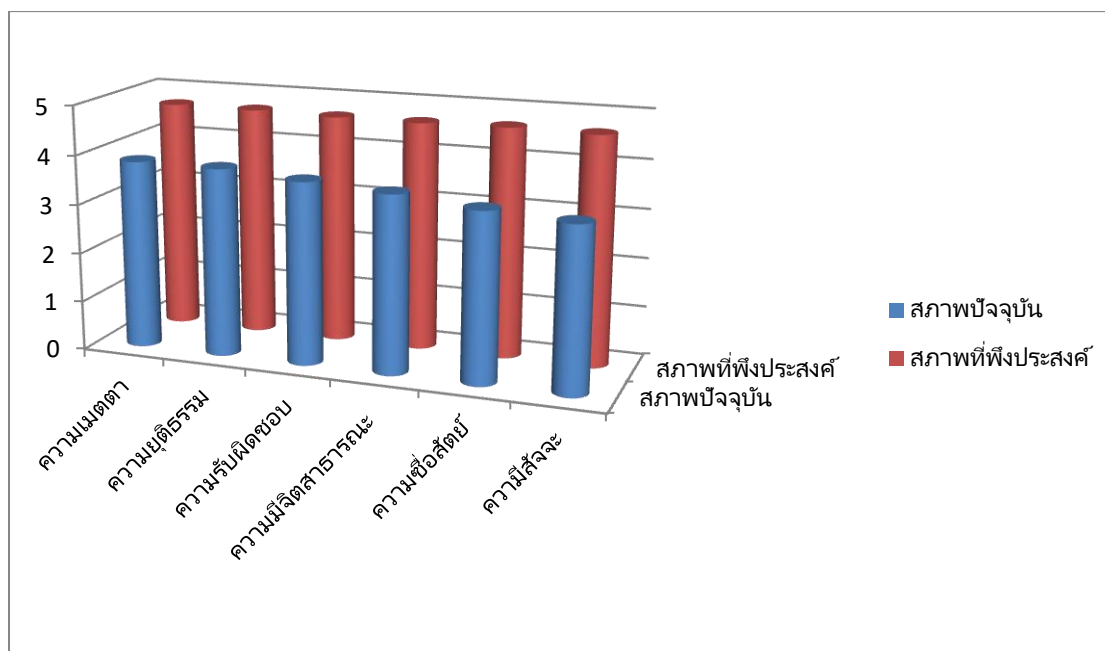
เสียประโยชน์ ($\bar{x} = 2.618$) และนักเรียนปฏิบัติตนในสิ่งที่ดีงามอย่างเปิดเผย โดยปฏิบัติทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น ($\bar{x} = 2.544$) ตามลำดับ

3) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.574$) ด้านที่มีค่ามากที่สุด คือ การบริหารงานบุคคล ($\bar{x} = 4.608$) รองลงมาคือ การบริหารงานทั่วไป ($\bar{x} = 4.586$) การบริหารงานวิชาการ ($\bar{x} = 4.574$) และด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การบริหารงบประมาณ ($\bar{x} = 4.514$)

4) สภาพที่พึงประสงค์ของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 4.660$) พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ($\bar{x} = 4.679$) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเมตตา ($\bar{x} = 4.689$) รองลงมา คือ ความยุติธรรม ($\bar{x} = 4.680$) และความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{x} = 4.668$) ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด คือ ความมีจิตสาธารณะ ($\bar{x} = 4.641$) และเมื่อพิจารณารายด้านของความยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน พบว่า นักเรียนปฏิบัติตนในสิ่งที่ดีงามอย่างเปิดเผย โดยปฏิบัติทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.689$) รองลงมาคือ นักเรียนปฏิบัติตนโดยยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมอย่างเคร่งครัด แม้จะทำให้ลำบากหรือเสียประโยชน์ ($\bar{x} = 4.688$) และค่าน้อยที่สุดคือ นักเรียนสามารถแยกแยะสิ่งที่ดีและไม่ดีได้ ($\bar{x} = 4.659$) ตามลำดับ ดังการแสดงผลในแผนภูมิ 5.1 และ 5.2

แผนภูมิที่ 5.1 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

แผนภูมิที่ 5.2 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของ ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

5.1.2.2 จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

จุดแข็งของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ได้แก่ การบริหารวิชาการค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ($PNI_{\text{modified}} = 0.463$) การบริหารงบประมาณ ($PNI_{\text{modified}} = 0.449$) การบริหารทั่วไป ($PNI_{\text{modified}} = 0.427$) จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาการบริหารงานบุคคล ($PNI_{\text{modified}} = 0.710$) พบว่าการบริหาร โรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามขอบข่ายการบริหารโรงเรียน พบว่า การบริหารงานบุคคล ถือเป็นจุดอ่อนของการบริหาร โรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม โดยมีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด และการบริหารโรงเรียนอีก 3 ด้านถือเป็นจุดแข็งของการบริหารงาน โรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยการบริหารวิชาการมีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา คือ การบริหารงบประมาณ และการบริหารทั่วไป

5.1.2.2 โอกาสและ ภาวะคุกคาม ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายนอก

สำหรับโอกาสและภาวะคุกคาม ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาพบว่า ปัจจัยภายนอกของการบริหารงานโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ด้านการเมืองและนโยบายรัฐบาล ($PNI_{\text{modified}} = 0.937$) และด้านสังคม ($PNI_{\text{modified}} = 0.888$) เป็นภาวะคุกคามต่อการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมส่วนด้านเศรษฐกิจ ($PNI_{\text{modified}} = 0.463$) และด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ($PNI_{\text{modified}} = 0.406$) เป็นโอกาสต่อการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม

5.1.2.3 จุดแข็งจุดอ่อนของความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

โดยภาพรวมพบว่า ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม 7 ด้าน เป็นจุดอ่อน 4 ด้าน คือ ความพอเพียง โดยมีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.580$) รองลงมาคือ ความมีสัจจะ ($PNI_{\text{modified}} = 0.52$) ความซื่อสัตย์สุจริต ($PNI_{\text{modified}} = 0.550$) และความมีจิตสาธารณะ $PNI_{\text{modified}} = 0.51$) ตามลำดับ และความเข้มแข็งทางคุณธรรม 3 ด้าน เป็นจุดแข็ง ได้แก่ ความรับผิดชอบ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุดรองลงมาคือ ความยุติธรรม ($PNI_{\text{modified}} = 0.490$) และความเมตตา

ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม 7 ด้าน เป็นจุดอ่อน 4 ด้าน คือ ความพอเพียง โดยมีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.498$) รองลงมาคือ ความมีสัจจะ ($PNI_{\text{modified}} = 0.494$) ความซื่อสัตย์ ($PNI_{\text{modified}} = 0.460$) และความมีจิตสาธารณะ ($PNI_{\text{modified}} = 0.458$) ตามลำดับ และความเข้มแข็งทางคุณธรรม 3 ด้าน เป็นจุดแข็ง ได้แก่ ความรับผิดชอบ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.256$) รองลงมาคือ ความยุติธรรม ($PNI_{\text{modified}} = 0.225$) และความเมตตา ($PNI_{\text{modified}} = 0.223$) ตามลำดับ

ส่วนความยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน พบว่าทั้ง 3 ด้าน เป็นจุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม โดยด้านนักเรียนปฏิบัติตนโดยยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมอย่างเคร่งครัด แม้จะทำให้ลำบากหรือเสียประโยชน์ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.5764$) รองลงมาคือ ด้านนักเรียนสามารถแยกแยะสิ่งที่ดีและไม่ดีได้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.4458$) และด้านนักเรียนปฏิบัติตนในสิ่งที่ดีงามอย่างเปิดเผย โดยปฏิบัติทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น ($PNI_{\text{modified}} = 0.4231$) ตามลำดับ

5.1.2.4 ผลการเปรียบเทียบกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม ของประเทศฟินแลนด์กับประเทศไทย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเปรียบเทียบกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมของไทยกับฟินแลนด์ โดยได้นำแนวทางการศึกษาของ Bereday กับ Bray (Mark Bray, Bob Adamson and Mason: 2007) มาประยุกต์ใช้ร่วมกันเพื่อทำให้การศึกษามีความละเอียด และมุ่งประเด็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้นพบว่าฟินแลนด์ทุกภาคส่วนในสังคมให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ใช้รูปแบบการบริหาร bottom up โดยมีวัฒนธรรม ความไว้วางใจ (Culture of Trust) ในการบริหารการศึกษาที่ผู้กำหนด นโยบายการศึกษา ระดับชาติ เชื่อมั่นว่า ครู ครูใหญ่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง รวมทั้งชุมชนร่วมกันในการจัดการศึกษาที่ดีที่สุด แก่นักเรียนโดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน และสังคม ก่อนด้านวิชาการ ผ่านการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ใช้การเป็นแบบอย่างของผู้ใหญ่ จากสถาบันต่าง ๆ ซึ่งวัฒนธรรมความไว้วางใจเป็นทุนทางสังคมที่สำคัญ และทุกฝ่าย มีความรับผิดชอบร่วมกันส่งผลให้การบริหารโรงเรียนโปรงใสฟินแลนด์จึงควบคุมการทุจริตคอร์รัปชันได้อย่างมีประสิทธิภาพมาโดยตลอด ในขณะที่ประเทศไทยมีความพยายามในเชิงนโยบายในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม แต่ยังขาดความต่อเนื่องกระทรวงศึกษาธิการได้มีจุดเน้นเชิงนโยบายในการ “ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม รณรงค์ “เกลียดการโกง” จากบริบทที่แตกต่างของประเทศไทยจึงควรประยุกต์ใช้การบริหารแบบ bottom up ของประเทศฟินแลนด์โดยให้โรงเรียนเป็นฐานเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ผ่านกลไกการขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนนำไปสู่การปฏิบัติ โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วน ทั้งระดับครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา การจัดการเรียนการสอน บรรยากาศในการเรียนรู้ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมทั้งสภาพแวดล้อมต่าง ๆ นำสู่การกำหนดทิศทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมในสังคมอย่างยั่งยืนต่อไป

5.1.3 ผลการประเมินความเป็นไปได้ตรวจสอบเหมาะสมของกลยุทธ์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

ผลการประเมินร่างกลยุทธ์ การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและคุณธรรม จริยธรรม มีความเห็นสอดคล้องกันว่า กลยุทธ์หลักที่นำเสนอทั้ง 4 กลยุทธ์หลัก มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้สูง หากผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ซึ่งเป็นหัวใจหลักสำคัญของการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม กลยุทธ์รองที่นำเสนอทั้ง 12 กลยุทธ์มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้สูง ส่วนวิธีดำเนินการที่นำเสนอในแต่ละประเด็นนั้นมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้สูงเช่นกัน

ด้านความเหมาะสม เมื่อพิจารณา**ด้านความเหมาะสม** กลยุทธ์หลักที่ 2 เชื่อมโยงภาคีเครือข่ายและสังคมให้มี “เอกภาพ” ในการขับเคลื่อนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ กลยุทธ์หลักที่ 1 เร่งสร้าง “ต้นแบบ” ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม **ด้านความเป็นไปได้**

5.1.4 กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

ผลการศึกษาวิจัยและพัฒนากลยุทธ์ พบว่า จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ ประเมินและตรวจสอบกลยุทธ์ ได้กำหนด “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา” ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก 12 กลยุทธ์รอง และ 40 แนวทางการดำเนินการดังนี้

B = ต้นแบบ(Blueprint) คือ เร่งสร้าง “ต้นแบบ”ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม)Acceleration for building a “blueprint” of integrity)

U = เอกภาพ(Unity) คือ เชื่อมโยงภาคีเครือข่ายมี “เอกภาพ” ในการขับเคลื่อนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม (Linkages between network organizations and society to ensure “unity” in driving integrity enhancement)

S = เข้มแข็ง (Strength) คือ พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มุ่งสร้างความ “เข้มแข็ง” ทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน (Development of curriculum and learning management that aim to “strengthen” integrity)

S = พอเพียง(Sufficiency) คือ บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ “พอเพียง” เข้ากับการบริหารงบประมาณให้โปร่งใสและตรวจสอบได้มี (Integration of the “self-sufficiency economy” philosophy into fiscal administration, in order to ensure transparency and accountability)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา (BUSS) ประกอบด้วย

1. เร่งสร้าง “ต้นแบบ”ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มี 3 กลยุทธ์รองประกอบด้วย

1.1 พัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต สุจริต สุจริต มีแนวทางการดำเนินงาน 5 แนวทางประกอบด้วย (1) สร้างความตระหนักแก่ผู้บริหารเกี่ยวกับความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมเพื่อเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียน (2) กล้าก้าวสู่การเปลี่ยนแปลง โดยศึกษาวิเคราะห์ตนเอง ด้านความซื่อสัตย์สุจริตสุจริตที่ต้องการพัฒนา(3) วางแผนกิจกรรม เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ (ความรู้คู่คุณธรรม) และบุคลิกภาพ ทั้งภายในและภายนอกให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม (ครองคน ครองตน ครองงาน) (4) ลงมือปฏิบัติจน

เป็นวิถี นับเป็นหัวใจสำคัญ ที่ต้องกำหนดสัญญากับตนเองและปฏิบัติเป็นประจำตามแผนตามระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด และ (5) จัดกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยบันทึกผลที่เกิดขึ้นทุกครั้ง หากมีผลไม่พึงประสงค์เกิดขึ้นให้ปรับแผนที่ช่วยให้บรรลุผลได้ดีขึ้น สรุปและนำเสนอความสำเร็จ เปิดโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาไปสู่ระดับที่ดีขึ้นและปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจนเป็นวิถีชีวิต

1.2 เสริมสร้างแรงจูงใจภายในของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีสัจจะ อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนมี 4 แนวทางประกอบด้วย (1) สร้างแรงจูงใจภายในตนเอง ซึ่งแรงขับนี้จะก่อให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ขึ้นด้วยความสมัครใจ ซึ่งผู้บริหารมีหน้าที่ให้การสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดสิ่งแวดล้อมของห้องทำงาน ห้องเรียน หรือจัดประสบการณ์ที่ท้าทายต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษา (2) สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม และประโยชน์ที่จะได้รับทั้งต่อตนเอง นักเรียน สังคม และประเทศชาติ รวมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จนมีการแสดงออกทางพฤติกรรมและนำไปปฏิบัติต่อเนื่องจนเป็นนิสัย (3) ชื่นชมยกย่อง โดยสร้างความมั่นใจในการประเมินผลการปฏิบัติงานที่เป็นธรรม และเชื่อมโยงไปสู่การพิจารณาความดีความชอบ รวมทั้งการมอบอำนาจหน้าที่ให้รับผิดชอบตามความสามารถที่เหมาะสม และ (4) พัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม สร้างความสัมพันธ์ สร้างชุมชนในชั้นเรียนแบบกัลยาณมิตร ก่อเกิดเป็นวัฒนธรรมในโรงเรียนต่อไป

1.3 พัฒนาขีดความสามารถของครูบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนเพื่อเป็นแกนนำด้านความพอเพียงมี 4 แนวทางประกอบด้วย (1) สร้างความตระหนักแก่ครูบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้งด้านองค์ความรู้ นวัตกรรม และการวิจัยหรือโครงการ (2) จัดกิจกรรมคัดเลือกครูบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนดีแกนนำด้านความพอเพียง โดยร่วมกันกำหนดหลักเกณฑ์ และสมรรถนะของครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนแกนนำด้านความพอเพียงเพื่อเป็นต้นแบบที่ดีของนักเรียน และนำสู่การสร้างวัฒนธรรมที่ดีงามในโรงเรียน (3) จัดกิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความพอเพียง โดยมีแนวทางของแกนนำเป็นต้นแบบ เป็นการบูรณาการเข้ากับกิจกรรมของโรงเรียนและกิจวัตรประจำวัน ให้ความกลมกลืนกับวิถีชีวิตของนักเรียน ซึ่งต้องได้รับความร่วมมือจากภาคเครือข่าย (ผู้ปกครอง และชุมชน) โดยเฉพาะผู้ปกครองควรเป็นแบบอย่างที่ดี (4) สื่อสารและเผยแพร่บุคคลแกนนำด้านความพอเพียงสู่โรงเรียน ชุมชนและสังคม โดยโรงเรียนจัดกิจกรรมร่วมกับภาคีเครือข่ายในการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความตระหนัก เข้าใจและยอมรับให้กับครู นักเรียน และภาคีเครือข่าย

2. เชื่อมโยงภาคีเครือข่ายมี “เอกภาพ” ในการขับเคลื่อนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มี 3 กลยุทธ์รอง ประกอบด้วย

2.1 เสริมสร้างเอกภาพภาคีเครือข่ายให้เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านจิตสาธารณะ มี 3แนวทางประกอบด้วย (1) สร้างความตระหนักด้านจิตสาธารณะ โดยเสริมสร้างบทบาทผู้บริหารในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียนและภาคีเครือข่ายด้านจิตสาธารณะ(2)ยกระดับภาคีเครือข่าย โดยเชื่อมโยงกับองค์กรส่งเสริมคุณธรรมอื่น ๆ เครือข่ายหมู่บ้านรักษาศีลห้า โรงเรียนต้นแบบ โรงพยาบาลคุณธรรม โรงพักคุณธรรม เป็นต้น เพื่อการเรียนรู้ และทำให้โรงเรียนมีพลังในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมให้กับชุมชนและสังคมและ (3) ให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและมีเป้าหมายร่วมกันโดยมุ่งเน้นให้ทุกคนทุกฝ่ายร่วมมือกันพัฒนาสภาพแวดล้อม และให้นักเรียนมีส่วนร่วมผ่านกิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมเพื่อชุมชนและสังคม และสาธารณะประโยชน์

2.2 ส่งเสริมบทบาทของนักเรียนในการจัดกิจกรรมร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านความมีสำนึก มี 2 แนวทาง ประกอบด้วย (1) นักเรียนร่วมสร้างความสัมพันธ์กับภาคีเครือข่ายโดยจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ให้นักเรียนร่วมกับภาคีเครือข่ายส่งเสริมให้วัด โบสถ์หรือมัสยิด เป็นแหล่งการเรียนรู้ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มหาวิทยาลัย สถานศึกษา ร่วมแนะแนว ให้โอกาสในการศึกษาต่อและการเรียนรู้การทำวิจัยหรือโครงการด้านความมีสำนึก และ (2) เสริมสร้างบทบาทผู้นำของนักเรียนในการสร้างความสัมพันธ์กับภาคีเครือข่ายโดยให้นักเรียนเป็นแกนนำในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความมีสำนึกในชุมชน ร่วมกันทำตามสัญญาที่ให้ไว้ต่อภาคีเครือข่าย

2.3 สนับสนุนภาคีเครือข่าย ให้มีส่วนร่วมจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต สุจริต มี 4 แนวทาง ประกอบด้วย (1) ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเป็นต้นแบบด้านความซื่อสัตย์สุจริต สุจริต โดยให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนแกนนำ ร่วมรณรงค์การเป็นแบบอย่างด้านความซื่อสัตย์สุจริต สุจริต (2) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาและภาคีเครือข่ายร่วมกันปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนให้เอื้อต่อการปลูกฝังและปลูกจิตสำนึกด้านความเข้มแข็งคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต สุจริต (3) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาและภาคีเครือข่ายร่วมกันดูแลติดตามและประเมินการจัดสภาพแวดล้อมที่เสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต และ (4) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาและภาคีเครือข่ายร่วมกันแก้ไขปรับปรุงแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต

3. พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มุ่งสร้างความ “เข้มแข็ง” ทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน มี 3 กลยุทธ์รอง ประกอบด้วย

3.1 พัฒนาหลักสูตรบูรณาการด้านความมีสำนึกจะในทุกรายวิชาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมมี 3 แนวทาง ประกอบด้วย (1) ร่วมกันกำหนดแนวทางการบูรณาการหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โดยผู้บริหารและครู ร่วมกันวิเคราะห์องค์กร และสำรวจความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน นำสู่การพัฒนาหลักสูตรแบบองค์รวม บูรณาการการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมและโครงการด้านความมีสำนึกจะ และส่งเสริมเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นจิตลักษณะให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย เพื่อเสริมสร้างค่านิยมด้านความมีสำนึกจะ มุ่งเน้นการคิดวิเคราะห์ ให้นักเรียนคิดดี คิดเป็น รู้เท่าทันสื่อ และถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นรูปธรรมและให้นักเรียนปฏิบัติตนจนเป็นนิสัย (2) ร่วมกันสร้างระบบติดตาม ประเมินติดตามผลการปฏิบัติงาน โดยผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลและผู้นิเทศ ภายใน เพื่อติดตามการพัฒนาหลักสูตร และจัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาแผนการนิเทศติดตาม ภายในเพื่อวางแผนการปฏิบัติงานโดยการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และ (3) กำหนดตัวชี้วัดความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมโดยร่วมกำหนดความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมเป้าหมาย สมรรถนะ และรายละเอียดตัวชี้วัดของโรงเรียน และจัดให้มีการประชุมหารือผลการปฏิบัติงานทุก 3 เดือน 6 เดือน และ 1 ปี โดยมีการประเมินผลความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล

3.2 ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตา มี 4 แนวทาง ประกอบด้วย (1) ครูมีการถ่ายทอดและบูรณาการความรู้โดยมีการสอดแทรกเนื้อหาด้านความเมตตาในทุกรายวิชาให้กับนักเรียน (2) ครูเสริมสร้างศักยภาพ และกระตุ้นความใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านความเมตตาของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยสร้างความตระหนักและนำเสนอความสำเร็จ ความก้าวหน้า เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และพัฒนาไปสู่ระดับดีขึ้น (3) ครูส่งเสริมแรงจูงใจจากภายในโดยสร้างตัวแบบ พฤติกรรมที่ต้องการในตัวนักเรียนรวมทั้งจัดเวทีในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และศึกษาบุคคล ต้นแบบ และองค์ความรู้เกี่ยวกับความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตา โดยเชื่อมโยง ไปสู่ความดีความชอบ และคำชมเชย และ (4) ครูติดตามประเมินผลเชิงพฤติกรรมของนักเรียนเป็น รายบุคคลอย่างสม่ำเสมอตลอดปี เพื่อนำผลมาพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยการสังเกต พฤติกรรมบ่งชี้ของนักเรียนที่เพิ่มขึ้นเป็นรายบุคคล

3.3 พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลด้านความพอเพียงให้มีประสิทธิภาพ มี 3 แนวทาง ประกอบด้วย (1) ผู้บริหารและครู วางแผนติดตามประเมินผลโครงการ และพฤติกรรม บ่งชี้ในความพอเพียงของนักเรียน โดยทำให้เกิดความเข้าใจจนกระจ่างในการนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ให้สามารถสร้างภูมิคุ้มกัน มีเหตุผล และพอประมาณ

กำหนดสมรรถนะด้านความพอเพียงและตัวชี้วัดอย่างชัดเจน (2) ผู้บริหารส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการประเมินความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความพอเพียงโดยรณรงค์ใช้การประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความพอเพียง (3) ผู้บริหารครู และภาคีเครือข่ายร่วมกันประเมินความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยเน้นเป้าหมายการแนะแนวและพัฒนา

4. บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ “พอเพียง” เข้ากับการบริหารงบประมาณให้โปร่งใสและตรวจสอบได้มี 3 กลยุทธ์รอง ประกอบด้วย

4.1 กำหนดมาตรฐาน และเกณฑ์ชี้วัดความโปร่งใสด้านความพอเพียง เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมมี 2 แนวทางประกอบด้วย(1) ผู้บริหารยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ในการบริหารงบประมาณ โดยใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า ไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน และพัฒนาระบบงบประมาณให้สามารถสร้างความคุ้มกัน มีเหตุผล และพอประมาณ (2) ผู้บริหารสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสร่วมในการกำหนดแผนงานอย่างรอบคอบให้มีความพอดีไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การใช้จ่ายเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยร่วมกันกำหนดมาตรการ และกฎระเบียบ เพื่อป้องกันการประพฤติดีมิชอบไม่โปร่งใส ไม่มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมและพัฒนาระบบงบประมาณให้สามารถสร้างภูมิคุ้มกัน มีเหตุผล และพอประมาณพร้อมกับการสร้างความตระหนักให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานด้วยความถูกต้อง โปร่งใสและตรวจสอบได้

4.2 พัฒนาระบบการดำเนินการและกระบวนการตรวจสอบด้านความมีสำนึกให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้มี 4 แนวทาง ประกอบด้วย (1) ร่วมกันดำเนินงานตามแผนงานในการใช้จ่ายงบประมาณ ด้วยความโปร่งใส และความพอประมาณที่ได้กำหนดไว้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีสำนึก (2) ผู้บริหารทำความเข้าใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการวางแผนกระบวนการตรวจสอบการบริหารงานของโรงเรียน เพื่อปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน (3) ผู้บริหารควบคุมและกำหนดมาตรฐานในการป้องกันความเสี่ยงโดยใช้หลักเหตุผลในการบริหารงบประมาณเพื่อลดความเสี่ยงให้เหลือน้อยที่สุดและ (4) ผู้บริหารเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันตัดสินใจบนพื้นฐานของการใช้เหตุผลและผลร่วมกัน ตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำงานจึงก่อเกิดความรู้สึกผูกพัน มีพันธะสัญญาและตกลงใจร่วมกันในการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

4.3 พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลด้านการบริหารงานงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ด้านความซื่อสัตย์สุจริต มี 2 แนวทาง ประกอบด้วย (1) แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพโปร่งใส และตรวจสอบได้ และ (2) ร่วมกันกำหนดระบบติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยจัดทำคู่มือ

ในการติดตามประเมินผลการบริหารงบประมาณ ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปภาพกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยการขับเคลื่อนกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินผล เพื่อนำไปพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้นักเรียนมีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 7 ประการ ดังแผนภาพที่ 9 นี้

แผนภาพที่ 8 กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

5.1.5 การนำไปใช้

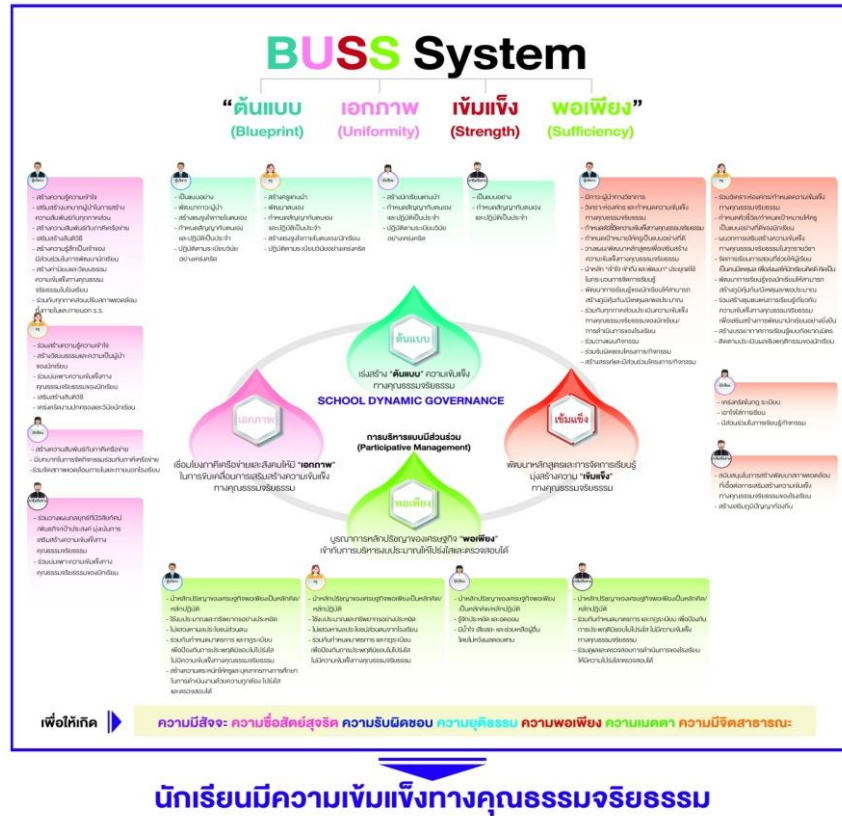
การศึกษาที่มุ่งสู่ประเทศไทย 4.0 เป็นการศึกษาที่เกิดจากความอยากรู้จริงๆ (Passion Driven) ในส่วนของการเรียนรู้ร่วมกัน เกิดประโยชน์ ความคิดสร้างสรรค์และผลตอบแทนร่วมกัน โดยครูเป็นที่ปรึกษา ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรเป็นผู้นำแบบใหม่ที่เรียกว่า “Executive” ไม่ใช่ “Administrator” หน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนไม่ใช่เพียงผู้ดูแลให้การดำเนินงานประจำของโรงเรียนเท่านั้น แต่ต้องเป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์โรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยมีเป้าประสงค์ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในภาพรวมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์การบริหารโรงเรียนเชิงพลวัต (School Dynamic Governance) แบบมีส่วนร่วม

(Participative Management) การรับฟังความคิดเห็น เพื่อรับทราบปัญหาความต้องการ นำสู่การดำเนินการที่ถูกต้อง ขอบธรรม โดยคำนึงถึงรากฐานของการบริหารโรงเรียนเชิงพลวัต วัฒนธรรมเน้นการกำหนดประสบการณ์และการเรียนรู้สร้างบรรทัดฐาน กฎระเบียบร่วมกัน เป็นแนวคิดที่ใช้ในการปรับปรุงการศึกษาในระดับนานาชาติ เพื่อให้เกิดการแปรเปลี่ยนวัฒนธรรมในโรงเรียนต่อไป

งานวิจัยครั้งนี้ มีโรงเรียนขอนำกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาสู่การปฏิบัติ จำนวน 9 โรงเรียน จาก 3 สังกัด คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และกรุงเทพมหานคร (กทม.) ได้แก่ โรงเรียนธรรมศาสตร์ - จุฬาฯ 2 จังหวัดราชบุรี โรงเรียนวัดหนองไผ่ไพศาลี (สวัสดิ์อรุณอุบลมภ์)จังหวัดนครสวรรค์ โรงเรียนนิคมถ่านารายณ์ จังหวัดลพบุรี โรงเรียนพิจิตรอินเตอร์ จังหวัดพิจิตร โรงเรียนแสนสนุกจังหวัดนครราชสีมา โรงเรียนดวงวิภา กรุงเทพมหานคร โรงเรียนคลองกลั่นตัน (มีสุวรรณอนุสรณ์) กรุงเทพมหานคร โรงเรียนวัดลำกระดาน กรุงเทพมหานคร โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยจึงนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ โดยการจัดทำรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นการกำหนดบทบาทของผู้บริหารในการกำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติการ สร้างความตระหนัก ส่งเสริมสนับสนุนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม สร้างกลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน สร้างระบบประเมินผลและนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง สร้างแหล่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู และชื่นชมยกย่องประชาสัมพันธ์เผยแพร่นวัตกรรมอย่างแพร่หลาย ครูและนักเรียนมีบทบาทในการสร้างความตระหนัก เข้าใจและยอมรับ สร้างแกนนำ กำหนดความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมและสมรรถนะที่ต้องพัฒนา ดำเนินโครงการให้บรรลุเป้าหมาย สร้างแบบอย่างพฤติกรรม บูรณาการกับการเรียนการสอนและกิจกรรม พัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถอดบทเรียนอย่างสม่ำเสมอ สำหรับภาคีเครือข่ายต้องเป็นแบบอย่างที่ดีเข้าใจ ให้ความร่วมมือ และสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน หัวใจสำคัญคือ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และภาคีต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจนเป็นวิถีในโรงเรียน โดยทุกคนมีเป้าหมายสุดท้ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนทั้ง 7 ประการในรูปแบบของ BUSS System (B = Blueprint, U = Unity, S =Strength และ S = Sufficiency) ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และมีผลกระทบต่อกระบวนการขับเคลื่อนกลยุทธ์ เช่น การเป็นต้นแบบ การสร้างแรงจูงใจภายใน ระบบติดตามและประเมินผล และระบบสารสนเทศและการสื่อสาร การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารจะต้องนำกลยุทธ์มาวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล และครู นักเรียน และภาคีเครือข่าย มีส่วนร่วมอย่างชัดเจน โดยจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาในแต่ละโรงเรียนดังภาพ

แผนการขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาในแผนภาพที่ 10

แผนภาพที่ 9 แผนการขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 กรอบแนวคิดการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา การบริหารโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นศาสตร์และวิชาชีพอย่างหนึ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคลและอาศัยทรัพยากร ตลอดจน

เทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลต่าง ๆ ปฏิบัติงานด้วยดี บำรุงรักษาหน่วยงานให้ดำรงอยู่อย่างมั่นคงและมีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับนพพงษ์ บุญจิตราดุล, (2554) การบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียนว่า ต้องดำเนินการบริหารทั้ง 4 งาน โดยพัฒนาร่วมกันทั้งระบบในโรงเรียนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนให้มีความเข้มแข็ง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน (กรมวิชาการ, 2539: 33 - 37) การพัฒนาการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพและคุณธรรม และพัฒนาประเทศต่อไป ในปัจจุบัน มีโรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โดยได้มีการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในหลากหลายมิติ หลากหลายแนวทางซึ่งสามารถนำมาพัฒนาสู่การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมได้ต่อไป

ผู้วิจัยจึงศึกษาแนวคิดกระบวนการบริหารได้วิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดนิยามในการบริหารการศึกษา ตั้งแต่กระบวนการบริหารการศึกษา การวางแผน (Planning) การนำไปปฏิบัติ (Implementation) และการประเมินผล (Evaluation) โดยมีรายละเอียดการสังเคราะห์กระบวนการบริหารศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับวงจร PIE Cycle กรอบแนวคิดเรื่องการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา นักวิชาการและองค์การทางการศึกษามีการจำแนกและระบุชื่อภารกิจการบริหารโรงเรียนที่แตกต่างกัน ทำให้เห็นภาพการบริหารโรงเรียนที่มีความชัดเจนได้แตกต่างกัน ทั้งนี้ หากพิจารณาในรายละเอียดงาน จะพบว่าทุกภารกิจที่นักวิชาการได้จำแนกไว้ถูกจัดอยู่ในงานต่าง ๆ ตามที่กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ได้กำหนดไว้แล้วทั้งสิ้น ถึงแม้บางงานอาจจะใช้ชื่อที่ไม่เหมือนกัน เช่น งานพัฒนาโรงเรียนตามแนวคิดของ Kimbourgh and Nunnery ได้จัดอยู่ในภารกิจด้านบริหารทั่วไปในเรื่องการจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์การ เป็นต้น

กรอบแนวคิดเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา เพื่อมุ่งเน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนเพิ่มขึ้นให้สามารถหลอมรวมเข้ากับการดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่องและซึมซับเป็นวัฒนธรรมที่ฝังงม โดยข้อค้นพบดังกล่าวยอมรับว่าความเข้มแข็งทางคุณธรรมและจริยธรรมเป็นส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการกำหนดคุณลักษณะของคน 6 ประการ คือ การให้ความสำคัญกับการศึกษา ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ความมีระเบียบวินัยสูง ความตรงไปตรงมาและซื่อสัตย์ ความเป็นผู้มีวัฒนธรรม และรักในความเป็นชาติของตนและการเป็นผู้มีทักษะในการทำงานสูง เช่นเดียวกับการศึกษาของ Michigan State University Extension (online, 2012) ได้เสนอแนวทางการจัดคุณลักษณะศึกษา

เพื่อพัฒนาจริยธรรมของเด็กและเยาวชนของมูลนิธิจริยธรรมโจเซฟินที่ใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของเด็กในช่วงอายุต่าง ๆ 5 ช่วง ได้แก่ 4-6 ปี, 6-9 ปี, 9-11 ปี และ 11-13 ปี และวัยรุ่น โดยมีคุณลักษณะที่สำคัญ 6 ประการ (six pillars of character) ที่มุ่งสร้างเสริมให้เกิดกับนักเรียน ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเคารพผู้อื่น ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม การดูแลเอาใจใส่เกื้อกูลและความเป็นพลเมืองที่ดีและคนญี่ปุ่นฝากความหวังไว้ที่โรงเรียนว่าจะสามารถพัฒนาบุคลิกภาพ และปลูกฝังคุณธรรมตลอดจนวัฒนธรรมที่ดีให้เยาวชนของตน วัฒนธรรมของญี่ปุ่นได้รับอิทธิพลอย่างมากจากลัทธิขงจื้อมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่ความสงบนิ่งของจิต (Serenity of Mind) ลัทธิขงจื้อจากจีนเข้ามาสู่ญี่ปุ่นต้นศตวรรษที่ 6 เน้นหลัก 4 ประการ คือ 1) นับถือผู้อาวุโส 2) ความผูกพันของบุคคลในครอบครัว 3) ความมีจิตเมตตากรุณา และ 4) การใฝ่รู้ ศาสนาทั้ง 3 เป็นฐานค่านิยมของสังคมญี่ปุ่น จากอดีตถึงปัจจุบัน (Ikemoto, 1996) โรงเรียนจึงถูกคาดหวังว่าจะสนองความต้องการของสังคมด้วยการสอนเรื่องความมีวินัย การพัฒนาบุคลิกภาพที่ดี ให้ความสนใจต่อความผูกพันและการพึ่งพาซึ่งกันและกันของคนในสังคม โดยการจัดการศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรมของญี่ปุ่น มุ่งการสร้างจิตสำนึกในการให้ความเคารพนับถือต่อความเป็นมนุษย์ในชีวิตประจำวัน ในครอบครัว ในโรงเรียน และในชุมชน การศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรมไม่เพียงแต่จะถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน แต่ถือว่าเป็นแกนกลางของการวางแผนทางด้านหลักสูตรในโรงเรียนประถมและมัธยมต้น ซึ่งสอดคล้องกับการกำหนดอัตลักษณ์เชิงคุณธรรมของโรงเรียนคุณธรรมของน.พ.เกษม วัฒนชัย (2557) ดังนี้ ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบและจิตอาสาความซื่อสัตย์สุจริต คือ การยึดมั่นในความสัตย์จริงและสิ่งที่ถูกต้องดีงาม รู้จักแยกแยะถูกผิด ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นโดยชอบ ไม่คดโกงและจากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) ได้กำหนดความดี 5 ประการของโรงเรียนโตไปไม่โกงดังนี้ การมีจิตสาธารณะ ความเป็นธรรมทางสังคม กระทำอย่างรับผิดชอบ และเป็นอยู่อย่างพอเพียง เช่นเดียวกับโรงเรียนวิถิพุทธซึ่งต้องเป็นการบูรณาการทั้งศีล สมาธิ ปัญญา เพื่อให้เป็นไปตามคุณค่าแท้จริงของการดำเนินชีวิต โดยเพิ่มวิสัยทัศน์ให้มีการพัฒนาผู้เรียน รอบด้าน สมดุล สมบูรณ์ ทั้งกาย (กายภาพ) การประพฤติ (ศีลภาวนา) จิตใจ (จิตภาวนา) ปัญญา (ปัญญาภาวนา) ซึ่งผู้วิจัยได้นำความเห็นมาปรับแก้ความหมายดังกล่าวในกรอบแนวคิดตามความเหมาะสมตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.2.1.1 ผลการวิจัยสภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับศาสตราจารย์พิเศษ ธาณินทร์ กรัยวิเชียร (2551: 6-9) ได้ให้

ความเห็นว่ ในสังคมไทยปัจจุบันต้องปลูกฝังจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป ต้นเหตุแห่งปัญหาคุณธรรมจริยธรรมตกต่ำ คือ ประชาชนเข้าใจในคุณธรรมจริยธรรมบางส่วน แต่ไม่ได้เข้าใจถึงส่วนลึกในจิตใจ คนส่วนใหญ่จึงยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญและการนำไปใช้ในชีวิตจริง เช่นเดียวกับบอจอง ชุมสาย ณ อยุธยา, (2553: 11-15)เมื่อเรื่องคุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องของจิตใจจึงต้องแก้ไขที่จิตใจก่อนเป็นลำดับแรก ด้วยเหตุนี้สถานศึกษาจึงต้องเป็นแหล่งบ่มเพาะความดีงามให้แก่เด็กตั้งแต่ประถมศึกษา ให้เห็นคุณค่าของความดีงามมากกว่าความเก่ง โดยการปลูกฝังจิตสำนึกและอบรมให้ความรู้ทั้งด้านการศึกษาและคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็ก ซึ่งเน้นความสำคัญของการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้

5.1.2.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนและผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กมากที่สุด รองลงมา คือ ขนาดกลางและขนาดใหญ่มีกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาตามที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด รองลงมา คือ ภาคกลาง รองลงมา คือ ภาคเหนือ และภาคใต้มีกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนน้อยที่สุด ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 4 ตำแหน่ง คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวนเท่ากันคือ 332 คน โดยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และมีอายุ 50 ปีขึ้นไปมากที่สุด ระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโท รองลงมาคือ ปริญญาตรี ปริญญาเอก และต่ำกว่าปริญญาตรีตามลำดับ ในด้านประสบการณ์การทำงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไปมากที่สุด รองลงมา คือ 20-29 10-19 ปีและน้อยกว่า 10 ปี ด้านประสบการณ์บริหาร พบว่า มีประสบการณ์บริหารน้อยกว่า 10 ปีมากที่สุด รองลงมา คือ 10-19 ปีและมากกว่า 20 ปี ขึ้นไป

5.1.3 กลยุทธ์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

กลยุทธ์หลักที่ 1 เร่งสร้าง “ต้นแบบ” ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมจริยธรรม กลยุทธ์รอง พัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต เสริมสร้างแรงจูงใจภายในของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีสัจจะ อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนพัฒนาขีดความสามารถของครูบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนเพื่อเป็นต้นแบบด้านความพอเพียง

กลยุทธ์หลักที่ 2 ภาคีเครือข่ายและสังคมมี “เอกภาพ” ในการขับเคลื่อนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม กลยุทธ์รอง เสริมสร้างเอกภาพภาคีเครือข่ายและสังคมให้เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านจิตสาธารณะ ส่งเสริมบทบาทของนักเรียนในการ จัดกิจกรรม

ร่วมกับผู้ปกครอง และชุมชนด้านความมีสัจจะความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต

กลยุทธ์หลักที่ 3 หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มุ่งสร้างความ “เข้มแข็ง” ทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน กลยุทธ์รอง พัฒนาหลักสูตรบูรณาการด้านความมีสัจจะในทุกรายวิชาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตา พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลด้านความพอเพียงให้มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์หลักที่ 4 บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ “พอเพียง” เข้ากับการบริหารงบประมาณให้โปร่งใสและตรวจสอบได้ กลยุทธ์รอง กำหนดมาตรฐาน และเกณฑ์ชี้วัดความโปร่งใสด้านความพอเพียงเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมพัฒนาระบบการดำเนินการและกระบวนการตรวจสอบด้านความมีสัจจะให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลด้านการบริหารงานงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเปรียบเทียบกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมของไทยกับฟินแลนด์ โดยได้นำแนวทางการศึกษาของ Bereday กับ Bray (Mark Bray, Bob Adamson and Mason: 2007) มาประยุกต์ใช้ร่วมกันเพื่อทำให้การศึกษามีความละเอียดและมุ่งประเด็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น พบว่าฟินแลนด์ทุกภาคส่วนในสังคมให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ใช้รูปแบบการบริหาร bottom up โดยมีวัฒนธรรมความไว้วางใจ (Culture of Trust) ในการบริหารการศึกษาที่ผู้กำหนดนโยบายการศึกษาระดับชาติ เชื่อมั่นว่า ครู ครูใหญ่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง รวมทั้งชุมชนร่วมกันในการจัดการศึกษาที่ดีที่สุดแก่นักเรียนโดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน และสังคม ก่อนด้านวิชาการ ผ่านการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ใช้การเป็นแบบอย่างของผู้ใหญ่จากสถาบันต่าง ๆ ซึ่งวัฒนธรรมความไว้วางใจเป็นทุนทางสังคมที่สำคัญ และทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบร่วมกัน ส่งผลให้การบริหารโรงเรียนโปร่งใส ฟินแลนด์จึงควบคุมการทุจริตคอร์รัปชันได้อย่างมีประสิทธิภาพมาโดยตลอด ในขณะที่ประเทศไทยมีความพยายามในเชิงนโยบายในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม แต่ยังขาดความต่อเนื่อง กระทรวงศึกษาธิการได้มีจุดเน้นเชิงนโยบายในการ “ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม วรรณคดี “เกลียดการโกง” จากบริบทที่แตกต่างของประเทศไทยจึงควรประยุกต์ใช้การบริหารแบบ bottom up ของประเทศฟินแลนด์โดยให้โรงเรียนเป็นฐานเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนผ่านกลไกการขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนนำไปสู่การปฏิบัติ โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วน ทั้งระดับครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา การจัดการเรียนการสอน บรรยากาศในการ

เรียนรู้ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมทั้งสภาพแวดล้อมต่าง ๆ นำสู่การกำหนดทิศทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมในสังคมอย่างยั่งยืนต่อไปจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ ประเมินและตรวจสอบกลยุทธ์ ได้กำหนด “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา” ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก 12 กลยุทธ์รอง และ 40 แนวทางการดำเนินการดังนี้

1. **เร่งสร้าง “ต้นแบบ” ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม** มี 3 กลยุทธ์รอง ประกอบด้วย

1.1 พัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต สุจริต มีแนวทางการดำเนินงาน 5 แนวทางประกอบด้วย (1) สร้างความตระหนักแก่ผู้บริหารเกี่ยวกับความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมเพื่อเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียน (2) กล้าก้าวสู่การเปลี่ยนแปลง โดยศึกษาวิเคราะห์ตนเอง ด้านความซื่อสัตย์สุจริต สุจริตที่ต้องการพัฒนา (3) วางแผนกิจกรรม เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ (ความรู้คู่คุณธรรม) และบุคลิกภาพ ทั้งภายในและภายนอกให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม (ครองคน ครองตน ครองงาน) (4) ลงมือปฏิบัติจนเป็นวิถี นับเป็นหัวใจสำคัญ ที่ต้องกำหนดสัญญากับตนเอง และปฏิบัติเป็นประจำตามแผน ตามระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด และ (5) จัดกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยบันทึกผลที่เกิดขึ้นทุกครั้ง หากมีผลไม่พึงประสงค์เกิดขึ้นให้ปรับแผนที่ช่วยให้บรรลุผลได้ดีขึ้น สรุปและนำเสนอความสำเร็จ เปิดโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาไปสู่ระดับที่ดีขึ้นและปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจนเป็นวิถีชีวิต

1.2 เสริมสร้างแรงจูงใจภายในของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีสัจจะ อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนมี 4 แนวทางประกอบด้วย (1) สร้างแรงจูงใจภายในตนเอง ซึ่งแรงขับนี้จะก่อให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ขึ้นด้วยความสมัครใจ ซึ่งผู้บริหารมีหน้าที่ให้การสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดสิ่งแวดล้อมของห้องทำงาน ห้องเรียน หรือจัดประสบการณ์ที่ท้าทายต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษา (2) สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม และประโยชน์ที่จะได้รับทั้งต่อตนเอง นักเรียน สังคม และประเทศชาติ รวมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จนมีการแสดงออกทางพฤติกรรมและนำไปปฏิบัติต่อเนื่องจนเป็นนิสัย (3) ชื่นชมยกย่อง โดยสร้างความมั่นใจในการประเมินผลการปฏิบัติงานที่เป็นธรรม และเชื่อมโยงไปสู่การพิจารณาความดีความชอบ รวมทั้งการมอบอำนาจหน้าที่ให้รับผิดชอบตามความสามารถที่เหมาะสม และ (4) พัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม สร้างความสัมพันธ์ สร้างชุมชนในชั้นเรียนแบบกัลยาณมิตร ก่อเกิดเป็นวัฒนธรรมในโรงเรียนต่อไป

1.3 พัฒนาขีดความสามารถของครูบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนเพื่อเป็นแกนนำด้านความพอเพียงมี 4 แนวทางประกอบด้วย (1) สร้างความตระหนักแก่ครูบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้งด้านองค์ความรู้ นวัตกรรมและการวิจัยหรือโครงการ (2) จัดกิจกรรมคัดเลือกครูบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนแกนนำด้านความพอเพียง โดยร่วมกันกำหนดหลักเกณฑ์ และสมรรถนะของครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนแกนนำด้านความพอเพียงเพื่อเป็นต้นแบบที่ดีของนักเรียน และนำสู่การสร้างวัฒนธรรมที่ดีงามในโรงเรียน (3) จัดกิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความพอเพียง โดยมีแนวทางของแกนนำเป็นต้นแบบ เป็นการบูรณาการเข้ากับกิจกรรมของโรงเรียนและกิจวัตรประจำวัน ให้ความกลมกลืนกับวิถีชีวิตของนักเรียน ซึ่งต้องได้รับความร่วมมือจากภาคเครือข่าย (ผู้ปกครอง และชุมชน) โดยเฉพาะผู้ปกครองควรเป็นแบบอย่างที่ดี (4) สื่อสารและเผยแพร่บุคคลแกนนำด้านความพอเพียงสู่โรงเรียน ชุมชนและสังคม โดยโรงเรียนจัดกิจกรรมร่วมกับภาคีเครือข่าย ในการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความตระหนัก เข้าใจและยอมรับให้กับครู นักเรียน และภาคีเครือข่าย

2. เชื่อมโยงภาคีเครือข่ายมี “เอกภาพ” ในการขับเคลื่อนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มี 3 กลยุทธ์รอง ประกอบด้วย

2.1 เสริมสร้างเอกภาพภาคีเครือข่ายให้เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านจิตสาธารณะ มี 3 แนวทางประกอบด้วย (1) สร้างความตระหนักด้านความมีจิตสาธารณะ โดยเสริมสร้างบทบาทผู้บริหารในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียนและภาคีเครือข่ายด้านความมีจิตสาธารณะ (2) ยกระดับภาคีเครือข่าย โดยเชื่อมโยงกับองค์กรส่งเสริมคุณธรรมอื่น ๆ เครือข่ายหมู่บ้านรักษาศีลห้า โรงเรียนต้นแบบ โรงพยาบาลคุณธรรม โรงพักคุณธรรม เป็นต้น เพื่อการเรียนรู้ และทำให้โรงเรียนมีพลังในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมให้กับชุมชน และสังคมและ (3) ให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและมีเป้าหมายร่วมกันโดยมุ่งเน้นให้ทุกคนทุกฝ่ายร่วมมือกันพัฒนาสภาพแวดล้อมและให้นักเรียนมีส่วนร่วมผ่านกิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมเพื่อชุมชน และสังคม และสาธารณะประโยชน์

2.2 ส่งเสริมบทบาทของนักเรียนในการจัดกิจกรรมร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านความมีสำนึกจะมี 2 แนวทางประกอบด้วย (1) นักเรียนร่วมสร้างความสัมพันธ์กับภาคีเครือข่าย โดยจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ให้นักเรียนร่วมกับภาคีเครือข่ายส่งเสริมให้วัด โบสถ์หรือมัสยิด เป็นแหล่งการเรียนรู้ ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มหาวิทยาลัย สถานศึกษา ร่วมแนะแนว ให้โอกาสในการศึกษาต่อและการเรียนรู้การทำวิจัยหรือโครงการด้านความมีสำนึก และ (2) เสริมสร้างบทบาทผู้นำของนักเรียนในการสร้างความสัมพันธ์กับภาคีเครือข่ายโดยให้นักเรียนเป็นแกนนำในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความมีสำนึกในชุมชน ร่วมกันทำตามสัญญาที่ให้ไว้ต่อภาคีเครือข่าย

2.3 สนับสนุนภาคีเครือข่าย ให้มีส่วนร่วมจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต มี 4 แนวทางประกอบด้วย (1) ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเป็นต้นแบบด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยให้ครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนแกนนำ ร่วมรณรงค์การเป็นแบบอย่างด้านความซื่อสัตย์สุจริต (2) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาและภาคีเครือข่ายร่วมกันปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนให้เอื้อต่อการปลูกฝังและปลูกจิตสำนึกด้านความเข้มแข็งคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต (3) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาและภาคีเครือข่ายร่วมกันดูแลติดตามและประเมินการจัดสภาพแวดล้อมที่เสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต และ (4) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาและภาคีเครือข่ายร่วมกันแก้ไขปรับปรุงแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต

3. พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มุ่งสร้าง “เข้มแข็ง” ทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน มี 3 กลยุทธ์รอง ประกอบด้วย

3.1 พัฒนาหลักสูตรบูรณาการด้านความมีสัจจะในทุกรายวิชาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมมี 3 แนวทางประกอบด้วย (1) ร่วมกันกำหนดแนวทางการบูรณาการหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โดยผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์ห้องค์กร และสำรวจความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน นำสู่การพัฒนาหลักสูตรแบบองค์รวม บูรณาการการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมและโครงงานด้านความมีสัจจะ และส่งเสริมเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นจิตลักษณะให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอเป็นนิสัย เพื่อเสริมสร้างค่านิยมด้านความมีสัจจะ มุ่งเน้นการคิดวิเคราะห์ ให้นักเรียนคิดดี คิดเป็น รู้เท่าทันสื่อ และถ่ายทอดความรู้ความเป็นรูปธรรมและให้นักเรียนปฏิบัติตนจนเป็นนิสัย (2) ร่วมกันสร้างระบบติดตามประเมินติดตามผลการปฏิบัติงาน โดยผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลและผู้นิเทศภายในเพื่อติดตามการพัฒนาหลักสูตร และจัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาแผนการนิเทศติดตามภายในเพื่อวางแผนการปฏิบัติงานโดยการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และ (3) กำหนดตัวชี้วัดความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมโดยร่วมกำหนดความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมเป้าหมาย สมรรถนะ และรายละเอียดตัวชี้วัดของโรงเรียน และจัดให้มีการประชุมหารือผลการปฏิบัติงานทุก 3 เดือน 6 เดือน และ 1 ปี โดยมีการประเมินผลความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล

3.2 ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตา มี 4 แนวทางประกอบด้วย (1) ครูมีการถ่ายทอดและบูรณาการความรู้โดยมีการสอดแทรกเนื้อหาด้านความเมตตาในทุกรายวิชาให้กับนักเรียน (2) ครูเสริมสร้างศักยภาพ และกระตุ้นความใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านความเมตตาของนักเรียนอย่างต่อเนื่องโดยสร้างความตระหนักและนำเสนอความสำเร็จ ความก้าวหน้า เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้

สม่ำเสมอ และพัฒนาไปสู่ระดับดีขึ้น(3) ครูส่งเสริมแรงจูงใจจากภายในโดยสร้างตัวแบบพฤติกรรมที่ ต้องการในตัวนักเรียนรวมทั้งจัดเวทีในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และศึกษาบุคคลต้นแบบ และองค์ ความรู้เกี่ยวกับความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตา โดยเชื่อมโยงไปสู่ความดี ความชอบ และคำชมเชย และ(4) ครูติดตามประเมินผลเชิงพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่าง สม่ำเสมอตลอดปี เพื่อนำผลมาพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยการสังเกตพฤติกรรมบ่งชี้ ของนักเรียนที่เพิ่มขึ้นเป็นรายบุคคล

3.3 พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลด้านความพอเพียงให้มีประสิทธิภาพมี 3 แนวทางประกอบด้วย(1) ผู้บริหารและครู วางแผนติดตามประเมินผลโครงการ และพฤติกรรมบ่งชี้ใน ความพอเพียงของนักเรียน โดยทำให้เกิดความเข้าใจจนกระจ่างในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ให้สามารถสร้างภูมิคุ้มกัน มีเหตุผล และพอประมาณ กำหนด สมรรถนะด้านความพอเพียงและตัวชี้วัดอย่างชัดเจน(2) ผู้บริหารส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคี เครือข่ายในการประเมินความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความพอเพียงโดยรณรงค์ใช้การ ประเมินพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความพอเพียง(3) ผู้บริหารครู และภาคีเครือข่ายร่วมกันประเมิน ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยเน้นเป้าหมายการแนะแนวและ พัฒนา

4. บุรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ “พอเพียง” เข้ากับการบริหารงบประมาณให้ โปร่งใสและตรวจสอบได้มี 3 กลยุทธ์รอง ประกอบด้วย

4.1 กำหนดมาตรฐาน และเกณฑ์ชี้วัดความโปร่งใสด้านความพอเพียงเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมมี 2 แนวทางประกอบด้วย(1) ผู้บริหารยึดหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง และหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ในการบริหารงบประมาณโดยใช้ งบประมาณและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า ไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน และพัฒนาระบบ งบประมาณให้สามารถสร้างความคุ้มกัน มีเหตุผล และพอประมาณ (2) ผู้บริหารสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสร่วมในการกำหนดแผนงานอย่างรอบคอบให้มีความพอดี ไร้ล้วงหน้า เพื่อให้การใช้จ่ายเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยร่วมกันกำหนดมาตรการ และกฎระเบียบ เพื่อป้องกันการประพฤตินิชอบไม่โปร่งใส ไม่มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมและพัฒนาระบบ งบประมาณให้สามารถสร้างภูมิคุ้มกัน มีเหตุผล และพอประมาณพร้อมกับการสร้างความตระหนักให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานด้วยความถูกต้อง โปร่งใสและตรวจสอบได้

4.2 พัฒนาระบบการดำเนินการและกระบวนการตรวจสอบด้านความมีสัจจะให้มี ประสิทธิภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้มี 4แนวทางประกอบด้วย(1)ร่วมกันดำเนินงานตามแผนงานใน การใช้จ่ายงบประมาณ ด้วยความโปร่งใส และความพอประมาณที่ได้กำหนดไว้ เพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีสัจจะ(2) ผู้บริหารทำความเข้าใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับ

การวางแผนกระบวนการตรวจสอบการบริหารงานของโรงเรียน เพื่อปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน (3) ผู้บริหารควบคุมและกำหนดมาตรฐานในการป้องกันความเสี่ยงโดยใช้หลักเหตุผลในการบริหารงบประมาณเพื่อลดความเสี่ยงให้เหลือน้อยที่สุดและ (4) ผู้บริหารเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันตัดสินใจบนพื้นฐานของการใช้เหตุผลและผลร่วมกันตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำงานจึงก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกัน มีพันธะสัญญาและตกลงใจร่วมกันในการบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

4.3 พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลด้านการบริหารงานงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ด้านความซื่อสัตย์สุจริต มี 2 แนวทางประกอบด้วย (1) แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ และ (2) ร่วมกันกำหนดระบบติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยจัดทำคู่มือในการติดตามประเมินผลการบริหารงบประมาณ

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปภาพกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยการขับเคลื่อนกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินผล เพื่อนำไปพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้นักเรียนมีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 7 ประการ ดังแผนภาพที่ 11

แผนภาพที่ 10 กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนประถมศึกษา

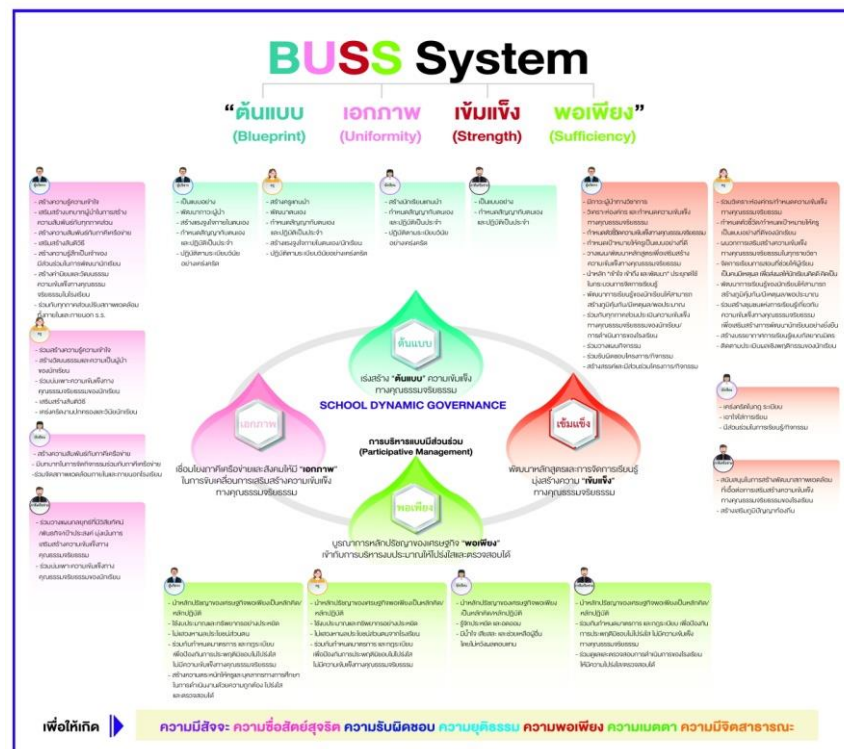
การนำไปใช้

การศึกษาที่มุ่งสู่ประเทศไทย 4.0 เป็นการศึกษาที่เกิดจากความอยากรู้จริงๆ (Passion Driven) ในส่วนของการเรียนรู้ร่วมกัน เกิดประโยชน์ ความคิดสร้างสรรค์และผลตอบแทนร่วมกัน โดยครูเป็นที่ปรึกษา ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรเป็นผู้นำแบบใหม่ที่เรียกว่า “Executive” ไม่ใช่ “Administrator” หน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนไม่ใช่เพียงผู้ดูแลให้การดำเนินงานประจำของโรงเรียนเท่านั้น แต่ต้องเป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์โรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยมีเป้าประสงค์ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในภาพรวมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์การบริหารโรงเรียนเชิงพลวัต (School Dynamic Governance) แบบมีส่วนร่วม (Participative Management) การรับฟังความคิดเห็น เพื่อรับทราบปัญหาความต้องการ นำสู่การดำเนินการที่ถูกต้อง ชอบธรรม โดยคำนึงถึงรากฐานของการบริหารโรงเรียนเชิงพลวัต วัฒนธรรมเน้น

การกำหนดประสบการณ์และการเรียนรู้สร้างบรรทัดฐาน กฎระเบียบร่วมกัน เป็นแนวคิดที่ใช้ในการปรับปรุงการศึกษาในระดับนานาชาติ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในโรงเรียนต่อไป

งานวิจัยครั้งนี้ มีโรงเรียนขอนำกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาสู่การปฏิบัติ จำนวน 9 โรงเรียน จาก 3 สังกัด คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และกรุงเทพมหานคร (กทม.) ได้แก่ โรงเรียนธรรมศาสตร์ – จุฬาฯ 2 จังหวัดราชบุรี โรงเรียนวัดหนองไผ่ไพศาลี (สวัสดิ์อรุณอุปถัมภ์)จังหวัดนครสวรรค์ โรงเรียนนิคมลำนารายณ์ จังหวัดลพบุรี โรงเรียนพิจิตรอินเตอร์ จังหวัดพิจิตร โรงเรียนแสนสุขจังหวัดนครราชสีมา โรงเรียนดวงวิภา กรุงเทพมหานคร โรงเรียนคลองกลั่นต้น (มีสุวรรณอนุสรณ์) กรุงเทพมหานคร โรงเรียนวัดลำกระดาน กรุงเทพมหานคร โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยจึงนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ โดยการจัดทำรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นการกำหนดบทบาทของผู้บริหารในการกำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติการ สร้างความตระหนัก ส่งเสริมสนับสนุนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม สร้างกลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน สร้างระบบประเมินผลและนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง สร้างแหล่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู และชื่นชมยกย่องประชาสัมพันธ์เผยแพร่แนวคิดกรรมอย่างแพร่หลาย ครูและนักเรียนมีบทบาทในการสร้างความตระหนัก เข้าใจและยอมรับ สร้างแกนนำ กำหนดความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมและสมรรถนะที่ต้องพัฒนา ดำเนินโครงการให้บรรลุเป้าหมาย สร้างแบบอย่างพฤติกรรม บูรณาการกับการเรียนการสอนและกิจกรรม พัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถอดบทเรียนอย่างสม่ำเสมอสำหรับภาคีเครือข่ายต้องเป็นแบบอย่างที่ดีเข้าใจ ให้ความร่วมมือ และสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน หัวใจสำคัญคือ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และภาคีต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจนเป็นวิถีในโรงเรียน โดยทุกคนมีเป้าหมายสุดท้ายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ทั้ง 7 ประการในรูปแบบของ BUSS System (B = Blueprint, U = Unity, S = Strength และ S = Sufficiency) ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และมีผลต่อกระบวนการขับเคลื่อนกลยุทธ์ เช่น การเป็นต้นแบบ การสร้างแรงจูงใจภายใน ระบบติดตามและประเมินผล และระบบสารสนเทศและการสื่อสาร การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารจะต้องนำกลยุทธ์มาวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล และครู นักเรียน และภาคีเครือข่าย มีส่วนร่วมอย่างชัดเจน โดยจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาในแต่ละโรงเรียนดังภาพแผนการขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาในภาพที่ 12

นักเรียนมีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม

แผนภาพที่ 11 แผนการขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

การอภิปรายผล

ความสำเร็จของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาจะเป็นผลจากการใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียน มุ่งเน้นการบูรณาการผ่านหลักสูตรและกิจกรรม รวมทั้งการมีส่วนร่วมอย่างจริงจังของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง จนก่อให้เกิดความตระหนักและเห็นประโยชน์ที่จะเกิดกับนักเรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยครูให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน อีกทั้งวิธีดำเนินการเป็นสิ่งที่ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่ายสามารถปฏิบัติได้จริง และกลยุทธ์ทำให้ได้แนวทางเชิงรุกในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของโรงเรียน ซึ่งเป็นวิธีดำเนินการที่ปฏิบัติไม่ยุ่งยาก โดยร่วมกันค้นหาและกำหนดความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน และประเมินวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนร่วมกันวางแผนปฏิบัติการการขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความ

เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนสู่การปฏิบัติวิถีการ กิจกรรม กลไกรับผิดชอบ และแผนการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยสามารถบูรณาการกับทุกรายวิชา จัดกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จนสามารถปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตประจำวัน หัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนกลยุทธ์ คือ การเป็นต้นแบบของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครอง รวมทั้งการลงมือปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และภาคีเครือข่ายเป็นแบบอย่าง โดยมีผู้ปกครองและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมดำเนินการให้มีประสิทธิผลมากขึ้น และร่วมพัฒนาทางวิชาชีพของครู นำสู่การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูเกี่ยวกับความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม การวัดและประเมินผลโดยระบบสนับสนุนทั้งด้านนโยบาย ทรัพยากร เครื่องมือ กลไกการติดตาม ความก้าวหน้า และการประเมินผลนักเรียนเป็นรายบุคคลพร้อมทั้งนำผลมาวิเคราะห์และปรับปรุงวิธีการ ทำให้วิธีการที่ใช้ในการดำเนินการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นนิสัยของนักเรียน โดยสามารถวิเคราะห์คุณค่าจากการกระทำที่ติงามได้ด้วยตนเอง จนมีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม 7 ประการ ได้แก่ ความมีสำนึก ความซื่อสัตย์สุจริต สุจริต ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความเมตตาความมีจิตสาธารณะ ความพอเพียง ทั้งนี้การแสดงผลของนักเรียนในการเป็นผู้ปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอย่างเหมาะสมทั้งต่อตนเองและผู้อื่น และประพฤติปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา มีข้อเสนอแนะจากการวิจัย 2 สาระสำคัญคือ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป มีรายละเอียดดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 หน่วยงานในระดับนโยบาย ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทุกแห่ง จะได้รับประโยชน์จากการวิจัย ดังนี้

(1) จะได้องค์ความรู้ใหม่ คือ กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหน่วยงานทางการศึกษาในสังกัดให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาอย่างเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

(2) สามารถนำผลการวิจัยไปกำหนดนโยบายในการพัฒนาบุคลากรในองค์กรทางการศึกษาให้กับผู้บริหารการศึกษาทุกระดับในสังกัดต่อไป

5.3.1.2 หน่วยงานในระดับปฏิบัติ ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา จะได้รับประโยชน์จากการศึกษา ดังนี้

(1) ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สามารถนำกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาไปเป็นแนวทางในการจัดทำหรือปรับปรุงแผนพัฒนาโรงเรียน เพื่อพัฒนาครูและบุคลากร และนักเรียนในโรงเรียนให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ

(2) นักเรียนระดับประถมศึกษาจะมีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมและยังผลให้สังคมไทยมีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมมากยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

5.3.1.3 หน่วยงานทางวิชาการ ได้แก่ คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์จะได้นำผลการวิจัยไปเพิ่มสถานะทางวิชาการในเรื่องการบริหารโรงเรียน และการพัฒนางานวิจัย การบริหารโรงเรียนให้มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น โดยใช้แนวคิดเรื่องการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมให้กว้างขวางต่อไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาเนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะบริบทโรงเรียนประถมศึกษา ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งยังไม่ครอบคลุมถึงโรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน และโรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงไม่ทราบว่าสังกัดของโรงเรียนมีผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมอย่างไร

5.3.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความเหมาะสมของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาตามขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกัน เช่น ขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ

เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้ไม่ได้วิเคราะห์จำแนกตามขนาดของโรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงไม่ทราบว่าขนาดของโรงเรียนมีผลต่อการการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมอย่างไร

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมล ภู่งประเสริฐ. (2547). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเมธีทีปส์ จำกัด.
- กรมวิชาการ. (2521). **หลักสูตรประถมศึกษา 2521**. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมวิชาการ. (2539). **คู่มือการสร้างเครื่องวัดคุณลักษณะด้านจิตพิสัย**. กรุงเทพมหานคร: ครูสภา.
- กรมวิชาการ. (2528). **เอกสารเสริมความรู้สำหรับครู กลุ่มวิชาสร้างลักษณะนิสัย จริยศึกษา ระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (2539). **คู่มือการปกครองนักเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **กฎกระทรวงศึกษาธิการ**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://komor.obec.go.th/kod/kod074.pdf>. [5 ธันวาคม 2556].
- กัลยา ศรีปาน. (2546). **คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนบุญเลิศอนุสรณ์**. สงขลา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา จังหวัดสงขลา.
- กิตติมา ปรีดีดีลก. (2532). **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร: อักษรภาพพัฒนา.
- เกษม บุญศรี. (2504). **การสอนพุทธศาสนาแก่เด็ก**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คำตัน วิชัยคำจร. (2555). **กลยุทธ์การบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คมกฤษ ใจคำปัน. (2544). **การสร้างแบบวัดคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐานสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ, สำนักงาน. (2550). **รายงานการพัฒนาคนของประเทศไทย ปี 2550 : เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาคน**. กรุงเทพมหานคร: องค์การสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย.
- จรรยาพร ธรณินทร์. (2552). **ทำดีถวายพ่อ ชีวิตพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ.ฟ้าเมืองไทย).
- จตุพร ศิลาเดช. (2543). **ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษา**. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- จินตนา พุทเมตตะ. (2548). **คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศ เกาหลี**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงาน บริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์กรมหาชน).
- เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ และรุ่งเรือง สุชาภิรมย์. (2550). **รายงานการสังเคราะห์งานวิจัยคุณลักษณะ และกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศต่างๆ**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม.
- ชำเรือง วุฒิจันทร์. (2524). **คุณธรรมและจริยธรรม หลักการและวิธีการพัฒนาจริยศึกษาใน สถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: กรมการศาสนา.
- ดลพัฒน์ ยศธร. (2542). **การนำเสนอรูปแบบการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวพุทธศาสตร์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน พันธุนาวิน. (2520). **รายงานการวิจัย เรื่อง จริยธรรมของเยาวชนไทย**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงเดือน พันธุนาวิน. (2536). **การพัฒนาจริยธรรมผู้ใต้บังคับบัญชา ชุดฝึกอบรมทางไกล หลักสูตรการบริหารสำหรับหัวหน้าส่วนราชการในภูมิภาค**. กรุงเทพมหานคร: สถาบัน ข้าราชการพลเรือน สำนักงาน กพ.
- ดวงเดือน พันธุนาวิน. (2538). **ทฤษฎีต้นไมจริยธรรม: การวิจัยและการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน พันธุนาวิน. (2543). **ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม : การวิจัยและพัฒนาบุคคล**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทศนา เขมมณี. (2546). **การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: เสริมสิน พร็เพรส ซิสเต็ม.
- ธานินทร์ กรัยวิเชียร. (2551). **คุณธรรม จริยธรรมในสังคมไทย. ปาฐกถาพิเศษในพิธีเปิดสมัชชา คุณธรรมแห่งชาติและตลาดนัดคุณธรรม ครั้งที่ 3**. กรุงเทพมหานคร: เด่นศิลป์การพิมพ์.

- นงลักษณ์ วิรัชชัย และรุ่งนภา ตั้งเจริญกุล. (2551). **การวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงคุณธรรมจริยธรรมของคนไทย**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม).
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2554). **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ตีรณสาร.
- นราทิพย์ พุ่มทรัพย์. (2552). **เผยผลวิจัยพบคนไทยซื้อสัตย์น้อยลง**. เดลินิวส์, 22
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2553). **การส่งเสริมคุณธรรม ประชาชนแห่งแผ่นดิน**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://archive.co.th/>. [5มกราคม 2556]
- ประชาธิป กระทา. (2547). **การศึกษาทุนทางสังคมและบทบาทในขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม: กรณีศึกษาประชาคมสุขภาพหมู่บ้านแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย**. (อัตสำเนา)
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2539). **การบริหารโครงการ**. กรุงเทพมหานคร: เนติกุลการพิมพ์.
- ประภาพรรณ อุ่นอบ. (2542). **ทุนทางสังคมและวัฒนธรรม**. นครปฐม: โครงการวิจัยและพัฒนาประชาคมพุทธมณฑล มหาวิทยาลัยลัทธิมหิตล.
- ประภาศรี สีอำไพ. (2543). **พื้นฐานการศึกษาทางศาสนา และจริยธรรม**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเวศ วะสี. (2542). **ชุมชนเข้มแข็ง ทุนทางสังคมของไทย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม ธนาคารออมสิน.
- ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. (2550). **วิถีใหม่แห่งการพัฒนา: วิถีวิทยาการศึกษาสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เปรมจิต ชมชื่น. (2535). **การสร้างแบบวัดจริยธรรมสำหรับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. (2535). (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- พระครูสังฆรักษ์จรัญ จันทิวงษ์. (2553) **พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนที่เข้าร่วมร่วมโครงการวิถีพุทธ สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2543). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลศัพท์**. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2545). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลศัพท์**.
กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2552). **การพัฒนาที่ยั่งยืน**. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพมหานคร:
สามลดา.
- พระเมธีธรรมาภรณ์. (2544). **ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม จริยศาสตร์ และจริยศึกษา**.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก
วันที่ 19 สิงหาคม 2542.
- พระราชวรมนี. (2518). **ปรัชญาการศึกษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: เคล็ดไทย.
- พระราชวรมนี. (2530). **ทางสายกลางของการศึกษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พฤทธิ ศิริบริบูรณ์พิทักษ์ และคณะ. (2547). **โจทย์วิจัยทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ
: แผนงานวิจัยทางการศึกษาแบบบูรณาการ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการ
วิจัยแห่งชาติ.
- พฤทธิ ศิริบริบูรณ์พิทักษ์. (2552). **แนวคิดและหลักการจัดทำแผนกลยุทธ์ (Strategic planning)
การบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อโลก ใบเล็ก**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค
- พฤทธิ ศิริบริบูรณ์พิทักษ์. (2555). **การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน : พื้นฐานการศึกษาด้าน
เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยสัมพันธ์.
- พัชนี นนทศักดิ์, ปิยะพันธ์ ปิงเมือง และสมศรี ศิริไหวประพันธ์. (2552). **การจัดการสมัยใหม่**.
กรุงเทพมหานคร: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- พุทธทาสภิกขุ. (2530). **จนกว่าโลกจะมีสันติภาพ**. กรุงเทพมหานคร: สุภาพใจ.
- เพ็ญณี แนนธ. (2551). **การสังเคราะห์ผลงานวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงของประเทศไทย : ระบบ
การศึกษา**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<http://www1.nrct.go.th/downloads/ac/project2549-2553.pdf>. [5 มกราคม 2556]
- ไพฑูริย์ สีนลรัตน์. (2542). **ความรู้คู่คุณธรรม**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภิญโญ สาร. (2519). **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. (2547). **โรงเรียนวิถีพุทธ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

- มาร์จา-ลีนา เฮอีโคลา-ฮอร์น. (2548). **คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศฟินแลนด์**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน).
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2544). **การศึกษาและความเป็นครูไทย**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ยุทธนา พรหมมณี. (2547). **การนำแผนสู่การปฏิบัติ** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.pncc.ac.th/pncc/wrod/plan.doc> [5 มกราคม 2556]
- รังสรรค์ มณีเล็ก (2549). **การวางแผนกลยุทธ์และการจัดทำงบประมาณในสถานศึกษา**. นนทบุรี: เกรท เอ็ดดูเคชั่น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542**. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุค.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). **การวัดด้านจิตพิสัย**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- วรวิฑูมิ โรมรัตน์พันธ์ และคณะ. (2546). **โครงการทุนทางสังคมในฐานะปัจจัยการผลิตของเศรษฐกิจ**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และคณะ. (2548). **การวางแผนกลยุทธ์ : ศิลปะการกำหนดแผนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.
- วีรวีท คงศักดิ์. (2553, มกราคม). **การเสริมสร้างธรรมาภิบาลเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริต**. **วารสารวิชาการ ป.ป.ช.** 3(1), 29-31.
- ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน). (2558) **“การศึกษาสถานการณ์คุณธรรมของสังคมไทย” ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ปีงบประมาณ 2558**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน).
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2549). **จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมบูรณ์ พรรณาภพ. (2521). **หลักเบื้องต้นของการบริหารโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2521). **การบริหาร**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2526) **การบริหารงานบุคคลแผนใหม่**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2550). **การบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า. (2554). **รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ การศึกษาเพื่อเสริมสร้างความซื่อตรงในสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)**. (อัดสำเนา).
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2553). **การวัดและประเมินผลแนวใหม่เด็กปฐมวัย (ปรับปรุงแก้ไข)**. กรุงเทพมหานคร: ดอกหญ้าวิชาการ.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2555). **บรรยายพิเศษหัวข้อ “ธุรกิจพอเพียง หยุคยิ่งคอร์รัปชัน”**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.mcot.net/site/content?id=4ff674360b01dabf3c0359cc#. Ueziro17KYI [5 มกราคม 2556]
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2553). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสถียร วรรณปก. (2537). **จริยธรรมกับการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการศึกษาแห่งชาติ.
- เสรี พงศ์พิศ. (2548). **วัฒนธรรมองค์กรของโลกยุคใหม่: เครือข่ายยุทธวิธีเพื่อประชาคมเข้มแข็ง ชุมชนเข้มแข็ง**. กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- องค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย. (2555). **ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ประจำปีพ.ศ. 2555**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.transparency.org/cpi2012/results [25 มกราคม 2556]
- อลิศรา ชูชาติ. (2549). **คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศแคนาดา**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์กรมหาชน).
- อมรวิชัย นาคทรพร. (2546). **การบูรณาการเรียนรู้วัฒนธรรมกับการศึกษาของต่างประเทศ**. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- อรรถพล อนันตวรสกุล. (2552). **การสังเคราะห์และนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนการสอน**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อวยชัย ้วยสุวรรณ. (2533). **การบริหารกิจการนักเรียน**. นครสวรรค์: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูนครสวรรค์.
- อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา. (2553). **คุณธรรม นำความรู้**. กรุงเทพมหานคร: ปริ๊มมายด์.
- เอนก นาคะบุตร. (2545). **ทูลทางสังคมและประชาคมในเมืองไทย**. กรุงเทพมหานคร: เซ็นจูรี่.

- เอื้อบุญ ที่พึ่ง. (2553). **ยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อังคณา กสินันท์. (2539). **ผลการจัดประสบการณ์การเล่นพื้น บ้านภาคกลางเพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภาษาอังกฤษ

- American Association of School Administrators. (1955). **Staff relations in school administration**. (3 rd ed.). Arlington, Wa : The Association.
- Ariharm Choi. (2007). **Instructional development model Critique-PIE model by Newby, Stepich, Lehman, & Rusell** [Online]. Available from: <http://ahram.myweb.uga.edu/IDmodelcrit.pdf>. [2013, December 12]
- Beebe, J. (1995). **Integrity in depth**. New York: Fromm International Publishing Corporation.
- Best, R., Watkins, C., & Lodge, C. (2000). From here to integrity. In C. Watkins, C. Lodge, & R. Best (Eds.) (2000). **Tomorrow's schools – Towards integrity**, pp.1-16. London and New Work: RoutledgeFarmer.
- Bloom, L., & Selznick , P. (1968). **Sociology**. New York : Harper & Row.
- Brown, M. T. (2005). **Corporate integrity: Rethinking organizational ethics and leadership**. Cambirdge: Cambridge University Press.
- Carter, S. L. (1997). **Integrity**. New York: HarperCollins.
- Certo, S. C., and Peter, J. P. (1991). **Strategic management: Concept and Applications**. New York : McGraw-Hill.
- Claxton, G. (2000). Integrity and uncertainly – why young people need doubtful teachers. In C. Watkins, C. Lodge, & R. Best (Eds.) **Tomorrow's schools – Towards integrity**, pp.17-31. London and New Work: RoutledgeFarmer.
- Creswell, J. W. (2009). **Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches**. (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.

- Crowther, H. (1995). **Oxford advanced learner's dictionary**. (5th ed.). London: Oxford University Press.
- David, F.R. (1997). **Strategic management**. (6th ed.). Upper Saddle River, NJ : Prentice Hall International .
- Dess, G.G., and Miller, A.. (1996). **Strategic Management**. (2nd ed.). New York: McGraw – Hill.
- Fayol, H. (1949). **General and industrial administration**. New York: Sir Issac Pitman & Sons, Ltd.,
- Fieser, J. (2004). **Hume's wide view of the virtues: His critics and his defense**. [Online]. Available from: <http://www.tum.edu/staff/fieser/vita/research/vice.html> [2013, December 12]
- Fox, C. (2003). **Longman dictionary of contemporary English**. (new ed.). Essex: Pearson Education Limited.
- Goleman, D. (2007). **Moral intelligence**. Pennsylvania: Wharton School Publishing.
- Gregg, R. T. (1957). **The Administrative process, in administrative behavior in education**. New York: Harper Brothers Publishers.
- Gregg, R. T. (1957). **The Administrative process**. New York: Harper & Row.
- Gulick, L., and Urwick, L. (1937). **Paper on the science of administration**. Clifton : Augustus M. Kelley.
- Ikomoto, T. (1996). **Moral education in Japan: Implication for American schools**. Thesis research. [Online]. Available from: <http://www.hi-ho.ne.jp/taku77>. [2014, January 10].
- Jame, R. R. (1977). A theorthical analysis of moral intensity on ethical. **Journal of Business Ethics** 72, 335-357.
- Kant, I. (2008). **On the metaphysics of morals and ethics**. translated by Thomas Kingsmill Abbott. Virginia: Wilder Publications.
- Kimbrough, R., and Nunnery, M. (1976). **Educational administration. : An introduction**. New York. : Macmillan.
- Kotler, P., & Murphy, E. (1951). Strategic planning for higher education. **Journal of higher education** 52(1981), 470-489.

- Kohlberg, L. (1976). Development of moral character and moral ideology. In M.L. Hoffman & L.W. Hoffman (Eds.) **Review of Child Development Research**, Vol I. Hartord: Connecticut Printers.
- Kohlberg, L. (1979). **Moral development and behavior**. New York: Holt Rinehart and Winston.
- Kohlberg, L. (1981). Essays on Moral Development, Vol I. In **The Philosophy of Moral Development**. San Francisco, CA: Harper & Row.
- Kotler, P., and Murphy, P. E. (1981). Strategic planning for higher education. **Journal of Higher Education** 52, 470–489
- Munn, N. L., Fernald, L. D., & Fernald, P.S. (1969). **Introduction to psychology**. (2nd ed.). Boston : Houghton Mifflin.
- Newby, T. J., Stepich, D. A., Lehman, J. D., & Russell, J. D. (2000). **Educational technology for teaching and learning**. (2nd ed.). Upper Saddle River, NJ: Merrill/Prentice-Hall.
- Otten, E. H. (2000). **Character education**. ERIC Digest. Bloomington, IN: ERIC Clearinghouse for Social Studies/Social Science Education. ED444932.
- Piaget, J. (1932) **The Moral Judgment of Child**. London: Kegan Paul, Trench, Trubber and Co.
- Pitt Community College. (2011). **Planning-Implementation-Evaluation Cycle (PIE Cycle)**. [Online]. Available from: http://www.pittcc.edu/experience-pcc/planning-and-research/planning-and-institutional-effectiveness/PIE-Inst_WorkunitCycle.pdf [2013, December 5]
- Porter, F. B. (1980). **The Good life: Alternative in ethnics**. (h.p.): Macmillan.
- Robbins, S. P., & Coulter, M. (1996). **Management**. (4th ed.). New Jersey: Prentice. Hall, Inc.
- Webster's Ninth New Collegiate Dictionary. (1999). **Springfield**. Massachusetts: Merrian Webster.
- Wheelen, T. L., & Hunger, D. J. (2012). **Strategic management and business policy**. (13th ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson.
- Yamane, T.. (1970). **Statistics: An introductory analysis**. (2nd ed.). Tokyo: John Weatherhill, Inc.

เว็บไซต์

http://www.moe.go.th	กระทรวงศึกษาธิการ
http://www.nesdb.go.th	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ
http://www.thailis.or.th	เครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย
http://50plus20.org/5020agenda	วาระ50+20 วิสัยทัศน์ในการปฏิรูปการศึกษาด้านการบริหาร จัดการ
http://www.sufficiencyeconomy.org/	โครงการสนับสนุนเศรษฐกิจพอเพียงด้าน การศึกษาและเยาวชน สำนักงานทรัพย์สินส่วน พระมหากษัตริย์
http://www.nrct.go.th	สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

]

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินกรอบแนวคิด
2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
3. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (นักเรียน)
4. แบบประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของกลยุทธ์ฯ
5. แบบสัมภาษณ์ประเมินกลยุทธ์ (ภาษาไทย)
6. แบบสัมภาษณ์ประเมินกลยุทธ์ (ภาษาอังกฤษ)

แบบประเมินกรอบแนวคิด
การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง
ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหาร การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียนประถมศึกษา และพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

2. แบบประเมินกรอบแนวคิดนี้ ผู้วิจัยทำขึ้นเพื่อให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับตัวแปรที่กำหนด ในการวิจัยครั้งนี้ โดยผู้ตอบแบบประเมินกรอบแนวคิดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารการศึกษา ด้านวิจัยทางการศึกษา และด้านคุณธรรม มีจำนวน 5 หน้า แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมินกรอบแนวคิด จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาแบ่งเป็น 3 ประเภทย่อย และคุณลักษณะ 7 ประการ จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

3. ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ความคิดเห็นของท่านมีคุณค่าและความสำคัญต่อการ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาของประเทศอย่างยิ่ง และข้อมูลที่ตอบจะไม่มีผลกระทบต่อๆ ทั้งสิ้น ต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ของท่าน ดังนั้น จึงขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามตามความ เป็นจริงหรือ ตามความต้องการที่แท้จริงของท่านให้ครบทุกข้อ เพื่อผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลไปใช้ให้เกิด ประโยชน์สูงสุด ต่อการพัฒนากลยุทธ์การบริหารศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

4. ผู้วิจัยใคร่ขออนุญาตประสานติดตาม เพื่อขอรับคืนแบบประเมินกรอบแนวคิด โดยขอได้ โปรดนำแบบประเมินกรอบแนวคิดใส่ซองที่แนบมาพร้อมนี้ ส่งคืนผู้วิจัยภายในวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 และติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ 092-763-6493 และ e-mail: jeabjr1@gmail.com

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
นางสาวประภาพร จันทร์ศรี
นิสิตดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2	งานบริหารเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย	○	○	○
<p>(1) การบริหารวิชาการ</p> <p>(2) การบริหารบุคคล</p> <p>(3) การบริหารงบประมาณ</p> <p>(4) การบริหารทั่วไป</p> <p>ข้อเสนอแนะ.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>				

2. การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ไม่เหมาะสม
	○	○	○
2.1 การพัฒนาด้านสติปัญญา (Cognitive Approach)			
2.1.1 การบูรณาการเข้ากับหลักสูตรแกนกลาง			
2.1.2 การพัฒนาผู้บริหารและบุคลากร			
2.1.3 การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธกิจของโรงเรียน			
2.2 การพัฒนาด้านเจตคติ (Attitude Approach)			
2.2.1 การสร้างแรงจูงใจภายใน			
2.2.2 การสร้างความสัมพันธ์			
2.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม			
2. การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ไม่เหมาะสม

ผลการหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามสำหรับสภาพปัจจุบัน
โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items =144

Alpha = .9722

ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามสำหรับสภาพที่พึงประสงค์
โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

CHULALONGKORN UNIVERSITY

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items =144

Alpha = .9929

แบบสอบถาม
เรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง
ทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

2. แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูประจำชั้น ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา ข้อมูลที่ได้จะนำมาวิเคราะห์และนำเสนอเป็นภาพรวมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่านั้น ดังนั้น การตอบแบบสอบถามในครั้งนี้นี้จึงไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด

3. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 5 ตอน มีจำนวน 27 หน้า ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จำนวน 95 ข้อ กำหนดระดับการปฏิบัติมี 5 ระดับ คือ

ระดับ 5 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ปฏิบัติมาก

ระดับ 3 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ปฏิบัติน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด

ระดับ 0 หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

ตอนที่ 3 สอบถามความเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม

ตอนที่ 4 การจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบสอบถามของแต่ละตอนที่กำหนดไว้ให้ครบถ้วน และขอได้โปรดนำแบบสอบถามของผู้บริหาร จำนวน 1 ฉบับ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 1 ฉบับ ครูประจำชั้น จำนวน 1 ฉบับ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 ฉบับ และนักเรียน จำนวน 1 ฉบับ รวมทั้งสิ้นจำนวน 5 ฉบับ ใส่ลงในซองที่แนบมาพร้อมนี้ โดยใส่ในซองเดียวกันทั้งหมดและส่งคืนผู้วิจัยภายในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2558 จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นางสาวประภาพร จันทร์ศรี

นิสิตดุษฎีบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. ตำแหน่งปัจจุบัน
 - 1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน
 - 1.2 รองผู้อำนวยการโรงเรียน
 - 1.3 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 1.4 ครูประจำชั้น (ไม่ต้องตอบ ข้อ 6)
 - 1.5 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ไม่ต้องตอบ ข้อ 5, 6, 7 และ 8)
 - 1.6 อื่นๆ.....(โปรดระบุ)
2. เพศ

ชาย หญิง
3. อายุ

น้อยกว่า 30 ปี 30 – 39 ปี 40 – 49 ปี 50-60 ปี หรือมากกว่า
4. วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก อื่นๆ.....(โปรดระบุ)
5. ประสบการณ์ในการทำงาน

น้อยกว่า 10 ปี 10-19 ปี 20-29 ปี ตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป
6. ประสบการณ์บริหาร

น้อยกว่า 10 ปี 10-19 ปี มากกว่า 20 ปีขึ้นไป
7. ประเภทของโรงเรียน

ประถมศึกษา ขยายโอกาส
8. ขนาดสถานศึกษาที่ท่านรับผิดชอบในปัจจุบัน
 - a. ขนาดเล็ก (นักเรียนไม่เกิน 300 คน)
 - b. ขนาดกลาง (นักเรียน300-500 คน)
 - 8.3 ขนาดใหญ่ (นักเรียนเกิน 500 –2,500 คน)
 - 8.4 ขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียน 2,500 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง: 1) แบบสอบถามนี้ การดำเนินงาน การบริหาร และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม เป็นการถามภาพรวมของการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงานอยู่

2) ขอให้ท่านพิจารณาข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “สภาพปัจจุบัน” และ “สภาพที่พึงประสงค์” ซึ่งมีเกณฑ์ระดับคะแนนดังนี้

เกณฑ์ค่าระดับคะแนนในช่อง “สภาพปัจจุบัน”

- ระดับ 5 หมายถึง มีปฏิบัติในสภาพปัจจุบันมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง มีปฏิบัติในสภาพปัจจุบันมาก
 ระดับ 3 หมายถึง มีปฏิบัติในสภาพปัจจุบันปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง มีปฏิบัติในสภาพปัจจุบันน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง มีปฏิบัติในสภาพปัจจุบันน้อยที่สุด

เกณฑ์ค่าระดับคะแนนในช่อง “สภาพที่พึงประสงค์”

- ระดับ 5 หมายถึง ควรมีปฏิบัติมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง ควรมีปฏิบัติมาก
 ระดับ 3 หมายถึง ควรมีปฏิบัติปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง ควรมีปฏิบัติเล็กน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง ควรมีปฏิบัติน้อยที่สุด

ตัวอย่าง การตอบแบบสอบถาม (เฉพาะข้อ 1.)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	สภาพปัจจุบัน (มากที่สุด → น้อยที่สุด)					สภาพที่พึงประสงค์ (มากที่สุด → น้อยที่สุด)				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การบริหารงานวิชาการ											
1.	มีการวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม					✓	✓				

1. หมายถึงผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า “มีการวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม” มีการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันระดับน้อยที่สุด และท่านมีความเห็นว่าควรมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

ข้อ ที่	ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	สภาพปัจจุบัน (มากที่สุด → น้อยที่สุด)					สภาพที่พึงประสงค์ (มากที่สุด → น้อยที่สุด)				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	เปิดเผย โดยปฏิบัติทั้งต่อหน้าและลับหลัง เหมือนกัน										
ปัจจัยภายนอกที่เสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม											
92.	นโยบายรัฐบาลเอื้อต่อการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม										
93.	ฐานะทางครอบครัวเอื้อต่อการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน										
94.	พ่อแม่หรือผู้ปกครอง เพื่อน และชุมชน เอื้อต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน										
95.	ข้อมูลข่าวสาร อินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต และสื่อต่างๆ เอื้อต่อการ เสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม										

ตอนที่ 3 ความเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม

3.1 สิ่งที่ท่านคิดว่า **โรงเรียนทำได้ดีแล้ว** ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนประถมศึกษา คือ

1.
2.
3.
4.
5.

3.2 สิ่งที่ท่านคิดว่า **โรงเรียนควรปรับปรุงแก้ไข** ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม
จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา คือ

1.
2.
3.
4.

ตอนที่ 4 การจัดอันดับความสำคัญของคุณลักษณะเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม
จริยธรรม

คำชี้แจง ขอให้ท่านใส่ตัวเลข 1-7 เพื่อจัดลำดับคุณลักษณะ ตามความเห็นของท่าน

ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	ลำดับความสำคัญ
ความมีสัจจะ	
ความซื่อสัตย์สุจริต	
ความรับผิดชอบ	
ความยุติธรรม	
ความเมตตา	
ความพอเพียง	
ความมีจิตสาธารณะ	

ตอนที่ 5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้
ที่ท่านได้กรุณาเสียสละเวลาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้อย่างยิ่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสอบถาม

เรื่อง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา
(สำหรับนักเรียน)

ชุดที่ ST

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และเพื่อพัฒนา กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

2. แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูประจำชั้นประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา ข้อมูลที่ได้จะนำมาวิเคราะห์และนำเสนอเป็นภาพรวมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่านั้น ดังนั้น การตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จึงไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของผู้นตอบแบบสอบถามแต่ประการใด

3. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 5 ตอน มีจำนวน 5 หน้า ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา จำนวน 35 ข้อ กำหนดระดับการปฏิบัติมี 5 ระดับ คือ

ระดับ 5 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ปฏิบัติมาก

ระดับ 3 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ปฏิบัติน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด

ระดับ 0 หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

ตอนที่ 3 สอบถามความเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมในการพัฒนาหลักสูตรทั้ง 8 กลุ่มสาระวิชา และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ตอนที่ 4 สอบถามความเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนและจุดแข็งของโรงเรียนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์นักเรียนตอบแบบสอบถามของแต่ละตอนที่กำหนดไว้ในครบบ่วน และนำแบบสอบถาม ส่งคืนผู้อำนวยการ ภายในวันที่ 15 มีนาคม 2558 จักขอบคุณมาก

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างมาก

นางสาวประภาพร จันทร์ศรี

นิสิตดุษฎีบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงตามสภาพความเป็นจริง ของ
นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ระดับชั้นการศึกษา

ป.4 ป.5 ป.6

4. อายุ

9 ปี 10 ปี 11 ปี 12 ปี หรือมากกว่า

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นอยู่ และสภาพที่ควรจะเป็นของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง: 1) แบบสอบถามนี้ การดำเนินงาน การบริหาร และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม เป็นการถามภาพรวมของการปฏิบัติงานในโรงเรียน

2) ขอให้ท่านพิจารณาข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง □ “สภาพที่เป็นอยู่” และ “สภาพที่ควรจะเป็น” ซึ่งมีเกณฑ์ระดับคะแนนดังนี้

เกณฑ์ค่าระดับคะแนนในช่อง “สภาพที่เป็นอยู่”

- ระดับ 5 หมายถึง มีปฏิบัติในสภาพที่เป็นอยู่มากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง มีปฏิบัติในสภาพที่เป็นอยู่มาก
 ระดับ 3 หมายถึง มีปฏิบัติในสภาพที่เป็นอยู่ปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง มีปฏิบัติในสภาพที่เป็นอยู่น้อย
 ระดับ 1 หมายถึง มีปฏิบัติในสภาพที่เป็นอยู่ที่สุด

เกณฑ์ค่าระดับคะแนนในช่อง “สภาพที่ควรจะเป็น”

- ระดับ 5 หมายถึง ควรมีปฏิบัติมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง ควรมีปฏิบัติมาก
 ระดับ 3 หมายถึง ควรมีปฏิบัติปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง ควรมีปฏิบัติน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง ควรมีปฏิบัติน้อยที่สุด

ตัวอย่าง การตอบแบบสอบถาม (เฉพาะข้อ 1.)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	สภาพที่เป็นอยู่ (มากที่สุด → น้อยที่สุด)					สภาพที่ควรจะเป็น (มากที่สุด → น้อยที่สุด)				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความมีสัจจะ : นักเรียนมีการปฏิบัติตนอย่างไร											
1.	นักเรียนกล้าพูดความจริงไม่พูดโกหก					✓	✓				

1. หมายถึงผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า “ตนเป็นคนกล้าพูดความจริงไม่พูดโกหกในระดับน้อยที่สุด” และนักเรียนมีความเห็นว่าควรมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 จุดอ่อนและจุดแข็งในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ประถมศึกษา

3.1 นักเรียนมีความประทับใจกิจกรรมทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา และสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน มีดังนี้

1.
2.
3.

3.2 นักเรียนคิดว่าโรงเรียนควรปรับปรุงแก้ไข หรือเพิ่มเติมกิจกรรมทางคุณธรรมจริยธรรม มีดังนี้

1.
2.
3.

ตอนที่ 4 นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับคุณธรรมทั้ง 7 ด้าน ในกลุ่มสาระวิชาใดบ้างโดยทำเครื่องหมาย ลงในช่อง

อุปนิสัยที่ดีงาม	กลุ่มสาระการเรียนรู้						
	ความมีระเบียบ	ความซื่อสัตย์	ความรับผิดชอบ	ความยุติธรรม	ความเพียร	ความเมตตา	ความเอื้อเฟื้อ
1. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์							
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์							
3. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ							
4. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย							
5. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ							
6. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม							
7. กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี							
8. กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา							

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียนไทย

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

**แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
ร่างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง
ทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นรายบุคคล
2. แบบประเมินนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบประเมิน
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์หลัก/ กลยุทธ์รอง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) และคำถามปลายเปิด
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของวิธีดำเนินการกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) และคำถามปลายเปิด
3. ขอความกรุณาโปรดพิจารณา กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ที่ส่งมาพร้อมกับแบบประเมินนี้ แล้วตอบแบบประเมินแต่ละข้อโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
4. ในการตอบแบบประเมินครั้งนี้ ผู้วิจัยตระหนักดีว่า ท่านมีภารกิจที่ต้องปฏิบัติจำนวนมาก แต่ความคิดเห็นของท่านเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการวิจัยเพื่อผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาของประเทศให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป และขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้
5. ขอความกรุณาให้ความอนุเคราะห์ส่งแบบประเมินกลับคืนผู้วิจัย **ภายในวันจันทร์ที่ 16 พฤษภาคม 2559**

นางสาวประภาพร จันทร์ศรี
นิสิตปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา
ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail : jeabjr1@gmail.com

Tel. 092-763-6493

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบประเมิน

ชื่อ.....นามสกุล.....
 วุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
 สาขาวิชา.....
 ตำแหน่งปัจจุบัน.....สังกัด.....

ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
ระดับ	หมายถึง	ระดับ	หมายถึง
5	มีความเหมาะสมมากและมีความจำเป็นเร่งด่วนในการปฏิบัติ	5	แนวปฏิบัติชัดเจนมาก สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงจนประสบความสำเร็จ
4	มีความเหมาะสมค่อนข้างมากควรนำไปปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จ	4	แนวปฏิบัติชัดเจน มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ
3	มีความเหมาะสมปานกลางปฏิบัติได้ก็ดีไม่ปฏิบัติก็ไม่เกิดความเสียหาย	3	แนวปฏิบัติชัดเจนพอสมควรมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจนประสบความสำเร็จในระดับปานกลาง
2	มีความเหมาะสมค่อนข้างน้อยสามารถนำไปปฏิบัติได้ตามสถานการณ์	2	แนวปฏิบัติชัดเจนพอสมควรแต่มีความยากลำบากในการนำไปปฏิบัติ
1	มีความเหมาะสมน้อยอาจไม่คุ้มค่าในการนำไปปฏิบัติ	1	แนวปฏิบัติไม่ชัดเจนเมื่อนำไปปฏิบัติอาจไม่ประสบความสำเร็จ

คำชี้แจงสำหรับตอนที่ 2-3 แบบประเมินนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในระดับคะแนนซึ่งตรงกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ตามเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์หลัก/กลยุทธ์รอง

กลยุทธ์หลัก/กลยุทธ์รอง	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
กลยุทธ์หลักที่ 1 “ต้นแบบ” เร่งสร้างต้นแบบให้มีความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรม											
1.1 พัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ให้มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ด้านความ พอเพียง											
1.2 เสริมสร้างแรงจูงใจภายในของผู้บริหาร ครูและ บุคลากรทางการศึกษาให้มีความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมด้านความมีสัจจะ อย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน											
1.3 พัฒนาขีดความสามารถของครูและบุคลากร ทางการศึกษาเพื่อเป็นต้นแบบ ด้านความซื่อสัตย์											
กลยุทธ์หลักที่ 2 “เอกภาพ” เสริมพลังความเป็นเอกภาพของภาคี เครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม											
2.1 เสริมสร้างเอกภาพภาคีเครือข่ายให้เข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมด้านจิตสาธารณะ											
2.2 ส่งเสริมบทบาทของนักเรียนในการจัดกิจกรรม ร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนด้านความมีสัจจะ											
2.3 สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ มีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความ ซื่อสัตย์											
กลยุทธ์หลักที่ 3 “เข้มแข็ง” ปรับปรุงการบริหารวิชาการให้เข้มแข็ง เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน											
3.1 พัฒนาหลักสูตรและบูรณาการด้านความมีสัจจะ ในทุกรายวิชาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม											
3.2 ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ในการจัดการ เรียนรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ด้านความเมตตา											
3.3 พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลด้าน ความพอเพียงให้มีประสิทธิภาพ											

วิธีดำเนินการ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
4.2 พัฒนาระบบการตรวจสอบระบบการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ด้านความมีสัตย์จะ											
1. ผู้บริหารทำความเข้าใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับกระบวนการตรวจสอบการบริหารงานของโรงเรียน เพื่อปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน											
2. ผู้บริหารทำความเข้าใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับกระบวนการตรวจสอบ เพื่อปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน											
3. ผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการตรวจสอบ											
4.3 พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลด้านการบริหารงานงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้ ด้านความซื่อสัตย์											
ผู้บริหารสร้างเครื่องมือเพื่อการประเมินผล ผลผลิตตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ตามข้อตกลงในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์											
ผู้บริหารประเมินแผนการใช้จ่ายงบประมาณและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และจัดทำรายงานประจำปี											
ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาและภาคีเครือข่าย ร่วมกันแก้ไขปรับปรุงแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์											

ลงชื่อ

(.....)

ผู้ประเมิน

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

แบบสัมภาษณ์
กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง
ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. ชื่อ-สกุล.....
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด
ปริญญา..... สาขา.....
3. ตำแหน่งทางการบริหารปัจจุบัน.....
4. อื่นๆ โปรดระบุ.....
5. เบอร์โทรที่ติดต่อกลับสะดวก.....

**ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม
 จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา**

คำถาม 2.1 ในทัศนะของท่าน ท่านมีความเห็นว่ากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้น ในภาพรวมที่ท่านได้พิจารณาแล้วเห็นว่าส่งผลกระทบต่อการบริหารโรงเรียนในการนำสู่การปฏิบัติได้หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

คำถาม 2.2 ในทัศนะของท่าน กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาที่ผู้วิจัยได้กำหนด **กลยุทธ์หลักที่ 1** เร่งสร้าง “ต้นแบบ” ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มีความเหมาะสมที่สุด หรือไม่เหมาะสมที่สุดประการใด

.....

.....

.....

.....

คำถาม 2.3 ในทัศนะของท่าน กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาที่ผู้วิจัยได้กำหนด **กลยุทธ์หลักที่ 2 ภาควิชาและสังคมมี “เอกภาพ”** ในการขับเคลื่อนการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มีความเหมาะสมที่สุด หรือไม่เหมาะสมที่สุดประการใด

.....

.....

.....

.....

คำถาม 2.4 ในทัศนะของท่าน กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาที่ผู้วิจัยได้กำหนด **กลยุทธ์หลักที่ 3 หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มุ่งสร้างความ “เข้มแข็ง”** ทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน มีความเหมาะสมที่สุด หรือไม่เหมาะสมที่สุดประการใด

.....

.....

.....

.....

คำถาม 2.5 ในทัศนะของท่าน กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาที่ผู้วิจัยได้กำหนด **กลยุทธ์หลักที่ 4 บุคลากรหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจ “พอเพียง”** เข้ากับการบริหารงบประมาณให้โปร่งใสและตรวจสอบได้ มีความเหมาะสมที่สุด หรือไม่เหมาะสมที่สุดประการใด

.....

.....

.....

.....

คำถาม 2.6 ในทัศนะของท่าน ท่านมีความเห็นว่าหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน ชุมชน สถาบันการศึกษา ควรมีส่วนร่วมกับโรงเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

คำถาม 2.7 ปัจจัยที่เป็นจุดแข็ง หรือจุดอ่อนในการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

คำถาม 2.8 ท่านมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา อย่างไร เพื่อให้มีสอดคล้องและครอบคลุมทำให้กลยุทธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

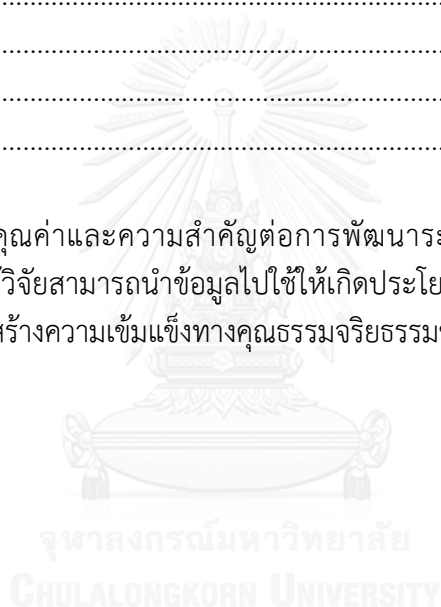
.....

.....

.....

.....

ความคิดเห็นของท่านมีคุณค่าและความสำคัญต่อการพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาของประเทศอย่างยิ่ง เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาต่อไป

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของการบริหารโรงเรียน
เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ผลการจัดกลุ่มและวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา เป็นรายชื่อ จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ภายใน และภายนอกในภาพรวม

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
ก. การบริหารวิชาการ				
ก.1. การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน				
1. มีการวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในด้านต่อไปนี้	0.573	ต่ำ	จุด แข็ง	
1.1 ความมีสำนึก	0.740	สูง	จุด อ่อน	
1.2 ความซื่อสัตย์	0.571	ต่ำ	จุด แข็ง	
1.3 ความรับผิดชอบ	0.537	ต่ำ	จุด แข็ง	
1.4 ความยุติธรรม	0.371	ต่ำ	จุด แข็ง	
1.5 ความพอเพียง	0.673	ต่ำ	จุด แข็ง	
1.6 ความเมตตา	0.739	สูง	จุด อ่อน	
1.7 ความมีจิตสาธารณะ	0.462	ต่ำ	จุด แข็ง	
2. มีการวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนด้วยวิธีการเสริมสร้าง ดังต่อไปนี้	0.507	ต่ำ	จุด แข็ง	

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
2.1 การพัฒนาด้านสติปัญญา	0.511	ต่ำ	จุดแข็ง	
2.1.1 การบูรณาการเข้ากับหลักสูตร แกนกลาง	0.477	ต่ำ	จุดแข็ง	
2.1.2 การพัฒนาผู้บริหารและ บุคลากร	0.521	ต่ำ	จุดแข็ง	
2.1.3 การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธกิจ ของโรงเรียน	0.537	ต่ำ	จุดแข็ง	
2.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	0.541	ต่ำ	จุดแข็ง	
2.2.1 การสร้างความสัมพันธ์	0.491	ต่ำ	จุดแข็ง	
2.2.2 การสร้างแรงจูงใจภายใน	0.542	ต่ำ	จุดแข็ง	
2.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่ ส่งเสริมความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	0.592	ต่ำ	จุดแข็ง	
2.3 การอบรมสั่งสอน	0.470	ต่ำ	จุดแข็ง	
2.3.1 การเป็นแบบอย่าง	0.663	ต่ำ	จุดแข็ง	
2.3.2 การสอนโดยตรง	0.394	ต่ำ	จุดแข็ง	
2.3.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน	0.384	ต่ำ	จุดแข็ง	
3. มีการจัดการเรียนการสอนและ จัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ใน ด้านต่อไปนี้	0.471	ต่ำ	จุดแข็ง	
3.1 ความมีสำนึก	0.496	ต่ำ	จุดแข็ง	
3.2 ความซื่อสัตย์	0.426	ต่ำ	จุดแข็ง	
3.3 ความรับผิดชอบ	0.357	ต่ำ	จุดแข็ง	
3.4 ความยุติธรรม	0.368	ต่ำ	จุดแข็ง	
3.5 ความพอเพียง	0.585	ต่ำ	จุดแข็ง	
3.6 ความเมตตา	0.535	ต่ำ	จุดแข็ง	
3.7 ความมีจิตสาธารณะ	0.565	ต่ำ	จุดแข็ง	

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
4. มีการจัดการเรียนการสอนและ จัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ด้วย วิธีการเสริมสร้างดังต่อไปนี้	0.391	ต่ำ	จุดแข็ง	
4.1 การพัฒนาด้านสติปัญญา	0.407	ต่ำ	จุดแข็ง	
4.1.1 การบูรณาการเข้ากับหลักสูตร แกนกลาง	0.428	ต่ำ	จุดแข็ง	
4.1.2 การพัฒนาผู้บริหารและ บุคลากร	0.534	ต่ำ	จุดแข็ง	
4.1.3 การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธกิจ ของโรงเรียน	0.285	ต่ำ	จุดแข็ง	
4.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	0.226	ต่ำ	จุดแข็ง	
4.2.1 การสร้างความสัมพันธ์	0.141	ต่ำ	จุดแข็ง	
4.2.2 การสร้างแรงจูงใจภายใน	0.297	ต่ำ	จุดแข็ง	
4.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่ ส่งเสริมความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	0.250	ต่ำ	จุดแข็ง	
4.3 การอบรมสั่งสอน	0.587	ต่ำ	จุดแข็ง	
4.3.1 การเป็นแบบอย่าง	0.603	ต่ำ	จุดแข็ง	
4.3.2 การสอนโดยตรง	0.520	ต่ำ	จุดแข็ง	
4.3.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน	0.643	ต่ำ	จุดอ่อน	
5. มีการประเมินหลักสูตร สถานศึกษาและการจัดการเรียนการ สอนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ในด้านต่อไปนี้	0.562	ต่ำ	จุดแข็ง	
5.1 ความมีสำนึก	0.588	ต่ำ	จุดแข็ง	
5.2 ความซื่อสัตย์	0.636	ต่ำ	จุดอ่อน	

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
5.3 ความรับผิดชอบ	0.465	ต่ำ	จุดแข็ง	
5.4 ความยุติธรรม	0.562	ต่ำ	จุดแข็ง	
5.5 ความพอเพียง	0.651	ต่ำ	จุดแข็ง	
5.6 ความเมตตา	0.547	ต่ำ	จุดแข็ง	
5.7 ความมีจิตสาธารณะ	0.506	ต่ำ	จุดแข็ง	
6. มีการประเมินหลักสูตร สถานศึกษาและการจัด การเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ด้วยวิธีการเสริมสร้าง ดังต่อไปนี้	0.524	ต่ำ	จุดแข็ง	
6.1 การพัฒนาด้านสติปัญญา	0.598	ต่ำ	จุดแข็ง	
6.1.1 การบูรณาการเข้ากับหลักสูตร แกนกลาง	0.585	ต่ำ	จุดแข็ง	
6.1.2 การพัฒนาผู้บริหารและ บุคลากร	0.576	ต่ำ	จุดแข็ง	
6.1.3 การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธกิจ ของโรงเรียน	0.632			
6.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	0.483	ต่ำ	จุดแข็ง	
6.2.1 การสร้างความสัมพันธ์	0.419	ต่ำ	จุดแข็ง	
6.2.2 การสร้างแรงจูงใจภายใน	0.566	ต่ำ	จุดแข็ง	
6.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่ ส่งเสริมความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรม	0.472	ต่ำ	จุดแข็ง	
6.3 การอบรมสั่งสอน	0.497	ต่ำ	จุดแข็ง	
6.3.1 การเป็นแบบอย่าง	0.656	ต่ำ	จุดแข็ง	
6.3.2 การสอนโดยตรง	0.273	ต่ำ	จุดแข็ง	
6.3.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน	0.625	ต่ำ	จุดแข็ง	

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
7 ปัจจัยด้านเมืองและนโยบาย รัฐบาลเอื้อต่อการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้	0.548	ต่ำ		ภาวะคุกคาม
7.1 การวางแผนพัฒนาหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม นักเรียน	0.474	ต่ำ		โอกาส
7.2 การพัฒนาหลักสูตรและจัดการ เรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	0.659	ต่ำ		โอกาส
7.3 การประเมินหลักสูตรและ จัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน	0.520	ต่ำ		ภาวะคุกคาม
8. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจรัฐบาลเอื้อ ต่อการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้	0.508	ต่ำ		โอกาส
8.1 การวางแผนพัฒนาหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	0.490	ต่ำ		โอกาส
8.2 การพัฒนาหลักสูตรและจัดการ เรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	0.554	ต่ำ		โอกาส
8.3 การประเมินหลักสูตรและจัด	0.481	ต่ำ		โอกาส

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
กาเรียนการสอนเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน				
9. ปัจจัยด้านสังคมเอื้อต่อการ พัฒนาหลักสูตรและ การจัดการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้	0.612	ต่ำ		โอกาส
9.1 การวางแผนพัฒนาหลักสูตร และจัดการเรียน การสอนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	0.678	ต่ำ		โอกาส
9.2 การพัฒนาหลักสูตรและจัดการ เรียน การสอนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	0.715	ต่ำ		โอกาส
9.3 การประเมินหลักสูตรและ จัดการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	0.683	สูง		ภาวะคุกคาม
10. ปัจจัยด้านเทคโนโลยีเอื้อต่อการ พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน ดังต่อไปนี้	0.547	ต่ำ		โอกาส
10.1 การวางแผนพัฒนาหลักสูตร และจัดการเรียน การสอนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	0.626	ต่ำ		โอกาส
10.2 การพัฒนาหลักสูตรและ จัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน	0.547	ต่ำ		โอกาส
10.3 การประเมินหลักสูตรและ	0.475	ต่ำ		โอกาส

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
จัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน				
ก2. การวัดและประเมินผล				
11. มีการวางแผนการวัดและ ประเมินผลเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน ในด้านต่อไปนี้	0.579	ต่ำ	จุดแข็ง	
11.1 ความมีสำนึก	0.779	สูง	จุดอ่อน	
11.2 ความซื่อสัตย์	0.621	ต่ำ	จุดแข็ง	
11.3 ความรับผิดชอบ	0.660	ต่ำ	จุดแข็ง	
11.4 ความยุติธรรม	0.527	ต่ำ	จุดแข็ง	
11.5 ความพอเพียง	0.568	ต่ำ	จุดแข็ง	
11.6 ความมีจิตสาธารณะ	0.453	ต่ำ	จุดแข็ง	
11.7 ความเมตตา	0.492	ต่ำ	จุดแข็ง	
12. มีการวางแผนการวัดและ ประเมินผลเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน ด้วยวิธีการเสริมสร้าง ดังต่อไปนี้	0.424	ต่ำ	จุดแข็ง	
12.1 การพัฒนาด้านสติปัญญา	0.474	ต่ำ	จุดแข็ง	
12.1.1 การบูรณาการเข้ากับ หลักสูตรแกนกลาง	0.446	ต่ำ	จุดแข็ง	
12.1.2 การพัฒนาผู้บริหารและ บุคลากร	0.580	ต่ำ	จุดแข็ง	
12.1.3 การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธ กิจของโรงเรียน	0.406	ต่ำ	จุดแข็ง	
12.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	0.415	ต่ำ	จุดแข็ง	
12.2.1 การสร้างความสัมพันธ์	0.385	ต่ำ	จุดแข็ง	
12.2.2 การสร้างแรงจูงใจภายใน	0.386	ต่ำ	จุดแข็ง	

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
12.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่ ส่งเสริมความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	0.477	ต่ำ	จุดแข็ง	
12.3 การอบรมสั่งสอน	0.385	ต่ำ	จุดแข็ง	
12.3.1 การเป็นแบบอย่าง	0.345	ต่ำ	จุดแข็ง	
12.3.2 การสอนโดยตรง	0.395	ต่ำ	จุดแข็ง	
12.3.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน	0.416	ต่ำ	จุดแข็ง	
13. มีการวัดและประเมินผลตามที่ วางแผนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ในด้านต่อไปนี้	0.344	ต่ำ	จุดแข็ง	
13.1 ความมีสำนึก	0.363	ต่ำ	จุดแข็ง	
13.2 ความซื่อสัตย์	0.366	ต่ำ	จุดแข็ง	
13.3 ความรับผิดชอบ	0.353	ต่ำ	จุดแข็ง	
13.4 ความยุติธรรม	0.301	ต่ำ	จุดแข็ง	
13.5 ความพอเพียง	0.368	ต่ำ	จุดแข็ง	
13.6 ความมีจิตสาธารณะ	0.362	ต่ำ	จุดแข็ง	
13.7 ความเมตตา	0.299	ต่ำ	จุดแข็ง	
14. มีการวัดและประเมินผลตามที่ วางแผนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ด้วยวิธีการเสริมสร้าง ดังต่อไปนี้	0.321	ต่ำ	จุดแข็ง	
14.1 การพัฒนาด้านสติปัญญา	0.349	ต่ำ	จุดแข็ง	
14.1.1 การบูรณาการเข้ากับ หลักสูตรแกนกลาง	0.329	ต่ำ	จุดแข็ง	
14.1.2 การพัฒนาผู้บริหารและ บุคลากร	0.381	ต่ำ	จุดแข็ง	
14.1.3 การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธ กิจของโรงเรียน	0.339	ต่ำ	จุดแข็ง	

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
14.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	0.299	ต่ำ	จุดแข็ง	
14.2.1 การสร้างความสัมพันธ์	0.316	ต่ำ	จุดแข็ง	
14.2.2 การสร้างแรงจูงใจภายใน	0.295	ต่ำ	จุดแข็ง	
14.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่ ส่งเสริม	0.287	ต่ำ	จุดแข็ง	
ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม				
14.3 การอบรมสั่งสอน	0.316	ต่ำ	จุดแข็ง	
14.3.1 การเป็นแบบอย่าง	0.324	ต่ำ	จุดแข็ง	
14.3.2 การสอนโดยตรง	0.324	ต่ำ	จุดแข็ง	
14.3.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน	0.301	ต่ำ	จุดแข็ง	
15. มีการนำผลการวัดและ ประเมินผลไปใช้ในการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน ในด้านต่อไปนี้	0.327	ต่ำ	จุดแข็ง	
15.1 ความมีสำนึก	0.316	ต่ำ	จุดแข็ง	
15.2 ความซื่อสัตย์	0.302	ต่ำ	จุดแข็ง	
15.3 ความรับผิดชอบ	0.321	ต่ำ	จุดแข็ง	
15.4 ความยุติธรรม	0.273	ต่ำ	จุดแข็ง	
15.5 ความพอเพียง	0.338	ต่ำ	จุดแข็ง	
15.6 ความมีจิตสาธารณะ	0.418	ต่ำ	จุดแข็ง	
15.7 ความเมตตา	0.326	ต่ำ	จุดแข็ง	
16. มีการนำผลการวัดและ ประเมินผลไปใช้ในการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนด้วยวิธีการเสริมสร้าง ดังต่อไปนี้	0.280	ต่ำ	จุดแข็ง	
16.1 การพัฒนาด้านสติปัญญา	0.271	ต่ำ	จุดแข็ง	
16.1.1 การบูรณาการเข้ากับ หลักสูตรแกนกลาง	0.299	ต่ำ	จุดแข็ง	

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
16.1.2 การพัฒนาผู้บริหารและ บุคลากร	0.270	ต่ำ	จุดแข็ง	
16.1.3 การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธ กิจของโรงเรียน	0.247	ต่ำ	จุดแข็ง	
16.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	0.297	ต่ำ	จุดแข็ง	
16.2.1 การสร้างความสัมพันธ์	0.307	ต่ำ	จุดแข็ง	
16.2.2 การสร้างแรงจูงใจภายใน	0.265	ต่ำ	จุดแข็ง	
16.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่ ส่งเสริมความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	0.270	ต่ำ	จุดแข็ง	จุดแข็ง
16.3 การอบรมสั่งสอน	0.258	ต่ำ	จุดแข็ง	
16.3.1 การสอนโดยตรง	0.250	ต่ำ	จุดแข็ง	
16.3.2 การสร้างแรงจูงใจภายใน	0.266	ต่ำ	จุดแข็ง	
16.3.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน	0.364	สูง	จุดอ่อน	
17. ปัจจัยด้านการเมืองและนโยบาย รัฐบาลเอื้อต่อการวัดและประเมินผล ดังต่อไปนี้	0.300	ต่ำ		โอกาส
17.1 การวางแผนการวัดและ ประเมินผลเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน	0.334	ต่ำ		โอกาส
17.2 การวัดและประเมินผลตามที่ วางแผนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	0.275	ต่ำ		โอกาส
17.3 การนำผลการวัดและ ประเมินผลไปใช้ในการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	0.298	ต่ำ		โอกาส
18. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเอื้อต่อการ วัดและประเมินผล ดังต่อไปนี้	0.333	ต่ำ		โอกาส

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
18.1 การวางแผนการวัดและ ประเมินผลเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน	0.330	ต่ำ		โอกาส
18.2 การวัดและประเมินผลตาม ที่วางแผนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	0.319	ต่ำ		โอกาส
18.3 การนำผลการวัดและ ประเมินผลไปใช้ในการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	0.350	ต่ำ		โอกาส
19. ปัจจัยด้านสังคมเอื้อต่อการวัด และประเมินผล ดังต่อไปนี้	0.388	ต่ำ		โอกาส
19.1 การวางแผนการวัดและ ประเมินผลเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน	0.406	ต่ำ		โอกาส
19.2 การวัดและประเมินผลตาม ที่วางแผนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	0.397	ต่ำ		โอกาส
19.3 การนำผลการวัดและ ประเมินผลไปใช้ในการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	0.363	ต่ำ		โอกาส
20. ปัจจัยด้านเทคโนโลยีเอื้อต่อการ วัดและประเมินผล ดังต่อไปนี้	0.350	ต่ำ		โอกาส
20.1 การวางแผนการวัดและ ประเมินผลเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน	0.389	ต่ำ		โอกาส
20.2 การวัดและประเมินผลตาม ที่วางแผนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	0.353	ต่ำ		โอกาส

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
ทางคุณธรรมจริยธรรม				
20.3 การนำผลการวัดและ ประเมินผลไปใช้ในการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	0.311	ต่ำ		โอกาส
ข. การบริหารงบประมาณ				
21. มีการวางแผนจัดสรรเงินและ ทรัพยากรเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน ในด้านต่อไปนี้	0.519	ต่ำ	จุดแข็ง	
21.1 ความมีสัจจะ	0.782	สูง	จุดอ่อน	
21.2 ความซื่อสัตย์	0.555	ต่ำ	จุดแข็ง	
21.3 ความรับผิดชอบ	0.494	ต่ำ	จุดแข็ง	
21.4 ความยุติธรรม	0.357	ต่ำ	จุดแข็ง	
21.5 ความพอเพียง	0.642	ต่ำ	จุดแข็ง	
21.6 ความมีจิตสาธารณะ	0.605	ต่ำ	จุดแข็ง	
21.7 ความเมตตา	0.303	ต่ำ	จุดแข็ง	
22. มีการวางแผนจัดสรรเงินและ ทรัพยากรเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน ด้วยวิธีการเสริมสร้าง ดังต่อไปนี้	0.457	ต่ำ	จุดแข็ง	
22.1 การพัฒนาด้านสติปัญญา	0.510	ต่ำ	จุดแข็ง	
22.1.1 การบูรณาการเข้ากับ หลักสูตรแกนกลาง	0.492	ต่ำ	จุดแข็ง	
22.1.2 การพัฒนาผู้บริหารและ บุคลากร	0.521	ต่ำ	จุดแข็ง	
22.1.3 การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธ กิจของโรงเรียน	0.517	ต่ำ	จุดแข็ง	
22.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	0.499	ต่ำ	จุดแข็ง	
22.2.1 การสร้างความสัมพันธ์	0.462	ต่ำ	จุดแข็ง	

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
22.2.2 การสร้างแรงจูงใจภายใน	0.477	ต่ำ	จุดแข็ง	
22.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่ ส่งเสริมความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	0.560	ต่ำ	จุดแข็ง	
22.3 การอบรมสั่งสอน	0.371	ต่ำ	จุดแข็ง	
22.3.1 การปั้นแบบอย่าง	0.540	ต่ำ	จุดแข็ง	
22.3.2 การสอนโดยตรง	0.374	ต่ำ	จุดแข็ง	
22.3.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน	0.233	ต่ำ	จุดแข็ง	
23. มีการใช้จ่ายเงินและทรัพยากร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ใน ด้านต่อไปนี้	0.409	ต่ำ	จุดแข็ง	
23.1 ความมีสัจจะ	0.421	ต่ำ	จุดแข็ง	
23.2 ความซื่อสัตย์	0.368	ต่ำ	จุดแข็ง	
23.3 ความรับผิดชอบ	0.327	ต่ำ	จุดแข็ง	
23.4 ความยุติธรรม	0.327	ต่ำ	จุดแข็ง	
23.5 ความพอเพียง	0.536	ต่ำ	จุดแข็ง	
23.6 ความมีจิตสาธารณะ	0.417	ต่ำ	จุดแข็ง	
23.7 ความเมตตา	0.493	ต่ำ	จุดแข็ง	
24. มีการใช้จ่ายเงินและทรัพยากร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ด้วย วิธีการเสริมสร้าง ดังต่อไปนี้	0.331	ต่ำ	จุดแข็ง	
24.1 การพัฒนาด้านสติปัญญา	0.338	ต่ำ	จุดแข็ง	
24.1.1 การบูรณาการเข้ากับ หลักสูตรแกนกลาง	0.428	ต่ำ	จุดแข็ง	
24.1.2 การพัฒนาผู้บริหารและ บุคลากร	0.357	ต่ำ	จุดแข็ง	
24.1.3 การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธ	0.243	ต่ำ	จุดแข็ง	

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
กิจของโรงเรียน				
24.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	0.187	ต่ำ	จุดแข็ง	
24.2.1 การสร้างความสัมพันธ์	0.113	ต่ำ	จุดแข็ง	
24.2.2 การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธ	0.227	ต่ำ	จุดแข็ง	
กิจของโรงเรียน				
24.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่ ส่งเสริมความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	0.228	ต่ำ	จุดแข็ง	
24.3 การอบรมสั่งสอน	0.508	ต่ำ	จุดแข็ง	
24.3.1 การสอนโดยตรง	0.530	ต่ำ	จุดอ่อน	
24.3.2 การสร้างแรงจูงใจภายใน	0.491	ต่ำ	จุดแข็ง	
24.3.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน	0.504	ต่ำ	จุดแข็ง	
25. มีประเมินการใช้จ่ายเงินและ ทรัพยากรเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน ในด้านต่อไปนี้	0.510	ต่ำ	จุดแข็ง	
25.1 ความมีสัจจะ	0.538	ต่ำ	จุดแข็ง	
25.2 ความซื่อสัตย์	0.583	ต่ำ	จุดแข็ง	
25.3 ความรับผิดชอบ	0.425	ต่ำ	จุดแข็ง	
25.4 ความยุติธรรม	0.496	ต่ำ	จุดแข็ง	
25.5 ความพอเพียง	0.599	ต่ำ	จุดแข็ง	
25.6 ความมีจิตสาธารณะ	0.463	ต่ำ	จุดแข็ง	
25.7 ความเมตตา	0.480	ต่ำ	จุดแข็ง	
26. มีประเมินการใช้จ่ายเงินและ ทรัพยากร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ด้วย วิธีการเสริมสร้าง ดังต่อไปนี้	0.492	ต่ำ	จุดแข็ง	
26.1 การพัฒนาด้านสติปัญญา	0.568	ต่ำ	จุดแข็ง	

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
26.1.1 การบูรณาการเข้ากับ หลักสูตรแกนกลาง	0.562	สูง	จุดอ่อน	
26.1.2 การพัฒนาผู้บริหารและ บุคลากร	0.586	ต่ำ	จุดแข็ง	
26.1.3 การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธ กิจของโรงเรียน	0.556	ต่ำ	จุดแข็ง	
26.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	0.458	ต่ำ	จุดแข็ง	
26.2.1 การสร้างความสัมพันธ์	0.397	ต่ำ	จุดแข็ง	
26.2.2 การสร้างแรงจูงใจภายใน	0.512	ต่ำ	จุดแข็ง	
26.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่ ส่งเสริมความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	0.469	ต่ำ	จุดแข็ง	
26.3 การอบรมสั่งสอน	0.457	สูง	จุดอ่อน	
26.3.1 การเป็นแบบอย่าง	0.606	สูง	จุดอ่อน	
26.3.2 การสอนโดยตรง	0.241	สูง	จุดอ่อน	
26.3.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน	0.586	ต่ำ	จุดแข็ง	
27. ปัจจัยด้านการเมืองและนโยบาย รัฐบาลเอื้อต่อการบริหาร งบประมาณ เพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มี ดังต่อไปนี้	0.519	ต่ำ	โอกาส	
27.1 การวางแผนจัดสรรเงินและ ทรัพยากร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	0.415	ต่ำ		โอกาส
27.2 การใช้จ่ายเงิน และทรัพยากรเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรม	0.632	ต่ำ		โอกาส

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
27.3 การประเมินการใช้จ่ายเงิน และทรัพยากรเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	0.526	ต่ำ		โอกาส
28. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเอื้อต่อการ บริหารงบประมาณเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มีดังต่อไปนี้	0.489	ต่ำ		โอกาส
28.1 การวางแผนจัดสรรเงินและ ทรัพยากรเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	0.468	ต่ำ		โอกาส
28.2 การใช้จ่ายเงินและทรัพยากร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	0.522	ต่ำ		โอกาส
28.3 การประเมินการใช้จ่ายเงิน และทรัพยากรเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	0.467	ต่ำ		โอกาส
29. ปัจจัยด้านสังคมเอื้อต่อการ บริหารงบประมาณเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม มีดังต่อไปนี้	0.677	ต่ำ		โอกาส
29.1 การวางแผนจัดสรรเงินและ ทรัพยากรเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	0.680	ต่ำ		โอกาส
29.2 การใช้จ่ายเงินและทรัพยากร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	0.697	สูง		ภาวะ คุกคาม
29.3 การประเมินการใช้จ่ายเงิน และทรัพยากรเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	0.654	ต่ำ		โอกาส
30. ปัจจัยด้านเทคโนโลยีเอื้อต่อการ	0.356	ต่ำ		โอกาส

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
ประเมินการใช้จ่ายเงิน และทรัพยากรเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม				
30.1 การวางแผนจัดสรรเงินและ ทรัพยากรเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	0.300	ต่ำ		โอกาส
30.2 การใช้จ่ายเงินและทรัพยากร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	0.366	ต่ำ		โอกาส
30.3 การประเมินการใช้จ่ายเงิน และทรัพยากรเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	0.407	ต่ำ		โอกาส
ค. การบริหารงานบุคคล	0.612	สูง	จุดอ่อน	
31. มีการวางแผนพัฒนาบุคลากร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ใน ด้านต่อไปนี้	0.817	สูง	จุดอ่อน	
31.1 ความมีสำนึก	1.077	สูง	จุดอ่อน	
31.2 ความซื่อสัตย์	0.739	สูง	จุดอ่อน	
31.3 ความรับผิดชอบ	0.550	ต่ำ	จุดแข็ง	
31.4 ความยุติธรรม	0.538	ต่ำ	จุดแข็ง	
31.5 ความพอเพียง	1.279	สูง	จุดอ่อน	
31.6 ความมีจิตสาธารณะ	1.018	สูง	จุดอ่อน	
31.7 ความเมตตา	0.768	สูง	จุดอ่อน	
32. การวางแผนพัฒนาบุคลากรเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ด้วย วิธีการเสริมสร้าง ดังต่อไปนี้	0.695	สูง	จุดอ่อน	
32.1 การพัฒนาด้านสติปัญญา	0.711	สูง	จุดอ่อน	
32.1.1 การบูรณาการเข้ากับ	0.429	ต่ำ	จุดแข็ง	

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
หลักสูตรแกนกลาง				
32.1.2 การพัฒนาผู้บริหารและ บุคลากร	0.985	สูง	จุดอ่อน	
32.1.3 การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธ กิจของโรงเรียน	0.816	สูง	จุดอ่อน	
32.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	0.604	ต่ำ	จุดแข็ง	
32.2.1 การสร้างความสัมพันธ์	0.483	ต่ำ	จุดแข็ง	
32.2.2 การสร้างแรงจูงใจภายใน	0.533	ต่ำ	จุดแข็ง	
32.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่ ส่งเสริมความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	0.543	ต่ำ	จุดแข็ง	
32.3 การอบรมสั่งสอน	0.781	สูง	จุดอ่อน	
32.3.1 การเป็นแบบอย่าง	0.672	ต่ำ	จุดแข็ง	
32.3.2 การสอนโดยตรง	0.905	สูง	จุดอ่อน	
32.2.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน	0.929	สูง	จุดอ่อน	
33. มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อ เสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน ในด้านต่อไปนี้	0.681	ต่ำ	จุดแข็ง	
33.1 ความมีสำนึก	0.976	สูง	จุดอ่อน	
33.2 ความซื่อสัตย์	0.878	สูง	จุดอ่อน	
33.3 ความรับผิดชอบ	0.608	ต่ำ	จุดแข็ง	
33.4 ความยุติธรรม	0.573	ต่ำ	จุดแข็ง	
33.5 ความพอเพียง	0.757	สูง	จุดอ่อน	
33.6 ความมีจิตสาธารณะ	0.548	ต่ำ	จุดแข็ง	
33.7 ความเมตตา	0.536	ต่ำ	จุดแข็ง	
34. มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	0.549	ต่ำ	จุดแข็ง	

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
ด้วยวิธีการเสริมสร้าง ดังต่อไปนี้				
34.1 การพัฒนาด้านสติปัญญา	0.579	ต่ำ	จุดแข็ง	
34.1.1 การบูรณาการเข้ากับ หลักสูตรแกนกลาง	0.595	ต่ำ	จุดแข็ง	
34.1.2 การพัฒนาผู้บริหารและ บุคลากร	0.609	สูง	จุดอ่อน	
34.1.3 การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธ กิจของโรงเรียน	0.534	ต่ำ	จุดแข็ง	
34.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	0.497	ต่ำ	จุดแข็ง	
34.2.1 การสร้างความสัมพันธ์	0.542	ต่ำ	จุดแข็ง	
34.2.2 การสร้างแรงจูงใจภายใน	0.332	ต่ำ	จุดแข็ง	
34.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่ ส่งเสริมความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	0.653	ต่ำ	จุดแข็ง	
34.3 การอบรมสั่งสอน	0.573	ต่ำ	จุดแข็ง	
34.3.1 การเป็นแบบอย่าง	0.621	ต่ำ	จุดแข็ง	
34.3.2 การสอนโดยตรง	0.461	ต่ำ	จุดแข็ง	
34.2.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน	0.649	ต่ำ	จุดแข็ง	
35. มีการประเมินการพัฒนา บุคลากรเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน ในด้านต่อไปนี้	0.577	ต่ำ	จุดแข็ง	
35.1 ความมีสำนึก	0.581	ต่ำ	จุดแข็ง	
35.2 ความซื่อสัตย์	0.697	สูง	จุดอ่อน	
35.3 ความรับผิดชอบ	0.399	ต่ำ	จุดแข็ง	
35.4 ความยุติธรรม	0.522	ต่ำ	จุดแข็ง	
35.5 ความพอเพียง	0.720	สูง	จุดอ่อน	
35.6 ความมีจิตสาธารณะ	0.532	ต่ำ	จุดแข็ง	
35.7 ความเมตตา	0.638	ต่ำ	จุดแข็ง	

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
36. มีการประเมินการพัฒนา บุคลากรเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน ด้วยวิธีการเสริมสร้าง ดังต่อไปนี้	0.445	สูง	จุดอ่อน	
36.1 การพัฒนาด้านสติปัญญา	0.664	ต่ำ	จุดแข็ง	
36.1.1 การบูรณาการเข้ากับ หลักสูตรแกนกลาง	0.631	ต่ำ	จุดแข็ง	
36.1.2 การพัฒนาผู้บริหารและ บุคลากร	0.702	สูง	จุดอ่อน	
36.1.3 การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธ กิจของโรงเรียน	0.660	ต่ำ	จุดแข็ง	
36.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	0.344	ต่ำ	จุดแข็ง	
36.2.1 การสร้างความสัมพันธ์	0.509	ต่ำ	จุดแข็ง	
36.2.2 การสร้างแรงจูงใจภายใน	0.309	ต่ำ	จุดแข็ง	
36.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่ ส่งเสริม	0.354	ต่ำ	จุดแข็ง	
ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม				
36.3 การอบรมสั่งสอน	0.369	ต่ำ	จุดแข็ง	
36.3.1 การเป็นแบบอย่าง	0.407	ต่ำ	จุดแข็ง	
36.3.2 การสอนโดยตรง	0.332	ต่ำ	จุดแข็ง	
36.3.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน	0.235	ต่ำ	จุดแข็ง	
37. ปัจจัยด้านการเมืองและนโยบาย รัฐบาลเอื้อต่อการพัฒนาบุคลากร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ดังต่อไปนี้	0.609	ต่ำ	จุดแข็ง	
37.1 การวางแผนพัฒนาบุคลากร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง	0.591	ต่ำ		โอกาส

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
คุณธรรมจริยธรรม				
37.2 การพัฒนาบุคลากรเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	0.606	ต่ำ		โอกาส
37.3 การประเมินการพัฒนา บุคลากรเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	0.629	ต่ำ		โอกาส
38. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเอื้อต่อการ ประเมินการพัฒนาบุคลากรเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	0.467	ต่ำ		โอกาส
38.1 การวางแผนพัฒนาบุคลากร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	0.403	ต่ำ		โอกาส
38.2 การพัฒนาบุคลากรเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	0.465	ต่ำ		โอกาส
38.3 การประเมินการพัฒนา บุคลากรเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	0.539	ต่ำ		โอกาส
39. ปัจจัยด้านสังคมเอื้อต่อการ ประเมินการพัฒนาบุคลากร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	0.696	ต่ำ		โอกาส
39.1 การวางแผนพัฒนาบุคลากร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	0.618	ต่ำ		โอกาส
39.2 การพัฒนาบุคลากรเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	0.720	สูง		ภาวะ คุกคาม

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
39.3 การประเมินการพัฒนา บุคลากรเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	0.756	สูง		ภาวะ คุกคาม
40. ปัจจัยด้านเทคโนโลยีเอื้อต่อการ ประเมินการพัฒนาบุคลากรเพื่อ เสริมสร้าง ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	0.651	ต่ำ		โอกาส
40.1 การวางแผนพัฒนาบุคลากร เพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	0.549	ต่ำ		โอกาส
40.2 การพัฒนาบุคลากรเพื่อ เสริมสร้าง ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	0.683	ต่ำ		โอกาส
40.3 การประเมินการพัฒนา บุคลากรเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็ง ทางคุณธรรม จริยธรรม	0.733	สูง		ภาวะ คุกคาม
ง. การบริหารงานทั่วไป				
ง.1 การบริหารงานกิจการ นักเรียน	0.435	ต่ำ	จุดแข็ง	
41. มีการวางแผนจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนและกำหนดกฎระเบียบเพื่อ เสริมสร้าง ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน ใน ด้านต่อไปนี้	0.465	ต่ำ	จุดแข็ง	
41.1 ความมีสำนึก	0.727	สูง	จุดอ่อน	
41.2 ความซื่อสัตย์	0.344	ต่ำ	จุดแข็ง	
41.3 ความรับผิดชอบ	0.338	ต่ำ	จุดแข็ง	
41.4 ความยุติธรรม	0.331	ต่ำ	จุดแข็ง	
41.5 ความพอเพียง	0.664	ต่ำ	จุดแข็ง	
41.6 ความมีจิตสาธารณะ	0.586	ต่ำ	จุดแข็ง	

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
41.7 ความเมตตา	0.379	ต่ำ	จุดแข็ง	
42. มีการวางแผนจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนและกำหนดกฎระเบียบเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ด้วย วิธีการเสริมสร้าง ดังต่อไปนี้	0.486	ต่ำ	จุดแข็ง	
42.1 การพัฒนาด้านสติปัญญา	0.532	ต่ำ	จุดแข็ง	
42.1.1 การบูรณาการเข้ากับ หลักสูตรแกนกลาง	0.527	ต่ำ	จุดแข็ง	
42.1.2 การพัฒนาผู้บริหารและ บุคลากร	0.529	ต่ำ	จุดแข็ง	
42.1.3 การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธ กิจของโรงเรียน	0.539	ต่ำ	จุดแข็ง	
42.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	0.541	ต่ำ	จุดแข็ง	
42.2.1 การสร้างความสัมพันธ์	0.478	ต่ำ	จุดแข็ง	
42.2.2 การสร้างแรงจูงใจภายใน	0.546	ต่ำ	จุดแข็ง	
42.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่ ส่งเสริม	0.603	ต่ำ	จุดแข็ง	
ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม				
42.3 การอบรมสั่งสอน	0.394	ต่ำ	จุดแข็ง	
42.3.1 การเป็นแบบอย่าง	0.545	ต่ำ	จุดแข็ง	
42.3.2 การสอนโดยตรง	0.384	ต่ำ	จุดแข็ง	
42.3.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน	0.280	ต่ำ	จุดแข็ง	
43. มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกำหนดกฎระเบียบเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน ใน ด้านต่อไปนี้	0.473	ต่ำ	จุดแข็ง	
43.1 ความมีสัจจะ	0.510	ต่ำ	จุดแข็ง	

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
43.2 ความซื่อสัตย์	0.455	ต่ำ	จุดแข็ง	
43.3 ความรับผิดชอบ	0.392	ต่ำ	จุดแข็ง	
43.4 ความยุติธรรม	0.415	ต่ำ	จุดแข็ง	
43.5 ความพอเพียง	0.574	ต่ำ	จุดแข็ง	
43.6 ความมีจิตสาธารณะ	0.446	ต่ำ	จุดแข็ง	
43.7 ความเมตตา	0.540	ต่ำ	จุดแข็ง	
44. มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกำหนดกฎระเบียบเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนด้วย วิธีการเสริมสร้าง ดังต่อไปนี้	0.364	ต่ำ	จุดแข็ง	
44.1 การพัฒนาด้านสติปัญญา	0.359	ต่ำ	จุดแข็ง	
44.1.1 การบูรณาการเข้ากับ หลักสูตรแกนกลาง	0.446	ต่ำ	จุดแข็ง	
44.1.2 การพัฒนาผู้บริหารและ บุคลากร	0.389	ต่ำ	จุดแข็ง	
44.1.3 การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธ กิจของโรงเรียน	0.257	ต่ำ	จุดแข็ง	
44.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	0.213	ต่ำ	จุดแข็ง	
44.2.1 การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธ กิจของโรงเรียน	0.135	ต่ำ	จุดแข็ง	
44.2.2 การสร้างแรงจูงใจภายใน	0.271	ต่ำ	จุดแข็ง	
44.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่ ส่งเสริม	0.243	ต่ำ	จุดแข็ง	
ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม				
44.3 การอบรมสั่งสอน	0.563	ต่ำ	จุดแข็ง	
44.3.1 การสร้างความสัมพันธ์	0.601	ต่ำ	จุดแข็ง	
44.3.2 การสอนโดยตรง	0.524	ต่ำ	จุดแข็ง	
44.3.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน	0.565	ต่ำ	จุดแข็ง	

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
45. มีการประเมินกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนและกำหนดกฎระเบียบเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนใน ด้านต่อไปนี้	0.554	ต่ำ	จุดแข็ง	
45.1 ความมีสัจจะ	0.586	ต่ำ	จุดแข็ง	
45.2 ความซื่อสัตย์	0.610	ต่ำ	จุดแข็ง	
45.3 ความรับผิดชอบ	0.474	ต่ำ	จุดแข็ง	
45.4 ความยุติธรรม	0.542	ต่ำ	จุดแข็ง	
45.5 ความพอเพียง	0.665	ต่ำ	จุดแข็ง	
45.6 ความมีจิตสาธารณะ	0.519	ต่ำ	จุดแข็ง	
45.7 ความเมตตา	0.499	ต่ำ	จุดแข็ง	
46. มีการประเมินกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนและกำหนดกฎระเบียบเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนด้วย วิธีการเสริมสร้างดังต่อไปนี้	0.524	ต่ำ	จุดแข็ง	
46.1 การพัฒนาด้านสติปัญญา	0.613	ต่ำ	จุดแข็ง	
46.1.1 การบูรณาการเข้ากับ หลักสูตรแกนกลาง	0.607	ต่ำ	จุดแข็ง	
46.1.2 การพัฒนาผู้บริหารและ บุคลากร	0.613	ต่ำ	จุดแข็ง	
46.1.3 การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธ กิจของโรงเรียน	0.618	ต่ำ	จุดแข็ง	
46.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	0.526	ต่ำ	จุดแข็ง	
46.2.1 การสร้างความสัมพันธ์	0.435	ต่ำ	จุดแข็ง	
46.2.2 การสร้างแรงจูงใจภายใน	0.547	ต่ำ	จุดแข็ง	
46.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่ ส่งเสริม ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	0.489	ต่ำ	จุดแข็ง	

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
46.3 การอบรมสั่งสอน	0.444	ต่ำ	จุดแข็ง	
46.3.1 การเป็นแบบอย่าง	0.283	ต่ำ	จุดแข็ง	
46.3.2 การสอนโดยตรง	0.483	ต่ำ	จุดแข็ง	
46.3.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน	0.650	ต่ำ	จุดแข็ง	
47. ปัจจัยด้านการเมืองและนโยบาย รัฐบาลเอื้อต่อการบริหารกิจการ นักเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรม ดังต่อไปนี้	0.514	ต่ำ		โอกาส
47.1 การวางแผนจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนและกำหนดกฎระเบียบเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	0.414	ต่ำ		โอกาส
47.2 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกำหนดกฎระเบียบเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	0.627	ต่ำ		โอกาส
47.3 การประเมินกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนและกำหนดกฎระเบียบเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	0.516	ต่ำ		โอกาส
48. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเอื้อต่อการ บริหารกิจการนักเรียนเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม ดังต่อไปนี้	0.491	ต่ำ		โอกาส
48.1 การวางแผนจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนและกำหนดกฎระเบียบเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	0.464	ต่ำ		โอกาส
48.2 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	0.524	ต่ำ		โอกาส

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
และกำหนดกฎระเบียบเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม				
48.3 การประเมินกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนและกำหนดกฎระเบียบเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	0.487	ต่ำ		โอกาส
49. ปัจจัยด้านสังคมเอื้อต่อการ บริหารกิจการนักเรียนเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม ดังต่อไปนี้	0.662	ต่ำ		โอกาส
49.1 การวางแผนจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนและกำหนดกฎระเบียบเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	0.670	ต่ำ		โอกาส
49.2 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกำหนดกฎระเบียบเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	0.682	ต่ำ		โอกาส
49.3 การประเมินกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนและ กำหนดกฎระเบียบเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรม	0.634	ต่ำ		โอกาส
50. ปัจจัยด้านเทคโนโลยีเอื้อต่อ บริหารกิจการนักเรียน ดังต่อไปนี้	0.301	ต่ำ		โอกาส
50.1 การวางแผนจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	0.265	ต่ำ		โอกาส
50.2 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	0.317	ต่ำ		โอกาส

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
เพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน				
50.3 การประเมินการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน	0.323	ต่ำ		โอกาส
ง.2 การบริหารด้านวัสดุและกายภาพ				
51. มีการวางแผนจัดสรรทรัพยากร ด้านวัสดุและกายภาพเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน ในด้านต่อไปนี้	0.248	ต่ำ		จุดแข็ง
51.1 ความมีสัจจะ	0.287	ต่ำ		จุดแข็ง
51.2 ความซื่อสัตย์	0.218	ต่ำ		จุดแข็ง
51.3 ความรับผิดชอบ	0.210	ต่ำ		จุดแข็ง
51.4 ความยุติธรรม	0.243	ต่ำ		จุดแข็ง
51.5 ความพอเพียง	0.250	ต่ำ		จุดแข็ง
51.6 ความมีจิตสาธารณะ	0.281	ต่ำ		จุดแข็ง
51.7 ความเมตตา	0.248	ต่ำ		จุดแข็ง
52. มีการวางแผนจัดสรรทรัพยากร ด้านวัสดุและกายภาพเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน ด้วยวิธีการเสริมสร้าง ดังต่อไปนี้	0.254	ต่ำ		จุดแข็ง
52.1 การพัฒนาด้านสติปัญญา	0.260	ต่ำ		จุดแข็ง
52.1.1 การบูรณาการเข้ากับ หลักสูตรแกนกลาง	0.243	ต่ำ		จุดแข็ง
52.1.2 การพัฒนาผู้บริหารและ บุคลากร	0.313	ต่ำ		จุดแข็ง
52.1.3 การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธ	0.227	ต่ำ		จุดแข็ง

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
กิจของโรงเรียน				
52.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	0.236	ต่ำ	จุดแข็ง	
52.2.1 การสร้างความสัมพันธ์	0.225	ต่ำ	จุดแข็ง	
52.2.2 การสร้างแรงจูงใจภายใน	0.240	ต่ำ	จุดแข็ง	
52.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่	0.242	ต่ำ	จุดแข็ง	
ส่งเสริมความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม				
52.3 การอบรมสั่งสอน	0.267	ต่ำ	จุดแข็ง	
52.3.1 การเป็นแบบอย่าง	0.212	ต่ำ	จุดแข็ง	
52.3.2 การสอนโดยตรง	0.264	ต่ำ	จุดแข็ง	
52.3.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน	0.329	ต่ำ	จุดแข็ง	
53. มีการใช้ทรัพยากรด้านวัสดุและ กายภาพเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน ในด้านต่อไปนี้	0.276	ต่ำ	จุดแข็ง	
53.1 ความมีสำนึก	0.305	ต่ำ	จุดแข็ง	
53.2 ความซื่อสัตย์	0.254	ต่ำ	จุดแข็ง	
53.3 ความรับผิดชอบ	0.262	ต่ำ	จุดแข็ง	
53.4 ความยุติธรรม	0.238	ต่ำ	จุดแข็ง	
53.5 ความพอเพียง	0.290	สูง	จุดอ่อน	
53.6 ความมีจิตสาธารณะ	0.289	สูง	จุดอ่อน	
53.7 ความเมตตา	0.297	สูง	จุดอ่อน	
54. มีการใช้ทรัพยากรด้านวัสดุและ กายภาพเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน ด้วยวิธีการเสริมสร้าง ดังต่อไปนี้	0.360	สูง	จุดอ่อน	
54.1 การพัฒนาด้านสติปัญญา	0.32	สูง	จุดอ่อน	
54.1.1 การบูรณาการเข้ากับ	0.316	สูง	จุดอ่อน	

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
หลักสูตรแกนกลาง				
54.1.2 การพัฒนาผู้บริหารและ บุคลากร	0.310	สูง	จุดอ่อน	
54.1.3 การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธ กิจของโรงเรียน	0.321	สูง	จุดอ่อน	
54.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	0.34	สูง	จุดอ่อน	
54.2.1 การสร้างความสัมพันธ์	0.338	สูง	จุดอ่อน	
54.2.2 การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธ กิจ ของโรงเรียน	0.318	สูง	จุดอ่อน	
54.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่ ส่งเสริม	0.368	สูง	จุดอ่อน	
ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม				
54.2.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน	0.34	สูง	จุดอ่อน	
54.3 การอบรมสั่งสอน	0.343	ต่ำ	จุดแข็ง	
54.3.1 การสอนโดยตรง	0.431	ต่ำ	จุดแข็ง	
54.3.2 การสร้างแรงจูงใจภายใน	0.423	ต่ำ	จุดแข็ง	
55. มีการประเมินการใช้วัสดุและ กายภาพเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน ในด้านต่อไปนี้	0.571	ต่ำ	จุดแข็ง	
55.1 ความมีสัจจะ	0.542	ต่ำ	จุดแข็ง	
55.2 ความซื่อสัตย์	0.513	ต่ำ	จุดแข็ง	
55.3 ความรับผิดชอบ	0.573	ต่ำ	จุดแข็ง	
55.4 ความยุติธรรม	0.563	ต่ำ	จุดแข็ง	
55.5 ความพอเพียง	0.583	ต่ำ	จุดแข็ง	
55.6 ความมีจิตสาธารณะ	0.590	ต่ำ	จุดแข็ง	
55.7 ความเมตตา	0.640	ต่ำ	จุดแข็ง	
56. มีการประเมินการใช้วัสดุและ	0.680	ต่ำ	จุดแข็ง	

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
กายภาพเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน ด้วยวิธีการเสริมสร้าง ดังต่อไปนี้				
56.1 การพัฒนาด้านสติปัญญา	0.692	ต่ำ	จุดแข็ง	
56.1.1 การบูรณาการเข้ากับ หลักสูตรแกนกลาง	0.655	ต่ำ	จุดแข็ง	
56.1.2 การพัฒนาผู้บริหารและ บุคลากร	0.705	สูง	จุดอ่อน	
56.1.3 การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธ กิจของโรงเรียน	0.718	สูง	จุดอ่อน	
56.2 การพัฒนาด้านเจตคติ	0.693	ต่ำ	จุดแข็ง	
56.2.1 การขับเคลื่อนผ่านทุกพันธ กิจของโรงเรียน	0.791	สูง	จุดอ่อน	
56.2.2 การสร้างแรงจูงใจภายใน	0.617	ต่ำ	จุดแข็ง	
56.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่ ส่งเสริม	0.678	ต่ำ	จุดแข็ง	
ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม				
56.3 การอบรมสั่งสอน	0.657	ต่ำ	จุดแข็ง	
56.3.1 การเป็นแบบอย่าง	0.688	ต่ำ	จุดแข็ง	
56.3.2 การสอนโดยตรง	0.643	ต่ำ	จุดแข็ง	
56.3.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน	0.639	ต่ำ	จุดแข็ง	
57. ปัจจัยด้านเมืองและนโยบาย รัฐบาลเอื้อต่อการทรัพยากรด้าน วัสดุและกายภาพ ดังต่อไปนี้	0.587	ต่ำ		โอกาส
57.1 การวางแผนจัดสรรทรัพยากร ด้านวัสดุและกายภาพเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน	0.630	ต่ำ		โอกาส

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
57.2 การใช้ทรัพยากรด้านวัสดุและ กายภาพเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน	0.562	ต่ำ		โอกาส
57.3 การประเมินการใช้ทรัพยากร ด้านวัสดุและกายภาพเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน	0.572	ต่ำ		โอกาส
58. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจรัฐบาลเอื้อ ต่อการพัฒนาบุคลากร ดังต่อไปนี้	0.381	ต่ำ		โอกาส
58.1 การวางแผนจัดสรรทรัพยากร ด้านวัสดุและกายภาพเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน	0.383	ต่ำ		โอกาส
58.2 การใช้ทรัพยากรด้านวัสดุและ กายภาพเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน	0.354	ต่ำ		โอกาส
58.3 การประเมินการใช้ทรัพยากร ด้านวัสดุและกายภาพเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน	0.405	ต่ำ		โอกาส
59. ปัจจัยด้านสังคมเอื้อต่อการ บริหารงานงบประมาณ ดังต่อไปนี้	0.440	ต่ำ		โอกาส
59.1 การวางแผนจัดสรรทรัพยากร ด้านวัสดุและกายภาพเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน	0.427	ต่ำ		โอกาส
59.2 การใช้ทรัพยากรด้านวัสดุและ กายภาพเพื่อเสริมสร้างความ	0.447	ต่ำ		โอกาส

การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน				
59.3 การประเมินการใช้ทรัพยากร ด้านวัสดุและกายภาพเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน	0.447	ต่ำ		โอกาส
60. ปัจจัยด้านเทคโนโลยีเอื้อต่อการ บริหารงานงบประมาณ ดังต่อไปนี้	0.298	ต่ำ		โอกาส
60.1 การวางแผนจัดสรรทรัพยากร ด้านวัสดุและกายภาพเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน	0.306	ต่ำ		โอกาส
60.2 การใช้ทรัพยากรด้านวัสดุและ กายภาพเพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน	0.314	ต่ำ		โอกาส
60.3 การประเมินการใช้ทรัพยากร ด้านวัสดุและกายภาพเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน	0.275	ต่ำ		โอกาส

ตาราง 4.22 จุดแข็งและจุดอ่อนของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา
จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ภาพรวม

ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
ก. ความมีสำนึก : นักเรียนของท่าน ปฏิบัติอย่างไร	0.30	ต่ำ	จุดแข็ง	
61. นักเรียนกล้าพูดความจริงไม่โกหกผู้อื่น	0.31	ต่ำ	จุดแข็ง	
62. นักเรียนได้ทำในสิ่งที่พูดหรือให้สัญญา ไว้กับผู้อื่น	0.31	ต่ำ	จุดแข็ง	
63. นักเรียนปฏิบัติตามสัจจะวาจา	0.28	ต่ำ	จุดแข็ง	
64. นักเรียนมีความซื่อตรงต่อหน้าที่	0.48	ต่ำ	จุดแข็ง	
ข. ความซื่อสัตย์ : นักเรียนของท่านมีการ ปฏิบัติตนอย่างไร	0.43	ต่ำ	จุดแข็ง	
65. นักเรียนปฏิบัติตนโดยยึดหลักความ ซื่อสัตย์สุจริต	0.47	ต่ำ	จุดแข็ง	
66. นักเรียนไม่ลอกขโมยของผู้อื่น	0.53	ต่ำ	จุดแข็ง	
67. นักเรียนกล้ายอมรับความผิดต่อการ กระทำของตนเอง	0.49	ต่ำ	จุดแข็ง	
68. นักเรียนปฏิบัติตนเที่ยงตรงไม่เอา เปรียบผู้อื่น ทั้งต่อหน้าและลับหลัง	0.49	ต่ำ	จุดแข็ง	
ค. ความรับผิดชอบ : นักเรียนของท่านมี การปฏิบัติตนอย่างไร	0.59	ต่ำ	จุดแข็ง	
69. นักเรียนปฏิบัติตนอย่างมีความ รับผิดชอบ	0.43	ต่ำ	จุดแข็ง	
70. นักเรียนรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมาย อย่างเคร่งครัด	0.42	ต่ำ	จุดแข็ง	
71. นักเรียนตรงต่อเวลาในการเข้าเรียน	0.51	ต่ำ	จุดแข็ง	
72. นักเรียนตรงต่อเวลาในการส่งงานหรือ การบ้าน ที่ได้รับมอบหมาย	0.28	ต่ำ	จุดแข็ง	

ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
ง. ความยุติธรรม : นักเรียนของท่านมีการ ปฏิบัติตนอย่างไร	0.34	ต่ำ	จุดแข็ง	
73. นักเรียนปฏิบัติตนโดยยึดหลักความ ยุติธรรม	0.27	ต่ำ	จุดแข็ง	
74. นักเรียนกล้าปฏิเสธในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง	0.24	ต่ำ	จุดแข็ง	
75. นักเรียนแบ่งหน้าที่การทำงานโดย อาศัย หลักความเสมอภาคและเท่าเทียมในการ ทำงานกลุ่ม	0.29	ต่ำ	จุดแข็ง	
76. นักเรียนปฏิบัติตนเพื่อประโยชน์ ส่วนรวมมากกว่าส่วนตนและไม่ละเมิดสิทธิ ของผู้อื่น	0.25	ต่ำ	จุดแข็ง	
จ. ความพอเพียง : นักเรียนของท่านมีการ ปฏิบัติตนอย่างไร	0.25	ต่ำ	จุดแข็ง	
77. นักเรียนรู้จักใช้จ่ายอย่างประหยัด	0.26	ต่ำ	จุดแข็ง	
78. นักเรียนคิดอย่างรอบคอบก่อนใช้เงิน ซื้อของทุกครั้ง	0.25	ต่ำ	จุดแข็ง	
79. นักเรียนมีเหตุผลในการใช้ทรัพยากร โดยการวางแผนและดำเนินการใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า	0.26	ต่ำ	จุดแข็ง	
80. นักเรียนมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวคือเตรียม ความพร้อมด้านความรู้ ผลกระทบและการ เปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น	0.65	ต่ำ	จุดแข็ง	
ฉ. ความเมตตา : นักเรียนของท่านมีการ ปฏิบัติตนอย่างไร	0.74	สูง	จุดอ่อน	
81. นักเรียนชอบให้ความช่วยเหลือผู้อื่น	0.58	ต่ำ	จุดแข็ง	
82. นักเรียนมีความเข้าใจและเห็นอกเห็น ใจผู้อื่น เมื่อประสบปัญหา	0.78	สูง	จุดอ่อน	

ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมอง ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
83. นักเรียนยินดีและปรารถนาให้ผู้อื่นมี ความสุข	0.51	ต่ำ	จุดแข็ง	
84. นักเรียนให้อภัยเมื่อเพื่อนกระทำผิด	0.26	ต่ำ	จุดแข็ง	
ข. ความมีจิตสาธารณะ : นักเรียนของ ท่านมีการปฏิบัติตนอย่างไร	0.26	ต่ำ	จุดแข็ง	
85. นักเรียนมีความตระหนักถึงปัญหาใน สังคม เช่น การรักษาความสะอาดใน บริเวณโรงเรียนและชุมชน การทุจริตคอร์ รัปชัน เป็นต้น	0.28	ต่ำ	จุดแข็ง	
86. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ โรงเรียนและชุมชนเป็นอย่างดี	0.26	ต่ำ	จุดแข็ง	
87. นักเรียนสามารถร่วมแก้ปัญหาในชั้น เรียน ในโรงเรียน และชุมชนได้เป็นอย่างดี	0.24	ต่ำ	จุดแข็ง	
88. นักเรียนช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นโดยไม่ หวังสิ่งตอบแทน	0.35	ต่ำ	จุดแข็ง	
ความยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียน	0.63	ต่ำ	โอกาส	
89. นักเรียนสามารถแยกแยะสิ่งที่ดีและไม่ ดีได้	0.30	ต่ำ	โอกาส	
90. นักเรียนปฏิบัติตนโดยยึดมั่นใน คุณธรรมจริยธรรมอย่างเคร่งครัด แม้จะทำ ให้ลำบากหรือเสียประโยชน์	0.27	ต่ำ	โอกาส	
91. นักเรียนปฏิบัติตนในสิ่งที่ดีงามอย่าง เปิดเผย โดยปฏิบัติทั้งต่อหน้าและลับหลังเหมือนกัน	0.26	ต่ำ	โอกาส	โอกาส

ตาราง 4.22 จุดแข็งและจุดอ่อนของความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา
จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ภาพรวมจากมุมมองของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม

ความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม	ความต้องการจำเป็น สรุปจากมุมมองของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม	การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม		
		PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายนอก
ปัจจัยภายนอกที่ เสริมสร้างความ เข้มแข็ง ทางคุณธรรม จริยธรรม	0.75	สูง		ภาวะคุกคาม
92. นโยบายรัฐบาล เอื้อต่อการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	0.63	ต่ำ		โอกาส
93. ฐานะทาง ครอบครัวเอื้อต่อการ เสริมสร้าง ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน	0.79	สูง		ภาวะคุกคาม
94. พ่อแม่หรือ ผู้ปกครอง เพื่อน และชุมชนเอื้อต่อการ เสริมสร้างความ เข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรมของ นักเรียน	0.84	สูง		ภาวะคุกคาม
95. ข้อมูลข่าวสาร อินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต และสื่อ ต่างๆ เอื้อต่อการ เสริมสร้าง ความเข้มแข็งทาง คุณธรรมจริยธรรม	0.64	ต่ำ		โอกาส

ภาคผนวก ค

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินกรอบแนวคิด
2. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
3. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์ ฉบับที่ 1
4. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิร่วมประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็น (Focus Group)

ร่างกลยุทธ์ ฉบับที่ 2

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินกรอบแนวคิด

ด้านนโยบายการศึกษา

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ จิวเจริญสกุล	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านการบริหารโรงเรียน

3. ดร.จำนงค์ อภิญดา	ผู้อำนวยการโรงเรียนสันป่าตอง
(สุวรรณราษฎร์วิทยาคาร) จังหวัดเชียงใหม่
4. ดร.ราตรี ศรีไพรวรรณ	ผู้อำนวยการโรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย
(กระจ่าง สิงหเสนี) กรุงเทพมหานคร

ด้านคุณธรรมจริยธรรม

5. ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา	ผู้บริหารสูงสุดโรงเรียนสัตยาไส จังหวัดลพบุรี
6. ดร.ฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร	ผู้ช่วยรัฐมนตรีกระทรวงวัฒนธรรม
7. ดร.ภูธร จันทะหงษ์ ปุณยจรัสธำรง	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานทั่วไป
สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านหลักสูตรและการสอน

8. รองศาสตราจารย์ ดร.सनานจิตร สุกนธทรัพย์	คณะกรรมการครูสภา
สำนักงานเลขาธิการครูสภา
9. ดร.บรรเจอดพร สู่แสนสุข	รองผู้อำนวยการสำนักพัฒนานวัตกรรมการ
จัดการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านวิจัยและประเมินผล

10. รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ	รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
11. ดร.กนกกาญจน์ อนุแก่นทราย	ผู้อำนวยการศูนย์สาธารณะประโยชน์และ
ประชาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ด้านวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ วรรณิ์ แกมเกตุ หัวหน้าวิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรทิพย์ เย็นจะบก รองผู้อำนวยการฝ่ายเผยแพร่งานวิจัย
สถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ด้านการบริหารการศึกษา

5. ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
6. ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา
7. รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ ศิริสรธริรัถย์ รองคณบดี คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

ด้านการบริหารการศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

8. ดร.พิเชฐ โพธิ์ภักดี รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร
9. ดร.เขวง วัฒนธีรางกูร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2
10. ดร. สุมาลี สุธิกุลศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุพรรณบุรี เขต 2

ด้านการบริหารสถานศึกษา

11. ดร. ราตรี ศรีไพรวรรณ ผู้อำนวยการโรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย
(กระจ่าง สิงหเสนี) กรุงเทพมหานคร
12. ดร.สุรดา ไชยสงคราม ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดประยูรวงศาวาส
กรุงเทพมหานคร
13. ดร.ธวัช กรุดมณี ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดคีรีรัตนาราม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุพรรณบุรี เขต 2

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของร่างกลยุทธ์ร่างกลยุทธ์ ฉบับที่ 1

ด้านคุณธรรมจริยธรรม

1. ศาสตราจารย์ ดร. พระพรหมบัณฑิต	อธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย
2. ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา	ผู้บริหารสูงสุดโรงเรียนสัตยาไส จังหวัดลพบุรี
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ลิขิต กาญจนารมณ์	รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
4. ดร.บรรเจตพร สู้แสนสุข	รองผู้อำนวยการ
สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริลักษณ์ หาญวัฒนากุล	รองผู้อำนวยการทดสอบทางการศึกษา

ด้านการบริหารการศึกษา

6. ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
7. ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
8. ดร.พิเชษฐ ตูลสุข	ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
9. รองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ ศิริสรบุรี	รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์	ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา
ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ด้านการบริหารโรงเรียนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

11. ดร.พิเชฐ โพธิ์ภักดี	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร
12. ดร.สมเกียรติ ชิดไธสง	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
13. ดร.สุรวงศ์ ทรวงกลด	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2

ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

14. ดร.ราตรี ศรีไพรวรรณ	ผู้อำนวยการโรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย
(กระจ่าง สิงหเสนี) กรุงเทพมหานคร
15. ดร.สุรดา ไชยสงคราม	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดประยูรวงศาวาส
กรุงเทพมหานคร
16. ดร.พัชรินทร์ สุยะสีบ	ผู้อำนวยการโรงเรียนป่าซางนาเงิน
จังหวัดเชียงราย
17. นางสาวดาววัลย์ ชูไสว	ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดราชบุรุษบำรุง
จังหวัดสมุทรปราการ
18. ดร.ธวัช กรุดมณี	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศิริรัตนาราม
จังหวัดสุพรรณบุรี
19. ดร.ฤทัยวรรณ หาญกล้า	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอนไข่เต่า
จังหวัดสุพรรณบุรี
20. ดร.สมพิศ ไข่เอื้อง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าจาม จังหวัดชลบุรี

ครูผู้สอนโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

21. ดร.ยุพา เวียงกมล อัดโตดดร	ครูโรงเรียนพิพัฒน์ราษฎร์บำรุง จังหวัดกาฬสินธุ์
22. ดร.จุฑาทิพย์ สรวิงสุวรรณ	ครูโรงเรียนนครหลวง (พิบูลย์ประเสริฐวิทย์)
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
23. นางรัชนิกร แก้วแกมเกษ	ครูโรงเรียนบ้านทุ่งดินดำ จังหวัดสุพรรณบุรี
24. น.ส.จุฬารัตน์ วงศ์ศรีนาค	ครูโรงเรียนวัดสามง่าม จังหวัดนครปฐม

ด้านวิจัยและสังคมศาสตร์

25. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา นิยะมาภา อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา
ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
26. ดร.ศิริเชษฐ์ สังขะมาน อาจารย์ประจำสถาบันสังคมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
27. ดร.ศิวะพร ภูพันธ์ อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

ด้านการบริหารการศึกษาจากประเทศฟินแลนด์

28. Prof. Erno Lehtinen Professor of Education, University of Turku
29. Prof. Kirsi Terri Research Director at the Department of
Teacher Education, University of Helsinki
30. Mr. Vesa Toivonen Principle, Tampere Normaalikoulu

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิร่วมประชุมระดมความคิดเห็น (Focus Group) ร่างกลยุทธ์ ฉบับที่ 2

ด้านคุณธรรมจริยธรรม

1. ศาสตราจารย์กิตติคุณ สุมน อมรวิวัฒน์	ราชบัณฑิต สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง
2. ศาสตราจารย์พิเศษ วิชา มหาคุณ	คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
3. ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา	ผู้บริหารสูงสุดโรงเรียนสัตยาไส จังหวัดลพบุรี
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ลิขิต กาญจนารมณ์	รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
5. ดร.บรรเจตพร สู่แสนสุข	รองผู้อำนวยการ
สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านการบริหารการศึกษา

6. ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
7. ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
8. รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ ศิริสรหรือรัญ รองคณบดี คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล	
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ วิจิตรพัชรารมณ์ ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา
ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตร	
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กฤษณิ จงเจริญ อาจารย์ประจำแขนงวิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช	

ด้านการบริหารการศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

11. ดร.พิเชฐ โพธิ์ภักดี	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร
12. ดร.เชวง วัฒนธีรางกูร	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2
13. นายกนก ปิ่นตบแต่ง	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เพชรบุรี เขต 1

14. ดร. สุมาลี สุธีกุล
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุพรรณบุรี เขต 2
15. ดร.สมเกียรติ ชิตไธสง
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2
16. ดร.สุรวงศ์ ทรงกลด
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปทุมธานี เขต 2
- ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**
18. ดร. ชาติรี ศรีไพรวรรณ
ผู้อำนวยการโรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย
(กระจ่าง สิงหเสนี) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
19. ดร.สุรดา ไชยสงคราม
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขากระปุก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เพชรบุรี เขต 2
20. ดร.ธวัช กรุดมณี
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศิริรัตนาราม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุพรรณบุรี เขต 2
21. ดร.ฤทัยวรรณ หาญกล้า
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอนไข่เต่า
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุพรรณบุรี เขต 1
22. ดร.สมพิศ ไข่เอื้อง
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าจาม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชลบุรี เขต 1
23. ดร.นภกมล ใจชอบสันเทียะ
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนมุกมัน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครราชสีมา เขต 5
24. ดร.พิพัฒน์ ภูภิโณ
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคุยบ้านโอง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต 1

ครูโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

25. ดร.ยุพา เวียงกมล อัตโตดดร ครูโรงเรียนพิพัฒนราษฎร์บำรุง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์
เขต 1
26. ดร.พัชรินทร์ สุยะสีบ ครูโรงเรียนบ้านปางห้า
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 3
27. ดร.จุฑาทิพย์ สรวังสุวรรณ ครูโรงเรียนนครหลวง (พิบูลย์ประเสริฐวิทย์)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อยุธยา เขต 1
28. นางรัชนีกร แก้วแกมเกษ ครูโรงเรียนบ้านทุ่งดินดำ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุพรรณบุรี เขต 2
29. นางสาวจุฬารัตน์ วงศ์ศรีนาค ครูโรงเรียนวัดสามง่าม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครปฐม เขต 1

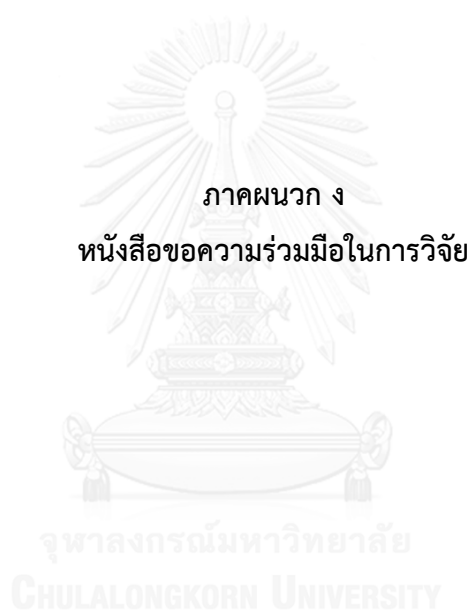
ด้านวิจัยและสังคมศาสตร์

30. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรทิพย์ เย็นจะบก รองผู้อำนวยการฝ่ายเผยแพร่งานวิจัย
สถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
31. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา นิยะมาภา อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา
ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
32. ดร.ศิริเชษฐ์ สังขะมาน อาจารย์ประจำสถาบันสังคมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
33. ดร.ศิวะพร ภู่อพันธ์ อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม
และความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์ ฉบับที่ 2

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ เกษม วัฒนชัย องคมนตรี

ที่ ศธ 0512.6(2747)/447

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

25 สิงหาคม 2557

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินกรอบแนวคิด

เรียน คุณหญิง ดร.กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เอกสารประกอบการวิจัย จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวประภาพร จันทรัมย์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการจัดทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนประถมศึกษา” โดยมี อาจารย์ ดร. ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และศาสตราจารย์ ดร. พุทธิ
ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินกรอบ
แนวคิด ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานรายงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.พุทธิ ศิริบรรณพิทักษ์)

ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา

ที่ ศธ 0512.6(2771)/57-4145

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

19 ธันวาคม 2557

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวประภาพร จันทรัมย์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการจัดทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนประถมศึกษา” โดยมี อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ
ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย
ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานรายงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เนาวนิตย์ สงคราม)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-2 ต่อ 608

เบอร์โทรติดต่อนิสิตผู้วิจัย : 092-763-6493 E-mail : jeabjr1@gmail.com

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานหลักสูตรและการจัดการเรียนฯ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ โทร. 82681-2 ต่อ 608

ที่ ศธ 0512.6(2771)/57-4152

วันที่ 19 ธันวาคม 2557

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร. วรณีย์ แกมเกตุ

ด้วย นางสาวประภาพร จันทร์ศมี นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา” โดยมี อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และศาสตราจารย์ ดร.พลที ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานรายงาน ในรายละเอียดต่อไป (เบอร์โทรติดต่อ นิสิตผู้วิจัย : 092-763-6493 E-mail: jeabjr1@gmail.com)

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทาง วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

(รองศาสตราจารย์ ดร.เนาวนิตย์ สงคราม)

รองคณบดี

ที่ ศธ 0512.6(2771)/58-0503

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

9 มกราคม 2558

เรื่อง ขอตกลงใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวประภาพร จันทรัมย์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการจัดทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนประถมศึกษา” โดยมี อาจารย์ ดร. ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และศาสตราจารย์ ดร. พงษ์
ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องตกลงใช้เครื่องมือ
แบบสอบถามกับครูและผู้บริหารในสถานศึกษาของท่าน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานรายงานใน
รายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัย
ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เนาวนิตย์ สงคราม)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

เบอร์โทรติดต่อนิสิตผู้วิจัย : 092-763-6493 E-mail : jeabjr1@gmail.com

ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/58-0894

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

18 กุมภาพันธ์ 2558

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยและทดลองใช้เครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. คำชี้แจงในการดำเนินงาน 1 ฉบับ
 2. แบบสอบถาม 5 ฉบับ
 3. ซองเปล่าที่ติดอากรแสตมป์ 1 ซอง

ด้วย นางสาวประภาพร จันทน์ศรี นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา” โดยมี อาจารย์ ดร. ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และศาสตราจารย์ ดร. พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลและทดลองใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาดังที่แนบมาพร้อมนี้ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานรายงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ดำเนินการตามคำชี้แจง และเมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้วกรุณารวบรวมเอกสารทั้งหมดใส่ซองที่ติดอากรแสตมป์ ดังที่แนบมาพร้อมนี้ เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เนาวนิตย์ สงคราม)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

เบอร์โทรติดต่อนิสิตผู้วิจัย : 092-763-6493 E-mail : jeabjr1@gmail.com

ที่ ศธ ๐๔๐๐๑/๔๔๖

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. ๑๐๓๐๐

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำชี้แจงในการดำเนินงาน ๑ ฉบับ
๒. แบบสอบถาม ๕ ฉบับ
๓. ซองเปล่าที่ติดอากรแสตมป์ ๑ ซอง

ด้วย นางสาวประภาพร จันทน์ศรี นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา” โดยมี อาจารย์ ดร. ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และศาสตราจารย์ ดร. พุทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถามกับโรงเรียนทั่วประเทศในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูประจำชั้น ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการนี้ พิจารณาเห็นว่าการวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เป็นอย่างดี จึงขอความร่วมมือดำเนินการตามคำชี้แจง และเมื่อตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว กรุณารวบรวมเอกสารทั้งหมดใส่ซองติดแสตมป์ตามที่แนบมา ส่งคืนผู้วิจัยภายใน ๒ สัปดาห์ จักขอบคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายกมล รอดคล้าย)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โทร. ๐๙ ๒๗๖๓ ๖๔๔๓, ๐ ๒๒๘๘ ๕๕๓๔

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๙๙๘๐

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

30 มิถุนายน 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวประภาพร จันทรัมย์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา” โดยมี อาจารย์ ดร. ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และศาสตราจารย์ ดร. พงษ์สิทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา นิสิตผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องขอสัมภาษณ์ท่านเกี่ยวกับโรงเรียนคุณธรรม เพื่อพัฒนากลยุทธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานรายงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้สัมภาษณ์ในวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร และขอขอบพระคุณในความร่วมมือมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. บัญชา ชลาภิรมย์)

รักษาการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2565 ต่อ 6732

หนังสือตอบรับเป็นนักเรียนแลกเปลี่ยน ณ ประเทศฟินแลนด์

Turun yliopisto
University of Turku

Dear Ms. Prapaporn Chantarasamee

You are warmly welcome to visit and work in our Faculty during the spring term 2015. I have read the description of your research plan with great interest and I believe that you will be able to conduct interesting interviews with Finnish experts. I will help you in finding the contacts you need for your research and we will organize a seminar in which you can present your research to our staff and doctoral students.

In practical issues our officer for foreign affairs Ms. Anna Alasuutari and my doctoral student Nonmanut Pongsakdi will be available for further information.

Best regards

Ermo Lehtinen
Professor of Education
Department of Teacher Education and Centre for Learning Research
University of Turku

No. 0512.6/**2408**

Faculty of Education
Chulalongkorn University
Phyathai Road, Pathumwan
Bangkok 10330

18 November 2014

To WHOM IT MAY CONCERN

This is to certify that Miss Prapaporn Chantarasamee has been accepted as a graduate student in Education Administration Doctoral Program at the Faculty of Education, Chulalongkorn University from June 2012 to May 2016. Her proposal title on SCHOOL MANAGEMENT STRATEGIES TO ENHANCE INTEGRITY OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS has been approved by the dissertation advisory committee on July 2014

Yours sincerely,

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Bancha Chalapirom".

(Associate Professor Bancha Chalapirom, PhD.)

Dean

Office of Internation Affairs

Tel: 66 (0) 2218 2604 Ext. 119

ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/59-**3708**

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

16 พฤษภาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus Group)

เรียน ดร. อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ จำนวน 1 ชุด
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวประภาพร จันทรัมย์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการจัดทำ วิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนประถมศึกษา” โดยมี อาจารย์ ดร. ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และศาสตราจารย์ ดร. พงษ์ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ จึงขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus Group) ในวันพฤหัสบดีที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 เวลา 14.00-16.00 น. ณ ห้องประชุมศูนย์ ปฏิบัติการ สพฐ. (DOC) อาคารสพฐ. 5 ชั้น 9 กระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสาน รายงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus Group) ในวัน และเวลาดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 608

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวประภาพร จันทรัมย์ ตำแหน่งนักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ สำนักความสัมพันธ์
ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ศิลปศาสตร
บัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ2) สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จากมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ระดับปริญญาโท
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ) จาก Flinders University ประเทศ
ออสเตรเลีย และศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (บริหารการศึกษา) จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2555

